

Muuramen kunnan vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelma

Muuramen kunta 2020

Muuramen kunta sijaitsee Pohjois-Päijänteen länsipuolella ja sitä ympäröivät kunnista Jyväskylä ja Toivakka. Muuramesta tuli itsenäinen kunta 1921, jolloin se irtosi Korpilahdesta. Vuonna 1924 Säynätsalo puolestaan irtosi Muuramesta. Nykyisin sekä Säynätsalo että Korpilahti ovat osa Jyväskylän kaupunkia.

Muuramen päätaajama, kirkonkylä, sijaitsee Päijänteen ja Muuratjärven välisellä kannaksella. Kunnan toinen taajama, Kinkomaa, on Säynätsalosta Jyväskylään johtavan tien varrella. Muuramen läpi kulkee valtatie 9 ja E 63 sekä Tampereen - Jyväskylän välinen junarata. Kunnan taajama-aste on viimeisimmissä tilastoissa 87,4 %, kun se koko maassa on ollut keskimäärin 85,1 %.

Kunnan pinta-ala on 194,1 km², josta maapinta-alaa on 144,1 km² ja vesialueita 50,0 km². Rantaviivaa on noin 186 km. Luonnonmaantieteellisesti Muurame sijoittuu Järvi-Suomeen, Kymijoen vesistöön ja Pohjois-Päijänteen vesistöalueeseen. Muurame sijoittuu Jyväskylän seutukuntaan ja työssäkäyntialueelle.

Jyväskylän seutukunnalla toteutetaan EU:n alue- ja rakennepolitiikassa tavoite 2-ohjelmaa.

Muuramen ystävyyskunnat: Vinje (Norja)

Muuramelaisia oli vuoden 2020 alussa 10 164 henkilöä.

Kunnan tuloveroprosentti on 19,5 %. Kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat:

- vakituiset asuinrakennukset 0,50 %
- muut asuinrakennukset 1,20 %
- yleishyödylliset yhteisöt 1,10 %
- yleinen kiinteistövero 1,10 %
- rakentamaton rakennuspaikka 4,00 %

Kunnan työpaikkaomavaraisuus on 61,5 % (Tilastokeskus 2018).

SISÄLLYSLUETTELO

1	TALOUSARVION SUUNNITELMAPERUSTEET	2
1.1	Talousarvion laadinnan lähtökohdat	2
1.2	Kuntastrategia	4
2	YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	5
2.1	Kuntatalous	5
2.2	Toimintaympäristön kehitys	6
2.3	Väestörakenteen kehitys	7
2.3.1	Alueellinen kehitys: Asuntojen rakentamistarve, suunnittelukauden kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan kehitys	8
2.3.2	Työvoima, työllisyys	8
2.3.3	Hallinto ja henkilöstö	9
2.3.4	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	10
3	VUODEN 2021 TALOUSARVIO	11
3.1	Käyttötalous	11
3.2	Tuloslaskelma	12
3.3	Rahoituslaskelma	13
4	TOIMINTOJEN RAHOITUS	16
4.1	Verotulot	16
4.2	Valtionosuudet	16
4.3	Myyntituotot	16
4.4	Maksutuotot	16
4.5	Tuet ja avustukset	16
4.6	Muut toimintatuotot	16
5	TALOUSARVION SITOVUUS	17
5.1	Koonnos TA2021 valtuuston nähden sitovista strategisista tavoitteista	17
5.2	Määrärahojen sitovuustaulukko	22
6	KÄYTTÖTALOUSOSA	24
6.1	Keskusvaalilautakunta	24
6.2	Tarkastuslautakunta	26
6.3	Kunnanhallitus/tukipalvelut	28
6.3.1	Hallinto ja henkilöstö	28
6.3.2	Kiinteistötoimi	32
6.3.3	Keskuskeittiö	33
6.3.4	Sisäiset palvelut	35
6.3.5	Seutu- ja alueyhteistyö	36
6.3.6	Muu toiminta	38
6.4	Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta	41
6.4.1	Hallinto	41
6.4.2	VARHAISKASVATUSPALVELUT	44
6.4.3	PERUSOPETUS	48

6.4.4	Muuramen lukio/toisen asteen koulutus.....	54
6.4.5	Liikkuva Muurame	56
6.4.6	Kulttuuri- ja nuorisopalvelut	59
6.4.7	Joukkoliikenne	69
6.5	Kunnan avustus liikelaitokselle	71
6.6	Muuramen Hyvinvointi-liikelaitoksen talousarvioesitys	72
6.6.1	Yleisperustelut	72
6.6.2	Vanhus- ja vammaispalvelut	75
6.6.3	Sosiaali- ja perhekeskus.....	80
6.6.4	Avosairaanhoidon palvelut	85
6.6.5	Erikoissairaanhoido	88
6.6.6	Suun terveydenhuolto	90
6.6.7	Muuramen hyvinvointi-liikelaitos tuloslaskelma	92
6.6.8	Investoinnit (koko liikelaitos)	93
6.7	Elinkeinon ja kestävän kasvun lautakunta.....	97
6.7.1	Maankäyttö ja elinkeinot	103
6.7.2	Luvat ja valvonta.....	111
6.7.3	Infra ja mittaus	114
6.7.4	Muut.....	118
6.8	Koko kunnan käyttötalous.....	121
7	TULOSLASKELMA 2021-2023	122
8	RAHOITUSLASKELMA 2021-2023	123
9	TULOKSEN KÄSITTELY	124
10	INVESTOINTIOSA.....	125
10.1	Kunnanhallitus	125
10.2	Tukipalvelut	126
10.3	Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta.....	135
10.4	Elinvoiman ja kestävän kasvun lautakunta.....	157
10.4.1	Liikenneväylät.....	157
10.4.2	Tievalaistus	167
10.4.3	Kaluston hankinta.....	168
10.5	Koko kunnan investoinnit	171
11	KONSERNI.....	173
11.1	As Oy Hakamuurame	174
11.2	Muuramen Lämpö Oy	175
11.3	Kiinteistö Oy Muuramen Kettula	178
11.4	Kiinteistö Oy Muuramen Virastotie	179
11.5	Muuramen Vuokra-asunnot Oy	181
12	ERIYTETTY VESIHUOLTO	183
12.1	VESIHUOLLON INVESTOINNIT.....	185
13	TULOSLASKELMAVERTAILU KUNTA, VESIHUOLTO, MUURAMEN HYVINVOINTILIIKELAITOS	

Kunnanjohtajan katsaus

Talousarviota vuodelle 2021 on valmisteltu Muuramen kunnassa varsin poikkeuksellisissa olosuhteissa. Vuoden 2020 aikana maailmalla on levinnyt koronapandemia, jolla on ollut myös Muuramen kunnan toimintaan merkittäviä vaikutuksia. Lisäksi kunnanjohtajan yllättävä ja pitkäaikainen poissaolo on haastanut kunnan johtamisjärjestelmää ja talousarvion laadintaa. Tässä yhteydessä onkin syytä kiittää koko kunnan henkilöstöä siitä mittaamattoman arvokkaasta työstä, jota tänä poikkeuksellisena aikana on yhdessä tehty.

Vuosi 2021 tulee olemaan Muuramen kunnalle juhlavuosi. Kunta täyttää 100-vuotta ja siihen liittyen järjestetään monenlaisia tapahtumia kuntalaisille. Etenkin lasten ja nuorten sekä kunnassa toimivien järjestöjen ja muiden toimijoiden osallistaminen juhlavuoteen on tärkeässä roolissa. Muuramen kunnan historia on hieno osoitus siitä, miten varsin haasteellisesta tilanteesta on voitu nousta eri tahojen yhteistyöllä monin eri mittarein mitattuna varsin menestyneeksi kunnaksi. Siitä perinnöstä on jatkossakin syytä pitää kiinni. Kunnan talousarvioon on varattu määrärahat, joiden turvin pystytään huolehtimaan juhlavuoden onnistuneesta läpiviennistä.

Kunnan johtamisrakenteessa tapahtuu heti talousarviovuoden alkuun merkittäviä muutoksia, kun kehittämisjohtaja Julia Virtanen siirtyy uusiin haasteisiin Mänttä-Vilppulaan. Uuden kehittämisjohtajan rekrytointi on parhaillaan menossa, samoin kuin uutena virkana perustetun henkilöstöpäällikön rekrytointi. Myös kunnanjohtajan viran osalta ainakin alkuvuosi tullaan toimimaan sijaisjärjestelyillä. Lisäksi keväällä 2021 järjestettävät kuntavaalit tuovat ainakin osittain mukanaan uudet luottamushenkilöt ja samalla nykyisten luottamuselinten kokoonpanot muuttuvat.

Kunnan kehittymisen kannalta keskeisiä asioita ovat kunnan kasvu ja positiivinen kuntakuva. Kasvulle on olemassa hyvät edellytykset, kun kunnalla on omistuksessaan sekä valmiiksi kaavoitettuja asuin- ja yritysalueita että raakamaata jalostettavaksi. Kunnan tulee jatkossakin olla aktiivinen näiden asioiden edistämiseksi, jotta myös tulevaisuudessa edellytykset kasvulle ovat olemassa. Yrityselämän osalta merkit ovat myös varsin positiivisia. Olemassa olevalle tonttivarannolle on kysyntää ja jatkossakin kunnalla on tarve ja kiinnostus käydä vuoropuhelua maanomistajien kanssa raakamaareservin kasvattamiseen. Samaa voi sanoa asuntorakentamisen osalta, koska erilaisia asumisen hankkeita on liikkeellä. Kunnan tehtävä on varmistaa omalla toiminnallaan edellytykset sujuvalle uudisrakentamiselle.

Kunnan palvelurakenteeseen liittyen on jo meneillään ja lähiaikoina on tulossa merkittäviä investointeja, kun sekä Isolahden päiväkodin että Kinkomaan koulun rakennusurakat saadaan vuoden 2021 aikana maaliin ja Mäkelänmäen koulun uudisrakennushankkeen rakentaminen päästään aloittamaan keväällä 2021. Lisäksi suunnitelmakaudelle sijoittuu nykyiset Mäkelänmäen koulun liikuntatilat korvaavan liikuntahallin rakentaminen. Etenkin lasten ja nuorten palveluihin tehtävät investoinnit ovat merkittäviä, koska ne turvaavat palveluiden tuottamista pitkälle tulevaisuuteen. Lisäksi on muistettava, että uudet koulurakennukset eivät ole vain kouluja, vaan ne tarjoavat puitteet mitä monipuolisimmalle toiminnalle eri aikoina eri käyttäjäjryhmille.

Muuramen kunnalla on takanaan hieno 100-vuotinen historia. Meidän jokaisen kuntayhteisössä toimivan tulisi varmistaa se, että jatkossakin meillä muuramelaisilla on yhtä hieno ja menestyksenkäs kunta käsissämme.

Muuramessa 27.11.2020

Sami Niemi
vs. kunnanjohtaja

1 TALOUSARVION SUUNNITELMAPERUSTEET

Muuramen kunnan talousarviota on laadittu toimialakohtaisesti ja kunnanhallituksen antama valmisteluohje antoi toimialoille erilaiset prosenttimääräiset tavoitteet maksimikasvulle. Suurimmat kasvupaineet ovat kohdistuneet ostopalveluihin, mutta nyt kasvua on odotettavissa väestön ikääntyessä myös Muuramessa ja sairastavuus tulee nousemaan lähemmäksi maakunnan keskitasoa. Eniten kasvupaineita yksittäisen palvelun kannalta on lähitulevaisuudessa vanhus- ja vammaispalveluissa.

Taloussuunnitelman tehtävät

Kunnan taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarvion ja -suunnitelman tehtävänä on osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Suunnitelmien tulee turvata kunnan tehtävien hoitaminen.

Talousarvion – ja suunnitelman kolme päätehtävää ovat:

- 1) Asetetaan tavoitteet palvelutoiminnalle ja investointihankkeille
- 2) Budjetoidaan menoja ja tuloja koskevat arviot eri tehtäville ja hankkeille
- 3) Osoitetaan miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan

Käyttötalous – ja investointiosassa esitetään palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet ja niiden edellyttämien menojen ja tulojen budjetointi. Tuloslaskelmaosassa ja rahoituslaskelmassa osoitetaan toiminnan ja investointien pääomarahoitusta ja siihen liittyvät korvaukset. (Kuntaliitto 2011.)

1.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Talousarvion laadinnan lähtökohdaksi oli mitoitettava menokehitys maltilliseen kasvuun. Tulot riittävät kattamaan maltillisen kasvun ilman verojen korotuksia.

Menokehitykseksi sovittiin keväällä kunnanhallituksen talousarviovalmistelussa kokonaisuuden osalta kokonaisuutena 1,45 % kasvu sisältäen henkilöstömenot. Käytännössä kehitys ei mahdollistanut henkilöstölisäyksiä.

Lautakunnittain talousarvio laaditaan seuraavaan tavoitetasoon:

Tarkastuslautakunta	28 000 €
Keskusvaalilautakunta	16 000 €
Kunnanhallitus	+1,0 %
HyPa lautakunta	+1,4 %
HyPa avustus MUHY	- 1,0 %

toisella tapaa laskettuna avustuksen muutos

avustus TA2020 - ESH ylit.925 k€ +0,6 % + 0,55 M€ ESH kasvu	
MUHY	+0,9 % + 0,55 M€ ESH kasvu
ELK lautakunta	+0,9 % + K-S PeLa kasvu
Koko kunta	+1,45 % sis. ESH kasvun

Talousarvio-ohjeen antohetkellä arvioitiin, että vuoden 2021 verotulokertymä olisi noin 2,4 miljoonaa euroa vuoden 2020 kertymää suurempi – yhteensä noin 41,8 M€. Jo vuodelle 2020 arvioitiin syksyllä 2019 veroja kertyvän kaikkiaan reilusti yli 42 miljoonaa euroa. Veroennusteet ovat heilahdelleet koko vuoden 2020 ajan, riippuen siitä kuinka kauaskantoiset vaikutukset Korona -epidemiolla katsotaan olevan.

Suomen Kuntaliiton verotuloennustekehikon (10/2020) mukaan Muurame saa 2,0 prosenttia enemmän henkilöverotuloja 2021 kuin vuonna 2020. Tämä merkitsee noin 0,7 miljoonan euron kunnallisverotulonlisäystä. Yhteisöverojen tuoton arvioidaan puolestaan kasvavan jopa yli 18 %, mutta kasvu johtuu siitä, että yhteisöveron jako-osuutta kunnille laskettiin 2019. Yhteisöveron tuotto käytännössä olisi vastaava kuin 2017, noin 2,4 miljoonaa euroa.

Kiinteistöveron tuotto kasvaa hitaasti ja tuotto on 2,3 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan verotulot nousevat TA2020 verrattuna, lukuina nousu on 2,7 % (noin 1,1 miljoonaa euroa).

Valtionosuuden osalta 2021 osuus vuoteen 2020 kasvaa, jos ei huomioida 2020 valtionosuuden kertaluonteista koronakompensaatiota 2,7 M€. Valtionosuus perusosineen nousee 1 M€ ja veromenetysten kompensatioerä on 3 M€, mikä puolestaan on 0,3 M€ enemmän kuin vastaava luku 2,7 M€ vuonna 2020. Yhteensä laskennallisesti valtionosuus kasvaa 1,3 M€.

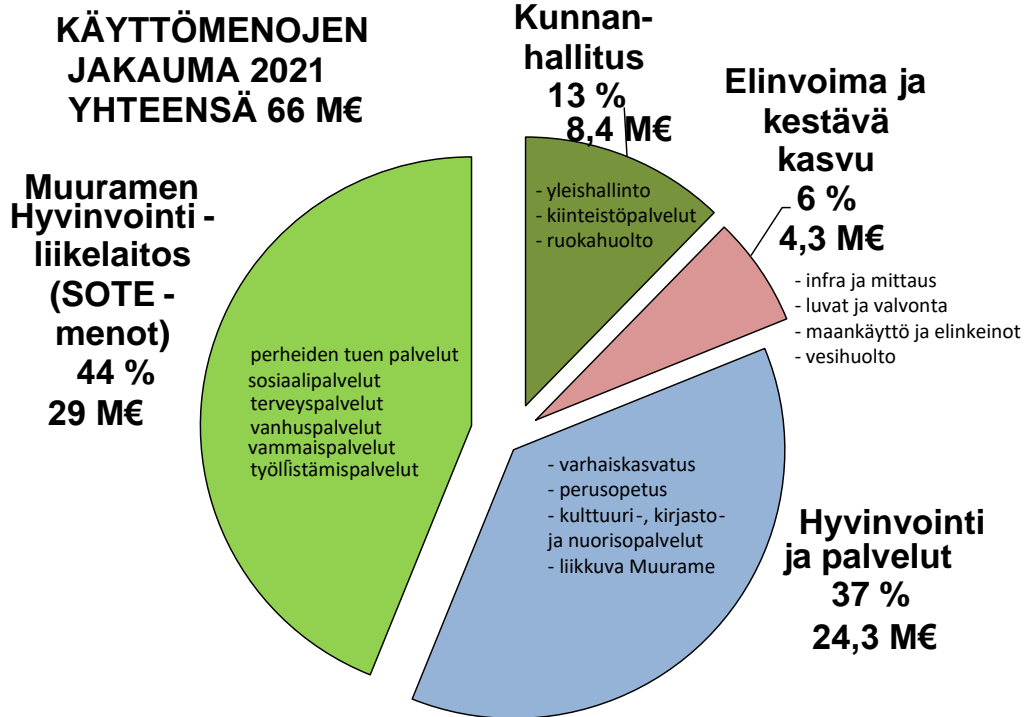
Talousarvion laadinnassa kokonaisuuden osalta ei täysin päästy talousarvio-ohjeen tavoitteen mukaiseen lopputulokseen. Kokonaiskasvun maksimimäärä oli 1,45 % ja toteuma on 1,9 % muuttamattomaan talousarvioon. Syksyn Muuramen Hyvinvointi -liikelaitoksen lisätalousarvio huomioiden, menokehys ylittää vain 1,26 % muutetun TA2020.

Ulkopuolisena palveluna ostettavien palveluiden kustannukset niin ympärivuorokautisen asu- mispalvelun kuin erikoissairaanhoidon osalta kasvavat edelleen. Suurin huoli näistä on edelleen erikoissairaanhoidon maksuosuuden pysyvä kasvuennuste 5,4 % vuosittain vuoteen 2024 asti. Uuden sairaalan kustannukset ylittyivät yli 10 %, toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto viivästyi ja edelleenkin takeita toiminnan tehostumisesta ole jäsenkunnille pystytty antamaan.

Talousarvioehdotus on investointien tarkentunut kesän ja syksyn aikana. Investointisuunnitelma sisältää edelleen mittavan määrän talonrakennusinvestointeja. Suunnittelukauden pelkät talonrakennusinvestoinnit ylittävät jo 27 miljoonaa euroa. Tulevalla viisivuotiskaudella ne ovat yhteensä 34,5 M€. Investoinnit pyritään toteuttamaan kustannustehokkaasti ja erityisesti energiatehokkaina ratkaisuin. Tilakustannukset ovat nousseet kunnan toiminnoissa merkittävästi. Tulevaisuudessa tilojen käyttöasteeseen sekä monikäyttöisyyteen joudumme kiinnittämään entistäkin enemmän huomiota.

Investoinnit tullaan rahoittamaan velkarahoituksella, koska tulorahoitus ei riitä kattamaan investoinneista kuin murto-osan. Uusi Mäkelänmäen koulu toteutetaan lisäksi todennäköisimmin kiinteistöleasing -sopimuksella, mikä keventää sekä kunnan tasetta että velkataakkaa. Uusi Mäkelänmäen koulu on sopivin kohde kiinteistöleasingin toteuttamiseen tulevissa talonrakennusinvestoinneissa.

Taloussuunnitelmassa korkotasoa ei edelleenkaan kasvata mainittavasti korkomenoja ja lyhyt-aikainen korko on edelleen miinusmerkkinen, on käyttötalouteen tulossa investointien poistojen kautta merkittävä kustannuserä. Suunnitelmakauden jälkeen poistot kasvavat 600 000 euroa vuodessa, mikä tarkoittaa reilun prosentin korotusta käyttötalouteen vuositasona. Poistot eivät kasva kuitenkaan niin paljoa, mitä on odotettu, koska osa talonrakennusinvestoinneista toteutetaan kiinteistönvuokrasopimuksin. Tosin nämä kiinteistövuokrat rasittavat vastaavasti käyttötaloutta vuokramenoina.

*Käyttömenot ilman kunnan avustusta (26,5 M€) Muuramen Hyvinvointi -liikelaitokselle ja ilman laskennallisia eriä.

1.2 Kuntastrategia

Valtuusto hyväksyi elokuussa 2016 uuden kuntastrategian vuosille 2016–2021. Kuntastrategia on nimeltään Mahdollisuuksien Muurame – elinvoimainen edelläkävijä. Kuntastrategia jakautuu kahteen keskeiseen painopisteeseen, jotka ovat elinvoima ja kestävä kasvu sekä hyvinvointi ja palvelut. Lisäksi kaiken toiminnan pohjaksi on valittu viisi läpileikkaavaa teemaa, jotka näkyvät kunnan kaikessa toiminnassa.

Kuntaorganisaatio on muutettu strategian mukaiseksi valtuustokauden 2017–2021 alusta lukien, jolloin myös toimielinten tavoitteet asetetaan nykyistä tarkemmin strategian mukaiseksi.

Muurame painottaa edelleen vahvasti elinvoiman vahvistamista, jossa kunnan vahva elinkeinopoliittinen historia ja toimintatapa ovat suuressa roolissa. Kunta toimii edellytysten luoja ja tukena yritysten/yrittäjien hoitaessa oman osuutensa liiketoiminnan kehittämisessä.

Uusi strategia luodaan seuraavalle valtuustokaudelle 2022 ->

LIITE 1 Kuntastrategia

2 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Valtiovarainministeriön talouskatsaus lokakuulta 2020 kertoo, että maailmantalous joutui syvään taantumaaan Korona -pandemian saattamana. Maailmantalous supistui 6,1 % ja elpyi 2021 5,5 prosentin kasvuun. Vasta siis 2022 oltaisiin 2019 vuoden tasolla maailmantalouden tunnuslukujen osalta. Euroalueella talouden supistuminen 2020 on vieläkin voimakkaampaa ja arvio alueen BKT:n supistumisesta on 9,6 %. Kasvua ennustetaan 2021 Euroalueellekin, mutta vain 5 %, joten Eurooppa pääsee 2019 tasolle vasta 2023.

Suomessa talouden odotetaan edelleen supistuvan vähemmän, mitä Euroalueella yleisesti, vain noin 4,5 %. BKT:n ennustetaan kasvavan 2021 2,6 % ja 2022 1,7 %. Joten elpyminen Suomessa kestää vähintäänkin yhtä kauan kuin Euroalueella keskimäärin. Suomessakin olemme siis 2019 tasolla vasta 2023.

Työttömyyden odotetaan kasvavan aina 2021 loppupuolelle asti. Kun tilanne alkaa sen jälkeen parantua, niin silti 2019 kaltaiseen työllisyysasteeseen ei päästäisi edes 2024. Edelleen kokonaistyöpanos supistuu, kun työikäisten määrä jatkaa laskuaan.

Julkisen talouden tilanne muuttuu nopeasti myönteisen talouskasvun jälkeisessä tilanteessa. Suomessa julkinen velka suhteessa BKT:hen laski jo alle 60 prosentin 2018. Tämän velan kuitenkin ennustetaan nousevan 2020 aikana jo 70 %. Tilanne alkaa parantua taas vasta, kun koronaan liittyvät väliaikaiset tukitoimet päättyvät. Julkisen talouden menojen kasvu rahoitetaan velkarahoituksella.

2.1 Kuntatalous

Kuntatalouden rahoitustilanne on heikentynyt viimeiset kaksi vuotta merkittävästi. Hetkellinen parantuminen 2017 kesto todellakin vain hetken. Kuntien tulorahoitus pysyy niukkana, kunnat velkaantuvat. Kuntatalousohjelman mukaiset uudet tehtävät ja tehtävien laajennukset kompensoidaan nykyisessä hallitusohjelmassa kunnille valtionosuuksien kautta. Se on kuitenkin laiha lohtu niille kunnille, joille nykyinen tulorahoitus ei riitä nykyisienkään tehtävien hoitamiseen.

Muuramen kunnan tilanne kuntakentässä on edelleen ollut poikkeuksellisen hyvä ja ylijäämää taseessa on yli 8 milj. euroa. Talous on koko ajan mitoitettu maltilliseen tulopohjan kasvuun. Suunnitelmavuosina oli jo aiemmin arvioitu, että ylijäämää ei enää kerry lisää jos kasvu menoissa ylittää 3 % vuosivauhdin. Nyt menokehys on saatu muutaman rajun kasvuvuoden jälkeen ainakin hetkellisesti kuriin. Tosin nyt taloussuunnitelman 2022 - 2023 mitoitettu vain prosentin kasvu + erikoissairaanhoidon kasvu 550 000 vuodessa on optimistinen. Muuramen asukasluku kasvaa taas 2020, toivottavasti 2021 kasvu jatkuu ja saavutamme 10 300 asukkaan rajapyykin.

Valtionvarainministeriön arvio paikallishallinnon vuosien 2021–2024 kehityksestä on painelaskelma. Siihen on huomioitu yleinen väestönkehitys, kuntatalousohjelman toimenpiteet ml. syksyn lisätalousarviot budjettiriihestä 2021. Painelaskelma arvioi kuntien selviytymiskykyä kasvavista menoistaan ennustetulla tulotasolla. Painelaskelman tulos kertoo kuinka paljon kunnan tarvitsisi korottaa tuloveroprosenttiaan, jotta kunta selviytyisi tarkastelujaksolla joka vuosi edes nollatulokseen. Tuo laskelma osoittaa hyvin kuinka erilaisessa tilanteessa Suomen kunnat ovat verrattuina toisiinsa. Laskelma ei ota kantaa kuntien palveluiden laatuun tai järjestämistapaan. Laskelma vain seuraa palveluista syntyneitä ennustettuja nettomenoja, vertaa sitä tulopohjaan ja sitä kautta tarkastelee kunnan taloudellista elinvoimaa.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu pääosin kolmesta osasta:

- valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä erillisestä veromenetyksen kompensatioerästä
 - opetus- ja kulttuuritoimen (OKM) rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö
- Muuramen kunnan peruspalveluja valtionosuuksien kehitys.

	2018	2019	2020	2021
Peruspalveluiden osuus:	10,8 M€	10,8 M€	9,96 M€	11,3 M€
Verotulon tasaus	+210 k€	+5 k€	+253 k€	+102 k€
Opet. ja kulttuuritoimen väh:	-725 k€	-763 k€	-670 k€	-670 k€
Veromenetysten kompensatio			2,75 M€	3,04 M€
Verotulojen maksun lykkäyskompensaatio			0,19 M€	-0,2 M€
Yhteensä valtion osuus:	10,1 M€	10,1 M€	12,5 M€	13,45 M€
Koronakompensaatio 2,7 M€ 2020			15,1 M€	

Valtionosuusjärjestelmään sisältyvä valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden valtionosuusprosentti:

2016	25,52
2017	25,24
2018	25,34
2019	25,37
2020	25,46
2021	25,63

Valtion rahoitusosuus peruspalveluihin nousee 0,12 prosenttiyksikköä, mikä tarkoittaa Muuramelle 10 000 euron nousua valtionosuuden perusosaan.

Vuonna 2021 Muuramen kunta saa peruspalveluiden valtionosuutta 11,3 miljoonaa euroa. Verotulontasaus on positiivinen eli Muurame saa 2021 verotulontasauseränä 102 000 euroa. Vähennettävää on vielä OKM-valtionosuus 670 000 euroa. Jäljelle jäävä valtionosuus Muuramessa vuodelle 2021 on 10,6 miljoonaa euroa.

Uudistuksena tuli vuonna 2020 alkaen uusi erä, kun valtionosuusjärjestelmän kautta kunnille maksetut verotulomenetysten kompensatiot erotettiin järjestelmästä erilliseksi osuudekseen ja valtionhallinnossa kokonaan omalle momentilleen (28.90.35.). Muuramen osuus 2021 tästä kompensatiosta on 3,04 M€ (2,7 M€ 2020).

2.2 Toimintaympäristön kehitys

Kuntien kannalta toimintaympäristön talouden kehitys on keskeinen menestystekijä. Siihen liittyy paitsi yleinen taloudellinen kehitys maailman talouden ja kansantalouden osalta, mutta erittäin oleellisena osana alueellinen talouskehitys. Työllisyyskehitys on Suomessa ollut positiivista 2019, mutta korona pandemia muutti tämän kehityksen. Talous supistuu merkittävästi 2020 aikana ja toipuu hitaasti muutaman vuoden aikana. Tuotanto laskee ja heijastuu suoraan työllisyyteen. Kokonaistuotanto supistuu vielä aikana, kun työllisten määrä on hetkellisesti huippulukemissa.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan työttömyysprosentti Suomessa oli lokakuussa 2020 julkaisussa 11,9 % (3,3 prosenttiyksikköä enemmän vuotta aiemmin. Työttömyyden kasvu on ollut nopeaa, eikä kehitys näytä hiipuvan alkuvuodesta 2021. Keski-Suomen työttömyystilanne 12,9 % on maakunnista kolmanneksi heikoin (Lappi 13,2 ja Pohjois-Karjala 14,2 %).

Keski-Suomen työllisyyskatsaus lokakuu 2020 (julkaisija Keski-Suomen ELY-keskus) Työttömyys on kasvanut Keski-Suomessa kaikissa kunnissa vuoteen 2019 verrattuna. Työttömyysprosentti Muuramessa oli lokakuun lopussa 2020 8,4 % (6 % 2019 ja 6,4 % vastaavana aikana 2018) eli työttömyys nousut merkittävästi. Myös pitkäaikaisten työttömien määrä on noussut vuoden takaiseen verrattuna.

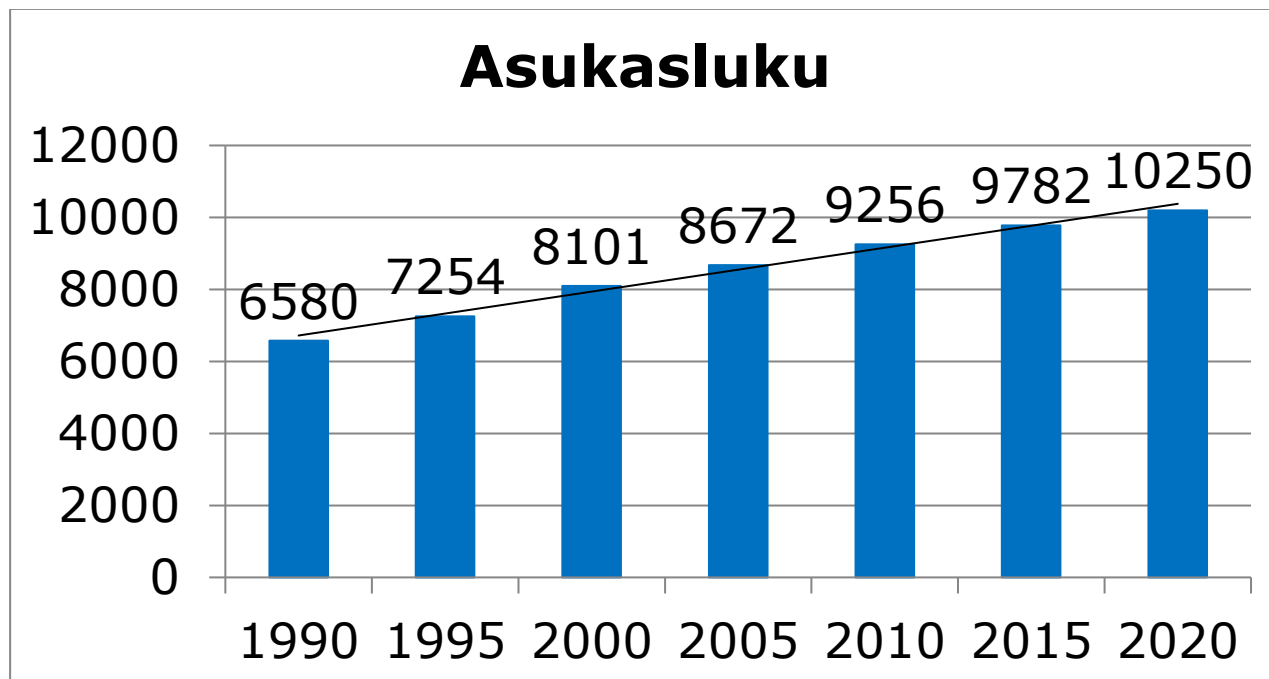
Uusi organisaatio mahdollistaa elinkeinopolitiikan resurssien koordinoitun suuntaamisen Muuramen elinvoiman kehittämiseksi. Tämä on mahdollistanut siihen erikseen keskittyvän ja ”nyrkiksi” nimetyn toiminnan, joka on edelleen parantanut elinkeinopolitiikan tulosta. Yritysrajapintaan suunnattuyrityskoordinaattoritoiminta saa hyvää palautetta yrittäjiltä.

Muurame sijoittui toiseksi elinkeinopolitiikkaa arvioivassa tutkimuksessa keväällä 2020. Avauksia uudelle teollisuusalueelle Kuusanmäessä saatiin odottaa syksyyn 2020 asti, Sillanniityn alue on edelleen varattuna, työpaikkoja Muurameen syntyy tasaisesti.

Tavoitteena ollut työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen ei näytä 2018 tilastokeskuksen lukujen valossa onnistuneen, Muuramen työpaikkaomavaraisuus on laskenut ja oli 2018 61,5. Voimakas väestönkasvu ei mahdollista samaan tahtiin työpaikkojen syntymistä Muurameen, joten on kovin ymmärrettävää, että voimakkaan väestönkasvun kunnissa työpaikkaomavaraisuus vähenee.

2.3 Väestörakenteen kehitys

Kunnan väestönkasvu on ollut viime vuosina jatkuvasti tasaisen positiivista. Vuoden 2014 hyvän väestönkasvun jälkeen oli kasvu 2015 merkittävästi hitaampaa, mutta vilkastui taas 2016 aikana. Sama hyvä kehitys jatkui 2017. Kasvu 2018 ja 2019 näyttää (ainakin kesken vuoden tarkasteltuna) hitaammalta. Tavoiteasukasluku 2021 lopussa on 10 300 asukasta.

Väestön ikärakenteessa tapahtuu merkittävää vanhentumista. Suurten ikäluokkien vanheneminen muokkaa kunnan väestörakennetta, kun syntyvyys samalla laskee. Myös muuttoliike on Muuramessa keskittynyt varttuneempaan väestöosaan.

Vuoden 2020 osalta väestön kasvu on ollut taas vilkasta, ennakkoväkiluku lokakuulta 2020 on 10 211 asukasta, mikä on 47 asukasta enemmän vuodenvaihteen tilanteeseen verrattuna.

Väestö	
Väkiluku 31.12.2019	10 164
Väkiluvun muutos, % 2018–2019	-0,1
0–14-vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2019	21,8
15–64-vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2019	60,0
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä, % 31.12.2019	18,3
Ruotsinkielisten osuus väestöstä, % 31.12.2019	0,1
Ulkomaiden kansalaisten osuus väestöstä, % 31.12.2019	0,8
Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, henkilöä 2019	-35
Syntyneiden enemmisyys, henkilöä 2019	29
Perheiden lukumäärä 31.12.2019	2 919
Veronalaiset tulot, euroa/tulonsaaja 2018	33 130

2.3.1 Alueellinen kehitys: Asuntojen rakentamistarve, suunnittelukauden kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan kehitys

Alueellinen kehitys on keskittynyt asuntorakentamisen osalta erityisesti keskustaajaman ja Kin-komaan alueille. Viimeisin laaja omakotialue on Hautalahti, joka kasvaa ja aluetta avataan tasaiseen tahtiin.

Vuokra-asuntojen ja ASO-asuntojen lisärakentamiselle tulee tarvetta määrällisesti vasta myöhemmässä vaiheessa, kun nykyinen vuokra-asuntokanta joko saavuttaa peruskorjauksen tai vapautuu säätelyn piiristä. Ongelmana ovat vanhojen vuokra-asuntojen ylläpidon kustannukset, vanhojen rakennusten ylläpito on huomattavasti kalliimpaa kuin uusien nykyaikaisten rakennusten.

Kerrostaloja valmistuu suunnitelmakaudella tavoitteellisesti joka toinen vuosi, tämä monipuolistaa asuntokantaa ja edesauttaa asuinalueiden uudistumista.

Lisäalueiden kaavoitus teollisuudelle ja palveluilla sekä maanhankinta tätä varten on yksi tärkeistä elinkeinopoliittisista tavoitteista suunnittelukaudelle.

Edelleen tonttitarjontaa pyritään luomaan myös perinteisen teollisuuden käyttöön, koska ne tarjoavat mitä moninaisimpia alihankintaketjuja ja luovat yhteyteensä tarvitsemiaan palveluja ja toimitusketjuja. Kerrannaisvaikutuksena nämä tukevat erinomaisesti elinkeinoelämää ja mahdollistavat yritystoiminnan muodostumista ympärilleen.

2.3.2 Työvoima, työllisyys

Viimeisempien tilastokeskuksen tilastojen valossa (vuosi 2018) kunnan työvoima on ollut 4915 henkilöä (9 henkeä vähemmän kuin 2017), joista työssä olevia oli 4524 (2017 4454) ja työttömiä 391 (2017 473) Työssä olevien osuus koko väestöstä on 44 %.

Työssä toimivan väestön lukumäärät ja prosenttiset osuudet toimialoittain
31.12.2000, 2010, 2015 ja 2017

Toimiala	2000	%	2010	%	2015	%	2017	%
Maa- ja metsätalous	83	2,3	69	1,7	64	1,5	64	1,4
Teollisuus	904	25,4	831	19,9	771	18,5	800	18
Rakennustoiminta	278	7,8	315	7,6	301	7,2	346	7,8
Kauppa	434	12,2	416	10	431	10,3	482	10,8
Liikenne	178	5	153	3,7	150	3,6	140	3,1
Palvelut	1617	45,4	2332	56	2395	57,3	2553	57,3
Elinkeino tuntematon	64	1,8	51	1,1	66	1,6	69	1,6
Yhteensä	3558	100	4167	100	4178	100	4454	100

Merkittävimmät muutokset elinkeinorakenteessa viime vuosina ovat teollisuudessa toimivien osuuden jatkunut lasku ja kaupan sekä rakentamisalan nousu. Huomattavaa kuitenkin on, että teollistenkin työpaikkojen määrä on silti lukumääräisesti kasvanut.

Muuramen kunnan tavoitteissa on jatkuva uusien työpaikkojen syntyminen kunnan alueelle ja niihin liittyen kunnassa on pidettävä jatkuvasti riittävää varantoa työpaikka-alueista. Tällä hetkellä keskeiset painopistealueet ovat Muuramen keskustan, ysitien risteysalueen, Punasillan alueen kehittämisessä. Samanaikaisesti teollisuusalueen laajentaminen eteläisen Muuramen alueella edistyy. Edelleenkin osa jo toimivista yrityksistä myös kasvaa ja synnyttää uusia työpaikkoja.

2.3.3 Hallinto ja henkilöstö

Vuodelle 2021 arvioitu henkilöstön kasvu on vain muutamia yksittäisiä henkilöitä. Henkilöstöpäällikön tehtävä on uusi tehtävä. Varhaiskasvatukseen tulee kaksi uutta varhaiskasvatuksen opettajan tehtävää sekä ryhmien kasvaessa myös varhaiskasvatusopettaja ja avustaja. Yhteensä henkilöstölisäys on neljä tehtävää. Hallittu maltillinen kasvu jatkuu suunnittelukaudelakin. Kunnille annettavat lisätehtävät voivat merkitä myös lisähenkilöstön palkkaamista. Myös kunnassa merkittävät palvelutarpeen muutokset (esimerkiksi muuttoliike) voivat kasvattaa lisätyövoiman tarvetta.

Kunnan henkilöstömäärä vaihtelee riippuen tarkasteluhetkestä, jolloin määrään vaikuttaa sijaisten määrä ja hetkellisen lisätyövoiman tarve. Kunnassa ei ole "vakiomäärää" käytettävissä olevia virkoja tai työsuhteita vaan henkilöstömäärää säätelee pääasiassa tarve ja määrärahat.

Henkilöstömäärät palveluissa 31.10.2020 vs 31.12.2019

	31.10.2020			31.12.2019		
	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Kunnanhallitus						
Hallinto ja henkilöstö	16	6	22	15	6	21
Kiinteistötoimi	25	9	34	24	10	34
Keskuskeittiö	29	2	31	26	2	28
	70	17	87	65	18	83
HyPa -lautakunta						
Varhaiskasvatuspalvelut	103	2	105	86	2	88
Perusopetus	135	36	171	131	41	172
Toisen asteen koulutus	14	4	18	14	5	19
Liikkuva muurame	8	7	15	6	7	13
Kulttuuri ja nuorisopalvelut	13	2	15	12	1	13
	273	51	324	249	56	305
Hyvinvointi liikelaitos						
Perhe- ja sosiaalikeskus	35	11	46	38	7	45
Vanhuspalvelut	46	6	52	51	6	57
Avosairaanhoido	23	7	30	23	10	33
Suun terveydenhuolto	13	2	15	12	2	14
	117	26	143	124	25	149
ELK -lautakunta						
Infra ja mittaus	2	10	12	3	10	13
Vesihuolto	3	7	10	2	8	10
Luvat ja valvonta	1	3	4	1	3	4
Maankäyttö ja elinkeinot	2	2	4	2	1	3
	8	22	30	8	22	30
	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Kaikki yhteensä	468	116	584	446	121	567

Henkilöstökulut kasvavat TA2021 verrattuna muutettuun TA2020 4,57 %.

Henkilöstömenot ovat kokonaisuutena 25,7 M€, kun ne olivat TA2020 24,6 M€ ja vuoden 2019 tilinpäätöksessä 24,1 M€. Palveluiden ostot kasvavat vain 1,64 %, joten kunnan tarjoamissa palveluissa oman tuotannon osuus on kasvanut. Suurin yksittäinen muutos on varhaiskasvatuspalveluissa, kun Päiväkoti löytöretki siirtyi 2020 liikkeenluovutuksella kunnan toiminnaksi.

2.3.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.11.2019 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan tarkastussäännön mukaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen, toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen, kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen, erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen sekä varojen huolellisen hoidon turvaamiseen. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa operatiivista johtamista sekä jokapäiväistä toimintaa.

Sisäinen valvonta käsittää myös siitä huolehtimisen, että kunnan toiminnan tarkoitus ja asetetut tulostavoitteet on saatettu organisaation kaikille tasoille ja että asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan. Lisäksi sisäisen valvonnan keinoin varmistetaan, että yhteistoiminta on riittävää organisaation kaikilla tasoilla.

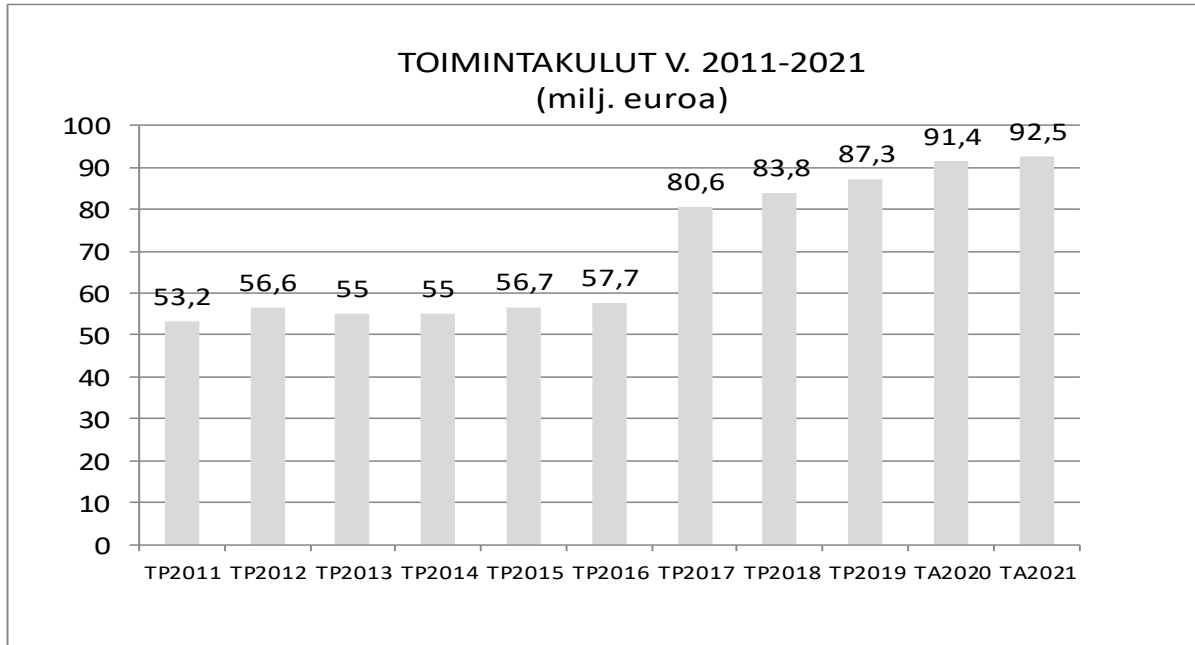
Suurimpana riskinä kunnassa voidaan edelleen pitää henkilöriskejä tehtävien hoidossa, koska osa avaintehtävistä ovat hyvin harvojen henkilöiden osaamisen varassa. Henkilövajetta on pystytty paikkaamaan tehtävien jakamisella ja osaamisen siirtämisellä myös varahenkilöille. Osaan palveluita on palkattu vakituisia varahenkilöitä, joille työtehtäviä voidaan osoittaa palvelun eri osista.

Sisäinen valvonta on hajautettu toimialojen ja palveluiden sisällä eri henkilöille. Valvonnalla on pyritty parantamaan osastojen toimintaa ja tuloksellisuutta. Toimintaprosessit on jaettu osiin ja eri henkilöiden tehtäväksi. Yhtä prosessia alusta loppuun asti ei hoida yksi henkilö vaan riskiä sisältävät prosessit ja työtehtävät on jaettu useampaan vaiheeseen ja useamman henkilön vastuulle. Yksittäistä erityisasiantuntemusta vaativat tehtävät on keskitetty muutaman osaan henkilön hoidettavaksi asioiden oikean hoidon varmistamiseksi. Käteistä rahaa ei käsitellä merkittävässä määrin.

3 VUODEN 2021 TALOUSARVIO

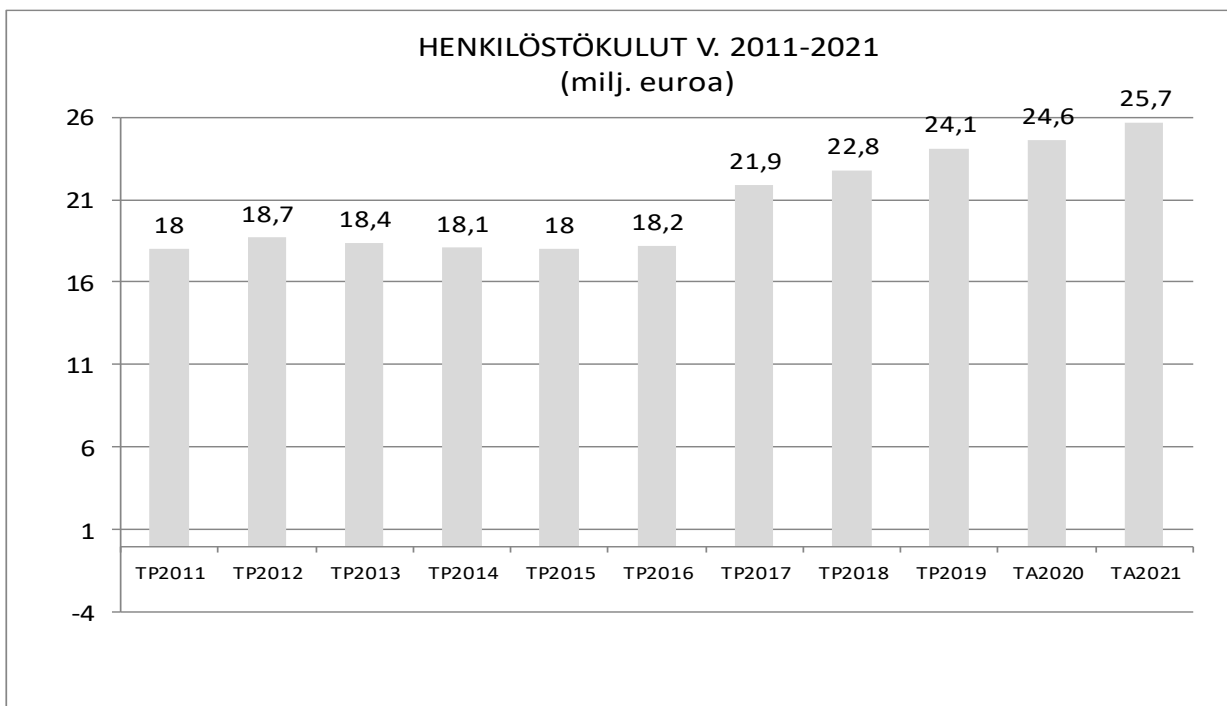
3.1 Käyttötalous

Käyttötalouden menot ilman kustannuslaskennallisia eriä ovat 92.522.950 euroa, tulot 41.317.080 euroa ja valmistus omaan käyttöön 333.830 euroa. Käyttötalouden menot kasvavat 1,23 % vuoden 2020 muuten talousarviosta. Käyttötalouden tulot laskevat 0,2 % vuoden 2020 muuten talousarviosta. Käyttötalouden toimintakate on -50.872.040 euroa, kasvua 2,29 % vuoden 2020 muuten talousarviosta.

Muuramen hyvinvointi – liikelaitos näkyy taulukossa nousuna 2017 eteenpäin

Henkilöstömenot ovat 25.724.140 euroa. Nousua vuoden 2020 talousarviosta on 1.125.290 euroa (4,57 %). Palkat ovat 20.814.170 euroa ja nousua vuoden 2020 talousarvioon on 1.047.600 euroa (5 %).

3.2 Tuloslaskelma

Toimintakate on -50,9 milj. euroa. Rahoitustulot ja -menot +98.060 euroa. Vuosikate on 5.436.020 euroa, vähennystä vuoden 2020 talousarvioon verrattuna 134.590 euroa. Vuosikate asukasta kohden on 528 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 4,4 milj. euroa. Ylijäämää syntyy 1,1 milj. euroa.

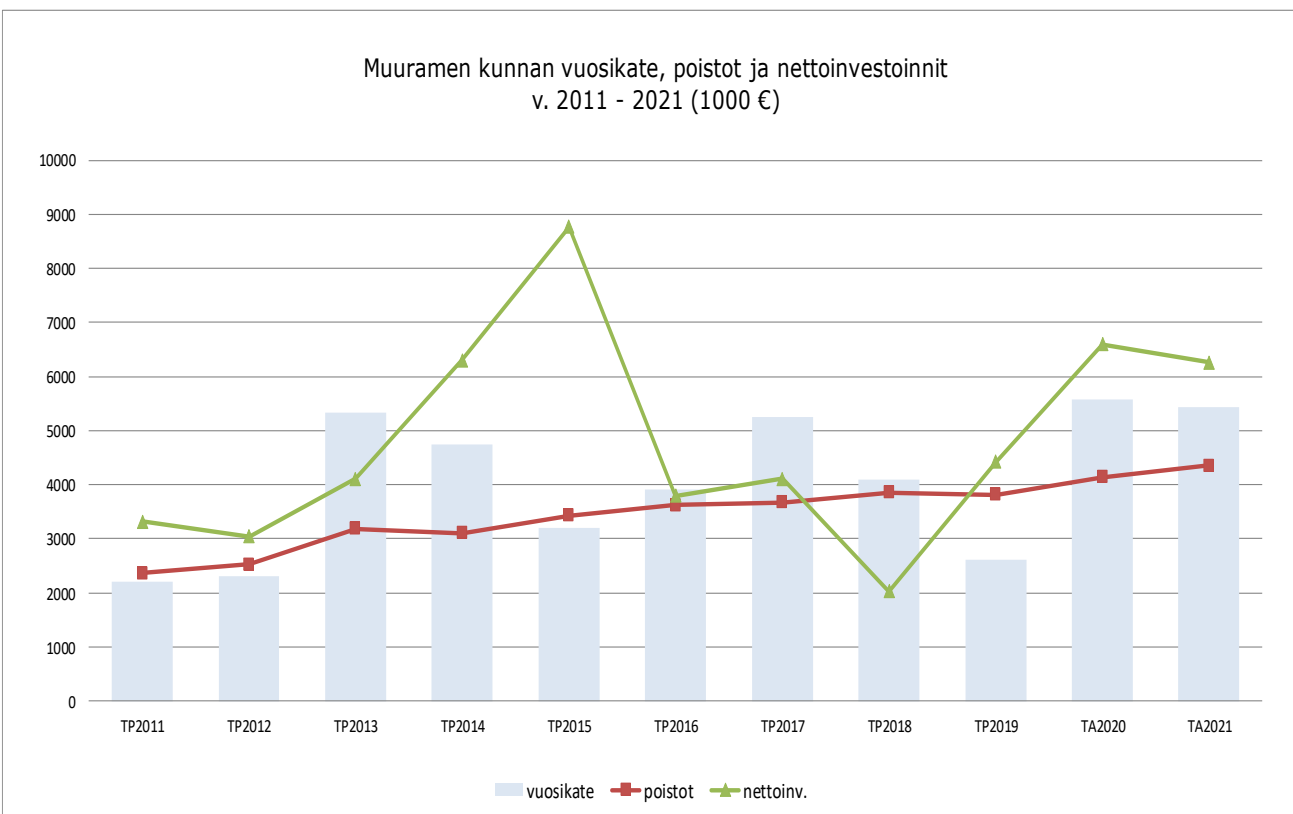
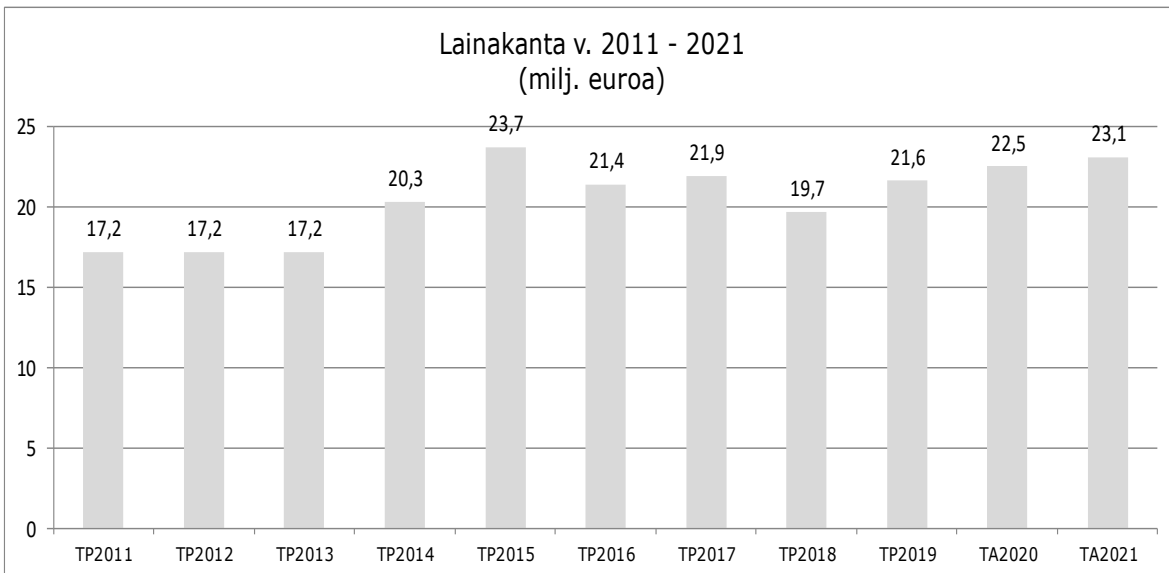
	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos-% 2020-21
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATULOT				
Myyntitulot	4 754 975	4 319 050	4 335 790	0,39
Maksutulot	2 320 553	2 184 190	2 212 240	1,28
Tuet ja avustukset	24 384 028	27 351 040	27 091 450	-0,95
Muut toimintatulot	7 448 641	7 544 310	7 677 600	1,77
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	38 908 197	41 398 590	41 317 080	-0,20
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	224 893	267 000	333 830	25,03
TOIMINTAMENOT				
Henkilöstömenot	-24 112 052	-24 598 850	-25 724 140	4,57
Palvelujen ostot	-25 573 685	-25 853 820	-26 257 970	1,56
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-3 414 642	-3 356 360	-3 440 270	2,50
Avustukset	-27 261 935	-30 534 090	-29 729 650	-2,63
Muut toimintamenot	-6 888 274	-7 053 360	-7 370 920	4,50
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-87 250 588	-91 396 480	-92 522 950	1,23
TOIMINTAKATE	-48 117 498	-49 730 890	-50 872 040	2,29
Verotulot	40 052 277	42 727 000	42 758 000	0,07
Valtionosuudet	10 538 199	12 537 700	13 452 000	7,29
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot	54 102	0	34 810	0,00
Muut rahoitustulot	208 143	146 140	166 140	13,69
Korkomenot	-68 965	-55 000	-49 000	-10,91
Muut rahoitusmenot	-52 011	-54 340	-53 890	-0,83
VUOSIKATE	2 614 248	5 570 610	5 436 020	-2,42
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn.mukaiset poistot	-3 815 661	-4 141 640	-4 351 620	5,07
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS	-1 201 413	1 428 970	1 084 400	-24,11
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 201 413	1 428 970	1 084 400	-24,11
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT:				
Veroprosentti	19,5	19,5	19,5	
Verotulot, €/asukas	3 943	4 168	4 151	
Toimintatuotot/toimintakulut %	44,7	45,4	44,8	
Vuosikate/poistot %	68,5	134,5	124,9	
Vuosikate €/asukas	257,3	543,5	527,8	
Yli-/ alijäämä €/asukas	-118,3	139,4	105,3	
Asukasluku vuoden lopussa	10159	10250	10300	

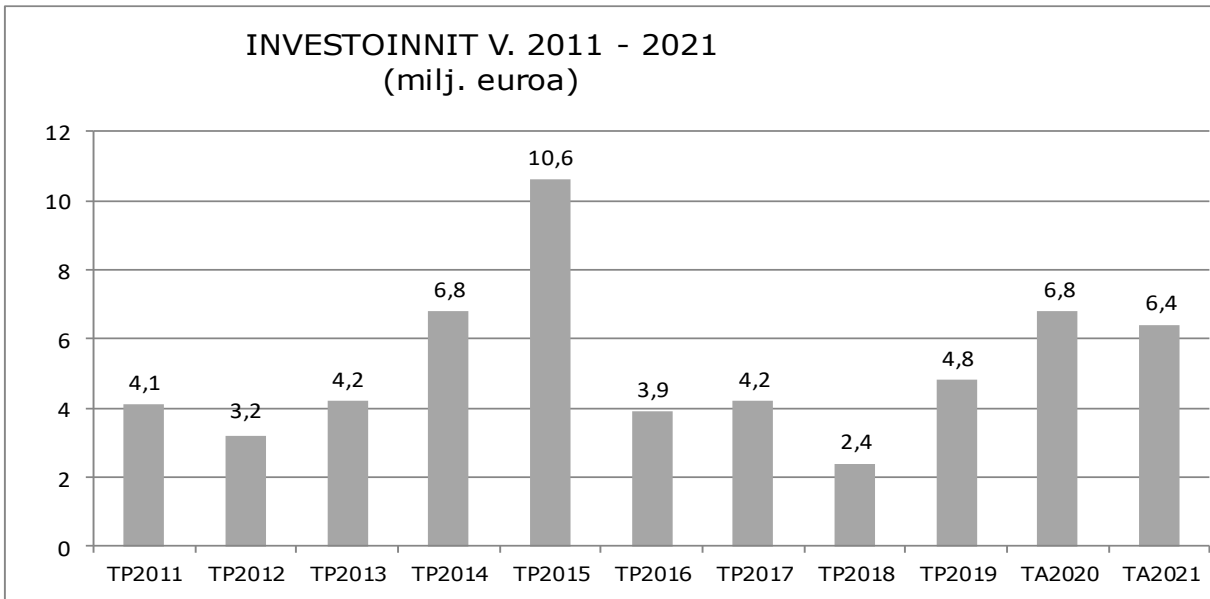
3.3 Rahoituslaskelma

Toiminnan ja investointien rahavirta on -827.230 euroa. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Myyntituloja maan myynnistä arvioidaan kertyvän 60 000 euroa. Lainoja lyhennetään 1,1 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa otetaan 1,7 milj. euroa. Lainamäärä kasvaa vuoden 2019 tilinpäätöksestä. Lainaa arvioidaan vuoden 2021 lopussa olevan 23,1 milj. euroa, mikä on asukasta kohden 2241 euroa.

Investointien menot ovat 6.400.250 euroa ja tulot 60.000 euroa. Menot laskevat 5,5 % vuoden 2020 muutetusta talousarviosta. Nettoinvestoinnit ovat 6.263.250 euroa.

	TP /1000€	TA20 +muutos	TA21	Muutos-% 2020-21
RAHOITUSLASKELMA				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 614 248	5 570 610	5 436 020	-2,40
Tulorahoituksen korjaus	-999 867	-1 300 000	-1 000 000	-23,10
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-4 755 929	-6 774 960	-6 400 250	-5,50
Rah.osuudet invest. men	236 943	114 000	77 000	-32,50
Pysyvien vastaavien				
hyödykkeiden luovutustu	1 094 312	1 360 000	1 060 000	-22,10
Toiminnan ja invest. ra	-1 810 293	-1 030 350	-827 230	-19,70
Rahoituksen rahavirta				
Antolainojen muutokset				
Antolainojen lyhennys	115 353	103 030	92 500	-10,20
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen	0	1 940 320	1 629 890	-16,00
Pitkäaikaisten lainojen	-1 397 821	-1 013 000	-1 095 160	8,10
Lyhytaikaisten lainojen	3 300 000	0	0	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant.var.ja po:n	10 794	0	0	0,00
Saamisten muutos	769 056	0	200 000	0,00
Korottomien velkojen mu	-1 312 981	0	0	0,00
Rahoituksen rahavirta	1 484 401	1 030 350	827 230	-19,70
RAHAVAROJEN MUUTOS	-325 891	0	0	0,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	325 891	0	0	0,00
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT:				
	TP 2019	TA 2020	TA 2021	
Lainakanta, Milj. €	21,6	22,5	23,1	
Lainakanta €/asukas	2 126	2 198	2 241	
Asukasluvu vuoden lopussa	10 159	10 250	10 300	

4 TOIMINTOJEN RAHOITUS

Muuramen kunnan vuoden 2021 tuloveroprosentti on 19,50.

	Tp 2019	ARVIO 2020	TA 2021	MUUTOS % 2020/21
kunnallisvero	35 724 309	38 339 000	38 105 000	-0,61
yhteisövero	2 015 314	2 095 000	2 360 000	12,65
kiinteistövero	2 312 655	2 293 000	2 293 000	0,00
YHTEENSÄ	40 052 278	42 727 000	42 758 000	0,07

4.1 Verotulot

KIINTEISTÖVERO	VERO- %	VEROTUSARVO	LASKENNALLINEN TUOTTO
vakituiset asuinrakennukset	0,50 %	239 795 000,00	1 199 000,00
muut asuinrakennukset	1,20 %	9 506 000,00	114 000,00
yleishyödylliset yhteisöt	1,10 %	1 642 000,00	18 000,00
yleinen kiinteistövero	1,10 %	89 262 000,00	982 000,00
rakentamaton rakennuspaikka	4 %	442 000,00	18 000,00
YHTEENSÄ		340 647 000,00	2 331 000,00

4.2 Valtionosuudet

Valtio maksaa kunnille peruspalveluiden järjestämistä varten valtionosuutta. Kunnan saamien valtionosuuksien perusteena ovat kaikki kunnan lakisääteiset tehtävät ja muut yleiset tehtävät. Valtionosuuteen vaikuttavat mm. kunnan ikärakenne, sairastavuus, työttömyys, verotulot yms. kunnan rakennetta kuvaavat tekijät.

Valtionosuuslaskurin avulla tehdyn arvion mukaan Muuramen valtionosuudeksi muodostuu 13.4 milj. euroa.

4.3 Myyntituotot

Myyntituottoja arvioidaan kertyvän 4,3 milj. euroa. Ne lisääntyvät 0,4 % vuodesta 2020.

4.4 Maksutuotot

Maksutuottoja arvioidaan kertyvän 2,2 milj. Maksutuottojen arvioidaan lisääntyvän 1,3 % vuodesta 2020.

4.5 Tuet ja avustukset

Vuoden 2021 talousarvion käyttötalousosaan arvioidaan tukia ja avustuksia kertyvän yhteensä 27 milj. euroa, josta sisäistä avustusta Muuramen Hyvinvointi – liikelaitokselle on 26,5 milj. euroa.

4.6 Muut toimintatuotot

Muita tuottoja arvioidaan kertyvän 7,7 milj. euroa, josta sisäisiä vuokratuottoja 5,6 milj. euroa, ulkoisia vuokratuottoja 1 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntivoittoja 1 milj. euroa.

5 TALOUSARVION SITOVUUS

Käyttötalousoosassa valtuustoon nähden sitova määräraha on talousarvion määrärahakohdassa oleva kokonaismääräraha. Kokonaismäärärahaa ei saa ylittää ilman kunnanvaltuuston lupaa eikä käyttää muuhun kuin nimikkeen mukaiseen tarkoitukseen.

Valtuustoon nähden sitovia kokonaisuuksia ovat hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta, kunnan avustus liikelaitokselle, elinvoiman ja kestävä kasvun lautakunta sekä kunnanhallitus/tukipalvelut. Lisäksi sitovuustaso koskee vaalien ja tarkastuslautakunnan toimintaa. Toimielimille myönnetty kokonaismääräraha on käytettävissä näiden kokonaisuuksien sisällä.

Toimielinten tulee esittää sitovuustason muutoksesta huolimatta talousarviossa määrärahat tehtävittäin.

Kunnan tuloarviot ovat paitsi tavoitteellisia myös velvoittavia.

5.1 Koonnos TA2021 valtuuston nähden sitovista strategisista tavoitteista

Keskusvaalilautakunta

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Äänestysaktiivisuuden säilyttäminen tai parantaminen edellisistä vastaavista vaaleista</p> <p>Pohjautuu strategiassa asetettuun tavoitteeseen Vastuullinen, aktiivinen ja osallistuva kuntalainen</p>	<p>Äänestysaktiivisuus verrattuna edelliseen vastaavaan vaaliin. Äänestysaktiivisuuden tulisi olla vähintään sama (- 1 %) kuin edellisissä vastaavissa vaaleissa.</p>	<p>Tiedottaminen Muuramelaisessa ja kunnan internet-sivuilla ja some-kanavissa, puolueille mahdollisuus ilmoitteluun kunnan alueella</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Sähköisen äänioikeusrekisterin ja tulosohjelman käyttöönotto varsinaisen vaalipäivän äänestyksessä</p>	<p>Sähköisen äänioikeusrekisterin ja tulosohjelman käyttö äänestysalueilla</p>	<p>Sähköinen äänioikeusjärjestelmä otetaan käyttöön kaikilla äänestyspaikoilla. Tulospalvelujärjestelmä otetaan käyttöön kokeiluluontoisesti yhdellä äänestysalueella.</p>

Kunnanhallitus

Tukipalvelut
hallinto ja henkilöstö

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Asioiden nopea ja ajantasainen vireille tulo ja päätöksenteko	Itsearviointi päätöksenteon ketterydestä ja ajantasaisuudesta	Asiat valmistellaan nopeasti ja viivytyksettä niiden vireille tulon jälkeen
Tuotantotavoitteet Sähköisten asiointipalveluiden lisääminen	Seurataan vuosittain käyttöönotettujen uusien sähköisten asiointitapojen ja menettelyjen määrää	Otetaan käyttöön uusia järjestelmiä ja hyödynnetään olemassa olevien järjestelmien sähköisiä ominaisuuksia parantamaan ohjelmien käytettävyyttä ja helpottamaan palveluiden käyttöä

Avustukset ja muu yleishallinto:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Turvataan yhdistysten toimintaedellytyksiä kansalaistoiminnan avustusten muodossa	Tukea saavien yhdistysten ja toimijoiden määrän kehitys, tavoitteena lisätä tuettavien määrää	jatketaan olemassa olevien tukimuotojen hyödyntämistä sekä tiedotetaan aktiivisesti tukihakujen ajankohdista tukimuodot, joilla tuetaan yhä useamman toimijan toimintaa.
Tuotantotavoitteet Järjestetään Muurame100-juhlavuoteen liittyviä tapahtumia	Järjestetyt tapahtumat ja juhlavuoden tiimoilta tehdyt muut toimenpiteet	Aktivoidaan eri ikäiset kuntalaiset toimimaan osana Muurame100-juhlavuotta sekä tiedotetaan aktiivisesti juhlavuoden tapahtumista ja muihin siihen liittyvistä asioista

Kiinteistötoimi:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Kustannusten optimointi palvelu- ja laatutaso säilyttäen	Laaturaportoinnin seuraaminen suhteessa aiempiin seurantoihin	Selvitetään kustannustehokkaimmat tavat tuottaa palvelut nykyisessä toimintaympäristössä
Tuotantotavoitteet Selvitetään ja toteutetaan kunnan kiinteistöomaisuuden hallinnan kokonaistarkastelu	Muutos verrattuna nykyiseen kiinteistötoimen toteuttamistapaan	Tuodaan päätöksentekoon koko konsernin tasoinen kunnan kiinteistöomaisuuden selvitys

Keskuskeittiö:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Kouluruokailuun osallistuvien oppilaiden osuuden lisääminen	Päivittäin kouluruokailuun osallistuvien lasten ja nuorten % -osuuden kasvattaminen	Tuotetaan laadukasta ja hyvää ruokaa ja yhteistyössä koulun kanssa motivoidaan nuoret ymmärtämään monipuolisen ruokailun tärkeys
Tuotantotavoitteet Tuotetaan ruokapalvelut kustannustehokkaasti	Ateriahinta/ruokailu suhteessa aiempiin vuosiin	Jatketaan hyväksi koettujen toimintamallien jalostamista sekä ylläpidetään henkilökunnan osaamista

Seutu- ja alueyhteistyö:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Aktiivinen rooli seutuyhteistyössä	Itsearviointi yhteistoiminnan vaikuttavuudesta ja tuloksista	Seudullisiin kehittämishankkeisiin osallistuminen (MAL, kuntakokeilu) Aktiivinen osallistuminen kuntajohtajakouksiin ja muihin maakunnallisiin toimieliimiin. Pyrkimys varmistaa muuramelaisten edustus keskeisissä seudullisissa toimielimissä.
Tuotantotavoitteet Pyritään saamaan kunnan edustaja kunnan kannalta keskeisiin toimieliimiin	Muuramen kunnalla on edustus vähintään puolella merkittävien seudullisten toimielinten (KSSHP, Keski-Suomen liitto, koulutuskuntayhtymä, Pelastuslaitoksen johtokunta) hallituksissa tai puheenjohtajistoissa.	Poliittisten ryhmien ja viranhaltijoiden aktiivinen rooli kunnan edunvalvojana

HYPÄ-lautakunta:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Tehokas ennaltaehkäisy, ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen	Lautakunta arvioi strategisten tavoitteiden toteutumista osatavoitteiden sekä muiden tunnuslukujen perusteella vähintään kaksi kertaa vuodessa.	Niukkenevista olosuhteista huolimatta panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä -työotteeseen asiakastyössä.
Joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi		Investointien suunnittelu on monialaista, ja toteutetaan yhteistoiminnassa eri asian tuntijatahojen kesken. Palveluja kehitetään asukaslähtöisesti
Oppimisympäristöjen kehittäminen ja osaamisen hyödyntäminen		

MUHY-liikelaitos:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Tehokas ennaltaehkäisy, ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen</p> <p>Joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi</p>	<p>Lautakunta arvioi strategisten tavoitteiden toteutumista vastualueiden osatavoitteiden sekä muiden tunnuslukujen perusteella vähintään kaksi kertaa vuodessa.</p>	<p>Panostetaan ennaltaehkäiseviin laajasti vaikuttaviin palveluihin.</p> <p>Palveluja kehitetään asukaslähtöisesti</p>

ELK-lautakunta:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Keski-Suomen kasvavin ja elinvoimaisin yrityskunta</p> <p>Elinvoiman kehittäminen maankäytöllisin keinoin</p>	<p>Liikevaihtoaan kasvattaneiden yritysten määrä / vuosi (Vertailuarvo 1.9.2020: 85 kpl) Tulostaan kasvattaneiden yritysten määrä / vuosi (Vertailuarvo 1.9.2020: 108 kpl)</p> <p>Yritysten määrä / 1000 asukasta kohti.</p> <p>Kaavoitusreservi vähintään 3 vuodelle</p> <p>Myytyjen tonttien määrä (80 % uudesta tarjonnasta)</p> <p>Sujuva ja nopea lupakäsittely (käsittelyaika 1 kk) sekä seutukunnan edullisimmat taksa</p>	<p>Aktiivinen yritysten kontaktointi ja verkostojen luominen</p> <p>Kehitetään oma muuramelainen ELPO -mittaristo Mittariston pääkohdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunnan päätöksenteon yrittäjälähtöisyys • kunnan hankintapolitiikka • yrityspalvelut • elinkeinopolitikan asema kunnassa • infrastruktuuri • koulutus ja osaaminen <p>Kaavojen ja kehittämissuunnitelmien laatiminen</p> <p>Markkinointi</p> <p>Ennakoiva ohjaus ja nopea päätöksenteko Sähköisen asiain kehittäminen</p>

Eriytetty vesihuolto

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Häiriötön vesihuolto	Keskeytykset, häiriöt /vuosi	Saneeraukset ja verkoston kehittäminen

5.2 Määrärahojen sitovuustaulukko

(1000 euroa)	Sitovuus 1)	Määrärahat 2)	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Keskusvaalilautakunta			
Vaalit	B	34	0
Tarkastuslautakunta			
Tarkastuslautakunta	B	28	0
Kunnanhallitus/tukipalvelut			
Hallinto ja henkilöstö		2994	173
Sisäiset palvelut		104	0
Seutu- ja alueyhteistyö		0	0
Muu toiminta		23	0
Kiinteistötoimi	2	3817	6029
Keskuskeittiö		1409	1270
Kunnanhallitus/tukipalvelut yht.	B	8347	7472
Hyvinvoinnin ja palv.ltk			
Nuorisovaltuusto ja vanhusneuvosto		12	0
Varhaiskasvatuspalvelut		7556	599
Perusopetus		11922	388
Toisen asteen koulutus		1488	44
Liikkuva Muurame		1733	318
Joukkoliikenne		404	0
Kulttuuri ja nuorisopalvelut		1206	187
Hyvinvoinnin ja palv.ltk yht.	B	24321	1536
Kunnan avustus liikelaitokselle	B	26471	
Elinvoiman ja kestävän kasvun ltk			
Infra ja mittaus	2	1126	124
Vesihuolto	2, 3	1062	1741
Luvat ja valvonta		418	126
Maankäyttö ja elinkeinot		538	1180
Muut	3	918	0
Yhteensä	B	4062	3171
Käyttötalous yhteensä	B	63263	12179
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		42758
Valtionosuudet	B		13452
Korkotulot	B		35
Muut rahoitustulot	B		166
Korkomenot	B	49	
Muut rahoitusmenot	B	54	

INVESTOINTIOSA			
Kunnanhallitus	B	150	60
Tukipalveluiden invest.	B	2684	
Hyvinvoinnin ja palv.ltk	B	681	77
Elinvoiman ja kest. Kasvun ltk	B	1630	
Vesihuollon inv.	B	1160	
Investointiosa yht	B	6305	137
RAHOITUSOSA			
Antolainojen muutokset			
Antolainasaamisten vähennykset	B		93
Saamisten mutos			200
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		1651
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	1095	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Vaikutus maksuvalmiuteen			95
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		70766	70766
1) N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio			
B = bruttomääräraha/-tuloarvio			
2) Määrärahat = Toimintamenot - Valmistus omaan käyttöön			
3) kohderahoitteiset tehtävät merkitty ilman laskennallisia eriä			

6 KÄYTTÖTALOUSOSA

6.1 Keskusvaalilautakunta

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia yhdessä kunnanhallituksen kanssa valtiollisten ja kunnallisten vaalien ja äänestysten lainmukaisesta läpiviennistä Muuramen kunnan alueella. Lisäksi keskusvaalilautakunta aktivoi kuntalaisia käyttämään äänioikeuttaan ja vaikutusmahdollisuuksiaan vaaleissa ja edistää näin ollen kuntalaisten osallisuutta. Lisäksi keskusvaalilautakunta vastaa ennakoäänestyksen ja koti- sekä laitosaänestyksen järjestämisestä Muuramen kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit, joiden varsinainen vaalipäivä on sunnuntaina 18.4.2021 ja vaalien ennakoäänestys järjestetään 7.-13.4.2021. Vaalien järjestämisaikojen osalta on julkisuudessa esitetty pohdintoja mahdollisen koronavirus-tilanteen vaikutuksista vaalien järjestämisaikoihin ja vaalien toteutukseen, mutta tällä hetkellä muutoksista ei ole virallista tietoa. Kuntavaalit järjestetään kokonaisuudessaan kunnan kustannuksella eikä niihin saada valtiollisten vaalien tapaan avustusta valtiolta muutoin kuin vaalitietojärjestelmien ja osin vaalimateriaalien muodossa.

Vuoden 2019 vaaleissa Muuramen kunnassa otettiin käyttöön uudet äänestysaluejaot, joiden mukaisesti Muuramessa on aiemman viiden äänestyspaikan sijaan ainoastaan kolme äänestyspaikkaa. Vanhoilta äänestyspaikoilta järjestettiin kokeiluluontoisesti kuljetus uusille äänestyspaikoille varsinaisena vaalipäivänä, mutta kokeilun perusteella ei ole perusteltua järjestää kuljetuksia kuntavaalien yhteydessä. Kotiäänestysmahdollisuudesta ilmoitetaan tehokkaasti niille, joilla on oikeus osallistua kotiäänestykseen.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Äänestysaktiivisuuden säilyttäminen tai parantaminen edellisistä vastaavista vaaleista</p> <p>Pohjautuu strategiassa asetettuun tavoitteeseen Vastuullinen, aktiivinen ja osallistuva kuntalainen</p>	<p>Äänestysaktiivisuus verrattuna edelliseen vastaavaan vaaliin. Äänestysaktiivisuuden tulisi olla vähintään sama (- 1 %) kuin edellisissä vastaavissa vaaleissa.</p>	<p>Tiedottaminen Muuramelaisessa ja kunnan internet-sivuilla ja some-kanavissa, puolueille mahdollisuus ilmoitteluun kunnan alueella</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Sähköisen äänioikeusrekisterin ja tulosohjelman käyttöönotto varsinaisen vaalipäivän äänestyksessä</p>	<p>Sähköisen äänioikeusrekisterin ja tulosohjelman käyttö äänestysalueilla</p>	<p>Sähköinen äänioikeusjärjestelmä otetaan käyttöön kaikilla äänestyspaikoilla. Tulospalvelujärjestelmä otetaan käyttöön kokeiluluontoisesti yhdellä äänestysalueella.</p>

TALOUSARVION PERUSTELUT

Vuoden 2021 keväällä järjestetään kuntavaalit. Talousarvio on laadittu siten, että vaalit järjestetään normaalisti ja kunta vastaa vaalien järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Edellisten vaalien aikana on tehty äänestysaluejaon muutos ja kokeilusta saatujen kokemusten pohjalta jatkossakin pitäydytään kolmen äänestysalueen rakenteessa. Edellisissä vaaleissa käytössä olleita vaalikuljetuksia ei järjestetä, koska niille ei ollut kysyntää. Sen sijaan kotiäänestysmahdollisuudesta tiedotetaan aktiivisesti. Vuoden 2017 kuntavaaleissa Muuramen kunnan äänestysaktiivisuus oli 64,5%.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
100 VAALIT						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	33	0	0	0,00	0	0
Toimintamenot	-29	0	-34	0,00	-35	-35
Toimintakate (Netto)	4	0	-34	0,00	-35	-35
Laskennalliset erät						
Kokonaiskustannukset	4	0	-34	0,00	-35	-35

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
100 VAALIT						
TOIMINTATULOT						
MYYNTITULOT YHTEENSÄ	33	0	0	0,00	0	0
TOIMINTATULOT	33	0	0	0,00	0	0
TOIMINTAMENOT						
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-25	0	-30	0,00	-31	-31
PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	-4	0	0	0,00	0	0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARA	-1	0	-4	0,00	-4	-4
MUUT TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	0	0	0	0,00	0	0
TOIMINTAMENOT	-29	0	-34	0,00	-35	-35
TOIMINTAKATE	4	0	-34	0,00	-35	-35
Laskennalliset erät						
Kokonaiskustannukset	4	0	-34	100,00	-35	-35

6.2 Tarkastuslautakunta

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta sekä tilintarkastaja arvioivat myös tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla.

Palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunta toimii valtuuston alaisena lautakuntana hallinnon ja talouden tarkastusta koskevissa asioissa. Lautakunta arvioi toiminnassaan eri toimialojen toimintaa. Lautakunta tuottaa edellistä tilikautta koskevan arviointikertomuksen osana kunnan tilinpäätösprosessia.

Tarkastuslautakunnan tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet		
Keskeisten toimialojen arviointi	Läpikäytyt toimialat	Kutsutaan viranhaltijoita ja toimialojen luottamushenkilöitä kuultavaksi

Tunnusluvut

	TP 19	TA20	TA 21	2022	2023
Kokousten lukumäärä	10	11	12	12	12

TALOUSARVION PERUSTELUT

Talousarvioon sisältyy lautakuntatyöskentely ja lakisääteinen tilintarkastus. Lautakunnan kokouspäiviä on suunniteltu 12 kpl, tilintarkastuksen tarkastuspäiviä 20 päivää.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos- 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
110 TARKASTUSLAUTAKUNTA						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintamenot	-26	-27	-28	3,70	-29	-30
Toimintakate (Netto)	-26	-27	-28	3,70	-29	-30
Laskennalliset erät						
Kokonaiskustannukset	-26	-27	-28	3,70	-29	-30

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
110 TARKASTUSLAUTAKUNTA						
TOIMINTATULOT						
TOIMINTAMENOT						
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-8	-6	-7	10,40	-7	-7
PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	-18	-21	-21	0,00	-22	-23
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARA	0	0	0	0,00	0	0
MUUT TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	0	0	0	0,00	0	0
TOIMINTAMENOT	-26	-27	-28	3,70	-29	-30
TOIMINTAKATE	-26	-27	-28	3,70	-29	-30
Laskennalliset erät						
Kokonaiskustannukset	-26	-27	-28	3,70	-29	-50

6.3 Kunnanhallitus/tukipalvelut

6.3.1 Hallinto ja henkilöstö

TUKIPALVELUKESKUS

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Tukipalvelukeskus vastaa kunnassa talous-, atk- ja hallintopalveluiden tuottamisesta kunnan ulkoisille ja sisäisille asiakkaille. Lisäksi tukipalvelukeskus vastaa kiinteistöhallinnon- ja hoidon, siivouksen ja ruokapalveluiden järjestämisestä kunnassa.

Hallintopalvelukeskuksen tehtävänä on tuottaa kirjanpidon, laskentatoimen, palkanlaskennan ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä vastata kunnan yleishallinnosta, kunnanhallituksen ja valtuuston asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä muista keskushallinnon tehtävistä. Lisäksi talous- ja hallintopalvelukeskus tulee vastaa osittain Muuramen Hyvinvointi-liikelaitoksen tukipalveluiden tuottamisesta. Lisäksi talous- ja hallintopalvelukeskus vastaa Muuramelaisen-lehden julkaisemisesta. Tukipalveluiden osalta kiinteistötoimi ylläpitää ja kehittää kunnan palvelutuotannon tarvitsemia kiinteistöjä. Siivoustoimi huolehtii pääosin kunnan kiinteistöjen siivoustoimesta ja ruokapalvelut pääsääntöisesti koulujen ja varhaiskasvatuksen ruokapalveluiden hoitamisesta.

Palvelusuunnitelma

Talous- ja hallintopalvelukeskus vastaa asiakaspalvelun sujuvuudesta ja hallinnollisten palveluiden toimivuudesta. Keskushallinnon tavoitteena on luoda puitteet toimivalle ja tehokkaalle luottamushenkilötyöskentelylle ja varmistaa eri hallintokuntien välisen yhteistyön toimivuus asioiden valmistelussa. Erityisesti keskushallinto tukee toiminnallaan kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätöksentekoa ja päätösten toimeenpanoa. Keskushallinto vastaa myös tiedotustoiminnan järjestämisestä kuntalaisille muun muassa tiedotuslehti Muuramelaista julkaisemalla.

Kunnan laskentatoimesta huolehditaan siten, että kirjanpito on oikein ja ajan tasalla. Maksuliikenteestä ja rahoituksen riittävydestä huolehditaan siten, että maksatus ja perintä ovat tehokkaita ja ajan tasalla sekä rahavarojen hoito tehokasta ja tuottavaa. Rahoituksen osalta jatketaan edelleen erilaisten instrumenttien kehittämistä, joilla rahoitustarpeen ennakointia kyetään parantamaan nykyisestä.

Palkanlaskenta ja siihen liittyvät työnantajatilitykset ja -ilmoitukset hoidetaan oikein ja oikea-aikaisesti. Kunnan henkilöstöhallinnon osalta määritellään pitkäjänteisesti vastuut, joiden mukaisesti kunnan henkilöstöhallinnon toimintaa kehitetään.

ATK-ohjelmia ja laitteita hyödynnetään riittävällä koulutuksella korkean käytettävyyssasteen saavuttamiseksi. Lisäksi tehtävänä on ATK-tuen tarjoaminen käyttäjille sisältäen työasemien, laitteiden, ohjelmistojen ja tietoturvan ylläpidon. Tavoitteena on järjestelmien kehittäminen siten, että päämääränä ovat helppokäyttöisyys, korkea käyttötehokkuus ja sekä nykyistä pienemmät kustannukset.

Seudullisten tietojärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien ylläpito ja kehittäminen on osa Muuramen kunnan ATK-toimintaa. Eri palveluissa lisätään kunnan strategian mukaisesti uuden teknologian ja sähköisten toimintatapojen edistämistä.

Kiinteistötoimintehtävä on hoitaa ja ylläpitää sekä rakennuttaa kunnan palveluiden tarvitsemia rakennuksia ja muita tiloja. Siivoustoimi huolehtii näiden kohteiden siivoamisesta pääosin omana toimintana.

Ruokapalvelut tuottavat ruokaa koulun ja varhaiskasvatuksen tarpeisiin. Hyvinvointiliikelaitoksen tarvitsemat ruokapalvelut tuotetaan ostopalveluina.

Muuramen Hyvinvointi Oy:n osalta tukipalvelukeskus on keskeisessä roolissa liikelaitoksen toimintaa tukevien palveluiden tuottamisessa.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Asioiden nopea ja ajantasainen vireille tulo ja päätöksenteko	Itsearviointi päätöksenteon ketteryudesta ja ajantasaisuudesta	Asiat valmistellaan nopeasti, huolellisesti ja viivytyksettä niiden vireille tulon jälkeen
Tuotantotavoitteet Sähköisten asiointipalveluiden lisääminen	Seurataan vuosittain käyttönotettujen uusiensähköisten asiointitapojen ja menettelyjen määrää	Otetaan käyttöön uusia järjestelmiä ja hyödynnetään olemassa olevien järjestelmien sähköisiä ominaisuuksia parantamaan ohjelmien käytettävyyttä ja helpottamaan palveluiden käyttöä

Tunnusluvut

	TP 17	TP18	TP 19	2020	2021
Henkilöstön määrä					
- Talous- ja henkilöstöpalvelut	16	17	15	14	15
- Tukipalvelut hallinto			5	5	5
- Kiinteistötoimi	5	5	5	5	5
- Siivoustoimi	15	15	16	16	16
- Ruokapalvelut	23	23	23	23	23
Hallintotuomioistuimissa tai valvontaviranomaisissa muuttuneet ratkaisut	0	0	0	0	0

TALOUSARVION PERUSTELUT

Tiedottamisen osalta jatketaan Muuramelainen-lehden osalta aiempaa itsenäisempää toimintatapaa, johon liittyen olemassa olevat henkilöresurssi vakinaistetaan. Vuoden 2020 alusta omaksi toiminnaksi siirrettyä sivuvalmistusta jatketaan. Vuonna 202 Muuramelainen ilmestyy 19 kertaa ja sen ilmestymispäivä on torstaisin.

Henkilöstöhallinnon osalta muutetaan talous- ja henkilöstöjohtajan toimenkuva talousjohtajan tehtäväksi ja talousarvioon varataan määräraha henkilöstöpäällikön viran täyttämiseen. Lisäksi talousarviossa varaudutaan osaksi vuotta uuden kirjanpitäjän palkkaamiseen.

Terveysperusteisesti uudelleensijoitettavat henkilöt on siirretty kunnanhallituksen vastuualueelle, mikä osaltaan on keventänyt muiden toimialojen kustannustasoa.

Sähköisiä palveluita kehitetään ottamalla käyttöön KTWebin päivitys T-web-järjestelmään ja lisäksi selvitetään ja tarvittaessa käytöön otetaan muita sähköisiä järjestelmiä.

Vuoden 2021 aikana valmistellaan valtuustolle uusi strategia, jossa huomioidaan nykyisten painopisteiden uudelleenarvioinnin lisäksi kestävä kehitys ja päästövähennysten linjaaminen.

AVUSTUKSET JA MUU YLEISHALLINTO
Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Muun yleishallinnon sisältämiä menoja ovat suhdetoiminnan, erilaisten jäsenmaksujen, vakuutuksien ja käyttövarausmaksujen menot. Osuudet Keski-Suomen liitolle ja Suomen kuntaliitolle sisältyvät näihin määrärahoihin. Jäsenmaksuilla tuetaan kansalaistoimintaa sekä mahdollistetaan osaltaan laadukkaiden ja monipuolisten palveluiden tuottaminen kuntalaisille.

Palvelusuunnitelma

Jäsenmaksut:

Kopioisto

Teosto ry

Gramex ry

Päijänteen virkistysalueyhdistys ry

Muuramen Yrittäjät ry

Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry

Jyväskylän kesäyliopisto ry

Kuntaosuus:

Jyväsräi ry

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Turvataan yhdistysten toimintaedellytyksiä kansalaistoiminnan avustusten muodossa</p>	<p>Tukea saavien yhdistysten ja toimijoiden määrän kehitys, tavoitteena lisätä tuettavien määrää</p>	<p>jatketaan olemassa olevien tukimuotojen hyödyntämistä sekä tiedotetaan aktiivisesti tukihakujen ajankohdista tukimuodot, joilla tuetaan yhä useamman toimijan toimintaa.</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Järjestetään Muurame100-juhlavuoteen liittyviä tapahtumia</p>	<p>Järjestetyt tapahtumat ja juhlavuoden tiimoilta tehdyt muut toimenpiteet</p>	<p>Aktivoidaan eri ikäiset kuntalaiset toimimaan osana Muurame100-juhlavuotta sekä tiedotetaan aktiivisesti juhlavuoden tapahtumista ja muihin siihen liittyvistä asioista</p>

Tunnusluvut

	TP19	TA20	TA21	2022	2023
Tukea saavat yhdistykset ja muut toimijat	7	10	10	12	12

TALOUSARVION PERUSTELUT

Talousarviovuonna jatketaan 2018 uudistettujen järjestö- yms. toiminnan avustusperiaatteiden käyttöä, joilla aktivoidaan strategian mukaisesti vastuullista, aktiivista ja osallistuvaa kuntalaisuutta. Tavoitteena on edelleen laajentaa avustusta saavien joukkoa perinteisten avustuksensaajien rinnalle kansalaistoiminnan avustuksen muodossa.

Erityisesti vuonna 2021 avustushakujen osalta tulee näkymään painotukset Muurame100-juhlavuoteen. Muun yleishallinnon alle on lisätty Muurame100-juhlavuoden kuluja 60 000 euroa.

/1000€	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1 KÄYTTÖTALOUS						
150 KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.						
120 HALLINTO JA HENKILÖSTÖ						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	162	173	173	0,00	170	171
Toimintamenot	-2 524	-2 395	-2 994	25,00	-2 963	-2 993
Toimintakate (Netto)	-2 362	-2 222	-2 821	27,00	-2 793	-2 821
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-98	-128	-122	-4,50	-116	-83
Muut laskennalliset erät	1 121	1 064	1 337	25,60	1 352	1 366
Kokonaiskustannukset	-1 338	-1 286	-1 607	24,90	-1 557	-1 538

6.3.2 Kiinteistötoimi

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kiinteistö- ja siivoustoimen tavoitteena on ylläpitää ja tarvittaessa parantaa olemassa olevia kiinteistöjä sekä osallistua aktiivisesti uusien palvelutuotantoon tulevien rakennusten suunnitteluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon huolehtien sisäilmaston laadusta ja toimivuudesta.

Palvelusuunnitelma

Kiinteistö- ja siivoustoimi toimii asiantuntijatahona kiinteistöjen ylläpitoon ja kehittämiseen koko niiden elinkaaren ajan yhteistyössä palveluiden tuottajien kanssa varmistaen käyttökelpoiset ja terveet tilat kunnan palveluiden tuottamiseen.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet		
Kustannusten optimointi palvelu- ja laatutaso säilyttäen	Laaturaportoinnin seuraaminen suhteessa aiempiin seurantoihin	Selvitetään kustannustehokkaimmat tavat tuottaa palvelut nykyisessä toimintaympäristössä
Tuotantotavoitteet		
Selvitetään ja toteutetaan kunnan kiinteistöomaisuuden hallinnan kokonaistarkastelu	Muutos verrattuna nykyiseen kiinteistötoimen toteuttamistapaan	Tuodaan päätöksentekoon koko konsernin tasoinen kunnan kiinteistöomaisuuden selvitys

TALOUSARVION PERUSTELUT

Vuonna 2021 jatketaan Isolahden päiväkodin ja Kinkomaan koulun rakentamista siten, että molemmat valmistuvat vuoden 2021 aikana. Mäkelänmäen koulun rakentaminen aloitetaan, siten että se valmistuu vuonna 2022. Vuonna 2021 aloitetaan koulun yhteyteen tulevien liikuntatilojen ja alkua- ja esiopetustilojen suunnittelua. Siivoustoimen osalta kilpailutetaan Isolahden ja Kinkomaan siivouspalvelut. Kiinteistöomaisuuden osalta jatketaan vuonna 2020 aloitettua kunnan kiinteistöomaisuuden selvitystyötä ja tuodaan päätöksentekoon kiinteistöjen omistuksessa tehtävät muutokset.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
150 KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.						
220 KIIINTEISTÖTOIMI						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	5 636	5 471	5 999	9,60	6 059	6 119
Valmistus omaan käyttöön	0	0	58	0,00	59	59
Toimintamenot	-3 610	-3 551	-3 845	8,30	-3 883	-5 002
Toimintakate (Netto)	2 026	1 921	2 212	15,20	2 234	1 176
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 902	-1 990	-1 902	-4,40	-1 978	-2 293
Muut laskennalliset erät	-42	-42	-64	52,10	-67	-68
Kokonaiskustannukset	82	-111	247	-321,80	190	-1 184

6.3.3 Keskuskeittiö

Kohderahoitteinen

Toiminta-ajatus

Keskuskeittiö tuottaa opetustoimen ja varhaiskasvatuksen tarvitsemat ateriat kustannustehokkaasti ja monipuolisesti kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.

Palvelusuunnitelma

Ruokapalvelut tuottavat laadukasta ja monipuolista ruokaa varhaiskasvatuksen ja opetustoimen asiakkaille ja henkilökunnalle sekä osallistuvat ruokakulttuurin ylläpitämiseen ja luomiseen. Ruokapalvelu noudattaa varhaiskasvatus- ja kouluruokasuosituksia. Lisäksi ruokapalvelu käyttää mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa ja luomua.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Kouluruokailuun osallistuvien oppilaiden osuuden lisääminen	Päivittäin kouluruokailuun osallistuvien lasten ja nuorten % -osuuden kasvattaminen	Tuotetaan laadukasta ja hyvää ruokaa ja yhteistyössä koulun kanssa voidaan nuoret ymmärtämään monipuolisen ruokailun tärkeys
Tuotantotavoitteet Tuotetaan ruokapalvelut kustannustehokkaasti	Ateriahinta/ruokailu suhteessa aiempiin vuosiin	Jatketaan hyväksi koettujen toimintamallien jalostamista sekä ylläpidetään henkilökunnan osaamista

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
	/1000€					
1	KÄYTTÖTALOUS					
150	KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.					
1410	KESKUSKEITTIÖ					
	Tulosbudjetti					
	Toimintatulot					
	Myyntitulot	1 195	1 203	1 264	5,10	1 277 1 290
	Tuet ja avustukset	9	5	6	5,80	6 6
	Toimintamenot					
	Materiaalit ja palvelut					
	Aineet, tarvikkeet, tavarat	-439	-407	-439	7,80	-443 -448
	Palvelujen ostot	-75	-58	-64	10,00	-64 -65
	Henkilöstömenot	-778	-812	-775	-4,50	-783 -791
	Muut menot	-158	-159	-166	4,10	-167 -169
	TOIMINTAKATE	-245	-229	-174	-24,00	-175 -177
	Rahoitustulot ja -menot					
	VUOSIKATE	-245	-229	-174	-24,00	-175 -177
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Suunnitelman mukaiset poisto	-28	-25	-19	-24,30	-14 -9
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-273	-254	-193	-24,00	-190 -186

6.3.4 Sisäiset palvelut

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Sisäisten palveluiden avulla kunnan eri toimialat pystyvät tuottamaan palvelunsa kuntalaisille tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Kustannukset vyörytetään palveluihin yhteisesti sovitulla periaatteilla.

Palvelusuunnitelma

Määrärahaan sisältyy kopioinnin, puhelinkeskuksen, postituksen ja toimistotarvikkeiden kustannukset, joiden hankkimisen ja tuottamisen osalta tarkastellaan uusia tapoja tuottaa palveluita.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Kustannusten minimoiminen palvelutaso säilyttäen	Sisäisten palveluiden kustannukset suhteessa nykyisiin kustannuksiin	Selvitetään kustannustehokkaimmat tavat tuottaa palvelut nykyisessä toimintaympäristössä
Tuotantotavoitteet Käyttöön otetaan uusi puhelinjärjestelmä	Puhelinjärjestelmän uudistuksen toteuttaminen	Käyttöön otetaan uusi puhelinjärjestelmä vuonna 2020 toteutetun kilpailutuksen pohjalta

TALOUSARVION PERUSTELUT

Sisäiset palvelut tuotetaan hallintopalveluiden työnä. Talousarviovuoden aikana jatketaan selvitystyötä tuottaa palvelut tehokkaammin ja pienemmin tai vähemmän kasvavin kustannuksin kuin nykyään. Puhelinliikenteen ja puhelunvälityksen uudelleen organisoimista jatketaan vuonna 2020 tehtyjen muutosten ja kilpailutuksen pohjalta

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
150 KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.						
140 SISÄISET PALVELUT						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	0	0	0	0,00	0	0
Toimintamenot	-124	-130	-104	-20,50	-105	-106
Toimintakate (Netto)	-124	-130	-104	-20,50	-105	-106
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	124	130	104	-20,50	105	106
Kokonaiskustannukset	0	0	0	0,00	0	0

6.3.5 Seutu- ja alueyhteistyö

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Muuramen kunta osallistuu Jyväskylän seudulla toteuttaviin yhteisiin hankkeisiin sekä lakisääteisiin selvityksiin, joilla kuntien palveluita on pyritty ja edelleen pyritään yhteen sovittamaan eri sektoreiden nyky-lainsäädännön tavoitteita vastaaviksi. Lisäksi kunta on mukana seudullisissa yhtiöissä, jotka tuottavat palveluita alueen kunnille ja niiden kuntalaisille.

Palvelusuunnitelma

Muuramen kunta osallistuu aktiivisesti ja yhteistyöhaluisesti Jyväskylän seudun ja Keski-Suomen maakunnan kehittämiseen erilaisten kehittämishankkeiden kautta. Kunta harkitsee tapauskohtaisesti etenemistapansa seudullisissa ratkaisuisissa lainsäädännöllisten velvoitteiden täyttämässä ja yhteistyöhankkeiden tarkoituksenmukaisuuden Muuramen kunnan näkökulmasta.

Viime vuosien aikana toimintaympäristö seudullisessa toiminnassa on muuttunut, kun etenkin elinkeinoelämän kannalta keskeiset toimijat ovat lopettaneet toimintansa (Jykes Oy) tai muuttaneet merkittävässä määrin toimintamalliaan (Jykia Oy). Seudullinen yhteistyö on aiempaa enemmän korostunut palvelutuotannon osalla. Sote- ja maakuntauudistus on haastanut kunnallisen yhteistoiminnan uudella tavalla ja kunta osallistuu ja seuraa edelleen aktiivisesti soteuudistuksen toteuttamista.

Palveluiden järjestämisen osalta keskeisiä luottamus/hallituspaikkoja kunnan kannalta ovat:

Maakuntahallitus/maakuntavaltuuston puheenjohtajisto

Sairaanhoidopiirin hallitus/puheenjohtajisto

Pelastuslaitoksen johtokunnan jäsenyys

Koulutuskuntayhtymän hallitus/puheenjohtajisto

Sopimusten nojalla kunnalla on hallituspaikat Jyvässeudun jätelautakunnassa ja joukkoliikennejaostossa sekä yhtiöistä Jykes Kiinteistöt Oy:ssä, Ki Oy Vitapoliksessa, Jyväskylän seudun puhdistamossa sekä Mustankorkea Oy:ssä.

Vuoden 2020 osalta seurataan edelleen kunnan edustusta maakunta- ja soteuudistuksen ohjauks-/työryhmissä.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Aktiivinen rooli seutuyhteistyössä</p>	<p>Itsearviointi yhteistoiminnan vaikuttavuudesta ja tuloksista</p>	<p>Seudullisiin kehittämishankkeisiin osallistuminen (MAL, kuntakokeilu)</p> <p>Aktiivinen osallistuminen kuntajohtajakouksiin ja muihin maakunnallisiin toimieliimiin. Pyrkimys varmistaa muuramelaisten edustus keskeisissä seudullisissa toimieliimissä.</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Pyritään saamaan kunnan edustaja kunnan kannalta keskeisiin toimieliimiin</p>	<p>Muuramen kunnalla on edustus vähintään puolessa merkittävien seudullisten toimieliinten (KSSHP, Keski-Suomen liitto, koulutuskuntayhtymä, Pelastuslaitoksen johtokunta) hallituksissa tai puheenjohtajistoissa.</p>	<p>Poliittisten ryhmien ja viranhaltijoiden aktiivinen rooli kunnan edunvalvojana</p>

	TP 19	TP20	TA21*	2022	2023
Edustus valituissa toimielimissä					-
SHP	1	1	1/1	1	1
Keski-Suomen Liitto	1	1	1/1	1	1
Koulutuskuntayhtymä	1	1	1/1	1	1
Pelastuslaitos	1	1	1/1	1	1

* Luottamushenkilöpaikat ylikunnallisiin toimielimiin valitaan kuntavaalien jälkeen kesällä 2021, jonka jälkeen myös tulevien vuosien talousarviotavoitteet selkenevät. Lisäksi sote-/maakuntaudistus voi tuoda muutoksi tulevien vuosien tavoiteasetteluun ja ylikunnallisiin toimielimiin.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Seudullisesti talousarviovuoden 2021 keskeisimmät tavoitteet liittyvät Jyväskylän seudulla MAL-yhteistyöhön osallistumiseen ja hyödyntämiseen sekä työllisyyden kuntakokeilun toteuttamiseen. Molempien valmistelu on ollut jo vuoden 2020 talousarvioperusteissa. Talousarviota 2021 valmisteltaessa molemmat hankkeet ovat valmistelu- ja neuvotteluvaiheessa. Työllisyyden kuntakokeiluun liittyvää lainsäädäntöä ei ole vielä annettu, mutta tavoitteena on, että kuntakokeilu alkaa vuoden 2021 alusta lukien. Kuntakokeilussa ovat mukana Muuramen lisäksi Jyväskylä, Laukaa ja Äänekoski.

Lisäksi on mahdollista, että sote-uudistus tulee nytkähtämään eteenpäin vuoden 2021 aikana, mikä osaltaan vaikuttaa monin tavoin tulevaan alueyhteistyöhön.

6.3.6 Muu toiminta

ASUNTOTUOTANNON EDISTÄMINEN Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Asuntotoimen tehtävänä on antaa neuvontaa ja ohjausta, toimia valvovana viranomaisena ja hoitaa arava- ja korkotukilainsäädännöstä kunnalle kuuluvia tehtäviä.

Palvelusuunnitelma

Asuntotoimi tukee ja edistää kuntalaisten asumistason kehittämissyrkimyksiä ja tarjoaa asumiseen liittyvää yleistietoutta ja valvontaa.

Kunta seuraa omistusasuntojen ja vuokra-asuntojen tarpeen kehitystä ja reagoi asuntomarkkinoihin siten, että sillä on hallussaan riittävät ja tarkoituksenmukaiset resurssit hoitaa erilaisen asumisen tarpeet kunnan alueella. Kunta pyrkii pääsemään eroon vanhimmasta vuokra-asutokannastaan ja tarvittaessa rakentamaan niiden tilalle uusia vuokra-asuntoja.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Asuntotoimen tarkoituksena on: asuntotuotannon edistäminen, asumistarpeen tyydyttäminen, asumisturvasta vastaaminen. Asuntotoimella turvataan osalta kunnan strategiassa asetettuja kasvutavoitteita sekä muita strategiaan nähden oleellisia yhdyspintoja.

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Asuntohakemuksia kpl	154	180	180	180	180
Asunnon saaneita talouksia kpl	90	130	130	130	130
Valvonta					
Kunnan määräämis- vallassa olevien as oy:n (MVA Oy) asuntojen lu- kumäärä	499	499	482	482	482
(muut)	122	122	113	113	113
Palveluasunnot	49	43	43	43	43
Asumisoikeus- ja osa- omistusasunnot	124	124	190	190	190

Talousarvion perustelut

Asuntorakentamista ja asutokannan perusparantamista tuetaan nykyisin korkotukilainoilla ja investointiavustuksilla. Pyritään siihen, että arava/korkotukituotanto säilyy riittävällä tasolla. Vuosittainen tuotanto täsmennetään asuntomarkkinatilanteen mukaan. Asuntolainoituksen painopistettä suunnataan kysyntä-tarjonta -tilanne huomioon ottaen. Kunnan tulee vuosittain tehdä asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseksi ja ympäristöministeriölle asuntomarkkinaselvitys.

Valtion varoista myönnettäviä avustuksia hyödynnetään, pääasiassa tuet kohdistuvat ikääntyvien- ja vammaisavustuksiin.

ASUNTOJEN JA RAKENNUSTEN VÄLIVUOKRAUS

Toiminta-ajatus

Yksinäisten asunnottomien henkilöiden asuntojen hankinta yhteistyössä Y-Säätiön kanssa.

Palvelusuunnitelma

Mahdollisimman kohtuuhintaisten asuntojen aikaansaaminen järjestämällä niiden rahoitus siten, että vuokrat muodostuvat käyttäjäkunnan maksukykyä vastaaviksi.

Tunnusluvut

Välivuokratut asunnot	TP 19	TA 21
Asuntoja	45	45
Asukkaita	43	43

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
150 KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.						
190 MUU TOIMINTA						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintamenot	-23	-22	-23	4,10	-23	-24
Toimintakate (Netto)	-23	-22	-23	4,10	-23	-24
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	-1	-1	-1	32,20	-1	-1
Kokonaiskustannukset	-24	-23	-24	4,90	-24	-24

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1	KÄYTTÖTALOUS						
150	KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.						
	Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
	Toimintatulot	7 002	6 852	7 442	8,60	7 511	7 586
	Valmistus omaan käyttöön	0	0	58	0,00	59	59
	Toimintamenot	-7 688	-7 508	-8 375	11,50	-8 398	-9 562
	Toimintakate (Netto)	-685	-656	-875	33,40	-828	-1 916
	Laskennalliset erät						
	Poistot ja arvonalentumiset	-2 027	-2 143	-2 043	-4,70	-2 108	-2 385
	Muut laskennalliset erät	1 159	1 125	1 341	19,20	1 354	1 368
****	Kokonaiskustannukset	-1 553	-1 674	-1 577	-5,80	-1 581	-2 933

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1	KÄYTTÖTALOUS						
	KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.						
	TOIMINTATULOT						
	MYYNITULOT YHTEENSÄ	1 328	1 285	1 430	11,30	1 439	1 453
	MAKSUTULOT YHTEENSÄ	1	0	0	0,00	0	0
	TUET JA AVUSTUKSET YHT.	74	95	86	-10,20	86	87
	MUUT TOIMINTATULOT YHT.	5 599	5 472	5 926	8,30	5 986	6 046
	VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	58	0,00	59	59
	TOIMINTATULOT	7 002	6 852	7 500	9,50	7 570	7 646
	TOIMINTAMENOT						
	HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-3 185	-3 099	-3 513	13,40	-3 548	-3 584
	PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	-2 172	-2 019	-2 175	7,70	-2 197	-2 719
	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARA	-1 648	-1 641	-1 688	2,80	-1 705	-1 722
	AVUSTUKSET YHTEENSÄ	-40	-40	-40	0,00	-40	-41
	MUUT TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-643	-710	-959	35,20	-908	-1 497
	TOIMINTAMENOT	-7 688	-7 508	-8 375	11,50	-8 398	-9 562
	TOIMINTAKATE	-685	-656	-875	33,40	-828	-1 916
	Laskennalliset erät						
	Suunnitelmapoistot	-2 027	-2 143	-2 043	-4,70	-2 108	-2 385
	Muut laskennalliset tulot	2 422	2 353	2 530	7,50	2 558	2 583
	Muut laskennalliset menot	-1 263	-1 228	-1 189	-3,20	-1 203	-1 215
	Kokonaiskustannukset	-1 553	-1 674	-1 577	-5,80	-1 581	-2 933

6.4 Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
250 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintamenot	-28	0	-12	0,00	-12	-12
Toimintakate (Netto)	-28	0	-12	0,00	-12	-12
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	28	0	0	0,00	0	0
Kokonaiskustannukset	0	0	-12	0,00	-12	-12

6.4.1 Hallinto Toiminta-ajatus

Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta järjestää toimialaansa kuuluvia palveluja kuntalaisille. Hyvinvoinnin palveluiden perustehtävä on muuramelaisten monipuolinen hyvinvointi, terveyden edistäminen, osaaminen sekä osallistaminen. Keskeisiä hyvinvointipalveluja ovat opetuksen ja kasvatuksen, sosiaali- ja terveydenhuollon, kulttuuri- ja nuorisopalvelujen, sekä Liikkuva Muurame –sisältöjen muodostama kokonaisuus. Palveluiden tuottavuutta ja vaikuttavuutta seurataan aktiivisesti, ja hankittu tieto jalostetaan kehittämistoimenpiteiksi. Asukkaille tarjotaan mahdollisuuksia antaa palautetta ja kehittämisehdotuksia palveluiden parantamiseksi.

Hyvinvoinnin ja palveluiden vastuualueella toimivien palvelukokonaisuuksien yhteistoimintaa pyritään edistämään asukaslähtöisellä tavalla. Tavoitteena on madaltaa tulosalueiden välisiä raja-aitoja, ja löytää yhteisiä asiakkuuksia.

Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunnan tuottamat palvelut vastuualueittain:

1. Opetus ja kasvatust

- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Aamu- ja iltapäivätoiminta, kerhot
- Lukio

2. Liikkuva Muurame

- Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- Liikuntapalvelut
- Liikuntapalvelut ja puistoalueet

3. Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

- Kulttuuripalvelut
- Taiteen perusopetus
- Kansalaisopisto
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut

4. Sosiaali- ja terveystalvet (Muuramen hyvinvointi –kunnallinen liikelaitos)
- Vanhus- ja vammaispalvelut
 - Sosiaali- ja perhepalvelut
 - Avoterveydenhuolto
 - Suun terveydenhuolto
5. Tuki- ja joukkoliikennepalvelut

Palvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunnan painopistealueena toimintavuonna 2021 on koronaviruspandemiasta aiheutuneiden terveydellisten-, sosiaalisten-, sekä taloudellisten negatiivisten vaikutusten torjuminen. Tavoitteena on vahvistaa kunnan asukkaiden kyvykkyyttä selviytyä yhteiskunnan rajoitteista, viruksen aiheuttamasta sairastavuudesta, sekä työn tarjonnan – ja siten taloudellisten edellytysten niukkenemisestä.

Samanaikaisesti Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunnan alaisissa toiminnoissa rakennetaan pitkällä aikavälillä vaikuttavia uudistuksia, palveluiden laatua ja vaikuttavuutta kehitetään, ja valmistaudutaan mahdollisiin tuleviin kunnan toimintaan vaikuttaviin rakenneuudistuksiin.

Kunnan perustehtäviin lukeutuu nyt, ja tulevaisuudessa asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Liikkuva Muurame –palvelut ja toiminta-ajatus tuodaan lähemmäksi eri-ikäisten kuntalaisten arkea. Asukkaiden liikkumisen ja hyvinvoinnin tukeminen tunnistetaan kaikkien palveluiden keskeiseksi tehtäväksi.

Pandemian hallinnan ohella talousarviovuoden merkittävimpiä vaikuttimia on mahdollinen sosiaali- ja terveystalvetuiden, sekä pelastustoimen tuottamis- ja järjestämistä vastuun siirtyminen maakunnan vastuulle. Kansallisen sote- järjestämismallin kaaduttua keväällä 2019 on uusi hallitus valmistellut hallitusohjelmansa mukaisesti soteuudistusta, jonka keskeiset lait käsiteltä neen eduskunnassa vuoden 2021 alkupuolella. Toinen kunnan toiminnan kannalta keskeinen reformi, opintovelvollisuuden laajentaminen tuo myös osaltaan epävarmuutta talouden ja toiminnan suunnitteluun. Opintovelvollisuuden laajentamista koskeva lainsäädäntö etenee ennakotietojen mukaan eduskuntaan syksyn 2020 tai alkuvuoden 2021 aikana. Sen taloudellisista vaikutuksista esitetyt arviot poikkeavat toisistaan voimakkaasti, joten uudistuksen sisältyä toteutuessaan kustannusriski.

Kunnan palveluverkkoratkaisuilla pyritään varautumaan erilaisiin skenaarioihin väestörakenteessa, sekä muuttoliikkeen suunnassa sekä laadussa. Tavoitteena ovat laadukkaat, monipuoliset ja kuntalaisia yhdenvertaisesti kohtelevat palvelut. Palveluissa pyritään hyödyntämään uuden teknologian tarjoamia vaihtoehtoja sekä kehittämään oppimis- ja kasvu ympäristöjä uudenlaisia toimintamalleja mahdollistaviksi.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Tehokas ennaltaehkäisy, ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen</p> <p>Joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi</p> <p>Oppimisympäristöjen kehittäminen ja osaamisen hyödyntäminen</p>	<p>Lautakunta arvioi strategisten tavoitteiden toteutumista osatavoitteiden sekä muiden tunnuslukujen perusteella vähintään kaksi kertaa vuodessa.</p>	<p>Niukkenevista olosuhteista huolimatta panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä -työotteeseen asiakastyössä.</p> <p>Investointien suunnittelu on monialaista, ja toteutetaan yhteistyöminnassa eri asiantuntijatahojen kesken.</p> <p>Palveluja kehitetään asukaslähtöisesti</p>

Hallinnon kuluja ei enää seurata erikseen, vaan kustannukset jaetaan suoraan palveluille.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
270 HALLINTO (HYVINV. JA PALV.LTK)						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintamenot	-178	0	0	0,00	0	0
Toimintakate (Netto)	-178	0	0	0,00	0	0
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	178	0	0	0,00	0	0
Kokonaiskustannukset	0	0	0	0,00	0	0

6.4.2 VARHAISKASVATUSPALVELUT

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea perheiden kasvatustyötä sekä lasten myönteistä kasvua ja kehitystä perheiden ja yhteiskunnan muuttuvien tarpeiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatus on kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatus on tavoitteellista ja suunnitelmallista lasten kehitystä ja oppimista tukevaa toimintaa, jota arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden myötä varhaiskasvatus on kytketty tiiviiksi osaksi elinikäisen kasvun ja oppimisen polkua sekä opetussuunnitelmien jatkumoa.

Varhaiskasvatuspalvelut tukevat myös ennaltaehkäisevää lastensuojelu- ja perhetyötä. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäiväkodeissa (mkl ryhmäperhepäivähoito) ja avoimissa varhaiskasvatuspalveluissa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluilla toimivissa esiopetuksen päiväkotiryhmissä.

Varhaiskasvatusta, esiopetusta ja avoimia varhaiskasvatuspalveluita järjestetään kysyntää vastaavasti. Palveluita järjestetään oman tuotannon ohella yhteistyökumppaneiden avulla. Varhaiskasvatuspalvelujen kysyntää ja valtiollista ohjausta seurataan ja kysynnän muutoksiin ja lakimuutoksiin pyritään vastaamaan joustavilla tila- ja henkilöstöratkaisuilla yhdessä opetuspalvelujen kanssa.

Hallituksen ehdottaman joustavan esiopetuksen ja alkuopetuksen mahdollistamiseksi kouluverkko-suunnitelmassa huomioidaan esikoululaisten sijoittuminen alkuopetuksen yhteyteen. Esiopetusryhmiä on koulujen yhteydessä Leikarissa, Kinkomaalla, Niittyahossa ja Isolahdessa. Isolahden päiväkotitoiminta valmistuu 2021, ja tilajärjestelyissä on huomioitu joustava esi- ja alkuopetus, ja tilojen monikäyttöisyys.

Lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi tärkeänä painopistealueena on tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen ja kiusaamisen ehkäisy. Oppimisympäristöjä ja toimintakulttuuria kehitetään lasten liikuntaa edistäväksi, liikkuva Muurame strategian mukaisesti. Henkilökunnan tvt-osaamista lisätään hankerahoituksen kautta palkattavalla määräaikaisella digi-tutorilla.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöä ja toimintakulttuuria kehitetään lasten liikuntaa edistäväksi</p> <p>Joustavan esi- ja alkuopetuksen pilotointi</p>	<p>Kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa toteutuu liikuntaa 2h/pv ja osa-aikaisessa 1h/pv</p> <p>Liikuntasuosituksen toteutumisen arviointi kevät/syky</p> <p>Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä vähintään 1-3 tuntia/vko</p>	<p>Varhaiskasvatuksen liikunta-neuvojat laativat liikuntasuunnitelmat / vuosikellot ja mittarit eri ikäryhmille</p> <p>Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään nivelvaiheen joustavan toteutuksen suuntaan kouluilla toimivissa esiopetusryhmissä</p>
<p>Panostetaan viisivuotiaiden lasten osallistumiseen varhaiskasvatukseen</p> <p>Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään laadukkaasti kunnan eri alueilla</p>	<p>Koko viisivuotiaiden lasten ikäluokka osallistuu varhaiskasvatukseen vuoteen 2022 mennessä</p> <p>Varhaiskasvatuksen palveluiden tuottaminen lähipalveluna lisääntyy</p> <p>Joustava esi- ja alkuopetus toteutuu koulujen yhteydessä toimivissa varhaiskasvatusyksiköissä</p>	<p>Kehitetään viskari (5v) -eskaritoimintaa (6v) kansalliset linjaukset huomioiden (kaksivuotinen esiopetus ja esiopetuksen ja alkuopetuksen joustava yhteistoiminta)</p> <p>Isolahden uudet päiväkoti-, sekä Kinkomaan lisätila parantavat lähipalvelutavoitteen toteutumista. Joustava esi- ja alkuopetus huomioidaan päiväkoti-kouluverkon suunnittelussa</p>

Tunnusluvut

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Kunnalliset yksiköt/itse tuotetut palvelut: lasten määrä	433	425	440	440	450
Yksityiset palvelusetelituottajat: lasten määrä	275	290	200	190	180
Lasten määrä, yhteensä (15.12.)	708	715	640	630	630
Esiopetuksessa (20.9.) (sis. yläpuolella oleviin lukuihin)	172	160	160	140	140
Avoin varhaiskasvatus (lisäksi lasten kerhot, lapsia yht.	32	36	10	20	20
avoin päiväkoti (aik. + lapset), kävijät/kerta (ka.)	30	35	30	30	30

Laskennallisen paikan hinta/brutto €/kk	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Itse tuotetut palvelut:					
perhepäivähoito	880	1100	900	900	900
ryhmäperhepäivähoito	973	1250	1000	1000	1000
päiväkoti (yli/alle 3v)	895/1432	860/1370	890/1430	890/1430	890/1430
esiopetus	537	500	530	530	530
Yksityiset palvelut, palveluseteli, enimmäishinta (yli/alle 3v):					
perhepäivähoito	758/834	785/863	777/855	800/880	800/880
päiväkoti	758/1213	785/1256	777/1243	800/1280	800/1280
päiväkoti, iltahoito	853/1365	883/1413	874/1399	900/1440	900/1440
päiväkoti, vuorohoito	1289/2062	1335/2135	1321/2113	1360/2180	1360/2180
Esiopetus (ostopalvelu)	455	471	466	480	480

Talousarvion perustelut

Toimintavuosi 2019 - 2020 oli haastava päiväkotipaikkojen riittävyyden suhteen ja jouduttiin perustamaan kaksi tilapäistä pienryhmää omiin päiväkoteihin sekä ohjattiin kasvua yksityiselle puolelle palvelusetelin turvin. Jatkossa lasten määrä näyttää vähenevän syntyvyyden pienentyessä. Muuramessa varhaiskasvatukseen osallistumisaste on korkea, 85 % 1-6 vuotiaista lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen, mikä ylittää selkeästi maan keskiarvon (74 %).

Lasten määrän väheneminen ei tule heti näkymään resurssien ja kulujen vähenemisenä. Nykyiset paikat riittävät aiempaa pienemmälle määrälle lapsia, mihin vaikuttaa moni lainsäädännöllinen asia. Varhaiskasvatuksen opettajien nykyinen 5h/vko sak -aika (suunnittelu/arviointi/kehittäminen) lisää ryhmässä ylimääräistä henkilöstötarvetta ja lakisääteisiä ryhmäkojoja/suhdelukuja on tiukennettu. Subjekttiivisen oikeuden 20 h/vko rajoitus poistui elokuussa 2020 ja huoltajat voivat itse määrittellä lapsen palveluntarpeen ja ajan riippumatta huoltajien työ- tai opiskelutilanteesta. Aiemmin usein saattoi yhtä paikkaa käyttää kaksi lasta, vuoropäivin.

Löytöretken päiväkotisiirrytti liikkeenluovutuksella yksityiseltä päiväkotiyrittäjä Touhulalta kunnalliseksi päiväkodiksi syyskuussa 2020, mikä on vahvistanut kunnallisen varhaiskasvatuksen suhteellista osuutta. Samassa kiinteistössä on tyhjillään oleva Elämänkaaren kiinteistö, johon on mahdollista vuonna 2021 remontoida laajennustilaa kahdelle päiväkotiryhmälle ja koko päiväkodin edellyttämät yhteistilat. Laajennus mahdollistaisi keskustan alueella vuokratiloista luopumisen lähivuosina, mikäli lasten määrä alenee pysyvästi.

Isolahteen valmistuu koulun yhteyteen päiväkotisiirrytti kesällä 2021. Laajennuksessa on tilat myös alkuopetukselle sekä ruokasali koulun ja päiväkodin käyttöön. Isolahdessa kehitetään joustavaa esi- ja alkuopetusta 0-2 luokilla, mihin uudet tilat tuovat entistä paremmat mahdollisuudet. Isolahden päiväkotisiirrytti tuo kaivattuja lisäpaikkoja alueen alle kouluikäisille lapsille. Nykyaikaiset tilat mahdollistavat tilojen joustavan käytön kasvatus- ja opetuspalveluissa sekä muussa toiminnassa.

Kerhopaikkojen kysyntä on vähentynyt, ja Kinkomaan kerho lakkautettu koulun ja esikoulun tilanpuutteen vuoksi. Leikarissa jatkaa yksi kerhoryhmä toistaiseksi. Kinkomaan koulun laajennus valmistuu 2022, jolloin esikoulu/päiväkoti ja alkuopetus saa tarvitsemansa tilat.

Henkilöstölisäykset

Johtamisorganisaatiossa lisättiin apulaisjohtajien hallinnollista työaikaa ja sitä kautta mahdollistetaan päiväkodin johtajille pedagogiseen johtamiseen resurssia. Vakituksia varahenkilöitä/lastenhoitajia palkataan lisää 1-2 henkilöä vuonna 2020 sovitun varahenkilöresurssin mukaisesti (2+2 henkilöä). Varahenkilön tehtävissä huomioidaan mahdolliset sisäiset siirrot tehtäviin.

Isolahden päiväkotiin perustetaan 2 uutta varhaiskasvatuksen opettajan työsuhdetta 1.8.2021 alkaen. Isolahdesta eläköityy kaksi ryhmäperhepäivähoitajaa ensi vuoden aikana, ja paikkamäärä kasvaa uudessa päiväkodissa.

Löytöretken liikkeenluovutuksessa 1.9.2020 siirtyi kunnalliseen varhaiskasvatukseen yhteensä 8 kasvattajaa. Henkilöstöä täydennetään yhdellä varhaiskasvatuksen opettajalla ja avustajalla, kun ryhmät täyttyvät. Löytöretken kiinteistöön lisäksi esitettyyn kaksiryhmäiseen laajennukseen ei ole erikseen laskettu perustettavaksi henkilökuntaa vaan ensisijaisesti selvitetään mahdolliset sisäiset siirrot, mikäli henkilökunta vapautuu muista yksiköistä.

Uusien yksiköiden tuomien kustannusten kasvua katetaan osittain palvelusetelimenojen vähennyksillä. Henkilöstö-, kiinteistö- ja käyttökulut kasvavat kunnallisella puolella. Taloussuunnitelma 2021 sisältää myös palkkatukiavustajat, jotka ovat aiemmin olleet kunnan erillisessä työllistämisbudjetissa.

/1000€	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1 KÄYTTÖTALOUS						
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
290 VARHAISKASVATUSPALVELUT						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	630	512	599	17,00	605	611
Toimintamenot	-7 093	-7 288	-7 556	3,70	-7 631	-7 708
Toimintakate (Netto)	-6 464	-6 776	-6 957	2,70	-7 026	-7 097
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-26	-27	-37	36,60	-37	-37
Muut laskennalliset erät	-163	-123	-174	41,20	-175	-177
Kokonaiskustannukset	-6 652	-6 926	-7 167	3,50	-7 239	-7 311

6.4.3 PERUSOPETUS

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Perusopetus on oppilaan perusoikeus. Perusopetuksen tavoitteina opetus- ja kasvatustehtävän näkökulmasta ovat tukea oppilaan monipuolista osaamista, positiivisen identiteetin kehittymistä sekä kasvua yhteiskunnan jäsenyyteen. Perusopetuksessa tuetaan oppilaan valmiuksia kohdata erilaisia muutoksia, arvioimaan niitä kriittisesti ja ottamaan roolia murroksessa olevan yhteiskunnan rakentamisessa. Perusopetuksen oppilas saa koulun ja kodin yhteistyön avulla valmiuksia tasa-arvon, yhdenvertaisuuden sekä oikeudenmukaisuuden edistämiseen. Oppilaiden osallisuus, osaaminen sekä kokonaisvaltainen hyvinvointi ovat perusopetuksen perustehtäviä.

Palvelusuunnitelma

Vuoden 2020 aikana puhjenneen pandemian terveydelliset, taloudelliset sekä sosiaaliset haasteet vaikuttavat monin tavoin opetuspalveluiden toimintaan myös vuonna 2021. Opetuksen järjestämisessä pyritään torjumaan poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden ja yhteiskunnan sulkemisen jälkiseurauksia, ja varmistamaan oppilaiden hyvinvointia sekä oppimista. Talouden näkökulmasta vuosi on kaksijakoinen. Lukuvuoden 2020-21 kevätlukukausi toteutetaan suunnitellusti, mutta syksyllä alkavalle 2021-22 lukuvuodelle valmistellaan sopeuttamistoimenpiteitä. Toimenpiteiden laajuus ja kohdentaminen suunnitellaan kevään aikana, lähtökohtana ovat mahdollisimman vähäiset vaikutukset oppilaiden hyvinvointiin ja oppimiseen.

Vuoden 2021 perusopetuksen keskeinen toiminnallinen tavoite on vuoden 2020 aikana hyväksytyjen Muuramen opetuksen ja kasvatuksen strategisten painopistealueiden juurruttaminen ja hyödyntäminen opetuksen laatutyössä. Strategiset painopistealueet on tarkoitus purkaa käytännön toimenpiteiksi ja interventioiksi, joiden toteuttamista koordinoivat kullekin painopistealueelle sovitut vastuuhenkilöt. Painopistealueista merkittävin on hyvinvoinnin tukeminen, jonka kohteena ovat sekä opetuksen ja kasvatuksen henkilöstö, että palveluiden piirissä olevat lapset ja nuoret. Teeman pohjalta jatketaan käytännön toimenpiteiden toteuttamista, teema näkyy edellisvuoden tapaan esimerkiksi opettajien veso -koulutuspäivien sisällöissä. Toinen painopistealue on yhteisöllisyyden tukeminen. Siihen liittyen vahvistetaan edelleen henkilöstön osallistamista, sekä esimerkiksi oppilaskunta- sekä kummioppilastoimintaa. Kolmas painopistealue on luovan ja rohkean kokeilukulttuurin tukeminen, jonka konkreettista näkyvyyttä pyritään lisäämään lukion lisäksi perusopetuksen palveluissa. Neljäs painopistealue on luottamuksen ja yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kesken. Kyseisen painopistealueen kehittäminen voidaan nähdä muuramelaisessa toimintakulttuurissa erityisen tärkeänä. Yhteisen tekemisen ja keskinäisen luottamuspääoman avulla voidaan mahdollistaa kunnan perinteisten vahvuuksien hyödyntämistä. Painopistealueen toimijat ovat usealla eri akselilla olevat tahot, kuten sivistys- ja sotepalvelut, henkilöstö ja työnantaja, virkamiehet ja luottamushenkilöt jne. Viides painopistealue on henkilöstön osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen. Henkilöstön osaamisen päivittäminen jatkuvassa muutoksessa olevassa toimintaympäristössä on pärjäämisemme elinehto. Opetuksen ja kasvatuksen henkilöstölle tehdään alkuvuodesta 2021 osaamiskartoitus, jonka avulla osaamisen johtamisen toimenpiteitä suunnitellaan.

Perusopetuksen sekä opetuksen tuen käytäntöjä, työnjakoa sekä sisällön kehittämistä jatketaan suunnitellusti. Niukkenevien resurssien tilanteessa mahdollisimman oikea-aikaisesti kohdennettujen ja laadukkaiden palveluiden merkitys kasvaa entisestään.

Vuoden 2021 aikana toimitaan monin paikoin poikkeuksellisissa oloissa myös oppimisympäristöjen suhteen. Tilainvestointien toteutus Mäkelänmäellä, Kinkomaalla ja Isolahdessa vaikuttavat osaltaan koulujen arkirutiineihin.

Vastualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Perusopetuksen oppilas saa tarpeidensa ja osaamistasonsa mukaista opetusta. Oppimista tuetaan, ja oppimisen tuen tarvetta ehkäistään riittävän pienten opetusryhmien avulla</p> <p>Oppimisen tuen (esim. erityisopetus, oppilashuolto ja koulunkäynninohjaajat) palvelua kehitetään vaikuttavampaan suuntaan</p>	<p>Perusopetuksen opetusryhmien keskimääräinen koko on alle 19,1 oppilasta/opetusryhmä</p> <p>Erityis- ja erityisluokanopettajien tehtäväkuvat on hyväksytty (yt-prosessi) sekä vastuunjako on selkeytetty</p>	<p>Perusopetuksen resurssija kohdennetaan opetusryhmien koon pitemiseen kohtuullisina.</p> <p>Erityis- ja perusopetuksen työnjakoa sekä tehtäviä tarkennetaan.</p> <p>Moniammatillista yhteistyötä kehitetään oppilashuollon palveluissa.</p>
<p>Opetushenkilöstön työhyvinvointi on korkealla tasolla, joka varmistaa oppilaiden hyvinvointia ja oppimista</p>	<p>Työhyvinvointikysely ja toimenpideohjelma on tehty</p> <p>Sairauspoissaolopäivien trendi on laskeva</p>	<p>Henkilöstölle tehdään työhyvinvointikysely, sekä kyselyn perusteella toteutettava työyhteisökohtainen toimenpideohjelma</p>

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Oppilasmäärä					
luokat 1-6	985	986	1006	1007	962
luokat 7-9	466	464	482	475	479
YPR	14	14	14	14	14
Yhteensä	1451	1450	1488	1482	1441

TALOUSARVION PERUSTELUT

Perusopetuksessa jatketaan vuonna 2019 aloitettua kolmivuotista projektia, jossa 4. ja 7. luokkien oppilaille hankitaan välineet (Chromebook) sähköisten oppimateriaalien avulla oppimista varten. Vuodelle 2021 suunniteltu kolmas 4. ja 7. luokkalaisille suunnattu Chromebook hankinta on tässä vaiheessa viimeinen suurempi alkuinvestointi oppilaiden sähköisiin välineisiin. Aiempina vuosina hankitut laitteet ovat siirtyneet oppilaiden mukana seuraaville vuosiluokille, ja jatkossa kaikilla kunnan 4.-9. vuosiluokkien oppilailla on käytössään Chromebook. Kolmen vuoden aikana toteutettu investointi on suuri edistysaskel oppijoiden opetuksen laatuun, sekä valmiuksiin voimistuvaan digitaaliseen yhteiskuntaan.

Koulukohtaisia keskeisiä teemoja ja painopisteitä vuodelle 2021

Mäkelänmäen koulu

Lukuvuoden keskeinen teema on Muurame 100 vuotta. Vuoden aikana tarkastellaan kunnan historiaa peilattuna nykypäivään. Tutustutaan lähiseudun luontoon, kulttuuriin ja palveluihin. Tutkitaan, mistä Muurame tunnetaan maailmalla ja isommilla oppilailta pohditaan kunnan elinvoimaisuutta, vetovoimaisuutta ja brändiä

Lukuvuoden teemaa on tarkoitus pitää esillä eri yhteyksissä koko lukuvuoden ajan. Viikolla 44 järjestetään monialaisten oppimiskokonaisuuksien (MONO) viikko, jonka aiheena teema on. Viikon aikana luokat valmistavat video- ja muuta juhlavuosimateriaalia Muuramen kunnan yhteiseen käyttöön. Kunta järjestää juhlavuonna erilaisia tapahtumia ja tempauksia, joihin koulu osallistuu mahdollisuuksien mukaan sekä järjestää niitä itse.

Mäkelänmäen alakoululla jatketaan sähköisten oppimisympäristöjen ja oppimateriaalin käytön laajentamista opetuksessa. Lukuvuoden 2020-21 alkuun koulumme 4. ja 5. luokkien oppilaat saivat käyttöönsä henkilökohtaiset Chromebook -laitteet, ja nämä luokat opiskelevat painotetusti sähköisiä oppimateriaaleja hyödyntäen. Muilla ikäluokilla on käytössä koulun lainattavia laitteita ja näin kaikilla ikäluokilla sähköisten materiaalien käyttöä tullaan laajentamaan sekä oppilaiden digitaitoja vahvistamaan. Uusien Chromebook -oppijoiden lisäksi muut vuosiluokat hyödyntävät monipuolisesti erilaisia oppimisalustoja, kuten G-suite, Meet, sekä 2-4 -vuosiluokilla Näppistaituri. Sekä opettajien että oppilaiden osalta ylläpidetään ja vahvistetaan valmiuksia siirtyä tarvittaessa etäopiskeluun. Digitutor- toiminta jatkuu opettajien ja oppilaiden tukena.

Joustavan esi- ja alkuopetuksen käynnistämistä jatketaan yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa. Lukuvuonna 2020-21 aloitetaan yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa, jonka tavoitteena on kehittää oppilaan alkuopetuksen koulupolkua vastaamaan yksilön tarpeita, kehittämistä jatketaan lukuvuonna 2021-22. Joustavaan esi- ja alkuopetukseen siirtymistä koordinoidaan opetuksen kehittämispäällikön ja koulun- sekä varhaiskasvatuksen vastuhenkilöiden toimesta.

Yksi lukuvuoden teemoista on tasa-arvo. Tasa-arvotema ylläpidetään koulun arjessa ja opetuksessa: 1. Mitä tasa-arvo on? 2. Miksi tasa-arvoa tulee edistää? 3. Mitä hyötyä on tasa-arvon edistämisestä? 4. Mitkä ovat tasa-arvon edistämisen keinot? Oppilaille teetetään tasa-arvokysely, jonka tulokset arvioidaan ja niiden perusteella kiinnitetään huomiota mahdollisesti esille nouseviin epäkohtiin.

Opetuksen sisällöllisenä painopisteenä on kotiseutu ja lähiympäristö. Opiskelussa tutustutaan kotiseutuun ja hyödynnetään lähiympäristöä monipuolisesti. Kouluvuoteen sisällytetään retkiä lähiympäristöön. Muurame 100 -teemaan liittyen tutustutaan oman kunnan historiaan ja tärkeisiin paikkoihin. Yhteistyökumppaneina ovat kulttuuritoimi ja seurakunta.

Käytöstavat, kaveritaidot ja kiusaamisen vastustaminen ovat kasvatuksellisia tavoitteita koulussamme. Tavoitteena on myös kouluviihtyvyyden lisääminen näiden painotusten avulla. Lukuvuoden aikana toteutetaan kiusaamis- ja tasa-arvokyselyt. Koulussa toimii myös Verso -sovittelu, jonka tehtävänä on oppilasvetoisesti (eli osallistamalla) ratkoa oppilaiden välisiä pulmia. Näiden kyselyiden ja Verso-toiminnan palautteen avulla pyritään korjaamaan kokonaistilanne, jota Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä (KOR) arvioi. Arvion perusteella ryhdytään johtoryhmävetoisesti tarvittaviin korjaaviin tai vahvistaviin toimenpiteisiin kaikessa koulun toiminnassa.

Liikuntakulttuurin edistämistyössä jatketaan hyvin toimivaa Liikkuva-koulu toimintaa. Mäkelänmäen koulussa (ml. Leikari ja Niittyaho) hyödynnetään lähiliikuntapaikkoja ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Tavoitteena on välituntiliikunnan kehittäminen Liikkavaksien toimintaa tehostamalla. Pyrkimyksenä on tarjota "Tunti päivässä liikuntaa koulupäivän aikana". Koulu on myös tiiviisti mukana Kulttuurikellon järjestämässä tapahtumissa, ellei mahdollinen pandemia rajoita tilaisuuksien järjestämistä.

Kinkomaan ja Isolahden alakoulut

Kinkomaan koulun laajennus alkaa syksyllä 2020 ja varsinainen rakentamisen vuosi on 2021. Koulu laajenee viidellä n. 55-60 m² luokkatilalla ja kahdella n. 30 m² opetustilalla. Samalla rakennetaan kaikkien kuntalaisten tarpeisiin omatoimikirjasto ja laajennetaan nykyistä ruokalaa. Uusi osa valmistuu lokakuussa 2021, jonka jälkeen on vuorossa kalustaminen ja käyttöönotto tammikuussa 2022. Koulu on tarkoitus varustaa nykyaikaisilla ICT –ratkaisuilla, joissa keskeisenä osana ovat interaktiiviset näytöt. Tärkeää on saada koko koulun ICT –ratkaisut ajanmukaisiksi ja samantyyppisiksi. Uusissa tiloissa varaudutaan myös tiiviimpään 0-1 –luokkien yhteistyöhön.

Kinkomaan koulun oppilasmäärä on kasvava. Elokuussa 2021 arvioidaan oppilaita olevan 222. Tarkoitus on siirtyä pois yhdysluokista ja tätä varten tarvitaan kaksi uutta luokanopettajan tehtävää. Myös erityisopetuksen tarve kasvavassa koulussa ei ainakaan vähene.

Isolahden koulun yhteyteen on rakenteilla päiväkotia, jonka on arvioitu valmistuvan kevään 2021 aikana, ja otetaan käyttöön lukuvuoden 2021-22 alussa. Päiväkodin puolelle tulee koulun tiloiksi yksi 60m² luokkahuone ja yhteiseksi tilaksi ruokasali. Isolahdessa tullaan tekemään tiivistä 0-1 –luokkien yhteistyötä ja uusista tiloista tulee tähän toiminnalliset tilat. Uudet tilat on tarkoitus varustaa nykyaikaisilla ICT –ratkaisuilla, joissa keskeisenä osana ovat interaktiiviset näytöt. Tavoitteena on uudistaa myös ns. vanhan puolen tilat uusia vastaavilla ICT –ratkaisuilla lähivuosien aikana.

Isolahden koulussa ei tähän asti ole ollut asiallista kovien materiaalien käsityön (TN) opetustilaa, mikä on ollut iso puute koulun opetuksen kannalta. Syksyllä 2021 tällainen tila on tarkoitus muutostöillä tehdä rakennuksen vanhaan osaan.

Isolahden koulun oppilasmäärä on ollut jo useamman vuoden ajan nouseva. Elokuussa 2021 oppilasmääräksi arvioidaan 60. Käytännössä tämä tarkoittaa kolmen luokanopettajan ja 0,5 erityisopettajan työpanosta opetustyön hoitamisessa.

Nisulanmäen yläkoulu

Nisulanmäen yläkoululla keskeinen muutos on koulupäivän rakenteen uudelleenmäärittely. Koulupäivän rakennetta, sekä opetusryhmien muodostamisen logiikkaa tarkastellaan resurssien niukkenemisen ja samanaikaisen oppilasmäärän kasvun vuoksi. Lukuvuoden 2021-22 alusta alkaen suurin osa oppiaineista opiskellaan yleisopetuksen ryhmissä. Jatkossakin tarkemmin määriteltävät oppiaineet, joissa turvallisuusnäkökulmat ovat keskeisiä, toteutetaan pienemmissä opetusryhmissä. Opetusjärjestelyt vaikuttavat koulun arkeen monin tavoin, esimerkiksi koulupäivän pituus sekä alkamis- ja loppumisajat vaihtelevat oppilailta jatkossa päivittäin. Muutokset tarkoittavat lisäresurssien tarvetta tukipalveluissa, kuten koulukuljetuksen järjestelyissä.

Kaikilla Nisulanmäen koulun oppilailta on käytössään henkilökohtaiset laitteet (Chromebook) syksystä 2021 alkaen. Digitaalisia oppimisympäristöjä voidaan hyödyntää ja käyttöä kehitetään täyspainoisesti. Sähköisen oppimateriaalin käyttöä laajennetaan asteittain, kuitenkin tarkoituksenmukaisuus ja perustehtävä – oppiminen - huomioiden.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan tarkoituksena on tukea pienen koululaisen kasvua ja kehitystä, sekä tarjota lapselle monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun toimintaan ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstön valvonnassa ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnalla tuetaan huoltajien työssäkäyntiä järjestämällä koululaiselle turvallinen ja valvottu ympäristö koulupäivän jälkeen.

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin ja toimintaa ohjaavat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on oma erityisluonteensa, se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan.

Mikäli kunta järjestää perusopetuslain mukaista toimintaa, tulee toiminta järjestää aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukaisesti. Kunta voi hakea toimintaan valtionosuutta.

Palvelusuunnitelma

Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kunnan päättämässä laajuudessa ensimmäisen ja toisen vuosiluokkien oppilaille, sekä oppilaille joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta. Toiminnan tavoitteena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä yhdessä kodin, koulun ja monialaisen verkoston kanssa. Toiminnalle ominaista on monipuolisuus, vapaaehtoisuus ja tarvelähtöisyys.

Toimintaa järjestetään koulujen tiloissa. Tiloja suunniteltaessa huomiota kiinnitetään tilojen turvallisuuteen ja niiden soveltuvuuteen aamu- ja iltapäivätoiminnan erityispiirteet huomioiden. Uudisrakentamisen yhteydessä huomioidaan aamu- ja iltapäivätoiminnan tarpeet.

Aamutoimintaa pyritään järjestämään tarvittaessa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Kehitysvammalain mukainen kehitysvammaisten lasten aamu- ja iltapäivähoito järjestetään muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Kehitysvammaisten koululaisten loma-aikojen hoito järjestetään opetuspalveluiden henkilöstön toimesta. Loma-aikoina toiminnan kustannuksista vastaa vammaispalvelut.

Aamutoiminnan tarve arvioidaan vuosittain. Aamutoimintaa voidaan järjestää tarvittaessa kunnan omana tai ostopalveluna.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin sekä kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen</p> <p>Iltapäivätoiminnan laadun kehittäminen, henkilöstön osaamisen, työmotivaation ja työhyvinvoinnin parantaminen</p>	<p>Asiakaskyselyllä kartoitetaan huoltajien ja lasten näkemyksiä. Palaute on pääosin positiivista</p> <p>Työhyvinvointikysely ja työyhteisökohtainen toimenpideohjelma</p> <p>Sairauspoissaolojen trendi on laskeva</p>	<p>Aamu- ja iltapäivätoimintaa kehitetään vastaamaan kotien ja lasten tarpeita. Toiminnalla on pedagoginen ja kasvatuksellinen perusta. Viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittäminen sähköisen oppilasjärjestelmän kautta</p> <p>Henkilöstökoulutus</p> <p>Ohjaajien osaaminen ja koulutus huomioidaan vuosittain ryhmiä muodostaessa, jolloin oppilas saa mahdollisimman ammattitaitoisien tuen</p> <p>Koulunkäynnin- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien työkierto työpisteiden välillä</p>
<p>Iltä- ja aamupäivätoiminta on laadukasta palvelua, joka tukee lapsen kasvua ja oppimista. Toiminnalla mahdollistetaan muuramelaisten lapsiperheiden arjen sujumista sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista</p>	<p>Asiakaskyselyllä kartoitetaan huoltajien ja lasten näkemyksiä. Palaute on pääosin positiivista.</p> <p>Aamu- ja iltapäivätoiminnan täyttöaste on 100 %</p>	<p>Iltapäivätoiminnan järjestäminen kaikille palvelua tarvitseville lapsille perheiden taloudellisesta tilanteesta riippumatta</p> <p>Maksuvapautus ja -huojennusten mahdollisuudesta tiedottaminen huoltajille ja sidosryhmille (oppilashuolto, sosiaalityö)</p>

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Osallistujien määrä (keskimäärin/ kk)	160	160	160	160	160
- kokoaikaiset	90	90	90	90	90
- osa-aikaiset	58	58	58	58	60
- YPR	12	12	12	12	12
Toimintaan osallistuvien oppilaiden %-osuus ikäluokista					
- 1. lk	60	60	60	60	60
- 2. lk	40	40	40	40	40
- YPR	100	100	100	100	100
Nettokustannukset (euroa/ osallistuja)	1980	2260	2000	2000	2000
Bruttokustannukset (euroa/ osallistuja)	2900	3080	3000	3000	3000

TALOUSARVION PERUSTELUT

Iltapäivätoiminnan kehittämistä jatketaan edelleen palvelemaan erityisen tuen oppilaiden, sekä sosiaalisin perustein toimintaan otettujen oppilaiden tarpeet huomioiden yhdessä sosiaalipalveluiden kanssa.

Maksuvapautus- ja huojennuskäytänteitä kehitetään ja niistä tiedotetaan huoltajia ja sidosryhmiä. Tavoitteena on ohjata iltapäivätoiminnan piiriin lapset, jotka hyötyvät toiminnasta sosiaalisesta näkökulmasta, tai lapset, joiden osallistuminen toimintaan ei ole mahdollista perheen taloudellisen tilanteen vuoksi.

Iltapäivätoiminnan ryhmät ovat suuria, Kinkomaan, Mäkelänmäen ja Leikarin ryhmiin ilmoitetaan vuosittain toiminnan alkaessa n. 50 oppilasta/ ryhmä. Toiminnan laatua ja turvallisuutta ylläpidetään riittävällä määrällä työntekijöitä, jolloin erillisten pienryhmien muodostaminen toimintayksiköihin on mahdollista.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
320 PERUSOPETUS						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	381	313	388	24,00	390	393
Toimintamenot	-11 405	-11 762	-11 922	1,40	-12 141	-12 261
Toimintakate (Netto)	-11 023	-11 449	-11 534	0,70	-11 750	-11 868
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-70	-97	-120	23,90	-149	-107
Muut laskennalliset erät	-505	-362	-428	18,20	-433	-437
Kokonaiskustannukset	-11 599	-11 908	-12 082	1,50	-12 332	-12 412

6.4.4 Muuramen lukio/toisen asteen koulutus

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Muuramen lukio on oppimiskeskus, joka antaa nuorelle hyvän yleissivistyksen sekä tukee oman persoonallisuuden ja elämänhallinnan taitojen kehittymistä. Lisäksi se innostaa jatko-opintoihin ja luo niiden edellyttämät opiskeluvalmiudet.

Lukio-opetuksessa korostetaan aktiivisen nuoren ja kansalaisen kehittymistä. Tätä tuetaan parhaiten ottamalla opiskelijoita laajasti mukaan lukion toimintaan aina suunnittelusta (opettajainkokoukset, kehitysaloitteet, vanhempainkerho) toteutukseen (oppilaskunta, tutortoiminta, lukion juhlien järjestämisvastuu). Tätä ajattelumallia kutsutaan opiskelijälähtöisyydeksi (asiakaskeskeisyys), jonka tarkoituksena on kehittää opiskelijajohtajuutta ja sitoutuneisuutta oppilaitokseen. Konseptia tuetaan runsaalla positiivisella viestinnällä sidosryhmiin ja yhteisön jäseniin.

Palvelusuunnitelma

Lukio-opetuksen yhteistyötä muiden ydinprosessien kanssa kehitetään ja lisätään palveluiden kustannusvaikuttavuuden parantamiseksi. Tavoitteena on nuorten tasapainoisen kasvun turvaaminen. Opiskelijoiden osallisuutta tuetaan ja syrjäytymistä ehkäistään tiiviillä yhteistyöllä (opiskeluhoitoryhmä) sosiaalitoimen, kouluterveydenhoidon ja koulupsykologin avulla.

Opiskelijoille tarjotaan fyysisesti ja henkisesti turvallinen ympäristö. Avoimuutta ja luotettavuutta parannetaan tiedottamista ja viestintää kehittämällä.

Lukion taloutta toisaalta vahvistaa ja toisaalta rasittaa runsas opiskelijamäärä (235) lukuvuonna 2020-21. Jokainen opiskelija tuo mukanaan valtionapua kunnalle 5500 €. Opiskelijamäärän kasvu kasvattaa luonnollisesti tiettyjä käyttötalousmenoja (ruoka, materiaalit, kuljetuskustannukset, palvelut) Lukion tuloissa ja menoissa näkyy FinEduAI tekoäly-, Liikkuva oppilaitos- sekä Future Makers vuoden 2021 syksyyn saakka.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Kestävä ja yritteliäs elämäntapa. Kokeilukulttuurin edistäminen	Pedagogiset kokeilut Yrittäjyyskurssit Liikkuva Lukio toiminta Työosuuskunta Kisälli Verkostoituminen Hankkeet	Pedagogiset kokeilut (lukumäärä) ja yrittäjämäinen toimintakulttuuri (kurssien, hankkeiden, sidosryhmien/kontaktien määrät)
Kehittyminen jatkuvan oppimisprosessin kautta (kestävän kehityksen sertifiikaatti)	Sertifiikaatin ylläpitäminen ja uusi 3-vuotis tavoite kevät 2021. Tiimien vuosittainen kehitystyö	Tiimien kehittämistavoitteet lukukausittain ja toteumat
Aktiivinen opiskelijatoiminta	Opiskelija-aloitteet Opettajainkokoukset ja palaverit, joissa opiskelijoita mukana. Kekettäjiä ja yr-opiskelijoiden, tutorien/opiskelijakunnan projektit	Opiskelijoiden tekemät aloitteet Opiskelijat mukana opettajainkokouksissa, tiimeissä ja toiminnassa (tutor, opiskelijakunta, kekkäjä, yr-opiskelijat)
Yhteistyöverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen	Koulu- ja sidosryhmien vierailut, työelämäkontaktit Kisälli-Innolan toiminta	Vierailijat lukiolla (määrät) Kisällin liikevaihto/työtunnit
Kummiyritystoiminnan jatkaminen	Kummiyritysvierailut, yrittäjätarinat, yhdessä tekeminen	Kummiyritykset (nimet/lukumäärä) ja Muuramen Yrittäjät (pidetyt palaverit)

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Opiskelijamäärä	210	229	234	230	230
Tuntikehys	317 sisältää lukio- kertoimen 1,1	316 sisältää lukio- kertoimen 1,1	320 sisältää lukio- kertoimen 1,1	320 sisältää lukio- kertoimen 1,1	320 sisältää lukio- kertoimen 1,1

TALOUSARVION PERUSTELUT

Lukion opiskelijamäärä on lukuvuonna 2020-21 suuri. Ykkösiä meillä aloitti 74 ja lukiolaisia on kaikkiaan 234. Määrä on tilojen kannalta maksimissaan ja optimoitu, koska lukiorakennus on suunniteltu 210 opiskelijalle. Lukuvuoden 2020 aikana kaikki ylioppilaskokeet ja lukion kurssikokeet tullaan tekemään sähköisesti ja digitaalisesti.

Valtiovallan toimet LUMA -aineiden (matematiikka, fysiikka, kemia) vankistamiseksi alkaa näkyä lukiossa. Pitkää matematiikkaa, pitkää fysiikkaa, biologiaa ja kemiaa valitaan runsaasti jatko-opintojen vuoksi. Tämä asettaa suuria paineita tuntikehykseen, koska mm. pitkän matematiikan kursseja on 14, jotka on jaettava puoliksi, koska valintoja on yli 50. Sama koskee fysiikkaa, biologiaa ja kemiaa, joissa demoja ja laborointeja ei pystytä tekemään yli 25 hengen ryhmissä. Tähän toivomme parannusta tulevaisuudessa.

Vaarojen ja riskien henkilöstökyselyssä ja arvioinnissa viime keväältä nousi esille opettajainhuoneen työergonomia. Olemme laatineet investointiohjelman 2020-2022 suunnitelman opettajainhuoneen muuttamisesta rajattavaksi moderniksi työtilaksi, joka tukee paremmin tiimityöskentelyä ja pitää sisällään hiljaisen työtilan. Suunnitelmaan liittyy myös työergonomian parantaminen sähköpöytiä hankkimalla sekä avohyllyistä luopuminen ilmanlaadun parantamiseksi. Työsuojeluvaltuutettu ja työfysioterapeutti ovat huomauttaneet meitä asiasta.

Henkilöstökuluissa pysymme hyvin budjetoidussa. Myös sijaishenkilöissä tilanne on hyvä, eikä henkilöstö sairastele paljoa. Tehokkuutta ja tuottavuutta nostaa tuntikehyksen pysyminen 320 tunnissa, vaikka lukiolaisia on enemmän kuin edellisinä lukuvuosina. Lukion vahva hankkiminta jatkuu edelleen. Lisäksi Liikkuva Lukio hankkeeseen 4900 euroa aluehallintovirastolta sekä Future Makers kansainvälisyysprojektiin Cimolta 34 334 € yhdessä hollantilaisen kumppanimme kanssa.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
350 TOISEN ASTEEN KOULUTUS						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	108	99	44	-54,90	45	45
Toimintamenot	-1 521	-1 490	-1 488	-0,10	-1 503	-1 518
Toimintakate (Netto)	-1 413	-1 391	-1 443	3,70	-1 458	-1 472
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-9	-11	-10	-7,80	-7	-4
Muut laskennalliset erät	-83	-88	-106	20,60	-107	-108
Kokonaiskustannukset	-1 505	-1 490	-1 559	4,60	-1 571	-1 584

6.4.5 Liikkuva Muurame

LIIKUNTAPALVELUT

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kunnallisen liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytykset seuratoiminnalle ja kuntalaisien omaehtoiselle liikunnalle, järjestää liikunta-toimintaa sellaisille ryhmille, jotka jäävät järjestöjen tai muun ohjatun toiminnan ulkopuolelle sekä aktivoida kuntalaiset ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnista. Tavoitteena on tehokas ennaltaehkäisy ja kuntalaisten hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen.

Palvelusuunnitelma

Luodaan olosuhteet ja aktivoidaan kuntalaiset harrastamaan liikuntaa vähintään terveystiikunnan tasolla, edistäen terveyttä ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäisten sairauksia. Palveluiden kehittämisellä ja saatavuudella kuntalaisia kannustetaan aktiiviseen ja omatoimiseen hyvinvoinnin edistämiseen.

Liikkuva Muurame -toimintaa toteutetaan eri palvelualueiden kanssa läpileikkaavana teemana yhteistyössä kolmannen sektorin ja yritysten kanssa.

Urheiluseuratyötä tuetaan avustuksin ja yhteistyöprojektein sekä tarjoamalla liikuntapaikat (poislukien uimahalli ja kuntosali) maksutta muuramelaisten järjestöjen ohjatun toiminnan junioreiden (alle 18-v.) ja avustuksella tuettuna aikuisryhmien käyttöön.

Uimahalli-kuntosalilla järjestetään lasten uimakouluja, alaluokkien oppilaiden ja esikoululaisten uimaopetusta sekä aikuisten vesiliikunta- ja kuntosaliryhmien ohjausta.

Palvelutarjontaa sekä -aikoja kehitetään resurssien puitteissa. Pienimuotoista kahviotoimintaa jatketaan omana palveluna.

Liikuntapaikkojen ja -reittien olosuhteita kehitetään sekä liikuntatilojen kalusteita ja välineitä uusitaan siten, että varmistetaan turvallinen harrastaminen.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vahvistetaan muuramelaisten lasten liikunnallista elämäntapaa, sekä hyvinvointia arvostavan minäkuvan syntymistä</p> <p>Yksilön perustaitoihin kuuluvan uimataidon oppiminen</p> <p>Vahvistetaan muuramelaisten työikäisten ja seniorikansalaisten toimintakykyä järjestämällä hyvinvointia edistävää ohjattua toimintaa</p>	<p>Lasten liikuntaharrastuksia järjestetään useammassa muodossa yhteistyössä järjestöjen kanssa rakennettuna kokonaisuutena</p> <p>Testin suorittaa hyväksytysti 100% kuudesluokkalaisista</p> <p>Liikuntaryhmien (ml. erityisryhmät) määrä</p> <p>Ryhmien täyttöaste 100 %</p>	<p>Järjestetään toimintasuunnitelman mukaisesti esiopetuksen ja alakoulujen oppilaiden uinninopetus – konseptoidaan toimintamalli ja laajennetaan myös muun liikunnan toteutukseen</p> <p>Kuudesluokkalaiset oppilaat suorittavat pohjoismaisen uimataitotestin</p> <p>Tarjotaan ryhmämuotoista ohjattua toimintaa asiakassegmentin tarpeisiin ja toiveisiin pohjautuen</p> <p>Henkilöstöä täydennyskoulutetaan palvelutarjonnan laadun ja tarjonnan monipuolisuuden varmistamiseksi</p>
<p>Liikkuva Muurame -strategian konkreettinen toteutuminen edellyttää laadukkaita ja monipuolisia liikuntapaikat ja liikuntaharrastusmahdollisuuksia asukkailla.</p> <p>Asukkaiden liikkumista mahdollistetaan hyvien ulkoilureittien sekä kattavan kevyenliikenteen väyläverkoston avulla. Hyvinvointi-infraa täydentävät viihtyisät puistoalueet, venelaiturit ja matonpesupaikat Liikkumisrajoitteiset asukkaat on huomioitu.</p>	<p>Suunnitellut toimenpiteet toteutuneet 100 prosenttisesti</p>	<p>Käynnistetään Hautalahden asuinalueen uimarannan ja virkistysalueiden toteutus.</p> <p>Peruskorjataan Kinkomaan matonpesupaikka</p> <p>Toteutetaan kuntakeskusten senioriväline-alue (ehtona AVI:n kehittämisavustus)</p> <p>Käynnistetään liikuntapuis-ton yleissuunnitelman toteutus</p> <p>Käynnistetään Riihivuoren Masterplanin toteutus(ehtona kehittämisavustus)</p>

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Uimahallikävijät	36 417	39 000	39 000	39 000	39 000

Uimahallin nettomenot euroa/kävijä	12,20	11,34	11,83	12,00	12,00
Kuntosalikävijät	20414	21000	21000	21000	21000
Kuntosalin nettomenot euroa/kävijä	+ 1,72	+ 1,22	+ 1,45	+ 1,20	+ 1,20
Pohjoismaiden uimataitotesti/hyväksytyt	98,4 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Seniorikorttien määrä	239	200	200	240	240
Liikuntapalvelut käyttömenot €/asukas	84,83	92,00	93,00	95,00	95,00

TALOUSARVION PERUSTELUT

Uimahalli-kuntosalin palvelutarjontaa sekä -aikoja kehitetään resurssien puitteissa. Liikuntapalvelujen järjestämien ohjauspalvelujen lisäksi jatketaan yhteistyötä terveydenhuollon, sosiaalipalvelujen, yritysten ja järjestöjen kanssa matalan kynnyksen liikuntaryhmien toteutuksessa.

Oman henkilökunnan ohjausryhmien määrää lisättiin huomattavasti vuosien 2018-2019 aikana (17 ryhmää/2018, 29 ryhmää/2019 alkaen). Joten ohjausryhmien määrät ovat sekä tila- että henkilöstömitoituksen ääripäässä.

Senioritoiminnan tavoitteena on ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitäminen mahdollisimman pitkään ja näin parantaa heidän elämänlaatua ja säästää kunnan terveydenhuollon kustannuksissa. 65-vuotiaille muuramelaisille on käytössä uimahalli-kuntosalin käyttöön oikeuttava seniorikortti, jolla kannustetaan senioreita omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen.

Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta päätti laajentaa virikekortin käyttöoikeuden muuramelaisille työttömille sekä työkyvyttömyyseläkeläisille kokeiluluonteisesti 1.9.2020–31.12.2021.

Jatketaan Liikkuva Muurame -toiminnan sisältöjen kehittämistä yhteistyössä eri palvelualueiden kanssa kattaen koko muuramelaisen asukkaan elämänkaaren.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
375 LIIKKUVA MUURAME						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	350	251	318	26,40	321	324
Toimintamenot	-1 611	-1 614	-1 733	7,40	-1 750	-1 768
Toimintakate (Netto)	-1 261	-1 362	-1 415	3,90	-1 429	-1 444
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-151	-162	-184	13,80	-182	-290
Muut laskennalliset erät	-25	-22	-34	57,90	-35	-35
Kokonaiskustannukset	-1 437	-1 546	-1 634	5,70	-1 646	-1 769

6.4.6 Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

KULTTUURIPALVELUT

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kuntien kulttuuritoiminnasta säädetään lailla (166/2019). Kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen, edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa, edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa ja edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Palvelusuunnitelma

Palveluja tuotetaan itse tai yhteistoiminnassa muiden toimijoiden kanssa ja palveluvalikoimaa täydennetään ulkopuolisilta hankituilla kulttuuripalveluilla. Keskeiset kohderyhmät ovat lapset ja ikäihmiset.

Opetus- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä toteutettava, opetussuunnitelmaan sisältyvä Kulttuurikello – perusopetuksen taide- ja kulttuurikasvatusohjelma tavoittaa kaikki peruskoululaiset (noin 1450 oppilasta). Kulttuurikello pitää sisällään vuosittaiset koululaiskonsertit, museoretket ja luokkakohtaiset taidetyöpajat sekä kirjastokäytön opetuksen, eppujen elämyksellisen kirjastokäynnin ja Lukuliikkeen kirjailijavierailut.

Yhdessä varhaiskasvatuspalveluiden kanssa toteutettava Kulttuurikaruselli pitää sisällään henkilökunnan koulutuksen lisäksi päivähoitolasten taidetyöpajatoimintaa vuosittain sovittavan painotuksen mukaisesti. Kulttuurikarusellin kulttuuritapahtumat ovat avoimia kaikille alle kouluikäisille.

Ikäihmisten hyvinvointia ja viihtymistä tuetaan mm. järjestämällä Koskikodilla säännöllisiä, kaikille avoimia tilaisuuksia kuten yhteislauluhetkiä ja konsertteja, Kevätpolska-tapahtuma keväällä ja yhdessä vanhuspalveluiden kanssa vanhusten viikko syksyisin.

Yhteistyössä kirjastopalveluiden kanssa toteutetaan Meidänkirjasto-konseptia, jossa kirjastoon kehitetään yhteisöllisyyttä, aktiivisuutta ja omaehtoisuutta tukevaa monipuolista ja erilaisia kohderyhmiä kiinnostavaa toimintaa.

Kuntalaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa tuetaan myös avustuksilla, tiloilla, tiedottamisella ja yhteisiä tapahtumia järjestämällä. Kotiseututyössä keskitytään historian tallentamiseen ja paikallisten järjestöjen ja seurakunnan kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi kuntajuhliin.

Muuramesalin ohjelmisto tarjoaa laadukkaita teatteri-, tanssi- ja elokuvaesityksiä sekä konsertteja kaiken ikäisille. Ohjelmatarjontaa täydentävät paikallisten järjestöjen ja harrastajien omaehtoiset ohjelmatuotannot sekä ammattitaiteilijoiden, ohjelmatoimistojen ja taiteen oppilaitosten tuotannot.

Vastualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokemiselle.	Tapahtumien lukumäärä	Mahdollistetaan asukkaiden kulttuurin tekemistä ja kokemista tukemalla kulttuuritoimijoita avustuksin, tarjoamalla toimiloja, sekä koordinoimalla ja suunnittelemalla kunnan tapahtumatarjontaa
Edistää palvelujen saavutettavuutta ja lisää kulttuuripalveluiden käyttöä	Kävijämäärä	

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Nettokustannukset euroa/asukas	15,5	19.5	20	20	20
Tilaisuudet	130	80	80	80	80
Kävijämäärät	9 000	8 000	8 000	8 000	8 000

TALOUSARVION PERUSTELUT

Palvelusuunnitelman mukaisesti. Kulttuuriaitta-kustannuspaikan isoa kasvuprosenttia selittää se, että kaikki Kulttuurikelloon ja Kulttuurikaruselliin kohdentuvat menot eri hallinnon aloilta on keskitetty tälle kustannuspaikalle.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1840 KULTTUURIPALVELUT						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	44	21	18	-15,10	18	18
Toimintamenot	-200	-223	-224	0,50	-226	-228
Toimintakate (Netto)	-156	-201	-206	2,10	-208	-210
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	-4	-3	-3	-9,60	-3	-3
Kokonaiskustannukset	-160	-205	-209	1,90	-211	-213

TAITEEN PERUSOPETUS
Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Taiteen perusopetuslain mukaisen musiikin, tanssin ja kuvataiteen perusopetuksen järjestäminen ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Tanssin ja musiikin perusopetus (laaja oppimäärä) ja musiikin varhaiskasvatus musiikkileikkikoulua lukuun ottamatta ostetaan Jyväskylän koulutuskuntayhtymältä (Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, Gradia Jyväskylä/taiteen perusopetus). Musiikkileikkikoulu ja kuvataiteen perusopetus toteutetaan omassa musiikkileikkikoulussa ja kuvataidekoulussa (yleinen oppimäärä).

Musiikkileikkikoulussa lapset tutustuvat musiikin maailmaan elämyksellisen ja kokonaisvaltaisen kokemisen kautta. Musiikkileikkikoulutoimintaa tarjotaan alle kouluikäisille lapsille viidessä ikäkehityksen mukaisessa ryhmässä. Musiikkileikkikoulussa luodaan pohjaa myös musiikin harrastamisen jatkamiselle. Musiikkileikkikoulun toimipaikka siirtyi uuteen perhekeskukseen.

Musiikin opinnoissa tarjolla on klassisen ja pop/jazz-musiikin opintoja. Tanssin opinnot antavat oppilaalle monipuoliset perustaidot sekä yleiskuvan tanssista taidemuotona ja ilmaisun välineenä. Uusi opetussuunnitelma on muuttanut opintojen rakennetta alkeisiin, perusteisiin ja syventäviin opintoihin ja mahdollistaa oppilaille vapaamman ja laaja-alaisemman mahdollisuuden rakentaa oma opintopolkunsa.

Kuvataidekoulun opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opetus antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään, ymmärtää visuaalista kulttuuria ja hakeutua alan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Opintojen tavoitteena on rohkaista ja tukea oppilaan kuvallista ilmaisua, omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista sekä identiteetin rakentamista. Kuvataidekoulun opetusta järjestetään Muuramen keskustassa Nisulanmäen koulun tiloissa ja Kinkomaan koululla.

Koronakevään jälkeen kuvataidekoulun oppilasmäärässä on ollut nähtävissä pientä laskua. Kuvataidekoulun TA -vuoden 2021 tavoitteena on paikallisen yhteistyöverkoston kehittäminen ja kansainvälinen verkostoituminen.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokemiselle Edistää palvelujen saavutettavuutta ja lisätä kulttuuripalvelujen käyttöä Tarjota pitkäjänteisen ja tavoitteellisen harrastamisen mahdollisuuden	Täyttöaste 90%	Järjestetään taiteen perusopetusta kuvataiteen saralla omana toimintana, sekä musiikin osalta ostopalveluna

Tunnusluvut

	TP19	TA20	TA21	2022	2023
Musiikkileikkikoulu/ opiskelijamäärä	24	30	35	35	35
Musiikin varhaisopetus/ opiskelijamäärä	12	5	15	15	15
Musiikin opetus/ opiskelijamäärä	43	52	45	45	45
Tanssin opetus/ opiskelijamäärä	19	15	15	15	15
Kuvataidekoulu/ opiskelijamäärä	98	100	90	90	90
Euroa/asukas					

TALOUSARVION PERUSTELUT

Palvelusuunnitelman mukainen.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1800 TAITEEN PERUSOPETUS						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	27	27	26	-2,80	27	27
Toimintamenot	-120	-128	-126	-1,50	-128	-129
Toimintakate (Netto)	-93	-101	-100	-1,10	-101	-102
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	-7	-6	-5	-14,40	-5	-5
Kokonaiskustannukset	-99	-107	-105	-1,80	-106	-107

AIKUISOPETUS (KANSALAIPOISTO)
Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kansalaisopisto tarjoaa kohtuuhintaista ja monipuolista koulutusta sekä laaja-alaisia harrastusmahdollisuuksia. Opiskelu ja harrastaminen mahdollistavat itsensä kehittämisen, lisää henkistä hyvinvointia ja hyvää elämänlaatua sekä tarjoaa onnistumisen ja omaehtoisen oppimisen elämyksiä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. (Laki vapaasta sivistystyöstä)

Palvelusuunnitelma

Opetuspalvelut ostetaan Jyväskylän kansalaisopistolta. Tuntimäärästä ja kurssien sisällöstä käydään keskustelu palveluntuottajan kanssa vuosittain. Kurseja järjestetään yhä enemmän myös päiväaikaan palvelemaan eri väestöryhmiä ja ikääntyviä kuntalaisia. Musiikin kurseja on myös lapsille ja kädentaidoissa löytyy lapsi-vanhempi-ryhmiä. Kurssitarjontaa pyritään lisäämään voimakkaasti kasvavalla Kinkomaalla.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Monipuolinen, mielenkiintoinen ja ajassa oleva kurssitarjonta, joka ottaa huomioon eri ikäryhmät ja kunnan eri asuinalueet	Kurssien määrä Kurssilaisten määrä Opetustuntien määrä	Koulutus-, kulttuuri- ja harrastustoiminnan järjestäminen eri-ikäisille

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Opiskelijamäärä	1256	1250	1250	1250	1250
Opintopiirit	81	77	77	80	80
Opetustunnit	2080	2175	2175	2100	2100
Opetustunnin hinta	27,5	27,5	27,5	27,5	28
Euroa/opiskelija	60,5	61	61	61	61
Euroa/asukas	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5

TALOUSARVION PERUSTELUT

Jyväskylän kansalaisopistolta ostettavien valtionosuustuntien määrä on maksimissaan 2 200.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1850 KANSALAIPOISTO						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintamenot	-73	-77	-77	0,00	-77	-78
Toimintakate (Netto)	-73	-77	-77	0,00	-77	-78
Laskennalliset erät						
Kokonaiskustannukset	-73	-77	-77	0,00	-77	-78

KIRJASTOTOIMI

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja tietopalveluilla edistetään kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietoon, lukukokemuksiin sekä muihin sivistystä, kansalaistoimintaa ja elinikäistä oppimista tukeviin kokemuksiin (kirjastolaki 1492/2016).

Kirjastopalvelujen tavoitteena on laajaa käyttäjäkuntaa kiinnostavat ja hyödyttävät monipuoliset palvelut, jotka tuotetaan monikanavaisina (fyysiset palvelut, verkko- ja mobiilipalvelut). Paikallisten palvelutarpeiden mukaan uudistuvat ja pääosin maksuttomat kirjastopalvelut ovat kaikenikäisten asukkaiden saavutettavissa myös alueellisesti mahdollisimman tasa-arvoisesti.

Palvelusuunnitelma

Kirjaston tehtävänä on:

- tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin
- ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa
- edistää lukemista ja kirjallisuutta
- tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
- tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
- edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastolla on yksi toimipiste, ja lisäksi Isolahden ja Kinkomaan alueen asukkaille ostetaan kirjastoautopalveluja Jyväskylän kaupungilta. Kirjastossa työskentelee kirjastojohtajan ja kirjastopedagogin lisäksi neljä kirjastovirkailijaa, sekä työllisyysmäärärahalla palkattu järjestelyapulainen. Muuramen kirjasto kuuluu Keski-kirjastojen yhteenliittymään, joka kattaa kaikki maakunnan 23 kuntaa. Kimpan kirjastot käyttävät yhteistä asiakasrekisteriä ja samaa kirjastojärjestelmää, josta asiakas näkee kaikkien kirjastojen teokset ja voi halutessaan seutulainata aineistoa, jota ei löydy omasta kirjastosta. Keski-kirjastojen välisellä aineistokuljetuksella parannetaan aineistojen saatavuutta koko alueella. Keski-kirjastot myös hankkivat yhteisiä verkkokäyttöisiä aineistokokoelmia (e-kirjat, e-lehdet ja e-musiikki) kaikkien alueen kirjastojen asiakkaiden käyttöön.

Kirjasto osallistuu monialaiseen paikalliseen ja alueelliseen palvelutuotantoon muiden palvelutoimialojen (opetus-, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- sekä sosiaali- ja terveystieteiden) kanssa. Koululaisille kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta. Toiminnan tavoitteena on kannustaa omaehtoiseen lukemiseen ja kirjallisuuden harrastamiseen mm. kirjavinkkauksen ja Lukudiplomin avulla. Koulu ja kirjasto ohjaavat yhteistyössä oppilaita monilukutaitoon, johon sisältyvät olennaisesti hyvät tiedonhallintataidot. Mediataidot ovat keskeisiä kansalaisvalmiuksia ja elinikäisen oppimisen edellytys. Kirjaston ja koulujen yhteistyön toimintatavat on kirjattu Kulttuurikello -kulttuuriopetus suunnitelmaan. Kulttuurikelloon on sisällytetty mukaan myös valtakunnallinen Lukuliike, jonka puitteissa Muuramen alakoulujen kaikki 2-, 4- ja 6-luokkalaiset, sekä yläkoulun 7-luokat, pääsevät kirjailijavierailuilla kohtaamaan nimekkäitä kotimaisia lasten- ja nuortenkirjailijoita. Yläkoululaisille ja lukiolaisille järjestetään kirjastosuunnistusta, jonka tarkoitus on harjaannuttaa oppilaiden tiedonhaku- ja medialukutaitoja. Lisäksi oppilaat saavat tutkielmanteon avuksi kirjavinkkausta tietokirjallisuuteen, ja vinkkejä äidinkielen kirjallisuuskursseihin liittyvään kirjavalintaan.

Vastualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Tiedon ja elämysten tarjoaminen kuntalaisille tuottamalla monipuolisia kirjastopalveluja Kaikkien lukutaitojen edistäminen	Kirjaston kävijämäärä Tapahtumien määrä Tapahtumien osallistujamäärä	Meidänkirjasto ja muu tapahtumatuotanto Kouluysteistyö
Palvelun helppo saavutettavuus Laadukkaat kirjastopalvelut sekä osaava ja motivoitunut henkilöstö Lasten ja nuorten lukemaan innostaminen ja lukemisharrastuksen ylläpitäminen aikuisilla	Asiakaspalaute, henkilöstön koulutuspäivät pv/v Uutuushankinta kpl/v lainausmäärät/as kirjavinkkausten osallistujamäärä Aineistonäyttelyt aukiolotunnit kävijämäärä (fyysiset+verkko)	Omatoimikirjaston toiminta, sekä Kinkomaan sivupisteen valmistelu Palvelujen ja osaamisen jatkuva kehittäminen, koulutuksiin osallistuminen Aktiivinen kokoelmatyö, näyttelyt, kirjavinkkaus, verkkosivujen palvelut

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Suoritettavoitteet:					
Lainauksen määrä	213 412	180 000	200 000	200 000	200 000
Kirjastokäynnit (fyysiset- ja verkkokäynnit)	151 306	120 000	130 000	130 000	130 000
Taloudellisuus:					
Toimintakulut €/asukas	48,02*	50,0	51,0	51,0	51,0
Tehokkuus:					
Lainat/asukas	20,98	19	19	19	19
Käynnit/asukas	14,88	12,5	12,5	12,5	12,5
Vaikuttavuus:					
Käyttäjäkoulutusten osallistujat	1 253	450	600	600	600
Tapahtumien osallistujamäärä	1 852	500	800	800	800
Voimavarat:					
Vakinainen henkilökunta	6	6	6	6	6
Työllistetyt	1	1	1	1	1

* Luku ei sisällä laskennallisia eriä. Valtakunnallinen keskiarvo vuonna 2019 oli 59,66 euroa/asukas.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Kirjastopalveluita tuotetaan palvelusuunnitelman mukaisesti.

Kirjastolaissa (1492/2016) on kirjattu, että kirjaston tulee olla uudenlainen kansalaisten osallistumisen paikka. Lain mukaan kirjastojen pitää tukea yhteisöllisyyttä, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Käytännössä lain kirjaukset tarkoittavat esim. sitä, että kirjastoissa järjestetään jatkossa aiempaa enemmän erilaisia tapahtumia. Muuramen kirjastossa lain henkeä toteuttaa "Meidänkirjasto" tapahtumakonsepti.

Kaikille avoimia yleisötapahtumia järjestetään kirjastossa yhdessä eri toimijoiden, erityisesti kulttuuritoimen kanssa. Luento- ja kirjailijavierailujen järjestämiskuluihin varataan erillinen määräraha kirjaston talousarvioon.

Kesäkuussa 2020 julkaistun aluehallintovirastojen peruspalvelujen arvioinnin keskeinen johtopäätös oli, että kirjastojen aineisto- ja palvelumuotojen muuttuessa tilojen muunneltavuus on entistä tärkeämpää. Myös Muuramessa on monipuolistuneen ja laajentuneen tapahtumatarjonnan sekä uusien toimintamuotojen myötä on tullut tarve uudistaa kirjaston tiloja.

Keväällä 2020 Muuramen kirjasto sai Länsi- ja Sisä-Suomen Avi:lta 14500 euron rahoituksen hankkeeseen "Tilaa oppimiselle, työlle ja tapahtumille". Hankkeen tavoitteena on kehittää Muuramen kirjastoa kaikille avoimena ja monipuolisena työ- ja oppimisympäristönä sekä kaikille kuntalaisille suunnattujen matalan kynnyksen tapahtumien järjestämispaikkana. Hankkeen myötä kirjastoon on tarkoitus luoda kaikille avoin makerspace -tyyppinen työpaja-tila, jossa kuka vain pääsee tutustumaan joihinkin ajankohtaisiin uuden teknologian välineisiin, esim. VR-laseihin. Työpajatilaan on tarkoitus hankkia osallisuuden ja tasavertaisuuden edistämisen sekä ympäristötietouden nimissä myös joitakin arjessa hyödyllisiä laitteita (esim. ompelukone) kaikkien kuntalaisten yhteiskäyttöön. Hankkeen toteuttaminen edellyttää Avilta saadun hankerahan lisäksi 20 % kunnan omaa rahoitusosuutta. Suurimmalta osalta omarahoitus hoituu henkilöstön palkkojen jyvittämisellä hankkeelle, mutta lisäksi varataan kirjaston käyttötalousmenoihin ylimääräinen 2000 euron määräraha pajatilan muutostöihin.

Alueellista kehittämistehtävää Keski-Suomen ja Pirkanmaan alueilla hoitavan Tampereen kaupunginkirjaston henkilöstökoulutusten painopistealueena on vuosina 2019-2020 ollut digitaitojen kehittäminen. Vuoden 2021 koulutusten teemaksi on valittu asiakaspalvelun kehittäminen. AKE-kirjaston tarjoamien aspa-koulutuksien avulla pyritään kehittämään henkilöstön osaamista monipuolisesti asiakaspalvelun eri osa-alueilla. Uudenlaista osaamista edellytetään henkilöstöltä etenkin kun Keski-kirjastojen asiakasohjelmisto vaihtuu Areenasta Finnaan, ja samaan aikaan käyttöön otetaan täysin uutena palveluna kirjastojen yhteinen chat-palvelu.

Suunnitelmakauden pidemmän aikavälin tavoitteena on ollut kirjastopalvelujen saatavuuden parantaminen erityisesti Kinkomaan kasvavalla ja kehittyvällä alueella. Kinkomaan koulun laajennusosaan suunniteltu omatoimikirjasto avataan näillä näkymin tammikuussa 2022. Omatoimikirjastossa voi lainata ja palauttaa automaateilla, noutaa varattua aineistoa, käyttää asiakastietokoneita, lukea lehtiä ePress-palvelun kautta sekä työskennellä tai kokousta.

Kirjastoon tulee asiakkaiden käyttöön myös langaton verkko. Omatoimikirjastoon kirjaudutaan kirjastokortilla ja pin-koodilla, ja tiloja valvotaan tallentavin kameroin. Vaikka omatoimikirjaston kokoelmien painopistealueena tulee Kinkomaalla olemaan lasten- ja nuorten aineistot, on kirjaston tarkoitus palvella koululaisten lisäksi laajemminkin alueen kaikkia asukkaita. Kinkomaan omatoimikirjaston ensikertaisesta kalustamisesta sekä peruskokoelman ja omatoimikirjastojärjestelmän hankinnasta tehdään investointivaraus vuodelle 2021.

Kinkomaan omatoimikirjaston avauduttua tulee ajankohtaiseksi miettiä kirjastoautopalvelun ostopalvelujen tilanne uudelleen. Pysäkkejä on viime vuodet ollut Muuramessa vain kaksi, Kinkomaan ja Isolahden kouluilla. Isolahdessa pysäkki on jatkossakin tarpeellinen, jollei sinnekin harkita toteutettavaksi jonkinlaista omatoimikirjaston suppeaa versiota. Myös Niittyahon koululta on esitetty toive saada koululle kirjastoautopysäkki.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1870 KIRJASTOPALVELUT						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	24	8	8	0,00	8	8
Toimintamenot	-455	-449	-474	5,70	-479	-484
Toimintakate (Netto)	-432	-441	-466	5,80	-471	-476
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-2	-2	-3	28,10	-8	-8
Muut laskennalliset erät	-31	-30	-32	4,50	-32	-32
Kokonaiskustannukset	-465	-473	-501	5,80	-510	-516

NUORISOPALVELUT

Toiminta-ajatus

Muuramen kunnan nuorisopalvelut toteuttavat Nuorisolain mukaista nuorisotyötä Muuramessa. Palvelun päätavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä ja auttaa nuoren kasvua aktiiviseksi ja hyvinvoivaksi yhteiskunnan kansalaiseksi. Nuorisopalvelut tarjoavat virikkeellistä toimintaa nuorten vapaa-aikaan sekä tukevat vanhempien ja koulujen kasvatustyötä. Kunnan nuorisopalveluiden pääkohderyhmänä ovat 13-17-vuotiaat nuoret sekä nivelvaihtoyönä 11-12-vuotiaat nuoret. Osa toiminnoista koskettaa nuorisolain mukaisesti kaikkia alle 29-vuotiaita.

Palvelusuunnitelma

Muuramen kunnan nuorisopalvelut järjestävät monipuolista ja monimuotoista toimintaa nuorille. Perustyöhön sisältyy kolmena iltana viikossa auki oleva kunnan nuorisotila, pienryhmätöiminta, koulunuorisotyö, tapahtumat, retket, leirit ja yksilöohjaus. Lisäksi nuorisopalveluihin sisältyy uusia toiminnan muotoja, kuten digitaalinen nuorisotyö, jonka avulla tuotetaan matalankynnyksen digitaalisia palveluita nuorille. Nuorisopalvelut tekevät moniammatillista yhteistyötä koulujen, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa, sekä vastaa osaltaan nuorisolle kohdennettavasta tiedottamisesta kunnassa.

Nuorisopalveluiden toiminta tapahtuu pääasiallisesti kunnan nuorisokeskuksessa. Käytössä olevat monipuoliset tilat soveltuvat nuorten kohtaamiseen, ja mahdollistavat monimuotoista toimintaa kuten ryhmien kokoontumisia ja tapahtumien järjestämistä.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Ehkäistä nuorten syrjäytymistä, ja tukea nuoren kasvua yhteiskunnan aktiiviseksi ja hyvinvoivaksi jäseneksi	<p>Nuorisopalveluiden perustoiminnan kävijämäärät vuodessa (nuorisotila, pienryhmät, retket, leirit jne.)</p> <p>Nuorisotilailtojen ja muiden avointen toimintojen lukumäärä vuodessa</p> <p>Järjestettyjen pienryhmien sekä muun kohdennetun toiminnan lukumäärä vuodessa</p>	<p>Järjestetään monipuolista ja tavoitteellista toimintaa nuorille nuorisotilalla, sekä ryhmämuotoista toimintaa.</p> <p>Tarjotaan palveluja sähköisen alustan avulla digitaalisesti.</p>

	/1000€			2020-21		
1860 NUORISOPALVELUT						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	33	82	135	65,10	136	137
Toimintamenot	-203	-355	-306	-13,90	-309	-312
Toimintakate (Netto)	-169	-273	-171	-37,40	-173	-174
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-2	-2	-2	0,50	-2	-1
Muut laskennalliset erät	-17	-22	-26	19,00	-26	-27
Kokonaiskustannukset	-189	-297	-199	-33,00	-201	-202

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
430 KULTTUURI JA NUORISOPALVELUT						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	128	138	187	35,70	189	191
Toimintamenot	-1 051	-1 231	-1 207	-2,00	-1 219	-1 231
Toimintakate (Netto)	-923	-1 093	-1 020	-6,70	-1 030	-1 040
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-4	-4	-5	14,70	-10	-9
Muut laskennalliset erät	-59	-61	-66	7,20	-66	-67
Kokonaiskustannukset	-986	-1 159	-1 090	-5,90	-1 106	-1 116

6.4.7 Joukkoliikenne

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Joukkoliikenteen tehtävänä on järjestää kuntalaisille edulliset, tarkoituksenmukaiset kulkuyhteydet työ-, asiointi- ja vapaa-ajan liikenteessä. Muuramen kunta kuuluu 1.1.2012 toimintansa aloittaneeseen Jyväskylän seudulliseen joukkoliikenneorganisaatioon ja osallistuu sen toimintaan. Kyseinen organisaatio toimii joukkoliikenteen järjestämismvastuussa seudulla.

Joukkoliikenteen toteutusta ollaan kehittämässä voimakkaasti lähivuosina. Vuonna 2021 joukkoliikenteen asiakasmaksut säilynevät edellisvuoden tasolla. Kohtuullisten asiakasmaksujen avulla tavoitellaan käyttäjävolyymien kasvua.

Muuramen kunnan alueella toimii arkipäivisin kunnan järjestämä Monipalveluliikenne, joka koostuu asiointiliikenteestä, koulu- ja sosiaalitoimen kuljetustehtävistä sekä kaikille avoimesta palveluliikenteestä. Monipalveluliikenteen käyttämät reitit, aikataulut sekä toimintamalli uudistettiin loppuvuodesta 2019, lisäksi reittejä sekä aikatauluja päivitettiin asiakaspalautteen perusteella. Monarin liikennöinti on sidoksissa koulujen aikatauluihin, kesäaikana toimitaan supistetulla palvelukokonaisuudella.

Palvelusuunnitelma

Joukkoliikenteen palvelutarjonnan tavoitteena on käyttäjäkunnan laajentaminen sekä tarkoituksenmukaisen joukkoliikenneverkoston ylläpitäminen. Asiakaskunnan laajenemisen ja toimivan reitityksen avulla mahdollistuu tehokkaasti ja tasapuolisesti toimiva, sekä kustannustehokas joukkoliikenne.

Muuramen kunta ei saa enää joukkoliikenteen valtion avustusta, koska kunnan alueella ei ole enää käytössä seutulippua. Se on poistunut käytöstä 1.7.2017 lähtien ja kaikki lipputuotteet ovat Jyväskylän seudun yhteisiä Waltti-tuotteita.

Monipalveluliikenne on kaikille väestöryhmille tarkoitettua, erityisesti liikkumisrajoitteisille suunniteltua joukkoliikennettä.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
415 JOUKKOLIIKENNE						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintamenot	-366	-437	-404	-7,60	-408	-412
Toimintakate (Netto)	-366	-437	-404	-7,60	-408	-412
Laskennalliset erät						
Kokonaiskustannukset	-366	-437	-404	-7,60	-408	-412

* Seudullisen joukkoliikenteen kehittämishankkeen loppumisen takia. Joukkoliikenteelle suunnattua rahoitusta on pienennetty 2020.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	1 597	1 313	1 536	17,00	1 550	1 564
Toimintamenot	-23 252	-23 822	-24 321	2,10	-24 664	-24 910
Toimintakate (Netto)	-21 655	-22 509	-22 785	1,20	-23 114	-23 346
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-261	-300	-355	18,40	-384	-447
Muut laskennalliset erät	-630	-656	-807	23,10	-816	-824
Kokonaiskustannukset	-22 545	-23 465	-23 948	2,10	-24 314	-24 617

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
TOIMINTATULOT						
MYYNITULOT YHTEENSÄ	541	426	445	4,50	449	454
MAKSUTULOT YHTEENSÄ	705	669	699	4,50	706	713
TUET JA AVUSTUKSET YHT.	306	209	351	67,90	353	356
MUUT TOIMINTATULOT YHT.	45	8	41	388,60	41	41
TOIMINTATULOT	1 597	1 313	1 536	17,00	1 550	1 564
TOIMINTAMENOT						
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-13 018	-13 362	-14 140	5,80	-14 281	-14 424
PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	-3 178	-3 220	-3 269	1,50	-3 302	-3 335
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARA	-481	-521	-489	-6,10	-494	-499
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	-2 463	-2 576	-2 111	-18,00	-2 132	-2 153
MUUT TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-4 113	-4 143	-4 312	4,10	-4 454	-4 498
TOIMINTAMENOT	-23 252	-23 822	-24 321	2,10	-24 664	-24 910
TOIMINTAKATE	-21 655	-22 509	-22 785	1,20	-23 114	-23 346
Laskennalliset erät						
Suunnitelmapoistot	-261	-300	-355	18,40	-384	-447
Muut laskennalliset tulot	218	0	0	0,00	0	0
Muut laskennalliset menot	-848	-656	-807	23,10	-816	-824
Kokonaiskustannukset	-22 545	-23 465	-23 948	2,10	-24 314	-24 617

6.5 Kunnan avustus liikelaitokselle

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Tehokas ennaltaehkäisy, ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen	Lautakunta arvioi strategisten tavoitteiden toteutumisesta vastualueiden osatavoitteiden sekä muiden tunnuslukujen perusteella vähintään kaksi kertaa vuodessa.	Panostetaan ennaltaehkäiseviin laajasti vaikuttaviin palveluihin.
Joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi		Palveluja kehitetään asukaslähtöisesti

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
300 LIIKELAITOS						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintamenot	-23 677	-26 739	-26 471	-1,00	-27 286	-27 553
Toimintakate (Netto)	-23 677	-26 739	-26 471	-1,00	-27 286	-27 553
Laskennalliset erät						
Kokonaiskustannukset	-23 677	-26 739	-26 471	-1,00	-27 286	-27 553
	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						

1 KÄYTTÖTALOUS						
300 LIIKELAITOS						
TOIMINTATULOT						
TOIMINTAMENOT						
PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	0	0	0	0,00	0	0
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	-23 677	-26 739	-26 471	-1,00	-27 286	-27 553
TOIMINTAMENOT	-23 677	-26 739	-26 471	-1,00	-27 286	-27 553
TOIMINTAKATE	-23 677	-26 739	-26 471	-1,00	-27 286	-27 553
Laskennalliset erät						
Kokonaiskustannukset	-23 677	-26 739	-26 471	-1,00	-27 286	-27 553

6.6 Muuramen Hyvinvointi-liikelaitoksen talousarvioesitys

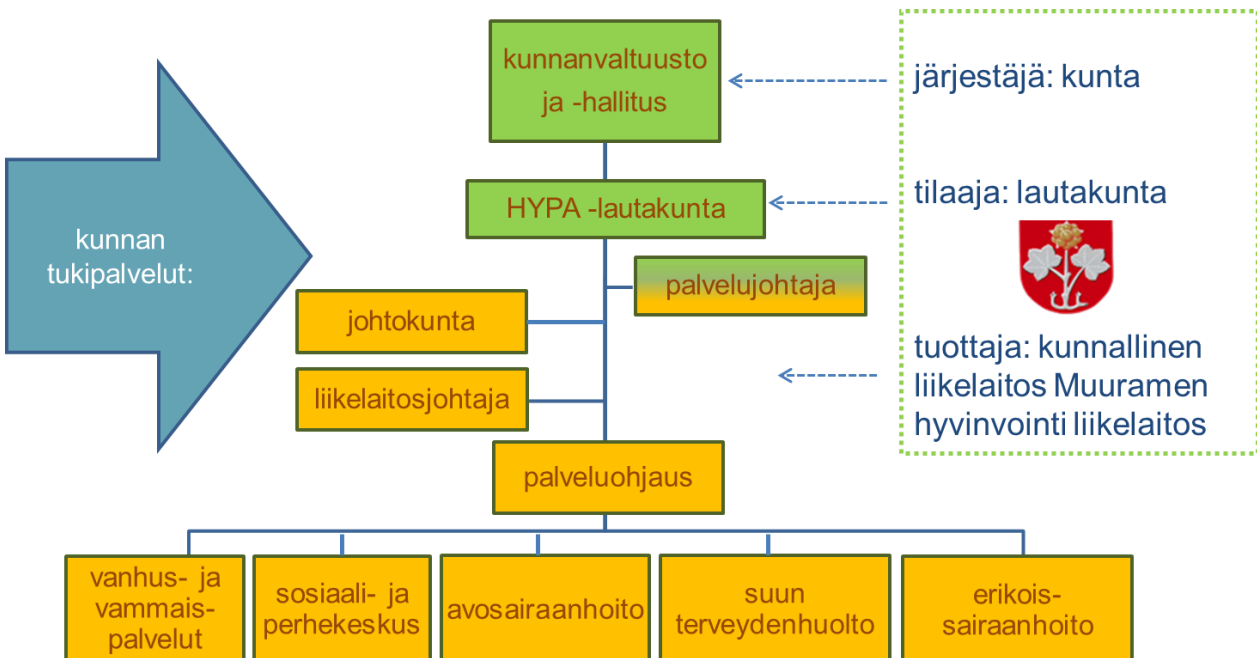
6.6.1 Yleisperustelut

Muuramen kunta on perustanut 15.10.2016 lukien Muuramen Hyvinvointi-liikelaitoksen, jolle siirretään 1.1.2017 lukien vastuu Muuramen kunnan sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta. Muurame kunta ottaa samalla koko sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun itselleen. Siihen liittyen kunta on irtautunut Jyväskylän terveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta, joka on viime vuosina hoitanut muuramelaisten terveydenhuollon palvelut.

Muuramen Hyvinvointi-liikelaitoksen toiminta jakautuu viiteen vastuualueeseen, jotka ovat:

- Vanhus- ja vammaispalvelut
- Sosiaali- ja perhekeskus
- Avosairaanhoito
- Suun terveydenhuolto
- Erikoissairaanhoito (1.6.2017 alkaen)

Liikelaitoksen toimintaa ohjaa liikelaitoksen johtokunta, jonka jäsenet ovat Ville Väyrynen (pj.), Asko Juuti (vpj.), Teija Hitonen, Pauliina Maukonen-Kärkkäinen ja Mirjam Rousu. Liikelaitoksen käytännön toimintaa johtaa liikelaitosjohtaja, jonka lisäksi vastuualueilla on omat vastuualuejohtajansa. Kunnan puolelta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista vastaa Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaiskustannukset kunnan talousarviossa vuodelle 2019 olivat 23 677 140. Kunnan talousarvion summa on kunnan avustus liikelaitokselle ja se koostuu Muuramen Hyvinvointi -liikelaitoksen nettomenoista sisältäen erikoissairaanhoidon kustannukset.

Muuramen Hyvinvointi -liikelaitoksen menot (ilman lask. eriä) jakautuivat TAE2020 seuraavasti.

Sosiaali- ja terveystalvet	TA 2020 – menot (TA2019 menot)
Hallinto	0 (119.980) -100 %
Vanhus- ja vammaistalvet	9.277.650 (8.644.140) +7,3%
Sosiaali- ja perhetalvet	4.773.130 (4.580.660) +4,2%
Avosairaanhoido	3.130.600 (2.873.000) +8,9%
Suun terveydenhuolto	1.071.470 (1.134.880) -5,6%
Erikoissairaanhoido	10.257.680 (9.792.000) +4,8%
Yhteensä	28.510.530 (27.145.320) +5,0%

Kunnan avustus liikelaitokselle TA 2020 oli 26 738 540 (ed. vuosi 23 677 140), sis. mm. ESH alijäämän kattamisen (2017/2018) 1,1 M€ => ESH osuuden nousu 12,9 %, mutta tästä on tarkoitus jäädä ylijäämää.

Muuramen Hyvinvointi –liikelaitoksen menot (ilman lask. eriä) jakautuvat TAE2021 seuraavasti.

Sosiaali- ja terveystalvet	TA 2021 – menot (TA2020 menot)
Hallinto	0 (0) 0 %
Vanhus- ja vammaistalvet	9.439.030 (9.277.650) +1,7%
Sosiaali- ja perhetalvet	4.647.495 (4.773.130) -2,6%
Avosairaanhoido	3.094.053 (3.130.600) -1,2%
Suun terveydenhuolto	1.061.980 (1.071.470) -0,9%
Erikoissairaanhoido	10.579.570 (10.257.680) +3,1%
Yhteensä	28.822.128 (28.510.530) +1,1%

Kunnan avustus liikelaitokselle TAE 2021: 26 471 155 (ed. vuosi 26 738 540).

Liikelaitoksen toiminnan valtuustoon nähden sitovuustaso on kuitenkin tulos eli liikelaitoksen tulee kyetä saavuttamaan tulojen (myyntitulot, toimintatuotot ja kunnan avustus) ja menojen erotuksena nollatulos.

Tuloslaskelma TAE2021

Toimintatulot ovat yhteensä	29,168 M euroa (TA2020 29,7 M€)
Toimintamenot ovat yhteensä	28,956 M euroa (TA2020 28,5 M€)
TOIMINTAKATE	211 990 euroa ylijäämäinen
Poistot ja laskennalliset erät	493 220 euroa (TA2020 0,406 M€)
TULOS	281 290 euroa alijäämäinen (TA2020 0,77 M€)

Taloustarvio näyttää hiukan alijäämäiseltä, koska sen kokonaisuus ylittää taloustarvio-ohjeen 0,9 % raamin ja lisäksi toiminnan tulee kattaa myös laskennalliset menot. TA2021:ssa liikelaitoksen oma toiminta on kuitenkin suunniteltu TA-ohjetta tiukemmalle tasolle, koska omana toimintana olevien vastualueiden menokehitys pysyy 2020 tasolla.

Taloustarviota 2021 laadittaessa työntekijöitä on Muuramen Hyvinvointi –liikelaitoksessa 147 henkilöä. Taloustarviossa ei esitetä henkilöstölisäyksiä.

Vakituiset	Naiset	Miehet	Yhteensä
kokoaikainen	86	11	97
osa-aikainen	4	1	14
			111
Määräaikaiset	Naiset	Miehet	Yhteensä
kokoaikainen	15	5	20
osa-aikainen	3	3	6
			26
Työllistetyt	Naiset	Miehet	Yhteensä
kokoaikainen	1	3	4
osa-aikainen	1	5	6
			147

/1000€	TP 2019	TA2020 +muutos	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
Muuramen Hyvinvointi -liikelaitos						
Tulosbudjetti						
Toimintatulot						
Myyntitulot/Liikevaihto	2 370	1 940	1 870	-3,60	1 925	1 944
Muut tulot	1 051	1 002	827	-17,50	835	844
Tuet ja avustukset kunnalta	23 677	26 739	26 471	-1,00	27 286	27 553
Toimintatulot yhteensä	27 098	29 681	29 168	-1,70	30 046	30 341
Toimintamenot						
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-981	-888	-916	3,20	-925	-934
Palvelujen ostot	-18 396	-18 774	-19 022	1,30	-19 753	-19 945
Henkilöstömenot	-6 480	-6 648	-6 526	-1,80	-6 591	-6 657
Muut menot	-2 959	-3 138	-2 934	-6,50	-2 974	-3 004
Toimintamenot yhteensä	-28 817	-29 448	-29 398	-0,20	-30 243	-30 540
Rahoitustulot ja -menot						
VUOSIKATE	-1 719	233	-230	-198,80	-196	-199
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-67	-22	-51	132,10	-65	-52
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 785	211	-281	-233,10	-262	-251

6.6.2 Vanhus- ja vammaispalvelut

Toiminta-ajatus

Vanhus- ja vammaispalveluiden tuottamilla palveluilla ylläpidetään ja edistetään asiakkaiden terveyttä ja elämänlaatua tukemalla omatoimisuutta ja kuntoutumista, sekä turvaamalla tarvittava hoito ja huolenpito. Tavoitteena vanhus- ja vammaispalveluissa ovat oikea-aikaiset ja riittävät palvelut suhteessa asiakkaan tarpeeseen. Painopisteenä toiminnassa ovat ennaltaehkäisevät tukipalvelut sekä kotiin tuotettavat palvelut.

Palvelujen myöntämistä ohjaavat sosiaalihuolto- ja terveydenhuoltolaki, laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta, laki iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista, vammaispalvelulaki sekä laki kehitysvammaisten erityishuollosta. Vanhus- ja vammaispalvelujen toimintakokonaisuuden muodostavat palveluohjaus, kotihoito ja kotihoidon tukipalvelut, omaishoidon tuki, liikkumista tukevat palvelut, työ- ja päivätoiminta, asumispalvelut sekä terveyskeskussairaala.

Palvelusuunnitelma

Vanhus- ja vammaispalveluiden palveluiden perustana on toimiva, monikanavainen palveluohjaus. Paperisten tiedotteiden ja oppaiden lisäksi tavoitteena on sähköisten palveluiden ja sisällön kehittäminen. Selkeän ja kattavan tiedottamisen lisäksi myös yhteydenoton palveluohjaukseen tulee olla helppoa ja vaivatonta. Palveluohjauksessa asiakkaalle ja omaiselle annetaan tietoa ja ohjausta vanhus- ja vammaispalveluiden omista palveluista sekä muista asiakkaan tarpeita vastaavista palveluista. Palveluohjauksen keskeisenä periaatteena on löytää asiakkaalle tukikeinoja varhaisessa vaiheessa ja näin ennaltaehkäistä toimintakyvyn heikkenemistä. Kotiin annettavat palvelut tukevat asiakasta päivittäisissä toiminnoissa sekä ylläpitävät ja edistävät asiakkaan toimintakykyä ja mahdollisuutta elää ja asua omassa kodissa. Päivittäisissä toiminnoissa avustamisen ohella kotihoito vastaa asiakkaan pitkäaikaissairauksien seurannasta ja hoidosta sekä yhteistyössä muiden toimijoiden ja omaisten kanssa asiakkaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Kotiin annettavia palveluita toteutetaan asiakkaan tarpeiden mukaisesti tarvittaessa kaikkina vuorokauden aikoina. Kotiin annettavien palveluiden myöntämiselle on rakennettu maakunnallista linjausta noudattavat kriteerit.

Omaishoidon tuki on vanhus- ja vammaispalveluissa rahallisen tuen lisäksi omaishoitajan palveluohjausta ja tukea omaishoitajuuteen sekä mm. omaishoitajan vapaisiin liittyvissä asioissa.

Liikkumista tukevat palvelut edistävät vanhus- ja vammaispalveluiden asiakkaiden mahdollisuutta jokapäiväiseen elämään kuuluvien asioiden hoitamisessa. Liikkumista tukevat palvelut voivat olla julkisten liikennevälineiden käytön ohjausta ja ohjattua harjoittelua, saattajapalvelua tai ryhmäkuljetusta. Lisäksi voidaan korvata taksilla, invataksilla tai muulla ajoneuvolla tapahtuvien kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Vanhuspalveluiden päivätoiminta on tukipalvelutoimintaa, jonka tavoitteena on asiakkaan toimintakyvyn ja sosiaalisten kontaktien ylläpitäminen. Vammaispalveluissa järjestetään päivä-, työ- ja avotyötoimintaa erityishuoltona kehitysvammalain perusteella. Palvelua voidaan järjestää myös sosiaalihuoltolain mukaan. Työ- ja päivätoiminnan tavoitteena on mielekäs toiminta, joka tukee aikuisuutta ja aktiivista osallisuutta.

Ympäri vuorokautiseen tehotettuun asumispalvelun päädytään tilanteissa, joissa asiakas tarvitsee jatkuvaa ympärivuorokautista hoivaa ja huolenpitoa, eikä hoitoa pystytä enää turvamaan kotiin annettavilla ympärivuorokautisilla palveluilla ja/tai omaishoidolla. Ympäri vuorokautisen tehostetun palveluasumisen myöntämiselle on rakennettu maakunnallista linjausta noudattavat kriteerit.

Terveyskeskussairaala tarjoaa ympärivuorokautista perussairaanhoidoa pääasiassa Muuramen kunnan aikuisväestölle. Vuodeosastolla toimitaan yhteistyössä omaisten, eri ammattiryhmien ja muiden hoitoyksiköiden kanssa. Hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa on perustana kuntouttava, omatoimisuutta ja toimintakykyä edistävä työote.

Talousarvion tavoitteet

- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen.
- Palvelujen asiakaslähtöisyyden ja laadun varmistaminen; asiakasohjauksen onnistuminen ja palvelujen kohdistaminen oikea-aikaisesti.
- Ostopalvelujen hankinnassa laadun varmistaminen ja sopimusten hallinta.
- Kotona asumisen edellytyksien lisääminen; Elinpiirin kapenemisen ehkäisy poikkisektorisesti, tukipalvelut, kotikuntoutus, omaishoidon tuki sekä muut kotiin vietävät palvelut.
- Hyvä esimiestyö ja toimiva työyhteisö työhyvinvointia tukemassa ja kehittämässä
- Henkilöstön ja muiden resurssien joustava käyttö.
- Säännölliset asiakastytyväisyyskyselyt.

Toiminnan keskeiset kehittämiskohteet 2021

Vanhus -ja vammaispalvelut

- Ennaltaehkäiseviä palveluja kehitetään palveluohjauksen keinoja ja menetelmiä parantamalla; sähköisen Omaolo -palvelun käyttöönotto, tiedottamisen kehittäminen internet-sivuilla, lehdessä ja oppaissa.
- Kotihoidon tuottavuutta parannetaan toiminnanohjauksen kehittämisen avulla. Käytävissä olevia raportteja hyödynnetään johtamisessa kaikilla tasoilla.
- Kotikuntoutustoiminnan toimintamallia kehitetään ja juurrutetaan käytäntöön.
- Teknologisten ratkaisujen mahdollisuuksia kartoitetaan ja pilotoidaan mahdollisuuksien mukaan.
- Liikkumista tukevia palveluja kehitetään mm. uuden kuljetuspalvelukilpailutuksen myötä.
- Työ- ja päivätoimintaa kehitetään vaikuttavammaksi ja taloudellisemmaksi.
- Tehostettua palveluasumisen sisältöä kehitetään edelleen keskittyen laatuun ja toimintakyvyn ylläpitämiseen.

Terveyskeskuksen vuodeosasto

- Kehitetään saattohoito-osaamista ja
- Kehitetään akuuttipotilaiden kotiutumisen hoitopolkua, jossa kotiutumisen suunnittelu alkaa jo osastolle tultaessa.

Talouden tasapainottamiseksi tehtävät toimenpiteet

- Toiminnanohjausjärjestelmää kehitetään kotihoidossa mm. toiminnan tehostamiseksi, hukan vähentämiseksi sekä asiakasajan lisäämiseksi.
- Yksi lähihoitajan toimi jäädytetään toistaiseksi.
- Tehostetun palveluasumisen paikkoja vähennetään viidellä paikalla.
- Työvoimaa käytetään joustavasti työvoimatarpeen ja potilaiden hoidon tarpeen mukaisesti sijaistarpeen kasvun pysäyttämiseksi.
- Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään ja tiivistetään yhteistyötä työterveyshuollon kanssa.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vaikuttavuustavoitteet Asiakkaiden itsenäinen ja omatoiminen kotona asuminen oikea-aikaisilla ja riittäväillä palveluilla. Tehostetun palveluasumisen सु-pistaminen.</p> <p>Vuodeosaston akuuttipotilaiden keskimääräinen hoitoaika lyhyt, kuntouttavat arviointijaksojen kehittäminen, vuodeosastopaikkojen vajaakäytön hyödyntäminen tarvittaessa tehostetun palveluasumisen paikkaa odottaville.</p>	<p>Kotiin annettavien palveluiden määrän kasvattaminen niin, että 15 % 75 vuotta täyttäneistä tuki- ja/tai kotihoitopalveluiden piirissä. 91 % 75 vuotta täyttäneistä muuramelaisista asuu kotona.</p> <p>Akuuttipotilaat kotiutuvat mahdollisimman pian voinnin mukaisesti. Km. hoitajakso tavoite 6,5 vrk. Kuntoutusmenetelmät vuodeosastohoidossa.</p>	<p>Kuntouttavien arviointijaksojen kehittäminen ympärivuorokautisen kotona asumisen tukena.</p> <p>Akuuttipotilaiden kotiutuksen suunnittelu alkaa potilaan tullessa. Kuntouttava työote, vuodeosaston ja kotiin annettavien palveluiden yhteistyön kehittäminen</p>
<p>Tuotantotavoitteet Vanhus- ja vammaispalveluiden resurssien tehokas hyödyntäminen.</p> <p>Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö</p>	<p>Liikkuvan henkilöstön käyttö kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Toiminnanohjausjärjestelmän hyödyntäminen vahvemmin.</p> <p>Työhyvinvointi ↑, sairauspoissaolot ↓</p>	<p>Liikkuvien työntekijöiden tehokas käyttö. Jatkuva arviointi resurssien riittävydestä. Säännölliset työpaikkokokoukset, kehittämisspäivät, työnohjaus.</p>

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Omaishoidon tuella hoidettavat (vuoden aikana) yhteensä	60	55	63	64	65
- joista yli 75-v	34	35	42	44	45
Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä					
- yhteensä	153	130	170	180	190
Palveluasumispaikkoja (31.12)					
- ikäihmisten	75	75	70	70	75
- joista yli 75-v	66	75	65	67	68
- vammaisten palveluasuminen	5	7	7	8	8
- kehitysvammaisten palveluasuminen	17	18	17	18	20
Osasto					
- hoitopäivät	5188	6205	5632	6205	6205
- täyttöaste %	79 %	94,4 %	85,7 %	94,4 %	94,4 %

TALOUSARVION PERUSTELUT

Vanhuspalveluiden osalta tulevaisuuden haasteita ovat vanhusväestön lukumäärällinen kasvu ja ikääntyvän väestönosan kasvaessa myös dementoivien sairauksien esiintyvyyden kasvu. Muuramessa yli 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa ennusteiden mukaan seuraavan kymmenen vuoden aikana 78,2 prosenttia ja tämä tuottaa painetta kehittää ennaltaehkäiseviä palveluita, sekä kotiin annettavia palveluita omaishoidon ohella.

Kotihoidon toimintaa on kehitetty vastaamaan enemmän tämän päivän kotihoidon asiakkaan tarpeita. Kotiin tuotettavien palveluiden sisällön kehittäminen on avaintekijä kotihoidon vaikuttavuudessa. Kotihoidon ennakoiva ja arvioiva toiminta mahdollistaa kotikuntoutuksen hyödyntämisen asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisessä sekä ennaltaehkäisee sairaalahoidon ja tehostetun ympärivuorokautisen hoivan tarvetta. Riittävän henkilöstömitoituksen lisäksi laadukkaana ja vaikuttavana palveluna takaa osaamisen kehittäminen, työnjaon optimaalinen toteutuminen sekä hyvä lähijohtaminen.

Kotihoidon kokonaisuudessa Elämänkaari-tiimin toiminnan päättymisen myötä vuonna 2019 kustannuspaikan henkilöstökustannukset siirtyvät kotihoidon kustannuspaikalle. Lisäksi Nilatuvan tuetun asumisen kustannuspaikka hajautetaan sosiaalipalveluiden ja kotihoidon välille. Ensi vuonna Nilatuvan muiden kustannusten lisäksi 20 % henkilöstökustannuksista siirtyy kotihoidon kustannuspaikan alle. Kotihoidon kustannuspaikan osalta korotustarve on henkilöstökustannusten siirron lisäksi mm. matkakorvauksissa henkilöstömäärän kasvun ja leasing-auton poisjäämisen vuoksi. Lisäksi sijaismäärärahoja on pyritty lisäämään niin, että talousarvioon olisi jo varattu rahaa äkillisiin poissaoloihin. Kasvatut kustannukset ovat pakottaneet

miettimään kotihoidon osalta säästöjä ja tätä haetaan nyt optimoinnin kehittämällä. Säästöjen ja optimoinnin kehittämisen myötä yksi kotihoidon lähihoitajan toimi jäädytetään toistaiseksi.

Ateriapalvelun kuljetukset tullaan ensi vuodesta alkaen järjestämään oman toiminnan sijasta ostettuna kuljetuspalveluna, tämän kustannusvaikutukset on arvioitu ateriapalveluiden kustannuspaikalle. Lähtökohtaisesti kustannukset nousevat ensi vuoden osalta, mutta pitkällä tähtäimellä ostopalvelu tulee omaa toimintaa edullisemmaksi.

Ennaltaehkäisevän toiminnan ja kotihoidon painottamisen myötä sekä talouden tasapainottamiseksi vanhuspalveluiden ympärivuorokautisen tehostetun palveluasumisen paikkamäärää vähennetään viidellä paikalla. Tästä huolimatta palveluntuottajien hinnankorotukset nostavat vanhusten ympärivuorokautisen asumispalvelun kustannuksia arviolta 220 000 euroa.

Vammaispalveluiden talousarvio noudattaa vuoden 2019 kustannuksia. Nousupaineita on henkilöstökuluissa sekä mm. työ- ja päivätoiminnassa. Nämä nousupaineet on huomioitu muilla kustannuspaikoilla niin, että vammaispalveluiden kokonaisuuden osalta talousarvio jopa alittaa asetetun raamin.

Kokonaisuutena vanhus- ja vammaispalveluiden 2021 talousarvio nousu on 1,9 %, eli 1,0 % enemmän kuin talousarvion raami. Säästöistä huolimatta korotus syntyy tehostetun palveluasumisen kasvavista kustannuksista.

	TP	TA2020	TA2021	Muutos-%	TS2022	TS2023
/1000€	2019	+muutos		2020-21		
400	HYVINVOINTI LIIKELAITOS					
550	VANHUS-JA VAMMAISPALV					
	Tulosbudjetti					
	Toimintatulot					
	Myyntitulot/Liikevaihto	1 289	1 013	945	-6,80	939 948
	Muut tulot	760	670	622	-7,10	629 635
	Tuet ja avustukset kunnalta	6 701	7 709	8 125	5,40	8 221 8 294
	Toimintatulot yhteensä	8 750	9 393	9 692	3,20	9 788 9 877
	Toimintamenot					
	Materiaalit ja palvelut					
	Aineet, tarvikkeet, tavarat	-143	-117	-112	-3,90	-113 -115
	Palvelujen ostot	-5 271	-5 334	-5 672	6,30	-5 729 -5 786
	Henkilöstömenot	-2 390	-2 240	-2 109	-5,90	-2 130 -2 152
	Muut menot	-1 903	-1 889	-1 780	-5,80	-1 798 -1 816
	Toimintamenot yhteensä	-9 706	-9 580	-9 674	1,00	-9 770 -9 868
	Rahoitustulot ja -menot					
	VUOSIKATE	-957	-187	18	-109,60	18 9
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Suunnitelman mukaiset poistot	0	-3	-18	534,20	-18 -9
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-957	-190	0	-100,00	0 0

6.6.3 Sosiaali- ja perhekeskus

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja perhekeskuksen palveluilla:

- edistetään ja turvataan lasten ja nuorten hyvinvointia
- tuetaan vanhempia kasvatustehtävässään
- tuetaan asukkaiden arjessa selviytymistä ja toimintakykyä
- heikoimmassa asemassa oleville järjestetään heidän tarvitsema hoito ja huolenpito
- pitkäaikaistyöttömiä aktivoidaan ja tuetaan heidän työllistymistä, aktivoinnin painopiste on nuoret ja lapsiperhevanhemmat

Sosiaali- ja perhekeskus järjestää lapsi- ja oppilaspalvelut, perhe- ja aikuissosiaalityön sekä aktivoinnin ja työllistämisen palvelut. Palvelut ovat lakisääteisiä. Työkäytännöissä yhdistetään sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakaslähtöinen monialainen yhteistyö, tuen varhainen tunnistaminen, joustavat ja oikea-aikaiset palvelut sekä verkostoituva työote.

Palvelusuunnitelma

Sosiaali- ja perhekeskuksen tavoitteena on kehittää sosiaali- ja terveyspalvelujen toiminnallista integraatiota lasten, perheiden ja aikuisten palveluissa. Kehitetään edelleen koronapandemian sysäämänä palvelujen etävastaanottomahdollisuuksia sekä digitaalista asiointia. Toimintaa kehitetään osana Keski-Suomen tulevaisuuden sote-keskus- hanketta ja Keski-Suomen sote-rakennehanketta.

Lapsi- ja oppilaspalvelut sekä perhe- ja aikuissosiaalityö

Perhekeskustoiminnan ja ennalta vahvistavien lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistä jatketaan yhteistyössä muiden lapsiperhepalveluiden, järjestöjen, seurakunnan ja perheiden kanssa, painopisteenä vanhemmuuden tuki ja asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen.

Lastensuojelun sosiaalityössä juurrutetaan systemisen lastensuojelun työtapaa. Systeminen lastensuojelu on kohtaava, asiakaslähtöinen ja vaikuttava toimintamalli, jonka pitkän aikavälin tavoitteena on sijoitusten ja huostaanottojen vähentäminen sekä lastensuojelun työn mielekkyyden ja sosiaalityöntekijöiden pysyvyyden lisääminen. Lastensuojelun johtavan sosiaalityöntekijä lisää työtekijäresurssia 0,5 htv verrattuna vuoden 2020 talousarvioon. Lastensuojelun sosiaalityön on mukana THL:n hankkeessa "Kysy ja kuuntele- sijoitettujen lasten hyvinvointia ja systemaattinen kuuleminen". Hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa sijoitettujen lasten kokemuksista ja kohtelusta sekä vahvistaa lasten kuulemistä osana sosiaalityön käytäntöjä. Hankkeessa kehitetään systemaattisen kuulemisen ja epäkohtiin puuttumisen välineitä ja rakteita. Perheneuvolapalvelut ostetaan Jyväskylän kaupungilta ja palvelu jalkautuu Muuramen perhekeskukseen kaksi kertaa kuukaudessa. Sosiaalipalvelujen asiakirjojen sähköisen arkistoinnin valmistelua jatketaan.

Mielenterveys- ja päihdepalveluina järjestetään asumisen tukea, palveluasumista ja työtoimintaa sekä aikuisten osa-aikaisen psykologin vastaanotto. Olemme mukana Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallinnoimassa Meijän mielestä arvokas- hankkeessa 2020-2023. Hankkeen päätavoitteet ovat vahvistaa mielenterveysosaamista kunnissa, vahvistaa hyvän mielenterveysjohtamisen edellytyksiä kuntien johtamisrakenteissa ja eri hallinnonalojen välisessä yhteistyössä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteuttavilla yhdyspinnoilla sekä tukea mielenterveyden edistämistä, helpottamalla paluuta arkeen ja vahvistaa toimijaverkostoa covid-19-epidemian vaikutusten jälkeen.

Vuoden aikana selvitetään yhdessä Muuramen vuokra-asuntojen kanssa mahdollisuutta hakea avustusta ARA:lta asumisneuvontahankkeeseen, joka kohdentuu vuokra-asukkaiden taloushallinnon taitojen parantamiseen ja häätöjen ehkäisemiseen.

Aktivointi ja työllistäminen

Työllistämistä edistetään palkkatuella, kuntouttavan työtoiminnan ja TE-palveluiden kanssa tehtävän yhteistyön avulla. Yhteistyössä lapsiperhepalveluiden kanssa käynnistetään Suunta-ryhmätoiminta vahvistamaan nuorten vanhempien voimavaroja työuraa kohti. Muuramen työpaja ja nuorten työpaja on toiminnallinen ja yhteisöllinen-oppimisympäristö. Työnteon ja siihen liittyvän valmennuksen avulla pyritään parantamaan yksilön valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön sekä vahvistetaan arjenhallintataitoja.

Muurame on yhdessä Jyväskylän, Äänekosken ja Laukaan kanssa mukana työllisyyden kuntakokeilussa 2021-2023. Kokeilun tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeiluihin ohjataan kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimapaaluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapaaluissa hankealueiden TE-toimistoissa. Muuramessa kohderyhmään kuuluu 373 henkilöä (tilanne 8/2020). Kokeilukunta vastaa näiden asiakasryhmien julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palveluiden) tarjoamisesta. Kokeilussa yhdistetään sekä TE-toimiston että kunnan resursseja työllisyyteen liittyvissä palveluissa. Kunnan työntekijä resursin irrottaminen kuntakokeiluun tuo painetta aikuissosiaalityön palveluohjauksen järjestämiseen.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Perhekeskustoiminnan sisältöjen kehittäminen; vanhemmuuden tuki ja asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen</p> <p>Vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevien pitkäaikaistyöttömien hyvinvoinnin edistäminen</p>	<p>Perhekeskuksen asiakasmäärä ja järjestetyt tilaisuudet</p> <p>Työmarkkinatukea yli 300 pvä saaneet < 20 % työttömistä työnhakijoista</p>	<p>Kunnan lapsi- ja perhepalveluiden, 3. sektorin toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden tiivis ja oikea-aikainen yhteistyö</p> <p>Työllisyyden kuntakokeilu</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden painopiste on ennaltaehkäisevissä palveluissa</p> <p>Tehokkaat aktivoinnin ja työllistämisen palvelut</p>	<p>Lapsiperheiden sosiaalipalveluista on 2/3 ennaltaehkäisevää (SHL) ja 1/3 lastensuojelun palvelua (LSL)</p> <p>Aktivoinnin piirissä > 25 % työttömistä työnhakijoista</p>	<p>Lapsiperhesosiaalipalvelun työprosessin kehittäminen, systeminen lastensuojelu</p> <p>Työllisyyden kuntakokeilu</p>

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA2021	2022	2023
Lapsi- ja oppilaspalvelut Lastenneuvolan laajojen terveystarkastusten toteutumis- % suhteessa 4kk:n, 18kk:n ja 4v:n määrään	97 %	95 %	95 %	95 %	95 %
Kouluterveydenhuollon laajojen terveystarkastusten toteutumis- % suhteessa oppilasmäärään/lukuvuosi	100 %	95 %	95 %	95 %	95 %
Psykologityö asiakkaiden määrä	396	320	400	400	400
- lapset ja nuoret	280				
- aikuiset	116				
Kuraattorityö					
- asiakkaiden määrä	343	350	350	350	350
Perhe- ja aikuissosiaalityö					
Perhetyö - perheiden määrä	105	100	100	100	100
Toivo-perhetyön perheet, varhainen tuki	58	70	70	70	70
Lapsiperheiden kotipalvelu					
- perheiden määrä	38	50	50	50	50
Lastensuojeluilmoitukset LSL ja Yhteydenotto tuen tarpeen arvioimiseksi SHL	282	270	270	270	270
	99		100	100	100
Sijoitetut lapset yhteensä	24	24	24	25	25
- joista huostaan otettuja	9	9	9	10	10
- avohuollon sijoituksia	15	15	15	15	15
Harkinnanvaraista toimeentulotukea saavat kotitaloudet	62	60	60	60	60
	37	30	31	31	31
Mielenterveyspalvelut	26	21	22	22	22
- tuettu ja palveluasuminen	11	9	9	9	9
- työtoiminta					
Päihdehuolto	5	25	15	15	15
- katkaisuhuolto ja laitoshoidot	3	4	4	4	4
- asumispalvelut					
Aktivointi ja työllistäminen					
Työmarkkinatukea saaneet henkilöt					
- henkilöt / kk	88	85	85	85	85
- tmt 300 pv saaneet	51	55	55	55	55
- tmt 1000 pv saaneet	37	30	30	30	30
Kuntouttava työtoiminta					
- henkilöt	71	90	90	85	85
Kuntalisä henkilöt	18	35	35	35	35
Palkkatukityöllistetyt hallintokunnissa henkilöt	64	55	55	55	55
Työpajajakson henkilöt	79	78	78	78	78
Työpajajakson jälkeen aktiivitoimintaan siirtyneet	24	25	25	25	25

TALOUSARVION PERUSTELUT

Perhekeskustoiminnan sisältöjen kehittämisellä pyritään vastaamaan lapsiperheiden avun tarpeisiin oikea-aikaisesti ja tarpeen mukaisesti. Lapsiperheiden sosiaalityössä työnjakoa ja yhteistyötä lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun sosiaalityön osalta kehitetään edelleen ja palvelussa otetaan käyttöön systemisen lastensuojelun työtapa. Johtava sosiaalityöntekijä tekee lastensuojelun asiakastyötä, konsultoi ja tukee vaativissa asiakasprosessissa sekä seuraa ja koordinoi lapsiperheiden ostopalveluja. Talousarvion vuoden aikana selvitetään lastenvalvoja palvelun maakunnallista järjestämistä. Talousarvio sisältää 0,5 henkilötyövuoden lisäyksen. Mahdollinen asumisneuvojan työn tavoitteena on vähentää toimeentulotukena maksettavia lapsiperheiden vuokratimenoja sekä ehkäistä häätöjä ja asunnottomuutta.

Kunnan työllistymisohjelma määrittelee tavoitteeksi parantaa työttömien toimintakykyä ja toimintaedellytyksiä, saada pitkäaikaistyöttömiä työllistymään yrityksiin, kunnan eri hallintokuntiin ja yhteisöihin ja saada siten työmarkkinamenot alenemaan. Työllisyyden kuntakokeilun osallistumiseen on varauduttu työpanoksen siirtämisen muodossa, mikä tuo painetta aikuis-sosiaalityön palveluohjaukseen. Aluehallintoviraston hankerahoituksella on palkattu Muuramen ja Uuraisten kuntien yksilövalmentaja sekä työvalmentaja työpajan Kirppari-kahvioon. Talousarvion on laadittu oletuksella, että hankerahoitukset jatkuvat vuonna 2021.

	TP	TA2020	TA2021	Muutos-%	TS2022	TS2023
/1000€	2019	+muutos		2020-21		
400	HYVINVOINTI LIIKELAITOS					
540	PERHE- JA SOSIAALIKESKUS					
	Tulosbudjetti					
	Toimintatulot					
	Myyntitulot/Liikevaihto	227	166	169	1,40	222 224
	Muut tulot	288	332	205	-38,40	207 209
	Tuet ja avustukset kunnalta	3 927	4 242	4 402	3,80	4 403 4 446
	Toimintatulot yhteensä	4 442	4 741	4 776	0,70	4 831 4 879
	Toimintamenot					
	Materiaalit ja palvelut					
	Aineet, tarvikkeet, tavarat	-127	-94	-76	-18,50	-76 -77
	Palvelujen ostot	-2 287	-2 034	-1 849	-9,10	-1 857 -1 876
	Henkilöstömenot	-1 821	-2 048	-2 096	2,30	-2 117 -2 138
	Muut menot	-661	-801	-736	-8,20	-754 -761
	Toimintamenot yhteensä	-4 896	-4 977	-4 757	-4,40	-4 804 -4 852
	Rahoitustulot ja -menot					
	VUOSIKATE	-454	-236	19	-108,00	27 26
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Suunnitelman mukaiset poistot	-3	-5	-19	288,70	-27 -26
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-457	-241	0	-100,00	0 0

6.6.4 Avosairaanhoidon palvelut

Toiminta-ajatus

Avosairaanhoidossa tuotetaan perusterveydenhuollon sairaanhoitoa (Terveystieteidenhuoltolaki 24§) ja kuntoutusta (Terveystieteidenhuoltolaki 29§) muuramelaisille ja muille tänne valinnan tehneille. Tavoitteena ovat laadukkaat palvelut, joihin on helppo päästä. Työssä keskeisinä elementteinä ovat ennaltaehkäisevä näkökulma, varhainen tunnistaminen ja asiakkaan omien voimavarojen tukeminen.

Palvelusuunnitelma

Avosairaanhoidon palvelut tuotetaan aluevastuisella omahoitaja – omalääkäri työparimallilla asiakkaan omat toiveet resurssien sallimissa rajoissa huomioiden. Lääkärintuotto on seitsemän, josta avosairaanhoidon osuus on 5,5. Hoitajien toimia on avosairaanhoidossa 11,5. Kuntoutuksessa työskentelee kolme fysioterapeuttia, puhe- ja toimintaterapeutti. Avosairaanhoidon muuhun henkilökuntaan kuluvat sihteeri, 1,5 tekstinkäsittelijää ja osa-aikainen apuvälineitä huoltava ammattimies.

Sairaanhoitajan, lääkäreiden ja terapeuttien vastaanottotyötä tuetaan laboratorio-, röntgen – ja muilla erikoistutkimuksilla. Erikoistutkimusten valikoima on riittävän kattava ja palveluja osataan myös ulkoisilta palveluntuottajilta. Erikoislääkäreiden lähipalveluna ovat kardiologin, diabeteslääkärin, ortopedin ja geriatriin vastaanotot. Myös radiologi käy paikan päällä tekemässä ultraäänitutkimuksia. Päihdehoitaja, masennushoitaja ja ravitsemusterapeutti täydentävät palveluvalikkoa.

Palveluja tuotetaan arkisin maanantaista perjantaihin klo 8.00–20.00 ympäri vuoden ilman suljakuskoja, päivystysasiat hoidetaan heti ja kiireelliset asiat samana päivänä. Hoitotarvikejakelu on avoinna maanantaisin klo 8–12 ja torstaisin klo 12–17. Apuvälinepalvelu on auki maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin tunnin ajan.

Puhelinneuvonnan ja vastaanottokäyntien lisäksi palveluja tuotetaan moniammatillisia työryhmiä hyödyntäen. Fysioterapeutin suoravastaanotto mahdollistaa sairaanhoidon ja kuntoutuksen aloittamisen samalla käynnillä akuuteissa TULES -vaivoissa.

Kehitystyössä osallistutaan maakunnalliseen Tulevaisuuden SOTE –keskus - hankkeeseen vastaanotto toimintojen kehittämisestä. Painopisteenä siinä meidän osalta ovat sähköisten palveluiden kehittäminen. Tavoitteena on saada Omaolo.fi sivustot toimimaan siten, että hoitopolut päättyvät sähköiseen ajanvaraukseen tai viestiin, johon myöhemmin vastataan. Tavoitteena on myös etävastaanottojen vakiinnuttaminen osaksi arjen palveluvalikkoa.

Koronavirustilanne jatkuu vuoden 2021 puolelle, joten näytteenotto ja erillinen hengitystieinfektiovastaanotto vievät 3-4 terveydenhuollon työpanoksen, minkä vuoksi kiireettömään hoitoon pääsyn tavoitteista joudutaan tinkimään viikon verran lääkäreiden ja hoitajien osalta.

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Vastaanottokäynnit					
- lääkäreillä	14351	14100	14100	14100	14100
- hoitajilla	6497	6500	6500	6500	6500
- terapeuteilla	3071	2700	2000	2000	2000
Puhelinkontaktit					
-lääkäreillä	6535	5600	5600	5600	5600
- hoitajilla	2351	2850	2850	2850	2850
Puhelinpalveluun vastaamis %	100 %	yli 90 %	yli 90 %	yli 90 %	yli 90 %
Asiakkuus % (=peittävyys)					
- lääkärit	n. 71 %	yli 65 %	yli 65 %	yli 65 %	yli 65 %
- hoitajat	n. 35 %	yli 45 %	yli 45 %	yli 45 %	yli 65 %

TALOUSARVION PERUSTELUT

Avosairaanhoidon henkilöstömäärään ei tehdä muutoksia.

Talousarvion ainoat merkittävät kustannusnousut edellisvuoden talousarvioon verrattuna ovat hoitotarvike- ja lääkekulujen kasvu sekä palvelujen ostojen kasvu.

Avosairaanhoidon tutkimusvalikoimaan ja erikoislääkäreiden konsultaatiopalveluihin ei ole tullossa muutoksia. Paksusuolisyövän seulonnan pilottiohjelma jatkuu. PAPA- ja Mammografia-seulonnat on siirretty neuvolan kustannuspaikalta avosairaanhoidon.

Toiminnan keskeisiä vaikuttavuus- ja tuotantotavoitteita on hiven muutettu, uutena tavoitteena on otettu sepelvaltimotautipotilaiden LDL-kolesterolitasojen aleneminen.

	TP	TA2020	TA2021	Muutos-%	TS2022	TS2023
/1000€	2019	+muutos		2020-21		
400	HYVINVOINTI LIIKELAITOS					
570	AVOSAIRAANHOITO					
	Tulosbudjetti					
	Toimintatulot					
	Myyntitulot/Liikevaihto	512	424	432	1,80	436 440
	Muut tulot	3	0	0	0,00	0 0
	Tuet ja avustukset kunnalta	2 730	2 819	2 843	0,90	2 876 2 902
	Toimintatulot yhteensä	3 245	3 243	3 274	1,00	3 311 3 342
	Toimintamenot					
	Materiaalit ja palvelut					
	Aineet, tarvikkeet, tavarat	-598	-578	-618	6,80	-624 -630
	Palvelujen ostot	-707	-1 014	-782	-22,90	-790 -798
	Henkilöstömenot	-1 427	-1 561	-1 533	-1,80	-1 548 -1 564
	Muut menot	-318	-362	-333	-7,90	-336 -340
	Toimintamenot yhteensä	-3 050	-3 515	-3 266	-7,10	-3 298 -3 331
	Rahoitustulot ja -menot					
	VUOSIKATE	195	-272	9	-103,20	13 11
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Suunnitelman mukaiset poistot	0	-11	-9	-17,40	-13 -11
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	195	-283	0	-100,00	0 0

6.6.5 Erikoissairaanhoito

Toiminta-ajatus

Muuramen kunta hankkii muut erikoissairaanhoidon palvelut kuin omassa yksikössä toteutetut lähipalvelut Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Sairaanhoitopiiri tuottaa palvelut itse tai hankkii ne ostopalveluna.

Talousarvion perustelut

Sairaanhoitotoiminnan jäsenkuntalaskutus perustuu kiinteään laskutukseen talousarvion perusteella. Laskutus toteutetaan tasasuuruisin kuukausierin.

Kiinteä laskutus sisältää perussopimuksessa määritellyt toiminnat eli sairaanhoitotoiminnan omana ja ostopalveluna tuotetut hoitopalvelut, erityisvelvoitteet, kalliiden hoitojen tasauksen ja ensihoitopalvelujen rahoituksen.

Kunnittaisten osuuksien laskentaperusteina käytetään kahden edeltävän vuoden ja viimeisten 12 kuukauden toteumatietoja sekä kunnan väestömäärää. Kunkin kunnan osuuden määrittelyn perusteita ovat:

1. Kunnan väestömäärän perusteella määräytyy 10 %. Palvelusuunnitelman valmistelussa on käytetty ennakkotietoa 31.7.2020.
2. Edeltävien vuosien palvelujen käytön perusteella määräytyy 90 %.
Painokertoimet eli edeltäneiden vuosien palvelujen käytön vaikutus vuoden 2021 kunta kohtaisten tulojen laskentaan:
 - Toteumatiedot viimeisimmältä 12 kuukaudelta, painokerroin = 0,5. Palvelusuunnitelman valmistelussa on käytetty toteumatietoja ajalta 1.8.2019–31.7.2020. Vuoden 2020 toteumatiedot perustuvat toteutuneeseen palvelujen käyttöön ja hoitopalvelujen hinnaston perusteella laskettuihin tuloihin. Talousarviovalmistelun edetessä toteumatietoja tarkistetaan.
 - Toteuma 2019 painokerroin = 0,4
 - Toteuma 2018 painokerroin = 0,1

Kalliiden hoitojen tasaus on huomioitu kuntakohtaisten tulojen laskennassa. Kalliiden hoitojen tasaus sisältyy vuosien 2018 ja 2019 toteumatietoihin. Lisäksi se on laskettu viimeisten 12 kuukauden toteumatietojen perusteella samaan tapaan kuin tilinpäätösten yhteydessä. Palvelusuunnitelmassa sairaanhoitotoiminnan hoitopalvelujen myyntitulot jäsenkunnille ovat 1,4 % vuoden 2020 muutetun talousarvion mukaista kiinteätä laskutusta suuremmat. Aiemmin toteutuneet palvelurakenteen muutokset vuositasoisina huomioivaan vertailukelpoiseen vuoden 2020 talousarvioon nähden palvelusuunnitelman mukainen kiinteä laskutus kasvaa +2,7 %. Muuramen maksuosuuden kasvu on keskimääräistä suurempi 4,1 %.

Erikoissairaanhoidon kulujen keskimääräistä korkeamman nousun jatkumista Muuramessa ei voi selittää pelkästään perusterveydenhuollon toiminnasta riippuvaksi. Esimerkiksi kuluvan vuoden 1-8/2020 tilastoissa lähetteet erikoissairaanhoidon ovat vähentyneet meillä yli 21.3 % ja maakunnassa keskimäärin 15,9%. Erinomainen hoitoon pääsyn tilanne voi osin vaikuttaa vuoden 2018 ja 2019 kasvaneeseen palvelujen käyttöön, joka heijastuu myös 2021 kuluihin.

	TP	TA2020	TA2021	Muutos-%	TS2022	TS2023
/1000€	2019	+muutos		2020-21		
400	HYVINVOINTI LIIKELAITOS					
590	ERIKOISSAIRAANHOITO					
	Tulosbudjetti					
	Toimintatulot					
	Tuet ja avustukset kunnalta	9 518	11 183	10 298	-7,90	10 974 11 092
	Toimintatulot yhteensä	9 518	11 183	10 298	-7,90	10 974 11 092
	Toimintamenot					
	Materiaalit ja palvelut					
	Aineet, tarvikkeet, tavarat	0	0	0	-100,00	0 0
	Palvelujen ostot	-9 958	-10 232	-10 553	3,10	-11 209 -11 315
	Henkilöstömenot	-21	-26	-26	2,30	-27 -27
	Toimintamenot yhteensä	-9 979	-10 258	-10 580	3,10	-11 235 -11 342
	Rahoitustulot ja -menot					
	VUOSIKATE	-461	925	-281	-130,40	-262 -251
	Poistot ja arvonalentumiset					
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-461	925	-281	-130,40	-262 -251

6.6.6 Suun terveydenhuolto

Toiminta-ajatus

Kunnan on järjestettävä asukkailleen suun terveydenhuollon palvelut (Terveydenhuoltolaki 26 §). Palveluihin sisältyvät väestön suun terveyden edistäminen ja seuranta, terveysneuvonta ja terveystarkastukset, suun sairauksien tutkimus ja ehkäisy sekä hoito, potilaan erityisen tuen ja tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä potilaan hoito ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin ohjaaminen. Muuramen suun terveydenhuollon tavoitteena on tarjota laadukasta ja vaikuttavaa hoitoa koko väestön tarpeisiin.

Palvelusuunnitelma

Perushammashoidon palveluita tarjotaan Muuramessa arkisin klo 8.00–16.00 ympäri vuoden ilman sulkuaikoja. Alle 18-vuotiaat hoidetaan kouluterveydenhuollon tiloissa ja aikuispotilaat terveyskeskuksessa. Lasten ja nuorten oikomishoito järjestetään kouluhoitolassa. Oikomishoidon erikoishammaslääkäri käy kouluhoitolassa kerran viikossa. Tämän lisäksi erikoishammaslääkäripalveluita ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta Jyväskylästä. Arkipyhä- ja viikonloppupäivystys toteutetaan maakunnallisena yhteistyönä Kyllön terveysasemalla.

Suun sairaudet ovat pääsääntöisesti hampaiden pinnoille kertyneen plakin aiheuttamia biofilimisairauksia. Myös happamien juomien ja ruokien aiheuttama hampaiden eroosio on lisääntynyt. Näitä suun yleisimpiä sairauksia hallitaan terveellisillä elintavoilla ja tehokkaalla omahoidolla. Muuramen suun terveydenhuollon tärkein palvelutuote on opastaa kuntalaisia terveellisen ruokavalion ja päivittäisen hampaiden puhdistuksen toteutuksessa.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoite 1. Omahoidon tason parantaminen	Mitataan neliportaisella asteikolla hoitajakson aikana (Plak 0,1,2,3). Tavoite: Plak 0 ja 1 > 75 % potilaista. Plak 2 ja 3 < 25 % potilaista.	Hoitokäynneillä kiinnitetään erityistä huomiota suun puhtauteen ja opastetaan omahoidossa.
Tuotantotavoitteet 1. Hoitoon pääsy 2. Asiakaskokemus	Tavoite: Hammaslääkärille ja suuhygienistille pääsee kiireettömään hoitoon 60 vuorokauden kuluessa. Tietoa kerätään Roidu-laitteella ja sitä mitataan NPS-lukuna. Jos NPS on yli 50, on asiakaskokemus erinomainen. Tavoite: NPS > 70.	Tehostetaan työnjakoa. Kehitetään hoitolinjauksia ja asiakassegmentointia. Hoitoon pääsy ja asiakaskokemus pidetään hyvällä tasolla.

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21
Käynnit			
- hammaslääkärillä	8951	9500	9000
- suuhygienistillä	2484	2500	3500
- hammashoitajalla	1039	1500	1000
Omahoidon taso hyvä %	80	>75	>75
Hoitoon pääsy (vrk)			
- hammaslääkäri			< 60
- suuhygienisti			< 60
Asiakastyytyväisyys, NPS		>70	>70

TALOUSARVION PERUSTELUT

Suun terveydenhuollon toimintaan ja erikoishoidon ostopalveluihin ei ole tulossa muutoksia vuodelle 2021. Henkilöstörakennetta muutettiin vuonna 2020 siten, että hammaslääkäriresursseja vähennettiin ja suuhygienistikapasiteettia lisättiin. Muutoksella pyrittiin kehittämään ja optimoimaan työnjakoa. Vuonna 2021 tavoitteena on jatkaa työnjaon, hoitolinjausten ja asiakassegmentoinnin kehittämistä, siten että väestölle annettu hoito olisi mahdollisimman vaikuttavaa ja kustannustehokasta.

	TP	TA2020	TA2021	Muutos-%	TS2022	TS2023
/1000€	2019	+muutos		2020-21		
400	HYVINVOINTI LIIKELAITOS					
580	SUUN TERVEYDENHUOLTO					
	Tulosbudjetti					
	Toimintatulot					
	Myyntitulot/Liikevaihto	342	337	325	-3,40	328 332
	Muut tulot	0	0	0	0,00	0 0
	Tuet ja avustukset kunnalta	802	785	803	2,30	813 820
	Toimintatulot yhteensä	1 144	1 122	1 128	0,60	1 142 1 151
	Toimintamenot					
	Materiaalit ja palvelut					
	Aineet, tarvikkeet, tavarat	-111	-99	-110	11,50	-111 -112
	Palvelujen ostot	-169	-160	-166	3,60	-168 -170
	Henkilöstömenot	-736	-772	-761	-1,50	-768 -776
	Muut menot	-70	-87	-86	-1,10	-87 -88
	Toimintamenot yhteensä	-1 086	-1 118	-1 123	0,40	-1 134 -1 145
	Rahoitustulot ja -menot					
	VUOSIKATE	58	4	5	45,10	7 6
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Suunnitelman mukaiset poistot	-12	-4	-5	45,10	-7 -6
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	46	0	0	0,00	0 0

6.6.7 Muuramen hyvinvointi-liikelaitos tuloslaskelma

/1000€	TP 2 019	TA2020 +muutos	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
LIIKEVAIHTO	2 370	1 940	1 870	-3,60	1 925	1 944
Liiketoiminnan muut tuo	1 051	1 002	827	-17,50	835	844
Tuet ja avustukset kunn	23 677	26 739	26 471	-1,00	27 286	27 553
Materiaalit ja palvelut						
Aineet tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden ai	-981	-888	-916	3,20	-925	-934
Palvelujen ostot	-18 396	-18 774	-19 022	1,30	-19 753	-19 945
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-5 153	-5 352	-5 213	-2,60	-6 550	-6 616
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 155	-1 091	-1 105	1,30	-41	-41
Muut henkilösivukulut	-173	-204	-208	1,80	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poi	-67	-22	-51	132,10	-65	-52
Liiketoiminnan muut kul	-2 959	-3 138	-2 934	-6,50	-2 974	-3 004
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-1 785	211	-281	-233,10	-262	-251
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korvaus peruspääomast	-3	-3	-3	0,00	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 788	208	-284	-236,50	-262	-251
Satunnaiset tuotot ja - kulut						
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR	-1 788	208	-284	-236,50	-262	-251
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	-1 788	208	-284	-236,50	-262	-251

6.6.8 Investoinnit (koko liikelaitos)

Sähköinen asiointi vähentää puhelinruuhkaa ja on nykyaikainen tapa ajanvaraukseen niissä tilanteissa, joissa ei tarvita hoidon tarpeen arviota (neuvola, kouluterveydenhuolto, suun terveydenhuolto, sairaanhoitajan vastaanotto avosairaanhoidossa) tai niissä tilanteissa, joissa hoidon tarpeen arviointi voidaan tehdä tietokoneavusteisesti. Sähköiseen ajanvaraukseen yhdistyy tarvittavien etukäteistietojen sähköinen lähetys (kyselyt, kotimittausten tulokset). Näiden sähköisten palvelujen aloituskustannukset olivat vuoden 2020 investointisuunnitelmassa (50 000 euroa), mutta koronatilanteen vuoksi pääosa tästä siirtyy vuodelle 2021, vuoden 2020 aikana on toteutumassa vain Omaolon koronasovellus. Sähköisen asiointin kehittäminen toteutetaan maakunnan yhteisprojektina, johon saadaan myös valtionapua.

Sosiaalitoimisto, koulu ja perhekeskus tarvitsevat potilashälytysjärjestelmän ja henkilöturvajärjestelmän. Terveyskeskukseen nämä asennettiin jo vuonna 2020. Arvoitu kustannus 35 000 euroa.

Uusi rasisitus EKG laitteisto on ollut jo aiemmin talousarviossa, mutta uutta laitetta ei ole hankittu, koska vanhat 90-luvun alussa hankitut laitteet toimivat. Näihin laitteisiin ei enää saada varaosia, joten toimintahäiriön tullessa on hankittava uudet. Laitteiden hankinta on ostopalveluun verrattuna edullisempi vaihtoehto jo 1-2 vuoden aikajaksolla. Hankintahinta n. 15 000 euroa.

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
1025	HYVINVOINTI LIIKEL. INV						
8650	Hyvinvointi liikelait. Inv						
310	MUURAMEN HYV.LIIKELAITOS						
474	KONEET JA KALUSTO/HYV.LIIKELAI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1174	Muut laitteet ja kalusteet	0	0	-15	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-15	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-15	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
1025	HYVINVOINTI LIIKEL. INV						
8650	Hyvinvointi liikelait. Inv						
310	MUURAMEN HYV.LIIKELAITOS						
479	ATK-OHJELMAT/HYVINVOINTI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1005	Tietokoneohjelmistot	0	-40	-45	12,50	0	0
	Investointimenot yht.	0	-40	-45	12,50	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	-40	-45	12,50	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
1025	HYVINVOINTI LIIKEL. INV						
8650	Hyvinvointi liikelait. Inv						
310	MUURAMEN HYV.LIIKELAITOS						
487	ATK-LAITTEET/HYVINVOINTI LIIKE						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	0	-106	-35	-66,90	0	0
	Investointimenot yht.	0	-106	-35	-66,90	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	-106	-35	-66,90	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
1025	HYVINVOINTI LIIKEL. INV						
8650	Hyvinvointi liikelait. Inv						
310	MUURAMEN HYV.LIIKELAITOS						
495	HYVINVOINTI LIIKEL AUTO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1164	Muut kuljetusvälineet	0	-45	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-45	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-45	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
1025	HYVINVOINTI LIIKEL. INV						
8650	Hyvinvointi liikelait. Inv						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1005	Tietokoneohjelmistot	0	-40	-45	12,50	0	0
1164	Muut kuljetusvälineet	0	-45	0	-100,00	0	0
1173	ATK-laitteet	0	-106	-35	-66,90	0	0
1174	Muut laitteet ja kalusteet	0	0	-15	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-191	-95	-50,20	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-191	-95	-50,20	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
1025	HYVINVOINTI LIIKEL. INV						
8650	Hyvinvointi liikelait. Inv						
310	MUURAMEN HYV.LIIKELAITOS						
495	HYVINVOINTI LIIKEL AUTO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1164	Muut kuljetusvälineet	0	-45	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-45	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-45	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
1025	HYVINVOINTI LIIKEL. INV						
8650	Hyvinvointi liikelait. Inv						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1005	Tietokoneohjelmistot	0	-40	-45	12,50	0	0
1164	Muut kuljetusvälineet	0	-45	0	-100,00	0	0
1173	ATK-laitteet	0	-106	-35	-66,90	0	0
1174	Muut laitteet ja kalusteet	0	0	-15	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-191	-95	-50,20	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-191	-95	-50,20	0	0

6.7 Elinkeinon ja kestävän kasvun lautakunta

Budjettirahoitteinen

Muuramen kunnan strategia "Mahdollisuuksien Muurame – elinvoimainen edelläkävijä"

Elinvoiman ja kestävän kasvun strategiset tavoitteet:

- Yrittäjäaktiivinen elinkeinopolitiikka
- Innovatiivisuuden mahdollistava toimintaympäristö
- Toimiva ja esteettinen elinympäristö
- Positiivinen Muurame –brändi

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Keski-Suomen kasvavin ja elinvoimaisin yritys kunta	<p>Liikevaihtoaan kasvattaneiden yritysten määrä / vuosi (Vertailuarvo 1.9.2020: 85 kpl)</p> <p>Tulostaan kasvattaneiden yritysten määrä / vuosi (Vertailuarvo 1.9.2020: 108 kpl)</p> <p>Yritysten määrä / 1000 asukasta kohti.</p>	<p>Aktiivinen yritysten kontaktointi ja verkostojen luominen</p> <p>Kehitetään oma muuramelainen ELPO – mittaristo</p> <p>Mittariston pääkohdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunnan päätöksenteon yrittäjälähtöisyys • kunnan hankintapolitiikka • yrityspalvelut • elinkeinopolitikan asema kunnassa • infrastruktuuri • koulutus ja osaaminen
Elinvoiman kehittäminen maankäytöllisin keinoin	<p>Kaavoitusreservi vähintään 3 vuodelle</p> <p>Myytyjen tonttien määrä (80 % uudesta tarjonnasta)</p> <p>Sujuva ja nopea lupakäsittely (käsittelyaika 1 kk) sekä seutukunnan edullisimmat taksat</p>	<p>Kaavojen ja kehittämissuunnitelmien laatiminen</p> <p>Markkinointi</p> <p>Ennakoiva ohjaus ja nopea päätöksenteko</p> <p>Sähköisen asioinnin kehittäminen</p>

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Yritysten edellytysten luominen	Liike- ja työpaikkatonnttien määrän riittävyys	Liike- ja työpaikka-alueiden toteuttaminen ja markkinointi (Vt 9 länsipuolen / Sillanniityn kaava-alueet, Kuusanmäentien varsi)
Liikkumaan kannustava arkiympäristö	Uusien virkistykseen tai vapaa-ajan toimintoihin hankittujen tai kaavoitettujen alueiden määrä Kevytliikenneväylien lisäys	Taajamien kaavoitushankkeet Kappelintien ja Saarikonvuorentien jatkon kevytliikenneväylien rakentaminen, Kenttätien kevytliikenneväylän suunnittelu
Häiriötön vesihuolto	Keskeytykset, häiriöt /vuosi	Saneeraukset ja verkoston kehittäminen
Talousveden laadun ja riittävyyden turvaaminen	Verkostoveden analyysitulokset, tuotetun talousveden määrä	Vesilaitoksien kehittäminen

Keskeiset toimintaympäristön muutokset ja painotukset vuonna 2020

Kunta solmii loppuvuonna 2020 yhdessä Jyväskylän kaupunkiseudun 7 muun kunnan kanssa MAL- sopimuksen, jossa tuetaan kaupunkiseudun kuntien ja valtion välistä yhteistyötä yhdyskuntarakenteen ohjauksessa sekä maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamisessa. Sopimuksessa määritellään tavoitetila ja kehityspolku seuraavalle 12 vuodelle sekä konkreettiset toimenpiteet vuosille 2021–2023. Muuramen konkreettisiksi kehittämiskohteiksi esitetään muun muassa Kinkovuorentien ja Muuramentien liikenneympyrän ja Kinkovuorentien jalan- kulku- ja pyöräilyväylän rakentamista, keskusta-alueen kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä ja älykkäiden liityntäpysäköintipaikkojen kehittämistä.

Kestävän kehityksen seuranta tehdään tilinpäätökseen omana teemana.

Elinkeinoelämän kehittämisen painopisteenä on luoda mahdollisuuksia uudelle yritystoiminnalle ja edesauttaa olemassa olevan yritystoiminnan kasvua. Markkinoinnissa hyödynnetään Muuramen erinomaista mainetta yrittäjäystävällisenä kunta sekä sen erinomaista sijaintia keskellä Jyväskylän talousaluetta. Uutena yritysten kasvualueena avataan Sillanniityn alue valtatievarrella sekä Kuusanmäentien teollisuusalueen laajennus.

Uusien yritysten perustamisneuvonta tuli 1.7.2020 alkaen Muuramen kunnan omaksi palvelutoiminnaksi, josta Muuramessa vastaa yrityskoordinaattori. Tämä mahdollistaa sen, että yhä useampaan uuteen muuramelaiseen yrittäjään voidaan luoda luottamuksellinen asiakassuhde heti yritystoiminnan alkuvaiheessa ja saada siten myös uudet yrittäjät erilaisten yritysten kehittämis- ja rahoituspalveluiden pariin heti yritystoiminnan alkuvaiheesta lähtien.

Muurame on tulevilla kaudella mukana/lupautunut mukaan Visit Lakeland –hankkeessa, Matkailun vastuullisuus näkyväksi Keski-Suomessa –kehittämishankkeessa ja Vetovoimaa Keitele-Päijänne matkailuun –hankkeessa.

Kaavoitus luo pohjan elinvoiman kehittämiseksi. Tärkeimpiä kaavahankkeita on Kinkomaan asuntoalueiden laajennus (Olympiakylän asemakaava), sillä Kinkomaan pientalojen kaavareervi on vähäinen.

Kinkovuorentien (Kaijalantien) varrella laaditaan kaavamuutos tavoitteena muuttaa kerrostalotontteja työpaikka-alueeksi, tälle alueelle on tarkoitus siirtää myös kunnan varikko (Koskenranta).

Uuden paloaseman sijainti edellyttää kaavoitusratkaisua. Tervämäen asuntoalueen laajennus Rauvanlahdentien varteen (Kesämaan asemakaava) sekä Kenttätien liikuntapuiston asemakaavoitus käynnistetään. Lisäksi vireillä on pieniä kaavamuutoshankkeita, kuten Kappelintien (Peltolantien) kaavamuutos sekä yksityisten Harjunherin ja Paulannon kaavahankkeet.

Taajaman osayleiskaavan eteläosa pyritään saamaan hyväksymiskäsittelyyn. Keskustassa liikekeskustan suunnittelua jatketaan. Torialueelle suunnitellaan uutta liityntäpysäköintiä.

Tonttimarkkinointia tehostetaan (vuoden 2020 pientalomyönteisin kunta) ja uusien pientalotonttien määrää lisätään. Marraskuussa 2020 laitetaan hakuun yhteensä 29 uutta tonttia vuodelle 2021 (v. 2020 19 kpl). Hautalahden alueelta tulee tarjontaan 11 uutta tonttia. Seunavuorella jatketaan Saarikonvuorentietä ja uusia tontteja tarjotaan 9 kpl. Niittyahon koulun ympäriltä tulee hakuun 6 tonttia ja Kinkomaalta Peltolammen alueelta laitetaan myyntiin viimeiset 3 tonttia. Vapana olevia tontteja on tällä hetkellä 18 kpl (2.9.2020). Isolahden kylällä on kunnalla tarjolla isoja tontteja. Koulun ja uuden päiväkodin takana olevien tonttien markkinointia tehostetaan.

Rakennusvalvonnassa on siirrytty syksyllä 2020 sähköiseen asiointipalveluun, sähköistä arkistointia selvitetään. Lupavalmistelija tulee täydentämään tonttimarkkinointia.

Mittaustoimen tehtävät ovat suhteessa kaikkeen teknisen toimen suunnitteluun, tonttitarjontaan (lohkomisesta) ja rakentamiseen (rakennusvalvonta, kadut ja vesihuolto). Uusi maanmittausinsinööri on aloittanut syksyllä 2020, jonka tehtävänä on kehittää kunnan paikkatietopalveluita.

Joka vuosi laajenevat asuntoalueet lisäävät katujen kunnossapito- ja hoitokustannuksia. Kunnossapito hoidetaan pääosin ostopalveluna, laatutaso pyritään pitämään kohtuullisena. Katujen rakentaminen ja peruskorjaus tehdään pääosin omana työnä. Katujen peruskorjausten yhteydessä tarkastellaan myös vesihuollon korjaustarve. Tärkeä uudiskohde uusien pientalotonttien lisäksi on Sillanniityn yhteyksien ja liikenneympyrän rakentaminen. Kevytliikenteen väylän kohteena rakennetaan Kappelintien väylän jatkaminen hautausmaalle ja suunnitellaan Kenttätien kevytliikenneväylä. Yksityisteiden avustukset pidetään ennallaan.

ELY-keskuksen ja Jyväskylän kaupungin kanssa yhteistyössä laadittua Kinkovuorentien jalan- kulkua- ja pyöräilyväylän toteuttamista pyritään edesauttamaan ja varaudutaan sen investointiin (Muuramen kunnan osuus 286 650 €).

Vesihuollossa on käynnistetty saneeraussuunnitelman laadinta, joka valmistuu vuonna 2021. Vesihuoltolaitoksen kehittäminen tulee edellyttämään investointeja. Suuruskankaan vesilaitoksen laadun varmistamisen suunnittelua jatketaan. Kinkomaan taajama kasvaa kaikkein nopeimmin kunnassa ja tulee edellyttämään toimenpiteitä vesihuollon turvaamiseksi. Samoin taajaman laajentaminen valtatie 9 länsipuolelle edellyttää vesihuollon laajempaa tarkastelemista. Vesihuoltoa rakennetaan myyntiin tulevia uusia tontteja varten.

Maa- ja metsätilat. Vuonna 2019 kunta osti raakamaata 65,2 hehtaaria ja vuonna 2020 kauppoja on tehty noin 3,4 ha. Metsätaloussuunnitelmaa päivitetään maahankintojen myötä. Metsien suunnitelmat ja hoito ostetaan ulkopuolisena palveluna. Taajama-alueella olevia metsiä hoidetaan niin, että kaavoitusvaiheessa metsä olisi puistometsäksi soveltuva ja kestävä luonnonoloja vastaan. Puistometsien osalla huomioidaan myös asukkaiden toiveita. Puun myynti ja myyntihinta on vaikea ennustaa tulevina vuosina.

Palo- ja pelastustoimen osalta kunnan maksuosuus nousee vuodelle 2021 3,67 % (v. 2020 9,7 %) ollen 917 688 €, nousua 32 445 €. Pelastustoimen kustannukset ovat nousseet vuosi vuodelta muita toimialoja enemmän.

Toiminta-ajatus

Elinvoiman ja kestäväen kasvun lautakunta vastaa kunnan elinkeinoelämän edistämisestä, maankäytön suunnittelusta, yhdyskuntatekniikan rakentamisen suunnittelusta, rakentamisesta/rakennuttamisesta, mittaustoimesta, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta, ympäristöterveydenhuollosta, palo- ja pelastustoimesta, kaduista, yksityisteistä, metsänhoidosta ja vesihuollosta.

Lautakunnan alaisen henkilökunnan määrä on 29 henkeä, joista 8 on virkasuhteista.

Elinvoiman ja kestäväen kasvun lautakunnan tuottamat palvelut vastuu- ja kustannusalueittain:

1 MAANKÄYTTÖ JA ELINKEINOT

- Kaavoitus; asema- ja yleiskaavat, alueiden ja keskustan kehittäminen
- Yrityspalvelut; elinkeinoelämän ja matkailun edistäminen, maaseutupalvelut
- Tontit
- Maa- ja metsätilat

2 LUVAT JA VALVONTA

- Rakennusvalvonta
- Ympäristöhuolto; ympäristönsuojelu, lupa- ja valvontatehtävät, ympäristöterveydenhuolto sekä eläinlääkintähuolto

3 INFRA JA MITTAUS

- Liikenneväylät; kunnossapito, ulkovalaistus, yksityistiet, hulevesiverkot
- Mittaus; paikkatietopalvelut ja kiinteistön muodostaminen
- Kunnallistekninen suunnittelu
- Konekeskus

4 MUUT TOIMINNAT

- Palo- ja pelastustoimi

5 VESIHUOLTO

- Talousveden tuottaminen
- Jätevesiverkostot
- Vesihuollon rakentaminen ja kunnossapito
- Vesihuollon avustukset

Palvelusuunnitelma

Elinvoiman ja kestäväen kasvun palveluiden määrän tarve kasvaa kunnan väkiluvun lisääntyessä ja taajamien laajentuessa. Palvelutaso pyritään säilyttämään kohtuullisena.

Osa palveluista toteutetaan seudullisesti ja niiden kustannuksiin lautakunta ei pysty yksin vaikuttamaan. Pelastuslaitoksen kustannusten nousu on ollut normaalia kustannuskehitystä voimakkaampaa. Ympäristöterveydenhuollon sopimusta tullaan päivittämään vuoden lopulla ja todennäköisesti se tulee tarkoittamaan Muuramen kunnalle kustannusten nousua.

Lautakunnan ja hallinnon kuluja ei enää seurata erikseen, vaan kustannukset jaetaan suoraan palveluille.

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
2240	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€							
	Toimintamenot	-113	0	0	0,00	0	0
	Toimintakate (Netto)	-113	0	0	0,00	0	0
Laskennalliset erät							
	Muut laskennalliset erät	113	0	0	0,00	0	0
	Kokonaiskustannukset	0	0	0	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
2260	HALLINTO						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€							
	Toimintatulot	7	0	0	0,00	0	0
	Toimintamenot	-170	0	0	0,00	0	0
	Toimintakate (Netto)	-164	0	0	0,00	0	0
Laskennalliset erät							
	Muut laskennalliset erät	164	0	0	0,00	0	0
	Kokonaiskustannukset	0	0	0	0,00	0	0

6.7.1 Maankäyttö ja elinkeinot

KAAVOITUS

Toiminta-ajatus

Maankäytön suunnittelun tavoitteena on säädellä alueiden käyttöä, rakentamista ja luoda mahdollisimman hyvin toimivia elinympäristöjä maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla. Kaavoituksen tavoitteena on luoda riittävät aluevaraukset yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi. Kunnalla tulee olla riittävä tonttireservi sekä asumiselle, työpaikoille, yrittämiselle ja palveluille. Kaavoituksen tavoitteena on myös turvata riittävät virkistys- ja suojelualueet.

Palvelusuunnitelma

Kaavoituksesta vastaa kunnan kaavoittaja. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, tiesuunnitelmat). Kunta laatii pääosin asemakaavoja kunnan omistamille maa-alueille, tällöin voidaan parhaiten säädellä kaavoituksen ajoitusta ja toteutusta.

Vuosittain laadittavassa kaavoituskatsauksessa käydään läpi kunnan tämän hetkinen kaavoitustilanne, kerrotaan mitkä kaavat ovat vireillä ja mitkä ovat vireille tulossa. Kaavoituskatsauksessa tarkastellaan myös tonttireservitilanne.

Maapoliittinen ohjelma 2019-2022 sisältää maanhankintaan, tontin luovutukseen, maankäytösopimuksiin ja kaavojen toteuttamiseen liittyvää ohjeistusta ja linjauksia.

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Kaavoituksen tärkein hanke on taajaman osayleiskaavan eteläosan laatiminen, joka on luonnosvaiheessa. Kaava pyritään saamaan hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2021 aikana.

Asemakaavoista tärkeimpiä kaavahankkeita on Kinkomaan asuntoalueen laajennus (Olympiakylän asemakaava), sillä Kinkomaan pientalojen kaavareservi on vähäinen.

Toinen tärkeä asemakaavahanke on Kaijalantien (Kinkovuorentien varrella) kaavamuutos tavoitteena muuttaa kerrostalotontteja työpaikka-alueeksi. Alueelle on tarkoitettu myös kunnan teknisen varikon tilat (Koskenranta). Kunnan tekninen varikko on toiminut nykyisissä tiloissaan Muuramenjoen varressa noin 30 vuotta. Nykyisissä tiloissa sijaitsee noin 20 työntekijän sosiaalityöt, jotka on tällä hetkellä siirretty varikon pihassa oleviin siirtotiloihin varikkotilojen sisäilmaongelmien vuoksi. Uudeksi sijaintipaikaksi on nyt esitetty Kinkovuorentien vartta, sen hyvän saavutettavuuden vuoksi.

Muurameen on suunniteltu vuosien ajan myös uutta paloasemaa ja sille on esitetty useampia sijoituspaikkoja. Uuden paloaseman sijainti vaatii asemakaavoitusta, joka käynnistetään, kun paloaseman uusi rakennuspaikka on ratkaisu.

Tervämäen asuntoalue on rakentunut muutamaa tonttia lukuun ottamatta ja asutusta aiotaan laajentaa Rauvanlahdentien varteen (Kesämaan asemakaava). Kunta on hankkinut alueelta maata.

Kenttätien liikuntapuistosta on valmistunut yleissuunnitelma ja alueen toteuttaminen kokonaisuudessaan vaatii asemakaavan päivittämistä. Lisäksi keskustassa on vireillä pieniä kaavamuutoshankkeita, kuten Kappelintien (luonnosvaiheessa nimellä Peltolantien) kaavamuutos sekä yksityisten maanomistajien Harjunherin ja Paulannon kaavahankkeet.

Valtatiehen rajautuvat kaavahankkeet käynnistivät Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa aluevaraussuunnitelman laatimisen syksyllä 2020, joka jatkuu vuodelle 2021.

Muuramen kunnan MAL-sopimuksen mukaiset liikennehankkeet voivat edellyttää asemakaavojen laatimisia/muutoksia, joiden aikatauluja, kustannuksia yms. ei vielä voi arvioida tarkemmin.

KESKUSTAN KEHITTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on Muuramen keskustan vetovoimaisuuden lisääminen, alueen viihtyvyys ja toimivuus sekä palvelujen säilyminen. Keskustan kehittämisestä on laadittu yleissuunnitelma 2015, joka antaa suuntaviivoja tuleville hankkeille.

Palvelusuunnitelma

Merkittävimmät uudistus- ja kehittämiskohteet:

- Vanha ja uusi liikekeskus: näiden välinen yhteys, pääpaino vanhan liikekeskuksen alueen kehittämisessä
- Asumisen tehostaminen/tiivistäminen
- Tiejärjestelyt ja kevyenliikenteenväylät
- Muuramenjoki ja Kylänlahti, rannan hyödyntämismahdollisuudet
- Vihersuunnittelu ja valaistus

TALOUSARVION PERUSTELUT

Vuonna 2020 on visioitu liikekeskustan aluetta Virastotien ja Mikkolantien kohdalla kehittämissuunnitelman pohjalta. Vuonna 2021 suunnitellaan liikekeskustan alueelle joukkoliikennettä varten liityntäpysäköinti-/älykatosta. Keskustan valaistuksen uusiminen Muuramentiellä on osoitettu tievalaistuksen investoinneissa.

Kunnan julkisivun ja näkyvyyden parantamiseksi kunnossapidetään osaltamme valtatie 9 tienvarsia ja Metso-patsaan aluetta.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
2420 KAAVOITUS						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintamenot	-100	-168	-176	4,70	-178	-180
Toimintakate (Netto)	-100	-168	-176	4,70	-178	-180
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	-3	-2	-3	24,60	-3	-3
Kokonaiskustannukset	-102	-171	-179	5,00	-181	-183

ELINKEINOELÄMÄN EDISTÄMINEN

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Muuramen kunnan strategia vuoteen 2021 nostaa elinvoiman kunnan keskeiseksi menestystekijäksi. Jo strategian nimi, Mahdollisuuksien Muurame – elinvoimainen edelläkävijä on merkittävä linjaus elinvoiman merkityksestä kunnan toiminnassa. Yksi keskeisimmistä elinvoiman tekijöistä on elinkeinoelämän kehittäminen ja sen kasvun tukeminen. Strategiaan onkin valittu elinvoiman ja kestäväen kasvun tavoitteeksi yrittäjäaktiivinen elinkeinopolitiikka.

Muuramen kunta toimii elinkeinoelämän kehittämisessä asiakaslähtöisesti ja tavoitteena on auttaa yrityksiä niiden kasvuhaasteissa ja mahdollistaa näin nykyisten työpaikkojen säilyminen ja uusien luominen. Muuramen kunta toimii myös aktiivisesti etsien ja tarjoten mahdollisuuksia uudelle yritystoiminannalle.

Kunta hoitaa yhä enemmän itse elinkeinoelämän kehittämistehtävää ja pyrkii ennakoimaan sen myötä nykyistä paremmin toimintaympäristön muutoksia.

Elinkeinoelämän kehittämisessä keskeisessä asemassa on yhteistyö yrittäjäjärjestön kanssa, mutta samanaikaisesti on löydettävä uusia kontakteja ja verkostoja elinkeinoelämän kehittämiseen ja työpaikkojen lisäämiseen.

Palvelusuunnitelma

Kunnan elinkeinoelämän kehittämisessä hyödynnetään sekä kunnan omaa henkilöstöä, että julkisia ja yksityisiä elinkeinoelämää palvelevia toimijoita muuramelaisen ja sitä kautta koko seudun elinkeinoelämän edelleen kehittämiseksi. Kunta tekee yhteistyötä yrittäjien, yritysten ja yrittäjäjärjestön sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.

Kunnan elinkeinopolitiikassa tuetaan eri tavoin aloittavia tai kuntaan sijoittuvia yrityksiä, mutta samanaikaisesti huolehditaan jo olemassa olevien yritysten kasvu- ja kehitysedellytysten turvaamisesta. Kunnan strategiana on huolehtia niin palvelualan kuin tuotannollisten yritysten toimintaedellytysten turvaamisesta. Kunta on myös aktiivinen toimija ja yhteistyökumppani yritysten elinkaaren ja toiminnan eri vaiheissa.

Uudeksi osa-alueeksi kunnan palvelutoimintaan on tullut 1.7.2020 alkaen yritystoimintaa suunnittelevien ja perustavien yrittäjien neuvontapalvelut, jotka on aiemmin ostettu Keski-Suomen Uusyrityskeskuselta.

Muuramen kunta toteuttaa kuntastrategiaa, jonka tavoitteet on jaettu kahteen strategiseen toimintalinjaan: Elinvoima ja kestävä kasvu sekä hyvinvointi ja palvelut. Muuramen kunnassa aiemmin työstetty elinkeino- ja mainestrategia sisältyy elinvoiman ja kestäväen kasvun strategiaan. Elinvoiman ja kestäväen kasvun strategian toteutumista seurataan muutamilla avainmittareilla, joista tärkeimmät ovat muuramelaisen yritysten liikevaihtoon kasvattaneiden määrä, positiivisen liiketuloksen saavuttaneiden yritysten määrä, Muuramen työpaikkaomavaraisuus, uusien Muurameen perustettujen yritysten lukumäärä sekä myytyjen yritystonttien määrä.

Viime vuosina työllistäminen ja työllisyyden hoito ovat kasvaneet yhä läheisemmin kiinni kunnan muun elinkeinoelämän tarpeisiin. Muurame on ollut mukana lakisääteisessä TYP-verkostossa. Muurame on mukana myös 2021 alkavassa Jyväskylän seudun työllisyyden kuntakokeilu –hankkeessa, jossa muuramelaisia työnhakijoita siirtyy TE-toimistolta kunnan työllisyyspalveluiden asiakkaaksi, samoin työnhakijoiden palkkatuki – ja starttirahapäätökset kunnan tehtäväksi. Kuntakokeilun myötä myös Keski-Suomen TE –toimistosta siirtyy pieni lisähenkilöressurssi muuramelaisen työnhakijoiden palveluohjaukseen ja –neuvontaan.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Kuntatalouden haasteissa aktiivisella elinkeinopolitiikalla ja sen onnistumisella on merkittävä asema kuntatalouden liikkumavaran parantamisessa. Aktiivisen ja onnistuneen elinkeinopolitiikan tuloksena kuntaan luodaan työpaikkoja, verotuloja ja hyvinvointia, jonka välilliset vaikutukset kuntatalouteen ovat merkittäviä. Aktiivisella elinkeinopolitiikalla vähennetään tehokaimmin työllisyyden hoitoon liittyviä kustannuksia.

Haastavassa kunnallistalouden tilanteessa elinkeinoelämään kohdentuvien toimenpiteiden vaikuttavuus korostuu entisestään. Lisäksi valtionosuuksissa työpaikkaomavaraisuus on nostettu yhdeksi valtionosuuden määräytymisperusteeksi, mikä entisestään korostaa kunnan elinkeinopolitiikan vaikuttavuuden merkitystä. On kuitenkin huomioitava, että tiedot työpaikkaomavaraisuudesta saadaan kolmen vuoden viiveellä.

Suunnittelukaudella tulee varmistaa riittävä tonttivaranto yritystoiminnalle. Tämä edellyttää riittävää maareserviä, valmiiksi kaavoitettuja yritysalueita sekä valmiutta saattaa kaavatontit kunnallisteknisesti rakennettavaan kuntoon. Tonttivarannon riittävyyden varmistamiseksi kunta on toiminut aktiivisesti maanhankinnan osalta.

Sillanniityn alueen kaavoitus saatiin valmiiksi v. 2019 alussa ja sen liikerakennusten kortteli-alueesta tehtiin varaus kesällä 2019 ja päätöksiä sen rakentamisen alkamisesta saataneen keväällä 2021. Teollisuusrakennusten korttelialueen kunnallistekniikka tehdään liikerakennusten korttelialueen valmistuttua ja alueen markkinointi käynnistetään. Sillanniityn alueen julkisivun ja näkyvyyden parantamiseksi kunnossapidetään osaltamme valtatie 9 tienvarrtta.

Kuusanmäentien kaavoitusprosessi valmistui 2020 aikana ja alueen tonttien markkinointi ja myynti käynnistyivät syksyllä 2020. Tällä alueella tulee olemaan n. 15 tonttia teollisuutta ja/tai yrityksiä tukeville toiminnoille.

MATKAILUN EDISTÄMINEN

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Matkailun edistäminen on hoidettu seudullisena toimintana, jota on jossain määrin vahvistettu myös kunnan omalla toiminnalla. Kunnassa toimii lukuisia matkailuyrittäjiä, joiden kanssa yhteistyössä kehitetään matkailua. Lisäksi kunta pyrkii osaltaan osallistumaan resurssiensa puitteissa erilaisten tapahtumien järjestämiseen kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Matkailuelinkeino on ollut kohtuullisen pienellä painotuksella Muuramen elinkeinopolitiikassa, mutta sen merkitys on korostumassa ja toimialan mukanaan tuomia laajenemismahdollisuuksia seurataan jatkuvasti. Tärkeä kehittämiskohde on Riihivuoren alue. Yhdessä matkailuyrittäjien kanssa avattiin syksyllä 2020 visitmuurame.fi -sivusto, jonka kautta alueelle tulevat matkailijat voivat helposti löytää tarvitsemansa palvelut. [Visitmuurame.fi](http://visitmuurame.fi) -sivusto tarjoaa erinomaisen alustan alueen matkailutoimijoille kehittää yhteisiä matkailijoita palvelevia paketteja ja viestiä näistä hyödyntäen erityisesti sosiaalisen median kanavia sekä yhteistoimintasopimuksen myötä myös [Visit Jyväskylän](http://visitjyvaskyla.fi) markkinointitoimenpiteitä ja -kanavia. Tulevalla toimintakaudella visitmuurame.fi -sivustoa kehitetään edelleen ja mukaan yhteistyöhön pyritään saamaan kaikki alueen matkailijoita suoraan ja välillisesti palvelevat toimijat.

Yhteistyötä matkailumarkkinoinnissa [Visit Jyväskylän](http://visitjyvaskyla.fi) kanssa jatketaan 3-vuotisen yhteistoimintasopimuksemme puitteissa tulevalla kaudella. Muurame on tulevalla kaudella mukana myös [Visit Jyväskylän](http://visitjyvaskyla.fi) hallinnoimassa [Visit Lakeland](http://visitlakeland.fi) -hankkeessa, joka päättyy 2021 lopulla.

Talousarvioita laadittaessa, Muurame on lupautunut mukaan myös kahteen uuteen matkailun kehittämishankkeeseen. [Visit Jyväskylä](http://visitjyvaskyla.fi) hakee rahoitusta Matkailun vastuullisuus näkyväksi Keski-Suomessa -kehittämishankkeeseen, jonka toteutusaika on 1.11.2020 – 31.12.2021.

Kehittämissyhtiö Witas Viitasaareltä hakee hankerahoitusta Vetovoimaa Keitele-Päijänne matkailuun –hankkeelle, jonka toteutusaika on 1.11.2020-31.12.2021.

Riihivuoren kehittämistä toteutetaan alueen MasterPlan –suunnitelman mukaisesti ympärivuotisenä toimintana. Riihivuoren kesäteatteri oli v. 2020 vuokrattu Uuden Iloisen teatterin tuotannoille (UIT), mutta Korona -pandemia pilasi suurelta osin suunnitellun kesäteatteritoiminnan kaudella. UIT:n kanssa on valmisteltu 10 vuoden vuokrasopimusta jatkuen vuoteen 2029 asti.

Syksyllä kilpailutettu laskettelutoiminta käynnistyi Riihivuoren itärinteillä vuodenvaihteessa 2019-2020, mutta keskeytyi koronan takia jo maaliskuun alkupuolella. Näillä näkymin laskettelutoiminta kuitenkin jatkuu rinneyhtiön toimesta Riihivuorella kaudella 2020-2021. Pohjoisrinteiden saamiseksi kokonaisuudessaan kunnan omistukseen käynnistettiin 2019 lunastusmenettely, josta päätöksiä odotetaan v. 2020 aikana. Lunastuksen tavoitteena on mahdollistaa laskettelutoiminta myös pohjoisrinteillä jo mahdollisesti kaudella 2021-2022 alkaen.

Riihivuoren matkailukeskuksen reitistöjen ja ranta-alueen kehittämissuunnitelman konsulttikilpailutus käynnistettiin syksyllä 2020 ja sen mahdollinen toteutus on keväällä 2021. Kehittämissuunnitelman tekemiseen Muuramen kunta hakee ELY –keskuksen rahoitusta.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Kunta on matkailuelinkeinojen osalta mukana maan- ja alueidenkäytön suunnittelussa, aloittavien ja toimivien yritysten toimintaedellytysten varmistamisessa ja edelleen kehittämisessä. Lisäksi kunta osallistuu yritysten ja seudullisten toimijoiden kanssa toteuttavaan markkinointiyhteistyöhön, mm. Visit Jyväskylän kanssa.

MAASEUTUPALVELUT

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Maaseutuhallinnossa vastataan lainsäädännöllä kunnalle määrättyjen tehtävien hoitamisesta sekä edistetään maaseudun elinvoimaisuutta maatalous- aluepoliittisten tukien avulla.

Maaseutuelinkeinohallinnon viranomaistehtävät

- tukihakemusten vastaanotto, käsittely, hyväksyntä ja maksatus
- ilmoitukset (esim. petoeläinvahingot, hirvivahingot, yms.)
- erilaisten maataloushallintoon liittyvien rekisterien ylläpito (mm. pitopaikkarekisteri, asiakasrekisteri)

Kehittäminen

- investointituet
- hanketoiminta

Lausunnot, arvioinnit ja neuvonta

- hirvi-, peto- ym. ilmoitusten aiheuttamat arvioinnit
- hukkakauravalvonnat

Palvelusuunnitelma

Vuonna 2013 maaseutuhallinnon vastuu on siirtynyt Laukaan kunnalle. Yhteistyöalue muodostuu seuraavista kaupungista/kunnista: Jyväskylä, Muurame, Laukaa, Hankasalmi, Toivakka, Uurainen, Joutsa ja Luhanka. Tulevassa maakuntaudistuksessa maataloustoimen hoitaminen on siirtymässä maakunnan tehtäväksi.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Maatalouden hallinnon palvelut tuotetaan yhteistoiminta-alueella Laukaan kunnan puolesta ja lomituspalvelut Keuruun kaupungin toimesta.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
2440 YRITYSPALVELUT						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	0	0	0	0,00	0	0
Toimintamenot	-138	-172	-177	3,10	-179	-181
Toimintakate (Netto)	-138	-172	-177	3,10	-179	-181
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	-75	-7	-4	-47,40	-4	-4
Kokonaiskustannukset	-213	-179	-181	1,10	-183	-185

TONTIT

Kohderahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kunta luovuttaa pientalotontteja pääosin myymällä. Tavoitteena on, että vuosittain tarjontaan tulee noin 25-30 uutta pientalotonttia riippuen edellisen vuoden myyntitilanteesta.

Tonttien luovutusten määrää tarkastellaan kaavoituskatsauksen yhteydessä laajemmin ja suhteessa palveluverkoston (mm koulu- ja päiväkotipalvelujen riittävyys). Kerrostalotontteja luovutetaan varattavaksi yksi kerrallaan siten, että uusi tontti annetaan varaukseen, mikäli edellisen rakentaminen on käynnistetty.

Yritys- ja teollisuustontteja tulee olla tarjolla erilaisia toimijoita varten hyvien liikenneyhteyksien varsilta.

Palvelusuunnitelma

Pientalotonttien markkinoinnista vastaa kaavoittaja ja lupavalmisteliija, yritys- ja teollisuustontteista yrityskoordinaattori ja kehittämisjohtaja.

Kunta luovuttaa pientalotontit pääsääntöisesti valmiiksi muodostettuina tiloina. Yritystontit luovutetaan yleensä määräaloina, jolloin voidaan paremmin huomioida yritysten erilaiset tilatarpeet.

Marraskuussa 2020 laitetaan hakuun yhteensä 29 uutta tonttia vuodelle 2021 (v. 2020 19 kpl). Hautalahden alueelta tulee tarjontaan 11 uutta tonttia. Seunavuorella jatketaan Seunavuorentietä ja uusia tontteja tarjotaan 9 kpl. Niittyahon koulun ympäriltä tulee hakuun 6 tonttia ja Kinkomaalta Peltolammen alueelta laitetaan myyntiin viimeiset 3 tonttia. Vapaana olevia tontteja on tällä hetkellä 19 kpl (16.9.2020). Isolahden kylällä on kunnalla tarjolla isoja tontteja. Koulun ja uuden päiväkodin takana olevien tonttien markkinointia tehostetaan. Mikkolantien kerrostalotontti laitetaan myyntiin.

Uusilta Sillanniityn ja Kuusanmäentien alueelta tarjotaan liike- ja teollisuustontteja. Laaditaan alueilta markkinointiesitteet.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Tonttien luovutus pidetään suunnitelmakaudella vakaana.

Kunnan kehitys ja kasvu turvataan sopivalla asuin-/yritystonttien myynnillä.

MAA- JA METSÄTILAT

Kohderahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kunnan tulee huolehtia riittävien raakamaareservien hankinnasta yhdyskuntarakenteen kehittämistä varten.

Kunnan metsistä osa on varsinaista talousmetsää, osa tulevaa rakennusmaata ja osa puistometsää. Rakennusmaiden metsiä hoidetaan niin, että kaavoitusvaiheessa metsä olisi puistometsäksi soveltuva ja kestävä luonnonoloja vastaan. Puistometsiä hoidetaan jatkuvan kasvatuksen periaatteen mukaisesti harventamalla ja isoja puita poistamalla. Kunnan talousmetsiä hoidetaan ja puuta myydään metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Raakamaan hinta pyritään pitämään kohtuullisella tasolla siten, että pystytään tarjoamaan yrityksille ja kuntalaisille kilpailukykyisiä tontteja. Hankintaan liittyvä rahoitus on investointipuo-
lella. Maanhankintaa ohjaa kunnan maapoliittinen ohjelma 2019-2022.

Kunnan talousmetsiä hoidetaan vuonna 2014 valmistunutta metsätaloussuunnitelmaa noudat-
taen. Talousmetsissä tavoitteena on oikea-aikainen hoito. Painopiste on edelleen harvennus-
hakuissa. Päätehakkuita on viime vuosina tehty varsin maltillisesti. Puistometsiä hoidetaan
aluekohtaisesti tarpeen mukaan. Asukkaiden toiveet pyritään huomioimaan.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Talousmetsien harvennus- ja päätehakkuita tehdään metsähoitosuunnitelman mukaisesti. Pää-
paino on harvennushakuissa. Suunnitelmaa päivitetään maanhankintojen osalta. Vuonna
2020 raakamaata on hankittu noin 3,4 ha (vuonna 2019 65 ha). Puistometsien harvennuksia
tehdään metsuri- ja konevoimin ostopalveluna.

Tulevien vuosien puunmyynti on vaikeasti ennustettavissa lähivuosina.

		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€							
1	KÄYTTÖTALOUS						
500	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
2480	TONTIT						
	Tulosbudjetti						
	Toimintatulot						
	Myyntitulot	12	5	13	160,00	13	13
	Muut tulot	1 034	1 364	1 064	-22,00	1 074	1 085
	Toimintamenot						
	Materiaalit ja palvelut						
	Aineet, tarvikkeet, tavarat	0	0	-2	1 000,00	-2	-2
	Palvelujen ostot	-45	-13	-14	3,90	-14	-14
	Henkilöstömenot	-4	-31	-41	35,80	-42	-42
	Muut menot	-1	-1	0	-78,80	0	0
	TOIMINTAKATE	996	1 324	1 019	-23,00	1 029	1 039
	Rahoitustulot ja -menot						
	VUOSIKATE	996	1 324	1 019	-23,00	1 029	1 039
	Poistot ja arvonalentumiset						
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	996	1 324	1 019	-23,00	1 029	1 039

		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€							
1	KÄYTTÖTALOUS						
500	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
2500	MAA- JA METSÄTILAT						
	Tulosbudjetti						
	Toimintatulot						
	Myyntitulot	214	100	100	0,00	101	102
	Muut tulot	7	2	4	90,00	4	4
	Toimintamenot						
	Materiaalit ja palvelut						
	Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1	0	0	0,00	0	0
	Palvelujen ostot	-143	-77	-111	43,60	-112	-113
	Henkilöstömenot	-6	-6	-13	109,60	-13	-13
	Muut menot	-2	0	0	0,00	0	0
	TOIMINTAKATE	70	19	-20	-208,60	-20	-21
	Rahoitustulot ja -menot						
	VUOSIKATE	70	19	-20	-208,60	-20	-21
	Poistot ja arvonalentumiset						
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	70	19	-20	-208,60	-20	-21

6.7.2 Luvat ja valvonta

RAKENNUSVALVONTA Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonnan tavoitteena on edistää, opastaa ja valvoa laadukkaan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä.

Tavoitteena on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa siten, kuin siitä laissa säädetään.

Valtion lainoittaman/avustaman maatalous- ja asuntorakentamisen suunnitelmien, sekä korjaustoimenpiteiden tekninen valvonta.

Rakennus- ja huoneistorekisterin pitäminen ja tietojen toimittaminen muille viranomaisille.

Palvelusuunnitelma

Auttaa ja neuvoa asiakkaita rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä ja rakennuslupa-asioissa ennakoivasti.

Pyritään nopeaan ja oikeudenmukaiseen päätöksentekoon lupa-asioissa, asiakasläheiseen palveluun sekä joustavaan rakennusaikaiseen valvontaan ja ohjaukseen.

Vuonna 2020 on otettu käyttöön sähköinen lupamenettely. Vuonna 2021 jatketaan sähköisen arkistoinnin selvittämistä, samoin jatketaan vanhojen lupapäätösten skannausta sähköiseen muotoon.

Lupavalmisteliija osallistuu kaavoitusarkkitehdin kanssa tonttien markkinointiin.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Toimiala on jatkuvassa lainsäädäntömuutoksessa, henkilöstön koulutukseen tulee panostaa, jotta pysytään ajan tasalla.

Lupien, rakentamisen ohjauksen, katselmusten ja neuvonnan määrä on suoraan riippuvainen suhdanteista, asukasmäärän kasvusta, kaavoituksesta ja kunnan tonttivarannosta.

/1000€	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
2360 RAKENNUSVALVONTA						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	108	100	120	20,00	121	122
Toimintamenot	-159	-220	-214	-2,70	-216	-218
Toimintakate (Netto)	-51	-120	-94	-21,60	-95	-96
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	-87	-11	-10	-5,80	-10	-10
Kokonaiskustannukset	-138	-131	-104	-20,30	-105	-106

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelu edesauttaa terveellisen, turvallisen ja viihtyisän ympäristön aikaansaamista.

Palvelusuunnitelma

Tehtävänä on ympäristön tilan seuranta sekä ympäristön tilan ja luonnonsuojelun edistäminen.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Luonnon virkistyskäyttöä edistetään mm. Muuramenjoen luontopolkua kunnostaen. Suuruspään niityn ennallistaminen on aloitettu.

YMPÄRISTÖSUOJELUN LUPA- JA VALVOTATEHTÄVÄT

Toiminta-ajatus

Toimialan tehtävä on ympäristö- ja jätelainsäädännön alainen neuvonta ja valvonta, vesihuoltolain ja hajajätevesiasetuksen edellyttämät tehtävät, ympäristölupien ja maa-aineslupien valmistelu ja valvonta sekä lupaviranomaisena toimiminen.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on sujuva ja nopea lupa- ja ilmoitusasioiden käsittely. Valvonnan tavoitteena on varmistaa lainsäädännön ja lupien noudattaminen ja sitä kautta ennalta ehkäistä ympäristöhaittoja.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Toimiala on jatkuvassa lainsäädäntömuutoksessa. Ympäristölupien valvonnalla on suunnitelma ja valvonta on maksullista.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO JA ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO

Toiminta-ajatus

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on vähentää ja ennaltaehkäistä ihmisten terveyttä uhkaavia tekijöitä ja terveyshaittoja, jotka voivat aiheutua mm. elintarvikkeista, talousvedestä, uimavedestä, sisäilmasta, tupakasta tai kemikaaleista. Eläinlääkintähuolto huolehtii hyöty- ja pieneläinten terveydestä sekä eläinsuojelu- ja eläintautilain mukaisista viranomaistehtävistä. Pieneläinpäivystys ja löytöeläinten hoitopalvelut sisältyvät myös tähän kustannuspaikkaan.

Palvelusuunnitelma

Muuramen kunnan ympäristöterveydenhuollon tehtävät hoitaa Jyväskylän kaupunki. Jyväskylän seudun ympäristöhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Jyväskylä, Hankasalmi, Joutsa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Toivakka ja Uurainen.

Kuluttajien turvallisuudesta huolehditaan valvomalla ja tarkastamalla kuluttajapalveluita ja -tavaroita. Vesilaitoksen talousveden laatua valvotaan, samoin uimapaikkojen veden laatua.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Terveys- ja elintarvikevalvonnan sekä hallinnon kustannukset on jaettu tähän saakka sopijakuntien asukasluvun suhteessa. Eläinlääkintähuollon kustannukset on jaettu 72 % hyötyeläintilojen ja 28 % asukasluvun mukaisesti. Pieneläinpäivystyksen kustannukset on jaettu kuitenkin sopijakuntien asukasluvun suhteessa. Kustannusten jakoon on tulossa muutoksia vielä vuonna 2020. Kustannukset jaetaan tulevaisuudessa enemmän suoriteperusteisesti. Muuramen kustannukset tulevat nousemaan.

JÄTEHUOLTO

Jätehuollon palvelutehtäviä hoitaa kuntien (Jyväskylä, Laukaa, Toivakka, Muurame) yhteinen jäteyhtiö Mustankorkea Oy. Jätehuollon viranomaistehtävistä vastaa kuntien yhteinen Jyväskylän seudun jätelautakunta. Lautakunnan menot katetaan Mustankorkea Oy:n tuloista. Kuntalle kuuluu vain jätehuollon valvonta, josta vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
2380 YMPÄRISTÖNHUOLTO						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	7	10	6	-40,00	6	6
Toimintamenot	-181	-193	-204	5,60	-206	-208
Toimintakate (Netto)	-174	-183	-198	8,10	-200	-202
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	-4	-4	-2	-39,10	-2	-2
Kokonaiskustannukset	-178	-187	-200	7,20	-202	-205

6.7.3 Infra ja mittaus

LIIKENNEVÄYLÄT

Toiminta-ajatus

Katujen, hulevesiverkostojen, kevyen liikenteen väylien sekä valaistuksen hoito ja kunnossapito.

Kunnan yksityistieavustusten jakaminen.

Palvelusuunnitelma

Liikenneväylien hoitotaso pyritään pitämään kohtuullisena.

Vanhojen asuinalueiden katujen perusparannuksilla ja katujen päällystämällä pyritään alentamaan hoito- ja kunnossapitokustannuksia. Elinvoiman ja kestävä kasvun lautakunta päättää erikseen asfaltoinnit ja katuvalaistuksen (määrärahat investointipuolella).

Väylien asfaltoinnit ja talvikunnossapito tehdään ostopalveluina. Samoin ostopalveluina on liikennevihreiden nurmikoiden leikkaus ja niitto.

Valaistuksen määräaikaista yö- ja kesäkatkaisua jatketaan. Pääsääntöisesti valaistus on katkaistuna kello 24.00–05.30. Asemakaava-alueen ulkopuoliset valaistukset ovat katkaistuina kello 23.00–06.00. Muuramen ydinkeskustan valot palavat koko yön.

Yksityisteiden kunnossapidolle annetaan avustusta niille, joiden varrella on ympärivuotista, pysyvää asutusta ja joiden tiekunnat on perustettu toimituksessa. Kunta myöntää avustusta yksityistien perusparannukseen harkinnan varaisesti ja tapauskohtaisesti.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Liikenneväylien määrät lisääntyvät vuosittain uudisrakentamisen vaikutuksesta, joka lisää väylien hoito- ja kunnossapitokustannuksia. Talousarvioon liittyviä epävarmuustekijöitä on voimakkaiden sääilmiöiden aiheuttamat vaikutukset (auraukset, hiekotukset, myrskyjen jäljiltä erilaiset korjaukset).

Uusina kohteina tulevat hoitoon vuonna 2020 rakennetut Hautalahden, Peltolammen, Eteläportin kadut sekä Sanantien kevyen liikenteen väylä.

Katuvalaistuskustannukset nousevat tievalaistuksen lisääntymisen ja ilkvallan myötä.

Yksityisteiden kunnossapitoavustuksen määrä, yhteensä 50 000 €, säilytetään. Peruskorjausavustukset käsitellään vuosittain erillisinä asioina, vuodelle 2021 ei ole haettu avustusta.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
2320 LIIKENNEVÄYLÄT						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	30	5	24	433,30	24	24
Valmistus omaan käyttöön	114	121	151	24,40	152	154
Toimintamenot	-835	-914	-957	4,70	-896	-905
Toimintakate (Netto)	-690	-789	-783	-0,70	-719	-727
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 108	-1 189	-1 343	13,00	-1 360	-1 410
Muut laskennalliset erät	-84	-20	-24	21,90	-24	-25
Kokonaiskustannukset	-1 883	-1 997	-2 150	7,70	-2 103	-2 161

KUNNALLISTEKNIIKAN SUUNNITTELU

Toiminta-ajatus

Tehtävä on vastata kevyen liikenteen, katuverkoston, hulevesiverkoston sekä vesihuollon yleis- ja rakennussuunnittelusta.

Palvelusuunnitelma

Suunnittelutehtävät liittyvät sekä uusien että perusparannettavien kohteiden toteuttamiseen. Katujen perusparannusten yhteydessä pyritään tarkastelemaan myös vesihuolto.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Asemakaava-alueiden kunnallistekninen yleis- ja rakennussuunnitelmien laatiminen sekä niiden ylläpitoon kuuluvat ICT-ohjelmistot (Autocad, Mapinfo, 3d-Win) ja ylläpitomaksut.

Vuonna 2021 suunnitteluun tulee Paasivuorentien sekä Kuusanmäentien tulevan rakentamisessa syntyvien pilaantumattomien ylijäämämaiden läjittämisalueiden suunnittelu sekä Kenttätien kevyen liikenteen väylän ja perusparannettavan kadun suunnittelu.

Muuramen kunnan MAL-sopimuksen mukaiset liikennehankkeet voivat edellyttää suunnitelmien laatimista (Muuramentien ja Kinkovuorentien kiertoliittymä), joiden aikatauluja, kustannuksia yms. ei vielä voi arvioida tarkemmin. Hankkeiden kustannukset menevät investointipuolelle.

/1000€	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
2280 SUUNNITTELU						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintamenot	-76	-49	-79	62,90	-80	-81
Toimintakate (Netto)	-76	-49	-79	62,90	-80	-81
Laskennalliset erät						
Muut laskennalliset erät	0	0	-2	0,00	-2	-2
Kokonaiskustannukset	-76	-49	-81	66,50	-82	-83

MITTAUS

Toiminta-ajatus

Mittaustoimi vastaa ja valvoo kunnan ja muiden toimijoiden kartoitus- ja mittauksia maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä JHS 185:ssä säädettyllä tavalla kunnan alueella

Palvelusuunnitelma

Tavoitteina ovat edellytysten luominen asemakaavan toteuttamiselle ja maankäytön suunnittelulle merkitsemällä asemakaavan mukaiset rakennuspaikat maastoon ja tekemällä asemakaavoitusta varten maankäyttö- ja rakennuslain sekä JHS 185:n vaatimukset täyttävät pohjakartat ja kartta-aineistot.

Palvelualueelle kuuluvat myös rakennusvalvonnan avustaminen merkitsemällä uusien rakennusten sijainti ja korkeusasema rakennuspaikoille, kunnallisteknisessä suunnittelun ja rakentamisen mittaus- ja dokumentointityöt, osoitejärjestelmä- ja opaskartta-aineistojen ylläpito sekä mittauksissa tarvittavan ICT-ohjelmiston (Trimble Locus, Cloud) ja kaluston ylläpito.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Mittauksia ja kartoituksia tehdään etenkin uusilla suunnittelualueilla, kunnallisteknisissä rakennuskohteissa ja uusien tonttien rakennuskohteissa (Seunavuori, Murtolampi, Sillanniitty, Hautalahti, Kinkomaan Peltolampi, keskusta).

Mittauksien tehtävät ovat suhteessa kaikkeen elinvoiman ja kestävä kasvun palvelualueelle liittyvään suunnitteluun ja rakentamiseen. Mittauksen tunnuslukuina voidaan pitää siten kaavoituksen, myytävien tonttien, rakennusvalvonnan ja kunnallistekniikan määrien tunnuslukuja.

Uusia asemakaavatontteja tulee vuodelle 2021 rakennettavaksi 29 kpl.

Painettua opaskarttaa on päivitetty kahden vuoden välein. Viimeksi opaskartta on päivitetty vuonna 2019. Vuonna 2020 ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia kunnan opaskarttatiedoissa, joten seuraava päivitys siirretään vuodelle 2022.

Vesihuollon tarke- ja kartoitusmittaamista sekä johtokartan laatimista numeeriseen muotoon jatketaan.

/1000€

2020-21

2300 MITTAUS

Tuloarviot ja määrärahat/1000€

Toimintatulot	1	0	0	0,00	0	0
Toimintamenot	-112	-147	-117	-20,60	-118	-119
Toimintakate (Netto)	-111	-147	-117	-20,60	-118	-119
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-3	-37	-28	-24,70	-24	0
Muut laskennalliset erät	-9	-10	-5	-49,90	-5	-5
Kokonaiskustannukset	-124	-193	-149	-22,90	-147	-124

KONEKESKUS

Kohderahoitteinen

Toiminta-ajatus

Konekeskuksen tarkoitus on tukea kunnan omia toimintoja ja myydä niihin palveluja omakustannushintaan.

Palvelusuunnitelma

Konekeskuksen tavoitteena on ylläpitää töiden sujumisen kannalta välttämätöntä konekanta. Vanhentunutta kalustoa uusitaan.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Konekeskus säilytetään entisellään. Konekeskuksella on 5 traktoria, joista uusin hankittu vuonna 2020. Vuonna 2019 on hankittu uusi nosturikuorma-auto.

Pienehkön oman konekannan säilyttäminen on töiden sujumisen takia välttämätöntä. Omaa kalustoa käytetään teiden, latujen ja kenttien kunnossapitoon. Traktorin kuormaperäkärky tulee uusittavaksi vuonna 2021 (hankinnat investointipuolella).

		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€							
1	KÄYTTÖTALOUS						
500	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
2330	KONEKESKUS						
	Tulosbudjetti						
	Toimintatulot						
	Myyntitulot	85	120	100	-16,70	101	102
	Valmistus omaan käyttöön	24	31	0	-100,00	0	0
	Muut tulot	12	0	0	0,00	0	0
	Toimintamenot						
	Materiaalit ja palvelut						
	Aineet, tarvikkeet, tavarat	-31	-30	-29	-1,70	-29	-30
	Palvelujen ostot	-36	-30	-34	12,80	-35	-35
	Henkilöstömenot	-22	-27	-32	17,50	-33	-33
	Muut menot	-32	-35	-32	-8,70	-32	-32
	TOIMINTAKATE	0	29	-27	-192,90	-27	-28
	Rahoitustulot ja -menot						
	VUOSIKATE	0	29	-27	-192,90	-27	-28
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Suunnitelman mukaiset poisto	-6	-49	-64	29,90	-67	-71
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6	-20	-91	356,60	-95	-98

6.7.4 Muut

PALO- JA PELASTUSTOIMI Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Vuoden 2004 alusta alkaen kuntien hoitama pelastustoimi siirtyi alueellisesti järjestettäväksi. Tätä toimintaa hoitamaan on perustettu Keski-Suomen pelastuslaitos, josta vastaa Jyväskylän kaupunki isäntäkuntaperiaatteella.

Palvelusuunnitelma

Pelastuslaitos toimii vuokrakiinteistöissä ja kalusto on pelastuslaitoksen omaa. Ensihoitopalveluihin kuuluvan ambulanssin tilat on vuokrattu Punasillan alueelta.

Pelastuslaitoksen suunnitelmiin kuuluu uuden paloaseman (noin 1100–1200 m²) rakentaminen Muurameen. Asemalle on löydettävä uusi sijoituspaikka läheltä Muuramen keskustaa. Hanke edellyttää asemakaavan laatimista.

TALOUSARVION PERUSTELUT

Pelastustoimesta aiheutuviksi kustannuksiksi on Keski-Suomen pelastuslaitos arvioinut vuodelle 2021 Muuramen osalle 917 688 euroa, maksuosuus nousee 3,7 % (v. 2020 9,7 %). Kustannukset jaetaan asukasluvun suhteessa.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
2540 PALO- JA PELASTUSTOIMI						
/1000€						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintamenot	-820	-895	-918	2,60	-927	-936
Toimintakate (Netto)	-820	-895	-918	2,60	-927	-936
Laskennalliset erät						
Kokonaiskustannukset	-820	-895	-918	2,60	-927	-936

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1 KÄYTTÖTALOUS						
500 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
/1000€						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	3 178	3 553	3 171	-10,70	3 203	3 235
Valmistus omaan käyttöön	225	267	276	3,20	286	289
Toimintamenot	-4 194	-4 237	-4 338	2,40	-4 256	-4 298
Toimintakate (Netto)	-791	-417	-891	113,60	-767	-775
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 461	-1 677	-1 902	13,50	-1 977	-2 050
Muut laskennalliset erät	-97	-85	-91	7,50	-92	-93
Kokonaiskustannukset	-2 350	-2 179	-2 884	32,40	-2 836	-2 918

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1 KÄYTTÖTALOUS						
500 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
TOIMINTATULOT						
MYYNITULOT YHTEENSÄ	1 928	2 069	1 938	-6,30	1 957	1 977
MAKSUTULOT YHTEENSÄ	169	115	166	45,00	168	169
TUET JA AVUSTUKSET YHT.	20	0	0	0,00	0	0
MUUT TOIMINTATULOT YHT.	1 061	1 370	1 067	-22,10	1 078	1 089
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	225	267	276	3,20	286	289
TOIMINTATULOT	3 403	3 820	3 447	-9,80	3 489	3 524
TOIMINTAMENOT						
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-1 406	-1 484	-1 509	1,60	-1 524	-1 539
PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	-2 199	-2 200	-2 208	0,30	-2 230	-2 252
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARA	-334	-307	-344	12,00	-347	-351
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	-50	-50	-50	0,00	-51	-51
MUUT TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-205	-195	-228	16,40	-104	-105
TOIMINTAMENOT	-4 194	-4 237	-4 338	2,40	-4 256	-4 298
TOIMINTAKATE	-791	-417	-891	113,60	-767	-775
Laskennalliset erät						
Suunnitelmapoistot	-1 461	-1 677	-1 902	13,50	-1 977	-2 050
Muut laskennalliset tulot	298	0	0	0,00	0	0
Muut laskennalliset menot	-394	-85	-91	7,50	-92	-93
Kokonaiskustannukset	-2 350	-2 179	-2 884	32,40	-2 836	-2 918

6.8 Koko kunnan käyttötalous

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
KÄYTTÖTALOUS						
Tuloarviot ja määrärahat/1000€						
Toimintatulot	38 908	41 399	41 317	-0,20	42 310	42 727
Valmistus omaan käyttöön	225	267	334	25,00	345	348
Toimintamenot	-87 251	-91 396	-92 523	1,20	-94 463	-96 477
Toimintakate (Netto)	-48 117	-49 731	-50 872	2,30	-51 808	-53 402
Laskennalliset erät						
Poistot ja arvonalentumiset	-3 816	-4 142	-4 352	5,10	-4 534	-4 934
Muut laskennalliset erät	0	0	0	0,00	0	0
Kokonaiskustannukset	-51 933	-53 873	-55 224	2,50	-56 342	-58 336
	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
TOIMINTATULOT						
MYYNTITULOT YHTEENSÄ	4 755	4 319	4 336	0,40	4 410	4 454
MAKSUTULOT YHTEENSÄ	2 321	2 184	2 212	1,30	2 234	2 257
TUET JA AVUSTUKSET YHT.	24 384	27 351	27 091	-0,90	27 912	28 184
MUUT TOIMINTATULOT YHT.	7 449	7 544	7 678	1,80	7 754	7 832
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	225	267	334	25,00	345	348
TOIMINTATULOT	39 133	41 666	41 651	0,00	42 655	43 075
TOIMINTAMENOT						
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-24 112	-24 599	-25 724	4,60	-25 982	-26 242
PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	-25 574	-25 854	-26 258	1,60	-27 056	-27 822
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARA	-3 415	-3 356	-3 440	2,50	-3 475	-3 510
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	-27 262	-30 534	-29 730	-2,60	-30 592	-30 893
MUUT TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-6 888	-7 053	-7 371	4,50	-7 358	-8 010
TOIMINTAMENOT	-87 251	-91 396	-92 523	1,20	-94 463	-96 477
TOIMINTAKATE	-48 117	-49 731	-50 872	2,30	-51 808	-53 402
Laskennalliset erät						
Suunnitelmapoistot	-3 816	-4 142	-4 352	5,10	-4 534	-4 934
Muut laskennalliset tulot	2 938	2 353	2 530	7,50	2 558	2 583
Muut laskennalliset menot	-2 938	-2 353	-2 530	7,50	-2 558	-2 583
Kokonaiskustannukset	-51 933	-53 873	-55 224	2,50	-56 342	-58 336

7 TULOSLASKELMA 2021-2023

/1000€	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	4 755	4 319	4 336	0,40	4 410	4 454
Maksutulot	2 321	2 184	2 212	1,30	2 234	2 257
Tuet ja avustukset	24 384	27 351	27 091	-0,90	27 912	28 184
Muut toimintatulot	7 449	7 544	7 678	1,80	7 754	7 832
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	38 908	41 399	41 317	-0,20	42 310	42 727
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	225	267	334	25,00	345	348
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-24 112	-24 599	-25 724	4,60	-25 982	-26 242
Palvelujen ostot	-25 574	-25 854	-26 258	1,60	-27 056	-27 822
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-3 415	-3 356	-3 440	2,50	-3 475	-3 510
Avustukset	-27 262	-30 534	-29 730	-2,60	-30 592	-30 893
Muut toimintamenot	-6 888	-7 053	-7 371	4,50	-7 358	-8 010
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-87 251	-91 396	-92 523	1,20	-94 463	-96 477
TOIMINTAKATE	-48 117	-49 731	-50 872	2,30	-51 808	-53 402
Verotulot	40 052	42 727	42 758	0,10	43 172	44 697
Valtionosuudet	10 538	12 538	13 452	7,30	13 957	15 858
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	54	0	35	0,00	32	29
Muut rahoitustulot	208	146	166	13,70	0	0
Korkomenot	-69	-55	-49	-10,90	-43	-46
Muut rahoitusmenot	-52	-54	-54	-0,80	0	0
VUOSIKATE	2 614	5 571	5 436	-2,40	5 310	7 135
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-3 816	-4 142	-4 352	5,10	-4 534	-4 450
Arvonalentumiset	0	0	0	0,00	0	-484
Satunnaiset erät						
TILIKAUDEN TULOS	-1 201	1 429	1 084	-24,10	776	2 201
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 201	1 429	1 084	-24,10	776	2 201

8 RAHOITUSLASKELMA 2021-2023

/1000€	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
RAHOITUSLASKELMA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2 614	5 571	5 436	-2,40	5 310	7 135
Tulorahoituksen korjaukset	-1 000	-1 300	-1 000	-23,10	-1 074	-1 085
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-4 756	-6 775	-6 400	-5,50	-4 555	-11 660
Rah.osuudet invest. menoihin	237	114	77	-32,50	213	35
Pysyvien vastaavien						
hyödykkeiden luovutustulot	1 094	1 360	1 060	-22,10	1 134	-1 025
Toiminnan ja invest. rahavirta	-1 810	-1 030	-827	-19,70	1 028	-6 600
Rahoituksen rahavirta						
Antolainojen muutokset						
Antolainojen lyhennys	115	103	93	-10,20	94	95
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen nosto	0	1 940	1 630	-16,00	0	7 722
Pitkäaikaisten lainojen lyhenn	-1 398	-1 013	-1 095	8,10	-1 177	-1 417
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 300	0	0	0,00	-144	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	11	0	0	0,00	0	0
Saamisten muutos	769	0	200	0,00	200	200
Korottomien velkojen muutos	-1 313	0	0	0,00	0	0
Rahoituksen rahavirta	1 484	1 030	827	-19,70	-1 028	6 600
RAHAVAROJEN MUUTOS	-326	0	0	0,00	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	326	0	0	0,00	0	0

9 TULOKSEN KÄSITTELY

Kuntalain mukaan talousarviossa ja suunnitelmaosassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja talousarvion laatimisvuonna arvioitu alijäämä katetaan.

Muuramen kunnan vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan kunnan kumulatiivinen ylijäämä oli 8,06 milj. euroa. Vuoden 2021 talousarvio ei osoita kumulatiivista alijäämää, joten sen erilliselle käsittelylle ja kattamiselle ei tässä kohtaa ole tarvetta.

Kunnalla on investointivaraus Mäkelänmäen kouluinvestointia varten 1,1 milj. euroa.

Ylijäämä laskelma on laskennallinen ja perustuu tämänhetkisiin erittäin positiivisiin verotuloenusteisiin ja valtionosuuslaskelmiin.

Rahasto	1 011 664,00 €
Tase 31.12.2019 tilikauden + ed. tilikausien ylijäämä	8 064 930,32 €
TA 2020 tilikauden ylijäämä	1 428 970,00 €
TA 2021 tilikauden ylijäämä	1 084 400,00 €
TA 2022 tilikauden ylijäämä	775 990,00 €
TA 2023 tilikauden ylijäämä	2 200 840,00 €
Yli- ja alijäämät yhteensä	13 555 130,32 €
Kaikki yhteensä	14 566 794,32 €

10 INVESTOINTIOSA

10.1 Kunnanhallitus

Raakamaata hankitaan, kun taajamista tai niiden suunnitelluista lähiympäristöstä tulee sopivia kohteita myyntiin tai kunnan aloittamissa neuvotteluissa päästään hyvään lopputulokseen. Hinnat pyritään ostohetkillä pitämään kohtuullisella tasolla siten, että myydessä pystytään tarjoamaan yrityksille ja kuntalaisille kilpailukykyiseen hintaan tontteja. Maanhankintaan varatut investointivarat käsittävät vain yksittäiset pienemmät maanhankinnat, joita tasaisestivuositain tehdään. Jos maata hankitaan isompina kokonaisuuksina, niihin esitetään yksittäiset lisämäärärahat. Maanhankintaa ohjaa kunnan maapoliittinen ohjelma 2019-2022.

		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€							
900	KUNNANHALLITUS INV.						
900	KUNNANHALLITUS INV						
8500	Yleishallinnon invest.						
100	YLEISHALLINTO						
150	MAA- JA VESIALUEET						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1100	Maa-ja vesialueet	-1 084	-140	-150	7,10	-150	-150
*	Investointimenot yht.	-1 084	-140	-150	7,10	-150	-150
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuksien myynti						
1100	Maa-ja vesialueet	94	60	60	0,00	60	60
*	Omaisuuksien myynti yht.	94	60	60	0,00	60	60
	Investoinnit netto	-989	-80	-90	12,50	-90	-90

		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€							
900	KUNNANHALLITUS INV.						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1100	Maa-ja vesialueet	-1 086	-140	-150	7,10	-150	-150
1201	Tytäryhteisöosakkeet/osuudet	21	0	0	0,00	0	0
1210	Muut osakkeet ja osuudet	-3	0	0	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-1 068	-140	-150	7,10	-150	-150
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuksien myynti						
1100	Maa-ja vesialueet	94	60	60	0,00	60	60
	Omaisuuksien myynti yht.	94	60	60	0,00	60	60
	Investoinnit netto	-973	-80	-90	12,50	-90	-90

10.2 Tukipalvelut

Hanketavoitteet

KIINTEISTÖTOIMI

Vuonna 2021 valmistuu Isolahden päiväkotit, jonka rakentaminen alkoi elokuussa 2020. Rakennus toteutetaan hirsirunkoisena ja se lämпиää maalämmöllä. Siihen tulee tilat kahdelle päiväkotiryhmälle, eskareille sekä lisätilaa koulun käyttöön. Tukipalveluiden osalta tiloihin rakennetaan myös ruokasali koulun ja päiväkodin käyttöön. Rakennus valmistuu toukokuussa 2021 ja tilat otetaan käyttöön elokuussa 2021. Hankkeelle varattava investointimääräraha vuodelle 2021 on 691 000 euroa.

Isolahden hankkeen kokonaiskustannus on 1 966 000 euroa. Lisäksi vuonna 2021 valmistuu Kinkomaan koulun laajennus, jonka rakentaminen käynnistyi lokakuussa 2020. Laajennukseen tulee viisi uutta opetustilaa sekä tilat omatoimikirjastolle. Samalla tilojen käyttöä järkevöitetään mm. ruokasalia laajentamalla. Laajennus valmistuu syyskuun lopussa 2021 ja tilat otetaan käyttöön v.2022 alusta. Hankkeelle varattava investointimääräraha 2021 on 1 600 000 euroa. Kinkomaan koulun laajennushankkeen kokonaistalousarvio on 2 100 000 euroa.

Lisäksi vuonna 2021 aloitetaan uuden Mäkelänmäen koulun rakentaminen. Hanke on menossa urakkalaskentaan maaliskuussa ja varsinainen rakentaminen on tarkoitus alkaa toukokuussa 2021. Rakennukseen tulee tilat 500 oppilaalle ja se lämпиää maalämmöllä ja sen ulkoseinä toteutetaan massiivipuurakenteisena. Rakennus valmistuu lokakuussa 2022 ja tilat otetaan käyttöön v.2023 alusta. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 1 604 6000 euroa. Mäkelänmäen uudisrakennuksen rahoitus toteutetaan Kuntarahoituksen kiinteistöleasing-rahoituksella.

Lisäksi vuonna 2021 varataan suunnittelumääräraha Monitoimitalon uuden liikuntahallin ja siihen liittyvien tilojen, kuten uimahallin uuden sisäänkäynnin suunnittelua varten. Varsinainen rakentaminen alkaa toukokuussa 2023, kun vanhat Mäkelänmäen koulu, liikuntahalli, ruokala ja lämpökeskus on purettu uudisrakentamisen tieltä. Rakennushanke valmistuu elokuussa 2024 ja arvioitu kokonaiskustannus on 8,54 milj. euroa.

Isolahden vanhan koulun lämmitysjärjestelmän muutos maalämmölle 2021. Isolahun koulun öljykeskuslämmitys kuluttaa vuodessa n. 25 000 l polttoöljyä. Muuttamalla lämmitysjärjestelmän ympäristöystävälliseksi maalämmöllä toimivaksi säästämme vuodessa n. 15 000 euroa. Hankkeelle on saatavissa valtion avustusta 25 % rakentamiskustannuksista. Hankinnan investointimääräraha 2021 on 130 000 euroa

Suunnittelukaudelle 2022-2024 tulee lisäksi seuraavat hankkeet:
 Uuden paloaseman rakentaminen, johon vuodelle 2022 on varattu suunnittelurahaa 200 000 euroa, kokonaiskustannusten ollessa noin 3,6 miljoonaa euroa.
 Urheilukentän huoltorakennuksen laajennus, kustannusarvio 220 000 euroa.
 Mäkelänmäen laajennuksen (Nopan) muutostyöt ja laajennus, johon vuodelle 2022 on varattu suunnittelurahaa 200 000 euroa, kokonaiskustannusten ollessa n. 1,9 milj. euroa.
 Päiväkotit Löytöretken muutostyöt koko rakennuksen muuttamiseksi päiväkodiksi. Kokonaiskustannuksiksi on arvioitu n. 1,0 milj. euroa.

Aikataulu Mäkelänmäen uusi koulu, noppa, liikuntahalli:

Uusi alakoulu, rakentaminen alkaa 5/2021
 Uuden koulu käyttöönotto 1/2023

Lämpökeskuksen, vanhan liikuntahallin ja ruokalan purkutyöt 1-4/2023
 Vanhan koulun purkutyöt 3-5/2023

Liikuntahallin ja uimahalliin rajautuvien tilojen muutosten rakentaminen 6 /2023–7/2024
Nopan muutostyöt ja laajennus 6/2023–5/2024

Liikuntahallin ja Nopan käyttöönotto 08 /2024

Monitoimitalon liikuntahalli poissa käytöstä 1/2023–7/2024 välisen ajan.

RUOKAPALVELU

Ruokapalvelu joutui perumaan vuoden 2020 ruoankuljetus- /kiinteistöhuollon auton 30 000 € investoinnin, koska tarkoituksena oli hankkia kestävän kehityksen toimenpiteitä tukeva auto. Kuitenkaan markkinoilla ei ole sopivia ajoneuvoja saatavilla. Vuoden 2021 alkupuolella on tulossa markkinoille useampikin meille sovelias uusi sähköautomalli ja sen vuoksi vuodelle 2021 tarvitaan sähköauton hankintaa varten 45 000 € investointi.

ICT-PALVELUT

ATK-OHJELMAT
Kunnanhallitus

Hanketavoitteet

ATK-ohjelmien kehittäminen.
Hankintaan lisää virtuaalisointilisenssejä.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Hankittiin virtuaalityöpöytien käyttöä varten lisää virtuaalisointilisenssejä.
Hankitaan virtuaalityöpöytiin ja työasemiin tarvittavat käyttöjärjestelmälisenssit.

KONEET JA KALUSTO
Kunnanhallitus

ATK-laitteet

Hanketavoitteet

Uusitaan ja lisätään langattoman verkon tukiasemia.
Uusitaan työasemia.
Kiinteän verkon laitteiden uusinta ja kehittäminen
Laajennetaan levyjärjestelmää.
Laajennetaan ja uusitaan virtuaalisointialustaa

Hanketavoitteiden toiminnallisen vaikuttavuuden arviointi

Langattoman verkon kuuluvuus ja kapasiteetin lisäys vaatii uusia tukiasemia.

Työasemien uudistaminen on tarpeen tehokkaan ja nykyaikaisen työskentelyn turvaamiseksi.

Levyjärjestelmän ja virtuaalisointialustan kapasiteetin lisäys mahdollistaa virtuaalityöasemien/palvelimien määrän lisäämisen ja kehittämisen. Korvataan käytöstä poistuvat palvelimet uusilla.

Kiinteän verkon uusinta on tarpeen tehokkaan ja turvallisen verkkoliikenteen turvaamiseksi.

		/1000€		2020-21			
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
104	UUSI MÄKELÄNMÄEN KOULU						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1115	Hallinto- ja laitosrak.hankinta	0	-600	0	-100,00	0	0
1195	Keskeneräiset hankinnat	-32	0	0	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-32	-600	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuksien myynti						
	Investoinnit netto	-32	-600	0	-100,00	0	0

		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
		/1000€					
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
105	MONITOIMITAL. LIIKUNTAHALLI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1123	Muut rakennukset	0	0	-150	0,00	-250	-5 600
	Investointimenot yht.	0	0	-150	0,00	-250	-5 600
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuksien myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-150	0,00	-250	-5 600
		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
		/1000€					

925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
110	LIIKUNTAPUISTON HUOLTORAKEN.						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1123	Muut rakennukset	0	0	0	0,00	-220	0
	Investointimenot yht.	0	0	0	0,00	-220	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuksien myynti						
	Investoinnit netto	0	0	0	0,00	-220	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
112	MÄKELÄNMÄKI LAAJEN.MUUTOS						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1115	Hallinto-ja laitosrak.hankinta	0	0	0	0,00	-200	-1 080
	Investointimenot yht.	0	0	0	0,00	-200	-1 080
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	0	0,00	-200	-1 080

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
114	KULTTUURIKESKUS ESCO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1115	Hallinto-ja laitosrak.hankinta	-629	0	0	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-629	0	0	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
1115	Hallinto-ja laitosrak.hankinta	157	0	0	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet yht.	157	0	0	0,00	0	0
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-472	0	0	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
117	ISOLAHDEN KOUL. LÄMM.MUUTOS						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1115	Hallinto-ja laitosrak.hankinta	0	0	-130	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-130	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-130	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
251	TERVEYSKESKUS/VANHA						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1115	Hallinto- ja laitosrak.hankinta	0	-56	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-56	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-56	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
305	KINKOMAAN KOULU LAAJENNUS						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1115	Hallinto- ja laitosrak.hankinta	0	-500	-1 600	220,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-500	-1 600	220,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-500	-1 600	220,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
400	PALOASEMAN RAKENTAMINEN						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1115	Hallinto- ja laitosrak.hankinta	0	0	0	0,00	-200	-1 640
	Investointimenot yht.	0	0	0	0,00	-200	-1 640
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	0	0	0,00	-200	-1 640

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
465	ISOLAHDEN KOULU/PK						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-176	0	0	0,00	0	0
1115	Hallinto-ja laitosrak.hankinta	0	-1 275	-691	-45,80	0	0
	Investointimenot yht.	-176	-1 275	-691	-45,80	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-176	-1 275	-691	-45,80	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
110	KIINTEISTÖPALVELUT						
476	KONEET JA KALUSTO/kiinteistöt						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1170	Muut liikkuvat työkoneet	-49	0	0	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-49	0	0	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-49	0	0	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
115	ICT						
450	ATK-LAITTEET/tukipalvelut						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	-74	-62	-50	-18,70	-40	-50
	Investointimenot yht.	-74	-62	-50	-18,70	-40	-50
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-74	-62	-50	-18,70	-40	-50

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
115	ICT						
475	ATK-OHJELMAT/tukipalvelut						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1005	Tietokoneohjelmistot	-85	-45	-18	-60,00	-20	-20
	Investointimenot yht.	-85	-45	-18	-60,00	-20	-20
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-85	-45	-18	-60,00	-20	-20

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925	TUKIPALVELUIDEN INV.						
925	TUKIPALVELUIDEN INV						
8525	Tukipalveluiden invest.						
586	KESKUSKEITTIÖ						
463	KESKUSKEIT. LAITE- JA KALUSTO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1164	Muut kuljetusvälineet	0	-30	-45	50,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-30	-45	50,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	-30	-45	50,00	0	0

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
925 TUKIPALVELUIDEN INV.						
Investointien talousarvio						
Investointimenot						
1005 Tietokoneohjelmistot	-85	-45	-18	-60,00	-20	-20
1115 Hallinto- ja laitosrak.hankinta	0	0	0	0,00	-200	-1 640
1123 Muut rakennukset	0	0	-150	0,00	-470	-5 600
1130 Kadut,tiet,torit ja puistot	-176	0	0	0,00	0	0
1164 Muut kuljetusvälineet	0	-30	-45	50,00	0	0
1170 Muut liikkuvat työkoneet	-49	0	0	0,00	0	0
1173 ATK-laitteet	-74	-62	-50	-18,70	-40	-50
1115 Hallinto- ja laitosrak.hankinta	-629	-2 375	-2 421	1,90	-200	-1 080
1195 Keskenäiset hankinnat	-32	0	0	0,00	0	0
1115 Hallinto- ja laitosrak.hankinta	0	-56	0	-100,00	0	0
Investointimenot yht.	-1 046	-2 568	-2 684	4,50	-930	-8 390
Rahoitusosuudet						
1115 Hallinto- ja laitosrak.hankinta	157	0	0	0,00	0	0
Rahoitusosuudet yht.	157	0	0	0,00	0	0
Omaisuuksien myynti						
Investoinnit netto	-889	-2 568	-2 684	4,50	-930	-8 390

10.3 Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta

Koonti vuodelle 2021, sekä suunnitelmavuosille 2022 ja 2023 esitettävistä investoinneista.

VARHAISKASVATUSPALVELUJEN INVESTOINNIT 2021-2023

1174 / 449	TA 2021	TA 2022	TA 2023
kalusteet ja laitteet			
Isolahden päiväkodin + ruokasalin kalustaminen (lasten kalusteet ja henkilökunnan tilojen kalusteet)	27 000 € + 4 000 €		
Löytöretken päiväkodin kalusteet (lasten kalusteet ja henkilökunnan tilojen kalusteet) Ruokasalin kalustus	35 000 € + 5000 € yht. 40 000 €		
Mäkelänmäen esiopetustilat 2-3 ryhmälle			45 000 €

Isolahden 36/42 -paikkainen päiväkotitoiminta valmistuu 2021 ja otetaan käyttöön elokuussa. Ryhmäperhepäiväkotitoiminta Kuusipuun toiminta Isolahdessa päättyy samaan aikaan. Päiväkotiin siirtyy myös koulun puolelta esiopetusryhmä. Toimisto/työ ja taukotilojen kalustamisen lisäksi tarvitaan lisää lastenkalusteita, uuteen päiväkotiin mahtuu enemmän lapsia kuin nykyisille paikoille. Löytöretken 54 -paikkainen päiväkotitoiminta siirtyi liikkeenluovutuksella yksityiseltä Touhualta kunnan hallintaan 1.9.2020 alkaen. Päiväkodin toimintaa on mahdollista laajentaa koko kiinteistöön, elämäntien tyhjiin tiloihin, kahdella uudella 21 lapsen päiväkotiryhmällä. Tämä mahdollistaisi vuokratilojen käytön vähentämisen kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

ATK laitteet 1173 / 449

TA 2021	TA 2022	TA 2023
10 000 €	10 000 €	10 000 €
Isolahden ja Löytöretken päiväkotien av-hankinnat mm. älytaulut	Esiopetuksen av-laitteiden uusintaa ja av-hankintoja päiväkotiryhmiin	Mäkelänmäen esiopetusryhmien av-hankinnat

Hanketavoitteet

Liikkuva Muurame

Liikuntapuistoalueen kehittämiseen kohdennetaan taloussuunnitelmassa vuodelle 2021 125 000 € ja vuonna 2022 105 000 €. Alueelle rakennetaan 2020 laaditun yleissuunnitelman mukaisesti vuonna 9-väyläinen frisbeegolfrata ja kuntoportaat vuoden 2021 aikana. Vuonna 2022 kokonaisuus täydentyy näkötorilla ja laavulla. Frisbeegolfrata ja laavu toteutetaan omakustanteisesti (kustannusarvio 20 000 €). Kuntoportaiden ja näkötorin suunnitteluun ja toteutukseen haetaan ELY-keskuksen maaseudun kehittämisrahaston avustusta. Kuntoportaiden ja näkötorin -hankkeen toteutumisen ehtona on em. avustus, jonka arvioidaan olevan 70 % hankekustannuksista.

Tekojääinvestointiin varataan suunnitteluun vuodelle 2021 10 000 € ja toteutukseen 300 000 € vuodelle 2022.

Puistojen ja virkistysalueiden osalta v. 2021 aloitetaan Hautalahden asuinalueen ranta-alueen kehittäminen. Uimarannan ruoppaukseen kohdennetaan vuonna 2021 75 000 €, uimarantaan vuodelle 2022 30 000 € ja lähiliikuntapaikkaan 100 000 € vuodelle 2023.

Tavoitteena on peruskorjata yksi kuntalaisten käytössä olevan matonpesupaikka vuosittain. Vuonna 2021 kohdennetaan 17 000 € Kinkomaan matonpesupaikan peruskorjaukseen.

Vuoden 2021 investointeihin haetaan valtionavustusta seniorien kuntoilun alueen toteutukseen. Avustuksen arvioitu suuruus on 18 000 euroa.

Liikkuva Muurame -vastuualueen koneisiin ja laitteisiin investoidaan 23 000 € urheilukenttien kunnossapidon autoon.

KONEET JA KALUSTO 2021 - 2024

Liikkuva Muurame

	2021	2022	2023	2024
Auto/kentät	23 000			
Latukone			100 000	
Yhteensä	23 000		100 000	

Hankkeen nimi	Kokonais- kust.arvio euroa	2020	2021	2022	2023	2024
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET						
Puistot						
Puistojen rakentaminen	205 000					
* Hautalahti/uimaranta ja lähiliikuntapaikka			75 000	30 000	100 000	
Urheilu- ja ulkoilualueet						
Saarenlahden venelaiturin uu- sinta	65 000	65 000				
Muuramejoen matonpesupaikka	12000	12 000				
Kinkomaan matonpe- supaikka	17000		17 000			
Liikuntapuistoalueen kehittämi- nen	330 000	100 000	125 000	105 000		
Nisulanmäen kentän valaistuk- sen uusiminen	30 000	30 000				
Isolahden lähiliikuntapaikka	75 000	75000				
Leikarin lähiliikuntapaikka + pv-kodin piha	165 000	165 000				
Seunavuoren lähiliikuntapaikka	150 000					150 000
Niittyahon lähiliikuntapaikka	80 000			80000		
Nisulanmäen kentän tekojää	390 000		10 000	380 000		
9-tien alitus latukoneelle	250 000			250 000		
Puistot yms yhteensä	1 519 000	447 000	227 000	845 000	100 000	
* Maaseudun kehittämisrahaston tuki/Liikuntapuiston kehittäminen			-77 000	-70 000		
* Valtionavustus/Seunavuoren lähiliikuntapaikka						-53000
* Valtionavustus/Hautalahden lähiliikuntapaikka					-35 000	
* Valtionavustus/Niittyahon lähiliikuntapaikka				-28 000		
* Valtionavustus/Nisulanmäen kentän tekojää				-115 000		
RAKENTEET JA LAITTEET yhteensä						
KIINTEISTÖT						
Liikuntapuiston huoltorakennuksen laajennus				220 000		

Kinkomaan omatoimikirjaston ensikertainen kalustaminen

Kirjastopalveluja kehitetään kunnan asukkaiden lukuharrastuksen, sekä laajemmin alueellisen tasa-arvon kehittämiseksi. Kinkomaan koulun laajennuksen yhteydessä on varattu tiloja omatoimikirjastoa varten, johon investoidaan kalusteet, laitteet, sekä aineisto seuraavan kustannusarvion mukaisesti:

KALUSTEET:

Kalustehankinnat arkkitehdin tekemän kalusteluonnoksen mukaan:

- seinustojen kirjahyllyt
- pyörälliset keskilattian kirjahyllyt
- pyörälliset lastenkirjahyllyt
- luku/työpöytäryhmä 4 hlölle
- työskentelypiste 2 hlölle
- pöytäryhmä lasten käyttöön
- pyörälliset aineistojen esittelytornit
- matto

Kalustehankinnat yht. n. 14000 €

LAITTEET:

- sisäänkirjautumisyksikkö 1kpl
- valvontakamerat: ulkokamera, yleiskamera
- lainaus/palautusautomaatti 1kpl
- kävijälaskurit 1kpl
- kaiuttimet 2 kpl (kuulutuksiin)

Laitehankinnat yht. n. 12200 €

Muut laitehankinnat:

- asiakaspääte aineistorekisterin selaukseen 300 €
- infonäyttö 500 €
- virkailijapääte (esim. läppäri) 500 €
- asiakastietokone (+ tulostin/monitoimilaite) 500 €

AINEISTOHANKINNAT:

- peruskokoelma 10 000 euroa
- kirjat, av-aineisto, lehdet: peruskokoelman hankinnan jälkeen uutuushankinta n. 600 niddettä/vuosi (nykyisellä keskihinnalla tarkoittaa n. 9000 €/vuosi)

Investoinnin kokonaisarvo on 38 €, kohdentuu vuodelle 2021.

Perusopetuksen Chromebook -hankintakokonaisuus (3/3) 4. ja 7. luokilla

Kustannus	Vuosi 2021
Tukiasemien lisääminen kouluille	3 x 300 e = 1200 €
Chromebook laitteet 1 kpl/1 oppilas, kaksi luokka-astetta/vuosi + opettajalaitteet	355 laitetta x 280 e = 99 400 €
Sähköinen oppimateriaali luokille 4-9.	30 000 €
Opettajien koulutuskustannukset tulevat hankkeelta 34 (digitutorointi ja yhteisopettajuus -hanke)	0 €
Yhteensä:	130600 €

Sähköisten opetusmateriaalien ja -menetelmien käyttöönoton suunnitelma keväällä 2019

- opettajien koulutus: G Suite, Studeo (ent. Tabletkoulu), Chromebook
- tukiasemien lisääminen kouluille

syksyllä 2019

- 4. ja 7. luokan oppilaille käyttöön Chrome ja Studeo (ent. Tabletkoulu) -materiaali ja 4. luokan en-materiaali osalla kouluista
- opettajien koulutus jatkuu
- tukiasemien lisääminen kouluille

2020-2022

- laitteiden hankkiminen tuleville 4. ja 7. -luokkalaisille kevättalvella
- sähköisen oppimateriaalin lisenssien hankkiminen
- tukiasemien lisääminen kouluille tarvittaessa
- koulutusta opettajille hankkeelta 41 ja 34
- kustannukset noin 130 000 € vuodessa

Perusteluja Chromebook -hankinnalle:

- yläkoulussa kirjojen hankintaa lykätty sähköisen oppimateriaalin vuoksi -> kirjat vanhoja, käyttökelvottomia -> uusia olisi hankittava, ei säästöä
- myös alakouluissa on valmistauduttu sähköisten materiaalien tuloon ja kirjojen käyttöikää jatkettu odottaen sähköisten materiaalien tuloa vuosiluokille 4-6. Vuonna 2021 alkaa kirjojen hankkimisesta syntyä säästöjä
- etäkoulu keväällä 2020 paljasti tarpeen oppilaiden henkilökohtaisten laitteiden tarpeellisuudesta
- OPS 2014 korostaa digitaalisia oppimisympäristöjä, koulun on pysyttävä mukana nykyaikaisten opetusmenetelmien käyttämisessä
- Aineenopettajat ovat siirtyneet kahden vuoden ajan käyttämään digitaalista opetusmateriaalia, väliaikaisesti takaisin kirjoihin siirtyminen olisi epätarkoituksenmukaista

Kun hanke toteutuu suunnitellusti, vuonna 2021 4.-9. luokkien oppilaat käyttävät yhä enemmän digitaalista materiaalia ja kirjamäärärahojen tarve alkaa laskemaan.

Hypa -lautakunnassa lokakuussa 2018 esitelty laskelma kustannuksista
(1. vuosi = 2019, 2. vuosi = 2020, 3.vuosi = 2021):

Kustannuslaskelmaa Muuramen kunnan siirtymisestä sähköisen oppimateriaalin käyttöön 4-9 lk

<i>Kustannus</i>	<i>1.vuosi</i>	<i>2.-3. vuosi yhteensä</i>	<i>4.-6.vuosi yhteensä</i>	<i>yhteensä 1.-6.vuosi</i>
Tukiasemien lisääminen kouluille (esim. MMK:n tarve kolmessa vuodessa reilut 20 tukiasemaa) Yht. kolmessa vuodessa n. 50 tukiasemaa kaikissa kouluissa	20 x 300 e = 6000 e	30 x 300 e = 9000 e	0e	15 000 e
Chromebook laitteet 1 kpl/1 oppilas, kaksi luokka-astetta/vuosi + opettajalaitteet	330 laitetta x 300 e = 99 000 e	200 000 e (= 100 000 e /vuosi)	periaatteessa 0 e, mutta lisätilaustarvetta voi tulla rikkoontumisten johdosta ja ikäluokkien mahd. kasvun johdosta.	299 000 e
Sähköinen oppimateriaali luokille 3-9. Huom! kaikkiin aineisiin ei vielä saatavilla. Hinta laitettu ajatuksella, että koko perusopetus siirtyisi käyttämään samaa materiaalia.	25 000 e	60 000 e (oletuksella, että hinta nousee, koska useampia aineita tulee materiaalin piiriin)	120 000 e (taas useampia oppiaineita tulee sähköisen oppimateriaalin piiriin, materiaalin odotettavissa oleva hinnannousu)	205 000 e
Opettajien koulutuskustannukset	?	?	?	?
<i>Yhteensä:</i>	<i>130 000 e</i>	<i>269 000e (=134 500 e/vuosi)</i>	<i>120 000 e (= 40 000 e/vuosi)</i>	<i>519 000 e / 6 vuotta = n. 86 500 e /vuosi kuuden vuoden aikana</i>

Investointeihin Kinkomaan koulun uudisosan ICT -hankinnoille

Kustannus	Vuosi 2021
Interaktiivinen CleverTouch (tai vastaava) 86" näyttö 5 kpl	5 x 3500 e = 17 500e
Int.akt. näytön jalustat 5 kpl	5 x 600 e = 3000 e
Subwoofer kaiutin ison näytön alle	5 x 150 = 750 e
Interaktiivinen CleverTouch (tai vastaava) 65" näyttö 2 kpl	2 x 2500 e = 5000 e
InfoTV -näytöt 4 kpl (Clevertouch 55", jotta saadaan kaikissa luokissa hätäviestisovellus toimimaan)	4 x 2000 e = 8000 e
Jalusta padin/kännykän käyttämiseen dokumenttikameran tavoin 7 kpl	7 x 150 e = 750 e
Kannettavien tietokoneiden uusiminen Kinkomaalla 13 kpl	13 x 500 e = 6500
Yhteensä:	41 500 e

Perusteluja investoinnille:

- Kinkomaan kouluun rakennetaan uudisosa vuoden 2021 aikana. Uudisosa kalustus tapahtuu syksyllä 2021
- Kinkomaan koulun opettajien tietokoneet ovat vuodelta 2016 ja ICT -tuen mukaan niiden käyttöikä alkaa tulla täyteen vuoden 2021 aikana.
- laitteiden ollessa yhteneväiset, helpottuu opettajien siirtyminen tilasta toiseen ja ICT -tuen on helpompi hallita laitteita, kun laitekanta on yhteneväinen

Isolahden koulun investoinnit

Kustannus	Vuosi 2021
Interaktiivinen CleverTouch (tai vastaava) 86" näyttö 7 kpl	2 x 3500 e = 7000 e
Interaktiivinen CleverTouch (tai vastaava) 65" näyttö 2 kpl	1 x 2500 e = 2500 e
Interaktiivinen CleverTouch (tai vastaava) 86" näyttö 1 kpl	3500 e
Int.akt. näytön jalustat 1 kpl	600 e
Subwoofer kaiutin ison näytön alle	150 e
Langaton dokumenttikamera 7 kpl	1000 e
Kannettavien tietokoneiden uusiminen Isolahden koulussa 4 kpl	4 x 500 e = 2000 e
Yhteensä:	16 750 e

Perusteluja investoinnille:

- Isolahden kouluun rakennetaan uudisosa/päiväkoti vuosien 2020-2021 aikana. Uudisosa kalustus tapahtuu keväällä 2021
- Isolahden koulun vanhan osassa jatkuu koulunkäynti ja sinne jää kaksi isompaa luokkatilaa ja yksi erityisopetuksen tila/jakotila koulun luokanopetuskäyttöön. Vanhassa osassa esitystekniikkana on projektorit, jotka on hankittu n. 10 viime vuoden aikana. On todennäköistä, että muutaman vuoden aikana niiden käyttöikä alkaa tulla tiensä päähän
- uudispuolen kalustamisen yhteydessä tulnaisiin saamaan edullisemmin esitystekniikka samantyyppiseksi koko Isolahden koulussa
- laitteiden ollessa yhteneväiset, helpottuu opettajien siirtyminen tilasta toiseen ja ICT -tuen on helpompi hallita laitteita, kun laitekanta on yhteneväinen
- Isolahden koulun opettajien tietokoneet ovat vuodelta 2016 ja ICT -tuen mukaan niiden käyttöikä alkaa tulla täyteen vuoden 2021 aikana.

Investointeihin Kinkomaan koulun, vuonna 2016 rakennetun osan esitystekniikan uusimiseksi

Kustannus	Vuosi 2021
Interaktiivinen CleverTouch (tai vastaava) 86" näyttö 7 kpl	7 x 3500 e = 24500 e
Interaktiivinen CleverTouch (tai vastaava) 65" näyttö 2 kpl	2 x 2500 e = 5000 e
Yhteensä:	29500 e

Perusteluja investoinnille:

- Kinkomaan kouluun rakennetaan uudisosa vuoden 2021 aikana. Uudisosa kalustus tapahtuu syksyllä 2021
- Kinkomaan koulun vuonna 2016 rakennetussa osassa esitystekniikkana on käytetty Mimio -projektoreita (11 kpl), joista melko lyhyessä ajassa neljä on hajonnut vuosien 2019-2020 aikana. On todennäköistä, että muutaman vuoden aikana myös muut Mimio -projektorit tulevat valitettavasti käyttöikänsä päähän
- uudispuolen kalustamisen yhteydessä tulnaisiin saamaan edullisemmin esitystekniikka samantyyppiseksi koko Kinkomaan koulussa
- laitteiden ollessa yhteneväiset, helpottuu opettajien siirtyminen tilasta toiseen ja ICT -tuen on helpompi hallita laitteita, kun laitekanta on yhteneväinen

Investointisuunnitelma Kinkomaan koulun uudisosan kalustaminen

Kinkomaan koulun uudisosan rakennustyöt alkavat lokakuussa 2020. Uusien tilojen kalustaminen on ajankohtaista syksyllä 2021.

Kalustamiseen ehdotetaan varattavaksi investointeihin TA 2021 varoja seuraavasti:

Tila/tilat	lyhyt kuvaus kalustuksesta	arvio hinnasta	muuta
Kinkomaan koulun isot luokkatilat (4 kpl)	- opettajan työpiste - oppilaspöydät + tuolit - säilytyslaatikot oppilaille - tilanjakaja seinäkkeet	Neljä luokkatilaa yhteensä 38 000 e	
Isojen luokkatilojen pianot	molempiin kerroksiin yksi piano alkuopetuksen lauluhetkiä varten (muu kuin musiikin opetus)	3600 e (kaksi piano yhteensä)	
Kinkomaan musiikkiluokan kalusteet	- opettajan työpiste - oppilaspöydät + tuolit - apupöydät soittimille	8200 e	
Kinkomaan musiikkiluokan musiikki-varusteet	- kitarat - ukulelet - djemberummut - laattasoittimia - piensoittimia - äänentoistolaitteisto	8000 e	- piano, rummut, sähkökitara+ vahvistin, basso + vahvistin siirretään vanhasta luokasta uuteen - vanhan luokan äänentoistolaitteisto on puutteellinen
Kinkomaan koulun eriyttämistilat (2 kpl)	- opettajan työpiste - oppilaspöydät + tuolit - säilytyslaatikot oppilaille - pehmeät istuimet	kaksi tilaa yhteensä 8500 e	
Aulatilat (2 kpl), toinen kirjaston tarpeisiin	pöytiä erilaisia istuimia ryhmätyösoppi pienkatsomo jakoseinäke	26 000 e	
Kinkomaan ruokalan laajennus	- tuoleja - ruokapöytiä	3500 e	
Muut kalustukset	-paloturvalliset verhot	2500 e	
Yhteensä:		98 300 e	

Investointisuunnitelma Isolahden päiväkodin/koulun uudisosan kalustaminen

Isolahden päiväkodin/koulun uudisosan rakennustyöt alkoivat syyskuussa 2020. Uusien tilojen kalustaminen on ajankohtaista keväällä 2021.

Päiväkodin kalusteiden investointivarauksen on tehnyt Jaana Vähä –Pesola. Koulun puolen kalusteita on miettinyt Pasi Heikkilä.

Kalustamiseen ehdotetaan varattavaksi investointeihin TA 2021 varoja seuraavasti:

Tila/tilat	lyhyt kuvaus kalustuksesta	arvio hinnasta	muuta
Isolahden koulun iso luokkatila 1 kpl	- opettajan työpiste - oppilaspöydät + tuolit - säilytyslaatikot oppilaille - tilanjakaja seinäkkeet	9800 e	
Uuden luokkatilan piano	alkuopetuksen luokkaan tarvitaan piano	1800 e	
Ruokala	- pöydät - tuolit	4000 e (koulun osuus)	48:lle istuimet + pöydät
Muut kalusteet	paloturvalliset verhot	1000 e	
Yhteensä:		16 600 e	

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
150	KIRJASTO						
454	KONEET JA KALUSTO/KIRJASTO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1005	Tietokoneohjelmistot	0	-12	0	-100,00	0	0
1173	ATK-laitteet	0	-6	0	-100,00	0	0
1174	Muut laitteet ja kalusteet	0	-14	-24	71,40	0	0
	Investointimenot yht.	0	-32	-24	-25,50	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuksien myynti						
	Investoinnit netto	0	-32	-24	-25,50	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
150	KIRJASTO						
455	ATK-LAITTEET/KIRJASTO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	0	0	-14	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-14	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuksien myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-14	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
210	VARHAISKASVATUS						
449	KONEET JA KALUSTO/VARHAISKASVA						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	-10	-10	0	-100,00	0	0
1174	Muut laitteet ja kalusteet	-23	-10	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	-33	-20	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuksien myynti						
	Investoinnit netto	-33	-20	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
210	VARHAISKASVATUS						
451	KONEET JA KALUSTO/ISOLAHDEN PK						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1174	Muut laitteet ja kalusteet	0	-25	-31	24,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-25	-31	24,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-25	-31	24,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
210	VARHAISKASVATUS						
453	KONEET JA KALUSTO/LÖYTÖRET. PK						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1174	Muut laitteet ja kalusteet	0	0	-40	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-40	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-40	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
210	VARHAISKASVATUS						
457	ATK-LAITTEET/ISOLAHDEN PK						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	0	0	-5	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-5	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-5	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
210	VARHAISKASVATUS						
458	ATK-LAITTEET/LÖYTÖRETKEN PK						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	0	0	-5	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-5	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-5	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
240	ESIOPETUS						
452	ATK-LAITTEET ESIOPETUS						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	0	0	0	0,00	-10	-10
	Investointimenot yht.	0	0	0	0,00	-10	-10
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	0	0	0,00	-10	-10

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
240	ESIOPETUS						
493	KONEET JA KALUSTO/ESIKOULUT						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1174	Muut laitteet ja kalusteet	0	0	0	0,00	0	-45
	Investointimenot yht.	0	0	0	0,00	0	-45
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	0	0	0,00	0	-45

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
320	ISOLAHDEN KOULU						
304	KONEET JA KALUSTO/ISOLAH.KOULU						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1174	Muut laitteet ja kalusteet	0	0	-17	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-17	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-17	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
320	ISOLAHDEN KOULU						
484	ATK-LAITTEET/ISOLAHTI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	-2	-4	-20	367,40	0	0
	Investointimenot yht.	-2	-4	-20	367,40	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-2	-4	-20	367,40	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
325	KINKOMAAN KOULU						
459	KONEET JA KALUSTO/KMAAN KOULU						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1174	Muut laitteet ja kalusteet	0	0	-98	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-98	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-98	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
325	KINKOMAAN KOULU						
482	ATK-LAITTEET/KINKOMAA						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	-7	-14	-83	498,50	0	0
	Investointimenot yht.	-7	-14	-83	498,50	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-7	-14	-83	498,50	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
330	MÄKELÄNMÄEN KOULU						
478	ATK-LAITTEET/YPR						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	0	0	-2	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-2	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-2	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
330	MÄKELÄNMÄEN KOULU						
480	ATK-LAITTEET/MÄKELÄNMÄKI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	-24	-60	-43	-27,50	0	0
	Investointimenot yht.	-24	-60	-43	-27,50	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-24	-60	-43	-27,50	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
330	MÄKELÄNMÄEN KOULU						
483	ATK-LAITTEET/NIITTYAHO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	-6	-8	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	-6	-8	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	-6	-8	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
335	NISULANMÄEN KOULU						
481	ATK-LAITTEET/NISULANMÄKI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	-40	-58	-50	-13,30	0	0
	Investointimenot yht.	-40	-58	-50	-13,30	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	-40	-58	-50	-13,30	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
340	LUKIO						
485	ATK-LAITTEET/LUKIO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1173	ATK-laitteet	-17	0	0	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-17	0	0	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	-17	0	0	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
340	LUKIO						
494	LUKION KALUSTO JA LAITEHANKINN						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1174	Muut laitteet ja kalusteet	-21	0	0	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-21	0	0	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-21	0	0	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
550	PUISTOT						
425	PUISTOT						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	-60	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-60	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	-60	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
550	PUISTOT						
426	KINKOMAAN LÄHILIIKUNTAPAikka						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-84	0	0	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-84	0	0	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	35	0	0	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet yht.	35	0	0	0,00	0	0
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-49	0	0	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
550	PUISTOT						
428	NIITTYAHON LÄHILIIKUNTAPAIKKA						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	0	0,00	-80	0
	Investointimenot yht.	0	0	0	0,00	-80	0
	Rahoitusosuudet						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	0	0,00	28	0
	Rahoitusosuudet yht.	0	0	0	0,00	28	0
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	0	0	0,00	-52	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
550	PUISTOT						
429	ISOLAHDEN KOULUNPIHA						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	-75	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-75	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	27	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet yht.	0	27	0	-100,00	0	0
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-48	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
550	PUISTOT						
430	HAUTALAHDEN LÄHILIIKUNTAP						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	-75	0,00	-30	-100
	Investointimenot yht.	0	0	-75	0,00	-30	-100
	Rahoitusosuudet						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	0	0,00	0	35
	Rahoitusosuudet yht.	0	0	0	0,00	0	35
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-75	0,00	-30	-65

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
550	PUISTOT						
464	KONEET JA KALUSTO/PUISTOT						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1170	Muut liikkuvat työkoneet	0	0	0	0,00	0	-100
	Investointimenot yht.	0	0	0	0,00	0	-100
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	0	0,00	0	-100

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
550	PUISTOT						
473	KULJETUSVÄLINNEET/ PUISTOT						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1164	Muut kuljetusvälineet	0	0	-23	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-23	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-23	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
550	PUISTOT						
500	LEIKARIN LÄHILIIKUNTAPAIKKA						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	-165	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-165	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	57	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet yht.	0	57	0	-100,00	0	0
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	-108	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
560	URHEILU-JA ULKOILUALUEET						
431	URHEILU-JA ULKOILUALUEET						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	0	0,00	-250	0
1135	Sillat,laiturit ja uimalat	-19	-12	-17	41,70	0	0
1142	Sähköjohdot,ulkovalaistuslait-	0	-30	0	-100,00	0	0
1170	Muut liikkuvat työkoneet	-15	-34	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	-34	-76	-17	-77,60	-250	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-34	-76	-17	-77,60	-250	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
560	URHEILU-JA ULKOILUALUEET						
432	SAARENLAHDEN VENELAITURI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1135	Sillat,laiturit ja uimalat	0	-65	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-65	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-65	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
560	URHEILU-JA ULKOILUALUEET						
462	ULKOPELIKENTÄN KATE+ TEKOJÄÄ						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	-10	0,00	-380	0
	Investointimenot yht.	0	0	-10	0,00	-380	0
	Rahoitusosuudet						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	0	0,00	115	0
	Rahoitusosuudet yht.	0	0	0	0,00	115	0
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-10	0,00	-265	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK						
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.						
560	URHEILU-JA ULKOILUALUEET						
467	URHEILUKENTÄN ALUEEN KEHIT.						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	-100	-125	25,00	-105	0
	Investointimenot yht.	0	-100	-125	25,00	-105	0
	Rahoitusosuudet						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	30	77	156,70	70	0
	Rahoitusosuudet yht.	0	30	77	156,70	70	0
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-70	-48	-31,40	-35	0

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos- % 2020- 21	TS2022	TS2023
/1000€						
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK					
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK					
8570	Hyvinv. ja palv. Ltk:n inv.					
	Investointien talousarvio					
	Investointimenot					
1005	0	-12	0	-100,00	0	0
1130	-84	-400	-210	-47,50	-845	-100
1135	-19	-77	-17	-77,90	0	0
1142	0	-30	0	-100,00	0	0
1164	0	0	-23	0,00	0	0
1170	-15	-34	0	-100,00	0	-100
1173	-105	-160	-221	38,80	-10	-10
1174	-44	-49	-210	328,40	0	-45
	-268	-762	-681	-10,60	-855	-255
	Rahoitusosuudet					
1130	35	114	77	-32,50	213	35
	35	114	77	-32,50	213	35
	Omaisuu den myynti					
	-233	-648	-604	-6,70	-642	-220

10.4 Elinvoiman ja kestävä kasvun lautakunta

10.4.1 Liikenneväylät

Uusien asemakaava-alueiden katujen rakentaminen sekä katualueiden ja niiden ympäristön viimeistelytöiden tekeminen.

Investointien toteuma

ALUE	TP 19	TA 20	TA 21
HAUTALAHTI - kaava 2018	Hautalahdentie, Myllynsiipi, Lahdenranta I-osa ja Ahomansikka rakennettiin val- miiksi	<ul style="list-style-type: none"> Lahdenranta II-osa Mesimarja Hetantie Yhteensä 225 000 euroa	Timanttitie Yhteensä 35 000 euroa
SILLANNIITTY - kaava 2018	Sillanniityntien I-vaiheen rakennus- työt aloitettiin	<ul style="list-style-type: none"> Liikenneympyrä Sillanniityntien I- vaihe Yhteensä 350 000 euroa	<ul style="list-style-type: none"> Liikenneympyrän jatkaminen Sillanniityntien I-vaihe jatkaminen oikealle kääntyvän kaistan rakentami- nen Yhteensä 180 000 euroa
KINKOMAA -Peltolampi (kaava 2018) -Liisalan alue valmistui 2018	Peltolammen Vella- monpolun jatkon I- vaihe rakennettiin valmiiksi	Peltolammen Unta- monpolun II-jatko 110 000 euroa	Peltolammen Vellamonpolun III-jatko 55 000 euroa
ETELÄPORTTI -kaava 2019	Muuramen kunnan Eteläportintien ra- kennustyöt aloitettiin	I-rakennusvaihe 60 000 euroa	Kaavan mukainen kunnallistekniikka rakennettu
ISOLAHTI -osayleiskaava 2012 -ELK §57/14.5.2019 (ehdollisuus rakentamisen aloittamiselle)		I-rakennusvaihe 240 000 euroa	I-rakennus-vaiheen jatkaminen jos Niinilähteentien rakentamisen ehdot eivät täyty, niin ennalta nimeämätön perusparannettava katu sillä ehdoin, että työresursseja vapau- tuu 120 000 euroa
SEUNAVUORI -kaava 2014	Rakentamisessa tauko	Rakentamisessa tauko	<ul style="list-style-type: none"> Saarikonvuorentien jatkaminen Usvatie Huurrepolun alku Yhteensä

ALUE	TP 19	TA 20	TA 21
			225 000 euroa
VELKAPOHJA -Kappelintien asemakaavan muutos x.x.2020/21			Kappelintie hau- tausmaalle 150 000 euroa
TERVAMÄKI - Asemakaavan laajennus 2011	Uusia tontteja ei tarjota	Uusia tontteja ei tar- jota	Uusia tontteja ei tar- jota
ASUNTOALUEIDEN VIIMEIS- TELY -toteutetaan kun suurin osa alueiden tonteista on raken- nettu -määräraha ei ole tarkoitettu päällystämiseen.	Uusien asuntoaluei- den viimeistelyä tehtiin Murtolam- men, Rajalan ja Kin- komaan alueille	Uusien asuntoaluei- den viimeistely 20 000 euroa	Uusien asuntoaluei- den viimeistely 20 000 euroa

Investointien toteutumisen analysointi

Uusia alueita rakennetaan toteutuneiden asemakaavojen mukaisesti ja uusien luovutettavien tonttien mukaisesti.

Vuonna 2021 aloitetaan Seunavuoren laajennusalueen rakentaminen (Saarikonvuorentien jatko, Huurrepolun alku, Usvatie). Lisäksi jatketaan Hautalahden, Peltolammen ja Sillanniityn alueiden rakentamista. Velkapohjassa rakennetaan Peltolantieltä lähtevää Kappelintietä hau-
tausmaalle.

Murtolammen alueella pidetään vielä rakentamisessa taukoa, sillä vuonna 2017 valmistuneelta alueelta on vielä muutama tontti vapaana.

Elinvoiman ja kestävän kasvun lautakunnan päätöksen mukaan (§57/14.5.2019 ELK) Isolahden osayleiskaavan alueelle varaudutaan rakentamaan kokoojatie, jos vähintään kaksi tonttia on myyty rakennuspaikoilta 1-4.

Tervämäen alueella on pidetty rakentamisen osalta taukoa. Alueella on kokonaisuudessaan melko rinteinen ja haastava maasto. Alueella on rakentamatta Riekontietä 150 m, jonka varrella on kaavareserviä 7 tontille. Alueen toteuttamista tarkastellaan Kesämaan kaavoituksen jälkeen.

KEVYEN LIIKENTEEEN VÄYLÄT

Hanketavoitteet

Palveluiden saatavuus kävelen ja pyöräillen keskustan ja asuntoalueiden välillä.

Investointien toteuma

ALUE	TP 19	TA 20	TA 21
KOKO KUNNAN ALUE	Keihästien kevyen liikenteen väylä valmistui	Sanantien kevyen liikenteen väylä 100 000 euroa	Kappelintien kevyen liikenteen väylän rakentaminen hautausmaalle Saarikonvuorentien jatkon kevyen liikenteen väylän rakentaminen Yhteensä 130 000 euroa
			Kinkovuorentien kevyen liikenteen väylä (MAL-hanke) 287 000 euroa

Investointien toteutumisen analysointi

Kappelintien kevyen liikenteen väylän rakentaminen helpottaa hautausmaalle pääsyä. Saarikonvuorentien kevyen liikenteen väylää jatketaan tulevalle asuinalueen laajennukselle.

Kevyen liikenteen kehittämissuunnitelma valmistui loppuvuonna 2017. Suunnitelma sisältää verkoston kehittämisen lisäksi myös nykyisen väylästäön korjauskohteet. Tärkeimpinä kehittämiskohteita ovat Niittyahon, Sanantien, Kenttätien, Peltolantien jatkon (Kappelintien) kevytliikenneväylät, joista kehittämissuunnitelman jälkeen on toteutettu Niittyahon (Havutien, Keihästien) ja Sanantien kohteet.

Kinkovuorentien jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu on käynnistetty ELYn toimesta vuonna 2019. Kunnanhallituksen päätöksellä (KH:31.8.2020 148§) kunta on sitoutunut väylän rakentamiseen (MAL-sopimuskohde).

MUUT LIIKENNEVÄYLÄT

Hanketavoitteet

Kaavateiden ja hulevesijärjestelmien rakentaminen, perusparantaminen, liikenneturvallisuutta lisäävät kohteet ja toimet sekä asfaltointi.

Investointien toteuma

KOHDE	TP 19	TA 20	TA 21
Perusparannettavat kohteet	Kinkorinteen risteysalueen pienet korjaustyöt vesihuollon peruskorjauksen yhteydessä	<ul style="list-style-type: none"> • Kinkorinne • Sanantie • Ennalta nimeämätön kohde (jos työresurssien vapautuu) Yhteensä 200 000 euroa	jos Niinilähteentien rakentamisen ehdot eivät täyty, niin ennalta nimeämätön perusparannettava katu sillä ehdoin, että työresursseja vapautuu
Asfaltoitavat kohteet	Rajalan, Murtolammen, Verkkoniemen Liisalan, keskustan alueilla	150 000 euroa	150 000 euroa
Hulevesijärjestelmät	Hulevesijärjestelmät <ul style="list-style-type: none"> • Hautalahti • Peltolampi Sillanniityn kosteikkopuiston rakentamista jatkettiin	Sillanniityn kosteikkopuisto Punasillan hidastusallas Hulevesiputket Yhteensä 350 000 euroa	Hulevesijärjestelmät <ul style="list-style-type: none"> • Hautalahti • Sillanniitty • Peltolampi • Seunavuori • Punasilta Yhteensä 150 000 euroa
Kohteet, jotka vaativat välitöntä korjausta kesken toimintakauden	Rakennettujen katujen pieniä korjaustöitä	25 000 euroa	25 000 euroa

Investointien toteutumisen analysointi

Teiden päällystäminen vähentää liikenneväylien kunnossapitokustannuksia ja lisää käyttömu-kavuutta. Uudet kokonaan rakennetut kadut asfaltoidaan yleensä seuraavana vuonna. Ns. vanhoilla alueilla asfaltointi edellyttää, että katu on peruskorjattu. Vanhoilla alueilla tehdyt toimet tiivistävät yhdyskuntarakennetta.

Vuonna 2021 tavoitteena on rakentaa uusia alueita (Seunavuori, Hautalahti, Peltolampi, Sillanniitty). Punasillan alueella jatketaan hulevesien järjestelmien rakentamisen töitä. Uudisrakentamiskohteet ovat isoja, joten perusparannettavaksi kohteena esitetään ennalta nimeämätön kohde, jos työresursseja vapautuu sekä Isolahden Niinilähteentien rakentamisen ehdot eivät täyty.

Asfaltoitaviin katuihin varattu määräraha kohdennetaan tarkemmin lautakunnassa vuoden alussa.

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
408	KINKOVUOREN KEV.L.(MAL)						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	-287	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-287	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-287	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
409	LIIKENNEVÄYLÄT						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	0	0,00	-1 375	-1 345
	Investointimenot yht.	0	0	0	0,00	-1 375	-1 345
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	0	0,00	-1 375	-1 345

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
412	ASFALTOINTI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	-150	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-150	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-150	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
413	ETELÄPORTTI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-19	-60	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	-19	-60	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-19	-60	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
415	ASUNTOALUEIDEN VIIMEISTELY						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-25	-20	-20	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-25	-20	-20	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-25	-20	-20	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
416	MUUT ENN.NIMEÄMÄTTÖMÄT TIET						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	-25	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-25	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-25	0,00	0	0

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1050 ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725 Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540 LIIKENNEVÄYLÄT						
417 MUUT LIIKENNEVÄYLÄT						
Investointien talousarvio						
Investointimenot						
1130 Kadut,tiet,torit ja puistot	-188	-475	0	-100,00	0	0
Investointimenot yht.	-188	-475	0	-100,00	0	0
Rahoitusosuudet						
Omaisuu den myynti						
Investoinnit netto	-188	-475	0	-100,00	0	0

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1050 ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725 Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540 LIIKENNEVÄYLÄT						
418 HULEVESIVERKOSTO						
Investointien talousarvio						
Investointimenot						
1130 Kadut,tiet,torit ja puistot	0	-15	0	-100,00	0	0
1141 Hulevesiverkostot	-167	-335	-150	-55,20	-200	-200
1196 Keskeneräiset hankinna (puisto)	-96	0	0	0,00	0	0
Investointimenot yht.	-263	-350	-150	-57,10	-200	-200
Rahoitusosuudet						
1196 Keskeneräiset hankinna (puisto)	45	0	0	0,00	0	0
Rahoitusosuudet yht.	45	0	0	0,00	0	0
Omaisuu den myynti						
Investoinnit netto	-218	-350	-150	-57,10	-200	-200

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
420	SEUNAVUORI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	-285	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-285	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-285	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
421	KINKOMAA LIIKENNEVÄYLÄT						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-72	-110	-55	-50,00	0	0
	Investointimenot yht.	-72	-110	-55	-50,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-72	-110	-55	-50,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
422	KEIHÄSTIEN KEVYENLIIK.VÄYLÄ						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-178	0	0	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-178	0	0	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-178	0	0	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
423	HAUTALAHTI/LIIKENNEVÄYLÄT						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-673	-225	-35	-84,40	0	0
	Investointimenot yht.	-673	-225	-35	-84,40	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-673	-225	-35	-84,40	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
424	SILLANNIITTY (KATU)						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-49	-350	-180	-48,60	0	0
	Investointimenot yht.	-49	-350	-180	-48,60	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-49	-350	-180	-48,60	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
427	VELKAPOHJS, KAPPELINTIE						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	0	-220	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-220	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-220	0,00	0	0

		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
	/1000€						
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
540	LIIKENNEVÄYLÄT						
497	ISOLAHTI/NIINILÄHTEENTIE						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	0	-240	-120	-50,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-240	-120	-50,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-240	-120	-50,00	0	0

10.4.2 Tievalaistus

Hanketavoitteet

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteena on kaikkien katujen ja kevyen liikenteen väylien valaiseminen energiatehokkaasti.

Investointien toteuma

KOHDE	TP 19	TA20	TA 21
Katuvalaistusta uusien katujen sekä kadun perusrannushankkeiden kohteisiin	Uudet valaisimet: Punasillanmäentie ja kevytväylä, Hiirenporras, Kuurapolku, Korvenkyläntien kevytväylä Valaisinvaihdot 34 kpl	Uudet valaisimet Valaisinvaihdot 40 000 euroa	Uudet valaisimet Valaisinvaihdot Muuramentien valaisimet 85 000 euroa

Valaistukseen varattu määräraha kohdennetaan tarkemmin lautakunnassa.

Vuonna 2016 saatiin päätökseen elohopeapohjoisten katuvalolamppujen vaihto ja vuonna 2017 suoritettiin katuvalokeskusten kuntokartoitus.

Uusien valaistavien katujen lisäksi vuonna 2021 vaihdetaan keskustan alueelle xxx lamppua. Muuramentien vanhoja valaisimia uudistetaan Peltolantien ja Kinkovuorentien liittymien väliltä III-vaiheessa.

Investointien toteutumisen analysointi

Tievalaistuksen tarkoituksena on parantaa ihmisten asuin- ja työympäristöä sekä edistää viihtyvyyttä ja turvallisuutta. Valaistuksen laajentaminen lisää käyttömenoja.

		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€							
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725	Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
545	TIEVALAISTUS						
410	TIEVALAISTUS						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1142	Sähköjohdot,ulkovalaistuslait-	-29	-40	-85	112,50	-70	-70
	Investointimenot yht.	-29	-40	-85	112,50	-70	-70
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuksien myynti						
	Investoinnit netto	-29	-40	-85	112,50	-70	-70

MITTAUS

Hanketavoitteet

Tavoitteina ovat edellytysten luominen asemakaavan toteuttamiselle ja maankäytön suunnittelulle merkitsemällä asemakaavan mukaiset rakennuspaikat maastoon ja tekemällä asema-kaavoitusta varten maankäyttö- ja rakennuslain sekä JHS 185:n vaatimukset täyttävät pohjakartat ja kartta-aineistot.

Investointien toteutuma

KOHDE	TP 19	TA 20	TA 21
Mittauskalusto Kartat	Takymetri hankittiin Numeerinen pohjakartta valmistui	ei investointeja	ei investointeja

Investointien toteutumisen analysointi

Mittauslaitteen kalustoa uusitaan tekniikan kehittyessä, jotta pystytään tuottamaan asianmukaisia mittauspalveluja kunnan toimintaan. Jatkossa tulee harkintaan toisen mittauslaitteen hankinta.

Muuramen kunta kasvaa ja kehittyy, jonka johdosta uusia alueita asemakaavoitetaan.

10.4.3 Kaluston hankinta**Hanketavoitteet**

Elinvoiman ja kestävä kasvun lautakunnan toimintaan tarvittavan kaluston hankinta.

Investointien toteuma

KOHDE	TP 19	TA 20	TA 21
Kalusto	nosturikuorma-auto	Iso traktori 130 000 euroa	Traktorin kuorma peräkärri 18 000 euroa

Investointien toteutumisen analysointi

Konekeskuksen tarkoitus on tukea kunnan omia toimintoja ja myydä niihin palveluja omakustannushintaan sekä ylläpitää töiden sujumisen kannalta välttämätöntä konekanta.

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
1050 ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1050 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK						
8725 Elinv. ja K. Kasvun Ltk:n inv						
400 ELK LTK						
460 ELKA LTK:N IRTAIMISTO						
Investointien talousarvio						
Investointimenot						
1005 Tietokoneohjelmistot	-63	0	0	0,00	0	0
1164 Muut kuljetusvälineet	-179	0	0	0,00	0	0
1170 Muut liikkuvat työkoneet	0	-130	-18	-86,20	-15	-20
1174 Muut laitteet ja kalusteet	-20	0	0	0,00	0	0
Investointimenot yht.	-262	-130	-18	-86,20	-15	-20
Rahoitusosuudet						
Omaisuu den myynti						
Investoinnit netto	-262	-130	-18	-86,20	-15	-20

10.5 Koko kunnan investoinnit

KONEET JA KALUSTO 2021 - 2023	2021	2022	2023
Tukipalvelukeskus			
ICT Atk-ohjelmat	18000	20000	20000
Atk-laitteet	50000	40000	50000
Keskuskeittiö			
Kuljetusauto	45000		
Tukipalvelukeskus yhteensä	113000	60000	70000
Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta			
Kirjasto Atk-laitteet	14000		
Muut laitteet ja kalusteet	24000		
Varhaiskasvatus			
Atk-laitteet	10000		
Muut laitteet ja kalusteet	71000		
Esiopetus Atk-laitteet		10000	10000
Muut laitteet ja kalusteet			45000
Isolahden koulu			
Atk-laitteet	19960		
Muut laitteet ja kalusteet	16600		
Kinkomaan koulu			
Atk-laitteet	82540		
Muut laitteet ja kalusteet	98300		
Mäkelänmäen koulu			
Atk-laitteet	44860		
Nisulanmäen koulu	49990		
Puistot Muut kuljetusvälineet	23000		
Muut liikkuvat työkoneet			100000
Hyvinvointi ja palv. LTK inv. Yhteensä	454250	10000	155000
Muuramen Hyvinvointi -liikelaitos			
Atk-ohjelmat	45000		
Atk-laitteet	35000		
Muut laitteet ja kalusteet	15000		
Muuramen Hyvinvointi -liikelaitos yhteensä	95000		
Elinvoiman ja kest.kasvun LTK			
Muut liikkuvia työkoneet	18000	15000	20000
Vesihuolto Muut liikkuvia työkoneet	30000		
Elinvoiman ja kes.kasvun ltk yhteensä	48000	15000	20000
Koneet ja kalusto yhteensä	710250	85000	245000

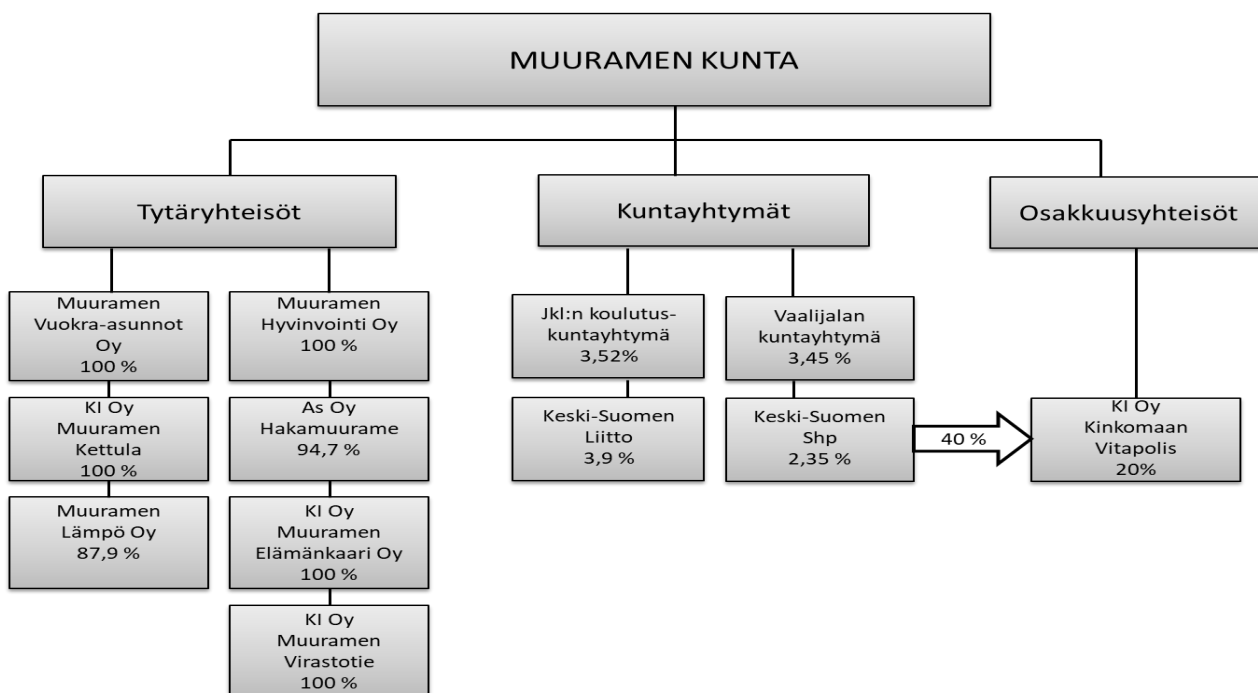
	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
/1000€						
Investointien talousarvio						
Investointimenot						
1005 Tietokoneohjelmistot	-148	-97	-63	-35,20	-20	-20
1100 Maa- ja vesialueet	-1 086	-140	-150	7,10	-150	-150
1115 Hallinto- ja laitosrak.hankinta	0	0	0	0,00	-200	-1 640
1123 Muut rakennukset	0	0	-150	0,00	-470	-5 600
1130 Kadut,tiet,torit ja puistot	-1 464	-1 895	-1 587	-16,30	-2 220	-1 445
1135 Sillat,laiturit ja uimalat	-19	-77	-17	-77,90	0	0
1140 Vedenjakelu- ja viemäriverkko	-596	-1 115	-1 130	1,30	-960	-1 230
1141 Hulevesiverkostot	-167	-335	-150	-55,20	-200	-200
1142 Sähköjohdot,ulkovalaistuslait-	-29	-70	-85	21,40	-70	-70
1164 Muut kuljetusvälineet	-200	-75	-68	-9,30	0	0
1170 Muut liikkuvat työkoneet	-64	-164	-48	-70,70	-15	-120
1173 ATK-laitteet	-180	-327	-306	-6,20	-50	-60
1174 Muut laitteet ja kalusteet	-64	-49	-225	359,00	0	-45
1196 Keskeneräiset hankinna (puisto	-96	0	0	0,00	0	0
1201 Tytär yhteisö osakkeet/osuudet	21	0	0	0,00	0	0
1210 Muut osakkeet ja osuudet	-3	0	0	0,00	0	0
1115 Hallinto- ja laitosrak.hankinta	-629	-2 375	-2 421	1,90	-200	-1 080
1195 Keskeneräiset hankinnat	-32	0	0	0,00	0	0
1115 Hallinto- ja laitosrak.hankinta	0	-56	0	-100,00	0	0
Investointimenot yht.	-4 756	-6 775	-6 400	-5,50	-4 555	-11 660
Rahoitusosuudet						
1115 Hallinto- ja laitosrak.hankinta	157	0	0	0,00	0	0
1130 Kadut,tiet,torit ja puistot	35	114	77	-32,50	213	35
1196 Keskeneräiset hankinna (puisto	45	0	0	0,00	0	0
Rahoitusosuudet yht.	237	114	77	-32,50	213	35
Omaisuu den myynti						
1100 Maa- ja vesialueet	94	60	60	0,00	60	60
Omaisuu den myynti yht.	94	60	60	0,00	60	60
Investoinnit netto	-4 425	-6 601	-6 263	-5,10	-4 282	-11 565

Sisältää myös vesilaitos taseyksikön ja Muuramen hyvinvointi liikelaitoksen investoinnit.

11 KONSERNI

Muuramen kunnan konsernin osalta jatketaan edelleen kokonaistarkastelua, jossa selvitetään konsernirakenteen tarkoituksenmukaisuutta ja tehdään tarvittavat lisäesitykset konsernirakenteen uudelleenjärjestelyiksi. Tarkastelussa jatketaan jo aloitettua ja osin toteutettua konserni-yhtiöiden ja suoraan kunnan omistamien kiinteistöjen tarkoituksenmukaista hallintaa.

Kiinteistöosakeyhtiö Hakamuurame on vuoden 2020 aikana muutettu asunto-osakeyhtiöksi ja Kiinteistö Oy Elämänkaari tullaan siirtämään vuoden 2021 aikana osaksi kunnan kiinteistöomaisuutta. Elämänkaaren toiminnalle kiinteistöosakeyhtiömuotoisena ei ole enää perusteita, koska kaikki tiloissa tapahtuva toiminta on tällä hetkellä kunnan omaa toimintaa.

11.1 As Oy Hakamurame

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimiala on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä vuokrata kiinteistöissä olevia huoneistoja. Kunnan omistus on 95 %.

Palvelusuunnitelma

Tuotetaan vuokra-asumista Muuramen kunnan asukkaille. Toteutetaan terveellistä asumista turvallisessa ympäristössä.

Yhtiön asettamat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Hyvä talous ja kilpailukykyiset vuokrat Kiinteistön ja asuntojen hyvä kunto	Käyttöaste 99 % Vaihtuvuus <15 %	Asuminen edullista Asunnot kunnossa

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Velkojen takaisin maksuaika	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti
Vuokratulot	115 t€	83 t€	83 t€	85 t€	86 t€
Tulos	0 €	0 €	0 €	0 M€	0 M€
Lainavastuut	0 €	0 M€	0 M€	0 M€	0 M€
Asuntojen määrä lkm.	21 kpl	21 kpl	21 kpl	21 kpl	21kpl
Käyttöaste- %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %
Vaihtuvuus	10 %	10 %	15 %	10 %	10 %

TALOUSARVIO JA TALOUSARVIOPERUSTEET

Toiminnantuotot	Toiminnankulut	Pääomamenot	Kulut yhteensä
83 327,31 €	83 316,75 €	0 €	83 327,31 €

Talousarvio perustuu vuoden 2019 toteutuneisiin tietoihin sekä vuoden 2020 ennusteisiin ja tiedossa oleviin kustannuksien nousuun.

Kiinteistöhuollon hinta nousee 2,0 % vuodelle 2021.

Lämpöenergia maksut arvoitu nousevan 2,0 %.

Vedenhinta arvioitu pysyvän nykyhinnan mukaisena.

Jätehuoltoon arvioitu hinnan nousevan 5 %.

Kiinteistövero muodostuu verottajan määrittämän rakennuksen verotusarvon pohjalta.

Korjauksiin varataan 15 500 euroa.

Investoinnit ja lainat
Yhtiö on velaton.

Vastikkeet
Yhtiö perii omistajilta 3,52 €/os./kk hoitovastiketta.

Poistot ja tulos
Suunnitelman mukaiset poistot ovat vuosittain rakennuksista 4 %, koneista ja laitteista 25 % sekä rakennelmista 20 %.
Suunnitelman mukaiset poistot käsitellään tilinpäätöksen yhteydessä.
Vuosittainen tulos on 0 €.

11.2 Muuramen Lämpö Oy

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Tuottaa lämpöä (kaukolämpöä) asiakasyhtiöille, tuottaa kiinteistöhoitopalveluja asiakasyhtiöille (huolto ja siivous), vuokrata tiloja Y4-Yrittäjäyryyentalolta ja Kiinteistö Oy Muuramenportista ja tuottaa hallinnollisia palveluja Muuramen Vuokra-asunnot Oy:lle ja Kiinteistö Oy Hakamuuramelle.

Kunnan omistusosuus suoraan 87,9 % ja Muuramen Vuokra-asuntojen kautta 100 %.

Palvelusuunnitelma

Muuramen kaukolämpöverkkoalueen kaukolämpö ostetaan Jyväskylän Energialta vuonna 2013 solmitulla hankintasopimuksella. Kaukolämpö tuotetaan ekotehokkaana yhteistuotantona turpeella ja puulla. Punasillanalueen kaukolämpö ostetaan Vapo Oy:ltä vuonna 2007 sovitulla hankintasopimuksella. Kaukolämpö tuotetaan pelletillä.

Yhtiön asettamat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Asiakasmäärän kasvattaminen Vuokrausaste	vuokrasopimusten määrä ja asiakassuhteiden pitäminen nykytasolla	liikevaihto, markkinointi, asiakassuhteet liikevaihdon varmistamiseksi
Tuotantotavoitteet Lämpöverkon laajuus	säilytetään nykytasoinen noin 22.000 MWh	verkoston ylläpito, verkoston saneeraus, hinnoittelu

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TP20 30.9.2020	TA21	2021
Talouden tunnusluvut:					
- omavaraisuusaste	- 21,5 %	-	-	-	-
- velkojen takaisinmaksuaika	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset
-	-	-	-	-	-
- lämmöntuotanto	- 21.535 MWh	- 23.000 MWh	- 13.760 MWh	- 20.500 MWh	-
- liikevaihto	- 2,25 M€	- 2,49 M€	- 1,55 M€	- 2,44 M€	- 22.000 MWh
- tulos	- 169.761 €	- 200.000 €	- 353.000 €	- 100.000 €	- 2,5 M€
- lainavastuut	- 1,18 M€	- 1,2 M€	- 1,22 M€	- 1,22 M€	- 100.000 € - 0,96 M€
Toiminnan tunnusluvut:					
- liittymien määrä	- 110 kpl	- 111 kpl	- 111 kpl	- 111 kpl	- 112 kpl
- hoidettavat kiinteistöt, lkm	- 55 kpl	- 54 kpl	- 54 kpl	- 54 kpl	- 55 kpl
- vuokraus	- 17/20 kpl	- 17/20 kpl	- 11/20 kpl	- 17/20 kpl	- 20/20 kpl
- MVA	- 108.300 €	- 174.000 €	- 133.447 €	- 180.000 €	- 180.000 €
Henkilöstö (lkm vuoden lopussa)	10 vakituista ja 6 kesä-talvituu-raajaa	9 vakituista ja 6 kesä-talvituu-raajaa	10 vakituista ja 6 kesä-talvituu-raajaa	10 vakituista ja 6 kesä-talvituu-raajaa	10 vakituista ja 6 kesä-talvituu-raajaa

TALOUSARVIO JA TALOUSARVIOPERUSTEET

Talousarvio perustuu aikaisempien vuosien toteutuneisiin tietoihin sekä vuoden 2021 ennusteisiin ja kotimaisella polttoaineella toteutettuun lämmönhankintasopimukseen Nevelin ja Alvan kanssa.

Tulot
Lämpötalous

Lämmönmyynnin kasvua ei ole tapahtunut, vertailuna vuoden 2019 myynti -9,2 %. Uusia liittymiä ei ole tehty. Tällä hetkellä ei ole näköpiirissä laajentaa verkkoa, mutta alustava suunnittelu on käynnistetty kunnan kaavoittamalle alueelle 9-tien vieressä (Sillanniitty).

Myynti lasketaan n. 15 %:n häviön mukaisesti ostoista. Hyötysuhde on asetettu kyseiselle tasolle (putkistohäviö ja mittarivirheet aiheuttavat häviön).

Lämmön myyntihintaa nostettiin viimeksi 1.1.2015 alkaen 1,6 %:lla (energian hintaa ja perusmaksuja). Vuodelle 2021 on nousupainetta lämpöenergiassa, koska lämpöenergian ostohinta ja näkymät vuoden loppupuolella ovat nousussa. Perusmaksun osuus kokonaisliikevaihdosta on tällä hetkellä n. 30,0 %. Esitän lämpöenergian hintaa pidettäväksi ennallaan 63,00 €/MWh alv 0, vaikkakin ostohinnassa on nousupainetta (Muuramen Lämmön energian hinta ei ole ylä- eikä alarajalla tällä hetkellä vaan siinä keskellä verrattuna muihin lämpöyhtiöihin. Mediassa on kovasti keskusteltu vaihtoehtoisista energiamuodoista ja tämän vuoksi energian hintaa ei ole syytä nostaa tässä vaiheessa. Perusmaksujen osalta esitän myös, että hinnat pidetään ennallaan (perusmaksuja on korotettu 12,0 % 2019 ja 12,0 % 2020).

Hallitus esittää vuoden 2021 korotuksiksi lämpöenergian osalta 0,0 % ja perusmaksujen osalta 0,0 %.

Kiinteistöhoito

Nykyisellä henkilöstöllä pystytään hoitamaan tämänhetkiset asiakkaat. Huoltoautoista kolme on omia ja neljännestä huoltoautosta on tehty leasing-sopimus. Ulkoaluekoneista kaksi on omaa ja kolmannelle on tehty leasing-sopimus.

Kesäisin nurmikonhoito ja talvisin lumityöt työllistävät tilapäisesti 4-6 henkilöä.

Kiinteistöhoitomaksuja on korotettu viimeksi 1.1.2020 alkaen 2,0 %. Vuodelle 2021 hinnannousupainetta on, koska seuraavia korotuksia kustannuksiin on tulossa:

- palkat, yleiskorotus +2,0 %
- polttoaineiden hinnat, valmistevero +4,0–5,0 %
- kone- ja ajoneuvo kustannukset +5,0 %
- muut yleiskustannukset +2,0 %

Toimintoja tehostamalla pystymme saavuttamaan säästöjä, joilla kompensoidaan tulevia korotuksia. Näiden perusteella esitän, että kiinteistöhoitojen sopimushintoja ja lisätyöhintoja ei korotettaisi 1.1.2021 alkaen.

Hallitus esittää vuoden 2021 korotuksiksi 0,0 %.

Muuramen Vuokra-asunnot Oy:lle tehdään lisäpalveluna edelleen huoneistojen muuttotarkastuksia, joiden yhteydessä tehdään pienet korjaukset kunnan tulevan omistajapolitiikan mukaisesti.

Pienkorjauksia ja asiakkaiden pienhankintoja varten ostetaan edelleen tarvikkeita huoltoautoon ja varastoon, jotka sitten laskutetaan asiakkailta toimitusten mukaan.

Hallinnointi

Muuramen Lämpö Oy hoitaa Muuramen Vuokra-asunnot Oy:n ja Kiinteistö Oy Hakamuuramen hallintoa kahden henkilön voimin.

Vuokraus

Vuokratiloja on tällä hetkellä Y4 Yrittäjäyys talossa ja Kiinteistö Oy Muuramenportissa. Muuramenportin tilat on kokonaan vuokrattu (74 m² liiketila on omassa käytössä). Y4:ssä tilat on vuokrattu 70 % eli vapaana on pieniä ja isoja toimistohuoneita.

Investoinnit ja lainat

Yhtiöllä on lainaa kaiken kaikkiaan n. 1,25 M€ vuoden 2021 alussa.

Poistot ja tulos

Suunnitelman mukaiset poistot on esitetty talousarviossa. Talousarviossa pyritään positiiviseen tulokseen.

11.3 Kiinteistö Oy Muuramen Kettula

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Yhtiön tehtävänä on hallita ja ylläpitää sille vuokrattuja tontteja ja niille rakennettuja rakennuksia. Yhtiön omistaa Muuramen kunta 100 %.

Palvelusuunnitelma

Yhtiön omistamia asuntoja vuokrataan muuramelaisille syrjäytymisuhan alaisille tai syrjäytyneille, entisille tai nykyisille päihteiden käyttäjille ja muille henkilöille, joiden on vaikea saada muuta asuntoa. Yhtiö tarvitsee lähes vuosittain avustusta kunnalta, koska toiminta on tappiollista.

Yhtiön asettamat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet	saatavien hallinta, vuokralaisten määrä	laskutus, perinnän tehokkuus
Tuotantotavoitteet Kustannukset (hoito ja rahoitus) Avustukset omistajalta	yhtiön tulot kattavat menot avustusten määrän pieneminen	vuokralaisvalinta, avustuksen pieneminen kunnalta

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TP 20 30.9.20	TA21	2022
Talouden tunnusluvut:					
- velkojen takaisinmaksuaika	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset
- hoitokulu	- 49.531 €	- 44.000 €	- 21.883 €	- 31.428 €	- 45.000 €
- rahoituskulu	- 35.835 €	- 35.700 €	- 31.732 €	- 41.965 €	- 35.700 €
- lainavastuut	- 0,36 M€	- 0,358 M€	- 0,358 M€	- 0,324 M€	- 0,29 M€
Toiminnan tunnusluvut:					
- huoneistoja	- 16	- 16	- 15	- 16	- 16
- neliövuokra	- 13,15 €/m ²	- 13,85 €/m ²	- 13,85 €/m ²	- 14,30 €/m ²	- 14,50 €/m ²

TALOUSARVIO JA TALOUSARVIOPERUSTEET

Talousarvion perustaksi on otettu aikaisempien vuosien toteutuneet kulutukset ja nyt tiedossa olevat hinnat tai hintojen muutosennusteet vuonna 2021. Talousarvion laskelmat on tehty yhdisteenä kummankin kiinteistön osalta.

Kiinteistöhoitopalkkioon ei ole tulossa korotusta vuodelle 2021.

Isännöintitehtävien palkkiossa on huomioitu 2,0 % korotus vuodelle 2021.

Tilintarkastuspalkkioon on huomioitu 3,0 % korotus vuodelle 2021.

Veden hinta ei ole tulossa korotusta vuodelle 2021.

Sähköstä energian hinta on kilpailutettu ajalle 1.1.2021 – 31.12.2021 (kiinteistöjen ja huoneistojen sähkö ostetaan Väre Oy:ltä). Kulutus on riippuvainen asuntojen käyttöasteesta.

Jätehuollossa on varauduttu 0,0 % hinnankorotukseen.

Astioiden tyhjennyskerrat on minimoitu. Eri jätelajien erottelu toisistaan on olennaisen tärkeää kustannusten pitämiseksi kohtuullisina.

Vahinkovakuutusmaksut ovat voimassa 30.9.2021 saakka. Korotusta aiempaan vakuutusjaksoon on 0,0 %.

Kiinteistöveroprosentti pysyy ennallaan rakennuksen osalta: 0,50 %.

Tontin vuokra nousee sopimuksen mukaisesti inflaation verran.

Korjauksiin ja huoltoihin on varattu välttämättömät toimenpiteet.

HOITOKULUVUOKRA määritetään kummankin kiinteistön osalta samaksi.

Rahoituskuluvuokran osalta maksut ovat lähes samat, joten kummankin kiinteistön osalta voidaan vuokrat tasata. Vuosimaksut elävät Valtiokonttorin ilmoitusten mukaisesti. Kenttätie 23 suoritettu huoltomaalaus toteutettiin kunnalta otetulla lainalla siten, että 18.000 €:n laina lyhennetään 3 vuoden aikana (6.000 €/vuosi).

Vuokria ei koroteta 1.3.2021 alkaen.

Vuokrat:

Teollisuustie 22

14,30 €/m²/kk (vuokra sisältää sähkön)

Kenttätie 23

14,30 €/m²/kk (vuokra sisältää sähkön)

On mahdollista, että omistajalta tarvitaan kulujen kattamiseksi avustusta vuoden varrella.

11.4 Kiinteistö Oy Muuramen Virastotie

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Yhtiön tehtävänä on hallita ja ylläpitää sille rakennettua kiinteistöä. Yhtiön omistaa Muuramen kunta 100 %.

Palvelusuunnitelma

Kiinteistön toiminta on liiketilojen vuokraamista.

Yhtiön asettamat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet		
Tuotantotavoitteet Kustannukset (hoito ja rahoitus)	yhtiön tulot kattavat menot	laskutus ajantasainen

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TP20 31.10.20	TA21	2022
Talouden tunnusluvut:					
- velkojen takaisinmaksuaika	- 65.844 €	- 82.561 €	- 51.675 €	- 72.556 €	- 85.000 €
- hoitokulu	- 0 €	- 0 €	- 0 €	- 0 €	- 0 €
- rahoituskulu	- 0 €	- 0 €	- 0 €	- 0 €	- 0 €
- lainavastuut					

TALOUSARVIO JA TALOUSARVIOPERUSTEET

Talousarvion perustaksi on otettu toteutuneet kulutukset ja hintamuutokset vuodelle 2021.

Isännöintipalkkiossa on huomioitu 0,0 % korotus vuodelle 2021.
Pääsääntöisesti hallinnon kuluihin on arvioitu 3,0 % nousu.

Talonmiespalkkiossa on huomioitu Muuramen Lämpö Oy:n ilmoitus 0,0 % korotuksesta vuodelle 2021.

Lämpöenergian hintaan tai perusmaksun suuruuteen ei ole tulossa korotusta vuodelle 2021.

Veden hinta on hinnoiteltu kunnan taksan mukaan ja korotusta vuodelle 2021 ei ole tiedossa.

Sähkön hinta: Elenian siirtohinta perusmaksuineen, arvioitu siirtohinnan korotus vuodelle 2020 on toteutunut noin 10,0 %. Energia ostetaan kilpailutuksen mukaisena.

Jätehuollon maksut Mustankorkean taksan mukaisesti.

Vahinkovakuutus on kilpailutettu vuoden 2017 lopulla kun yhtiö siirtyi kunnalle.
Vakuutusmaksuun tulee korotusta vuodelle 2021 3,9 %.

Kiinteistövero määräytyy rakennuksen arvon pohjalta.
Kiinteistöveroprosentti on kunnan vuoden 2020 prosentti.

Korjauksiin varataan vuodelle 2021 6.000 €.

Vuokralaiset maksavat vuokrat yhtiöille, joilla katetaan yhtiön kulut.
Kunta ei erikseen maksa yhtiölle vastiketta.

Vuokratuotot alv 0 ja alv 24 yhteensä 53.151 € vähennettynä tilitettävä alv-osuus.

11.5 Muuramen Vuokra-asunnot Oy

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimiala on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä vuokrata kiinteistöissä olevia huoneistoja. Kunnan omistus on 100 %.

Palvelusuunnitelma

Tuotetaan vuokra-asumista Muuramen kunnan asukkaille. Toteutetaan terveellistä asumista turvallisessa ympäristössä.

Yhtiön asettamat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Asukasmäärän kasvattaminen		Asuminen edullista
Vuokrausaste	Käyttöaste 91 %	Asunnot kunnossa
Vaihtumisen pienentäminen	Vaihtuvuus <28 %	Markkinointi
Vuokrasaatavat / liikevaihto	> 2,5 %	Perinnän tehostaminen

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Velkojen takaisin maksuaika	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti
Vuokratulot	3,56 M€	3,97M€	3,97 M€	3,79 M€	3,79 M€
Tulos	0 €	0 €	0 €	0 M€	0 M€
Lainavastuut	15,8 M€	16,5 M€	15,8 M€	14,0 M€	14,0 M€
Asuntojen määrä lkm.	491 kpl	491 kpl	491 kpl	485 kpl	485kpl
Käyttöaste- %	89 %	91 %	91 %	92 %	92 %
Vaihtuvuus	25 %	30%	28 %	28%	28%

TALOUSARVIO JA TALOUSARVIOPERUSTEET

Toiminnantuotot	Toiminnankulut	Pääomamenot	Kulut yhteensä
3 968 910,47 €	2 453 276,06 €	1 520 606,26 €	3 968 910,47 €

Talousarvio perustuu vuoden 2019 toteutuneisiin tietoihin sekä vuoden 2020 ennusteisiin ja tiedossa oleviin kustannuksien nousuun.

Tulot

Vuokratulot

Vuokrat pysyvät ennallaan suurimmilta osin kohteissa ja vuokria peritään keskimäärin 10,91 €/m²/kk. Vuokratuottoja rasittaa käyttöasteen tuoma vuokratulojen menetykset.

Vuokran nousu on ollut keskimäärin pienempi kuin muissa lähikunnissa tai valtakunnallisesti.

Kulut

Hoitokulujen osalta varaudutaan noin 2,0 % nousuun mm. kiinteistöhuollon, kaukolämpö maksujen ja kiinteistöntäysarvovakuutuksien osalta.

Pääomavuokrien osalta nähdään noin -5,0 % laskua mm. Arava vuosimaksulainojen korkojen laskiessa ja konvertoitujen lainojen korkojen pysyessä ennallaan vuonna 2021.

Investoinnit ja lainat

Yhtiöllä on lainaa kaiken kaikkiaan 15,8 M€ vuoden 2020 alussa.

Poistot ja tulos

Suunnitelman mukaiset poistot ovat vuosittain rakennuksista 4 %, koneista ja laitteista 25 % sekä rakennelmista 20 %. Suunnitelman mukaiset poistot käsitellään tilinpäätöksen yhteydessä. Vuosittainen tulos on 0 €.

12 ERIYTETTY VESIHUOLTO

Kohderahoitteinen

Toiminta-ajatus

Jaettava talousvesi täyttää Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1352/2015) mukaiset vaatimukset.

Kunnan alueella muodostuva jätevesi johdetaan puhdistettaviksi Nenäinniemen keskuspuhdistamolle.

Kunnan vesihuoltolaitos toimii kunnan taseyksikkönä ja toiminta on kannattavaa.

Palvelusuunnitelma

Vesihuoltolaitos tuottaa ja jakelee hyvälaatuista talousvettä Muuramen keskustassa ja Kinkomaalla sekä tukkumyyntinä Jyväskylän Säynäsalon ja Korpilahden kaupunginosaan ja vesiosuuskunnille. Vesilaitoksen toiminta-alueita laajennetaan kaavoituksen myötä vuosittain.

Haja-alueiden vesihuolto on järjestetty joko vesiosuuskuntien toimesta tai kiinteistökohtaisilla laitteilla.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vesilaitos tuottaa STM:n asetuksen mukaista talousvettä ja hoitaa jätevedet ympäristöystävällisesti.	Veden laatu	Henkilöstön koulutus, saneeraustoimenpiteet
Vesihuoltolaitoksen tulee toimia kannattavasti.	Tulo- ja menoarvio	Taksapolitiikka ja riittävät resurssit
Häiriötön vesihuolto	Keskeytykset, häiriöt /vuosi	Saneeraukset ja verkoston kehittäminen
Talousveden laadun ja riittävyyden turvaaminen	Verkostoveden analyysitulokset , tuotettu talousvesi	Vesilaitosten kehittäminen

TALOUSARVION PERUSTELUT

Vesi- ja viemärlaitoksen toiminta jatkuu suunnitelmakaudella kunnan taseyksikkönä, joka itse kattaa menonsa. Suunnitelmakaudella toiminta painottuu vesi- ja viemärlaitoksen toimintavarmuuden kehittämiseen ja talousveden laadun varmistamiseen sekä saneeraustoimenpiteisiin.

Jätevesien puhdistuksen kustannukset ovat nousseet Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolla vuosina 2016-18 tehtävien saneeraus- ja laajennustoimenpiteiden johdosta, mutta ensi vuodelle kustannukset eivät nouse.

/1000€	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
Tulosbudjetti/1000€						
Liikevaihto	1 626	1 844	1 725	-6,40	1 742	1 760
Valmistus omaan käyttöön	87	115	125	8,70	134	135
Liiketoiminnan muut tuotot	36	5	16	255,60	16	16
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-178	-171	-181	5,80	-182	-184
Palvelujen ostot	-550	-536	-465	-13,20	-473	-478
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-411	-394	-411	4,20	-512	-518
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-84	-78	-81	3,90	0	0
Muut henkilösivukulut	-14	-15	-16	5,90	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-344	-402	-468	16,40	-526	-569
Liiketoiminnan muut kulut	-42	-57	-69	21,80	-13	-13
Liikelyjäämä (-alijäämä)	125	310	175	-43,50	185	149
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korvaus peruspääomasta	-47	-47	-47	0,00	0	0
Yli-/(-alijäämä) ennen sat.eriä	-47	-47	-47	0,00	0	0
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Tilikauden yli-jäämä (alijäämä)	78	263	128	-51,30	185	149

12.1 VESIHUOLLON INVESTOINNIT

UUDET ALUEET

Hanketavoitteet

Uusien asemakaava-alueiden vesihuollon rakentaminen kadun rakentamisen yhteydessä.

Investointien toteuma

ALUE	TP 19	TA 20	TA 21
HAUTALAHTI - kaava 2018	Hautalahdentie, Myllynsiipi, Lahdenranta I-osa ja Ahomansikka rakennettiin valmiiksi	<ul style="list-style-type: none"> • Lahdenranta II-osa • Mesimarja • Hetantie Yhteensä 225 000 euroa	Timanttitie Yhteensä 25 000 euroa
SILLANNIITTY - kaava 2018	Sillanniityntien I-vaiheen rakennustyöt aloitettiin	Sillanniityntien I- vaihe Yhteensä 120 000 euroa	Sillanniityntien I-vaihe jatkaminen Yhteensä 90 000 euroa
KINKOMAA -Peltolampi (kaava 2018) -Liisalan alue valmistui 2018	Peltolammen Vellamon- polun jatkon I-vaihe ra- kennettiin valmiiksi	Peltolammen Unta- monpolun II-jatko 65 000 euroa	Peltolammen Untamonpolun III-jatko 50 000 euroa
ETELÄPORTTI -kaava 2019	Muuramen kunnan Etelä- portintien rakennustyöt aloitettiin	I-rakennusvaihe 90 000 euroa	Kaavan mukainen kunnallistekniikka rakennettu
SEUNAVUORI -kaava 2014	Rakentamisessa tauko	Rakentamisessa tauko	<ul style="list-style-type: none"> • Saarikonvuorentien jatko • Usvatie • Huurrepolun alku Yhteensä 230 000 euroa
VELKAPOHJA -Kappelintien asemakaa- van muutos x.x.2020/21			<ul style="list-style-type: none"> • Kappelintie 150 000 euroa
TERVAMÄKI - Asemakaavan laajennus 2011	Uusia tontteja ei tarjota	Uusia tontteja ei tar- jota	Uusia tontteja ei tar- jota

Investointien toteutumisen analysointi

Uusia alueita rakennetaan toteutuneiden asemakaavojen mukaisesti ja uusien luovutettavien tonttien mukaisesti.

Vuonna 2021 aloitetaan Seunavuoren laajennusalueen rakentaminen (Saarikonvuorentien jatko, Huurrepolun alku, Usvatie). Lisäksi jatketaan Hautalahden, Peltolammen ja Sillanniityn alueiden rakentamista. Kappelintien varrelle on vireillä Harjunherin asemakaava sekä Peltolantien (Kappelintien) asemakaavan muutos ja laajennus.

Murtolammen alueella pidetään vielä rakentamisessa taukoa, sillä vuonna 2017 valmistuneelta alueelta on vielä muutama tontti vapaana.

Tervämäen alueella on pidetty rakentamisen osalta taukoa. Alueella on rakentamatta Riekontietä 150 m, jonka varrella on kaavareserviä 7 tontille. Alueen toteuttamista tarkastellaan Kesämaan kaavoituksen jälkeen.

VESIHUOLTOLAITOKSEN YLLÄPITO JA KEHITTÄMINEN

Hanketavoitteet

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on tuottaa ja toimittaa asiakkaille Sosiaali- ja terveystieteiden asetuksen (1352/2015) mukaista talousveden laatukriteerit täyttävää vettä.

Lisäksi vesihuoltolaitoksen tavoitteena on vastaanottaa ja johtaa jätevesiverkostoon tulevat jätevedet asianmukaisesti Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle.

Investointien toteuma

KOHDE		TA 20
SUURUSKANKAAN VESILAITOS Suuruskankaan vesilaitoksen vedestä osa on Muuratjärvestä rantaimetyntynyt vettä, jonka johdosta pohjaveden happipitoisuus on laskeutunut. Tällöin riskinä on veden mangaani- ja rautapitoisuuden nousu. Laitoksen vedenlaatu tulisi varmistaa ennen kuin riskitekijät alkavat näkyä vedenlaadussa.	Suuruskankaan vesilaitoksen vedenlaadun varmistamiseksi on aloitettu laitoksen toiminnan tehostamisen suunnitelman laatiminen. Vedenlaadun varmistamisen toimenpiteiden rakentaminen alkaa lupien tultua voimaan.	Suunnitelman laatimista ja eteenpäin viemistä jatketaan 50 000 euroa
	Aloitetaan laitoksen saneeraus-suunnitelman laatiminen	45 000 euroa
KINKOMAAN VESILAITOS Kinkomaan vesilaitokselta johdetaan talousvettä Kinkomaan taajama-alueelle, joka on voimakkaassa kasvussa. Alueelle tullaan lähivuosina kaavoittamaan uusia asuinalueita sekä olemassa olevien kaava-alueiden rakentaminen jatkuu. Tällä hetkellä Kinkomaan vesilaitoksella on käytössä yksi siiviläkaivo, jonka vedentuottokapasiteetti on jo maksimikäytössä. Vesilaitoksen kapasiteettiä ja tuottovuoroa on kohotettava, jotta pystytään vastaamaan kasvavaan vedenkulutukseen	Kehittämissuunnitelman esisuunnitelma on laadittu.	Jatketaan vedenoton, määrän ja laadun turvaamisen suunnitelman eteenpäin viemistä jatketaan 30 000 euroa
	Aloitetaan laitoksen saneerauksen yleissuunnitelman laatiminen	40 000 euroa

KOHDE		TA 20
INNANLAHDEN VESILAITOS Innanlahden vesilaitos on otettu käyttöön vuonna 1968, ja laitos on pitkälti tekniikaltaan alkuperäiskunnossa. Viime vuosikymmenten aikana laitokselle ei ole tehty suurempia investointeja. Laitos on toiminut pitkään varavesilaitoksena, mutta on nykyään jatkuvassa käytössä. Nykyiseltään pitkällä aikavälillä laitos ei tule täyttämään vedenlaadun vaatimuksia (hygienia-sointi)	Innanlahden vesilaitoksen asemasta kunnan vedentuotannossa selvitys on laadittu Aloitetaan laitoksen saneerauksen yleissuunnitelman laatiminen	Suunnitelman eteenpäin viemistä jatketaan 30 000 euroa 40 000 euroa
VESIHUOLLON PERUSPARANNUS Vesihuoltoverkoston, pumppaamoiden yms. kunnostus- ja peruskorjauksien suunnittelu sekä niiden toteuttaminen.	Vesihuollon perusparannuksen suunnitelmien laatiminen ja hankkeiden toteuttaminen on aloitettu	Toteuttamista jatketaan 300 000 euroa
MUU VESIHUOLTOTYÖ Kesken toimintakauden pienehköjen vesihuoltohankkeiden toteuttaminen sekä yksittäisten kiinteistöjen pitkien tonttilinjojen rakentaminen	Rakentamisen takia kesken talousarviovuoden tulevat pienehköt vesihuoltotyöt.	50 000 euroa

Investointien toteutumisen analysointi

Vesihuoltolaitoksen investoinnit tulevat jatkossa kasvamaan kunnan kasvun mukana, mutta myös vesihuoltoverkoston sekä vesilaitosten ikääntymisen vuoksi. Verkostoissa ja vesilaitoksilla ei ole tehty suurempia kunnostustoimenpiteitä vuosien aikana. Tämä alkaa näkyä mm. veden laadun sekä vedenjakeluhäiriönä (vesijohtovuodot).

Vuonna 2021 toimenpiteet suunnataan pääsääntöisesti vesihuollon kehittämiseen ja vesihuoltolinjojen saneeraamiseen.

VESIHUOLTOLAITOKSEN KALUSTO

Hanketavoitteet

Vesihuoltolaitoksen toimintaan tarvittavan kaluston hankinta.

Investointien toteuma

KOHDE	TP 19	TA 20	TA 20
Kalusto	-vesi- ja viemäreiden maanrakennuksen pakettiauto	-ei investointeja	- talousveden jakelun vesikärryt (1 m ³ + 5 m ³) 30 000 €

Investointien toteutumisen analysointi

Vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemäriputkien rakentamiseen tarkoitettujen kaluston ylläpito.

Vesihuoltolaitoksella on nykyisellään yksi 1 m³ vedenjakeluastia sekä puolikkaassa käytössä katujen kunnossapidon 5 m³ vesikärry. Vedenjakelun häiriötilanteiden pitkittyessä vedenjakelukärryillä varmistetaan talousveden saanti vesihuoltolaitoksen asiakkaille.

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
436	SILLANNIITYN VESIHUOLTO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	-8	-120	-90	-25,00	0	0
	Investointimenot yht.	-8	-120	-90	-25,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	-8	-120	-90	-25,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
438	VESIHUOLLON PERUSPARANNUS						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	-37	-300	-300	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-37	-300	-300	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	-37	-300	-300	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
439	INNANLAHTI						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	0	-70	-70	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-70	-70	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	-70	-70	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
440	VESIHUOLTO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	0	0	0	0,00	-960	-1 230
	Investointimenot yht.	0	0	0	0,00	-960	-1 230
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	0	0,00	-960	-1 230

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
441	VELKAPOHJA, KAPPELINTIE(VESI)						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	0	0	-150	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-150	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-150	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
442	HAUTALAHTI VESIHUOLTO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	-447	-255	-25	-90,20	0	0
	Investointimenot yht.	-447	-255	-25	-90,20	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-447	-255	-25	-90,20	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
443	ETELÄPORTTI/VESIHUOLTO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	-4	-90	0	-100,00	0	0
	Investointimenot yht.	-4	-90	0	-100,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	-4	-90	0	-100,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
444	SEUNAVUOREN ALUE (Vesihuolto)						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	0	0	-230	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	0	-230	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	0	0	-230	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
445	MUU VESIHUOLTOTYÖ						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	-50	-50	-50	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-50	-50	-50	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuu den myynti						
	Investoinnit netto	-50	-50	-50	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
446	KINKOMAA/ VESIHUOLTO						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	-48	-65	-50	-23,10	0	0
	Investointimenot yht.	-48	-65	-50	-23,10	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-48	-65	-50	-23,10	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
447	SUURUSKANGAS						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	-1	-95	-95	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-1	-95	-95	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-1	-95	-95	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
448	KINKOMAAN VESILAIT.KEHIT.						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	0	-70	-70	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	0	-70	-70	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	0	-70	-70	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
580	VESIHUOLTO						
461	VESIHUOL, KONE- JA LAITEHANKIN						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1164	Muut kuljetusvälineet	-21	0	0	0,00	0	0
1170	Muut liikkuvat työkoneet	0	0	-30	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-21	0	-30	0,00	0	0
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-21	0	-30	0,00	0	0

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
8750	Vesihuollon inv.						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu- ja viemäriverkko	-596	-1 115	-1 130	1,30	-960	-1 230
1164	Muut kuljetusvälineet	-21	0	0	0,00	0	0
1170	Muut liikkuvat työkoneet	0	0	-30	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-616	-1 115	-1 160	4,00	-960	-1 230
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-616	-1 115	-1 160	4,00	-960	-1 230

/1000€		TP2019	TA2020	TA2021	Muutos-% 2020-21	TS2022	TS2023
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK						
1075	VESIHUOLLON INV.						
	Investointien talousarvio						
	Investointimenot						
1140	Vedenjakelu- ja viemäriverkko	-596	-1 115	-1 130	1,30	-960	-1 230
1164	Muut kuljetusvälineet	-21	0	0	0,00	0	0
1170	Muut liikkuvat työkoneet	0	0	-30	0,00	0	0
	Investointimenot yht.	-616	-1 115	-1 160	4,00	-960	-1 230
	Rahoitusosuudet						
	Omaisuuuden myynti						
	Investoinnit netto	-616	-1 115	-1 160	4,00	-960	-1 230

ELINVOIMAN JA KESTÄVÄN KASVUN LAUTAKUNTA
VESIHUOLTO- TASEYKSIKÖN INVESTOINNIT/rakentamishjelma 2021-2024

VESIHUOLTO		Kokonaiskust.	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hankkeen nimi		arvio euroa						
Vesihuolto/Uudet alueet								
Hautalahti		1 138 000	408 000	255 000	25 000		250 000	200 000
Kinkomaa		450 000	25 000	65 000	50 000	100 000	150 000	60 000
Sillanniitty		440 000	150 000	120 000	90 000	80 000		
Seunavuori (uusi osa-alue)		580 000			230 000	150 000	100 000	100 000
Tervämäki		100 000					50 000	50 000
Velkapohja (Kappelintie)		150 000			150 000			
Eteläportti		90 000		90 000				
Vesihuolto yhteensä			583 000	530 000	545 000	330 000	550 000	410 000
Vesilaitoksen	Suuruskangas*	660 000	50 000	95 000	95 000	120 000	150 000	150 000
kehittäminen	Kinkomaa*	450 000	30 000	70 000	70 000	80 000	100 000	100 000
	Innanlahti*	410 000	30 000	70 000	70 000	80 000	80 000	80 000
	*Vesilaitosrakennusten saneeraus ei kuulu arvioon							
Vesihuollon perusparannus		1 650 000	150 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Muu vesihuoltotyö		300 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Kalusto		50 000	20 000		30 000			
VESIHUOLTO yhteensä			913 000	1 115 000	1 160 000	960 000	1 230 000	1 090 000

13 TULOSLASKELMAVERTAILU KUNTA, VESIHUOLTO, MUURAMEN HYVINVOINTILI- KELAITOS

(Sisäinen tuloslaskelma ilman laskennallisia eriä)

/1000€	Kunta ilman vesihuoltoa ja liikelaitosta TA2021	Vesihuolto TA2021	Muuramen hyvinvointi -liikelaitos TA2021	Kunta yhteensä TA2021
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATULOT				
Myyntitulot	2088	1725	523	4 336
Maksutulot	849		1347	2 212
Tuet ja avustukset	436		26655	27 091
Muut toimintatulot	7034	16	643	7 678
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	10408	1741	29168	41 317
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	209	125		334
TOIMINTAMENOT				
Henkilöstömenot	-18691	-507	-6526	-25 724
Palvelujen ostot	-7240	-433	-18585	-26 258
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-2344	-181	-916	-3 440
Avustukset	-28672		-1057	-29 730
Muut toimintamenot	-5432	-67	-1872	-7 371
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-62380	-1187	-28956	-92 523
TOIMINTAKATE	-51763	679	212	-50 872
Verotulot	42758			42 758
Valtionosuudet	13452			13 452
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot	35			35
Muut rahoitustulot	166			166
Korkomenot	-49			-49
Muut rahoitusmenot	-4	-47	-3	-54
VUOSIKATE	4595	632	209	5 436
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn.mukaiset poistot	-3833	-468	-51	-4 352
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS	762	164	158	1 084
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	762	164	158	1 084

MAHDOLLISUUKSIEN MUURAME – ELINVOIMAINEN EDELLÄKÄVIJÄ

VISIOMME ON MAHDOLLISUUKSIEN MUURAME -- ELINVOIMAINEN EDELLÄKÄVIJÄ

ARVOMME OVAT
LUOVUUS JA ROHKEUS

MAHDOLLISUUKSIEN MUURAME – ELINVOIMAINEN EDELLÄKÄVIJÄ

Strategia ohjaa toimintaa tilanteessa, jossa kuntien toimintaympäristö ja tulevaisuus ovat poikkeuksellisen suuressa käymistilassa. Kukaan ei pysty varmuudella sanomaan, millaisilla rakenteilla ja toimintamalleilla kuntia johdetaan Suomessa seuraavan vuosikymmenen alussa.

Strategian painopisteiden tarkemmat tavoitteet ja seuranta tehdään talousarvioissa, tilinpäätöksissä ja toimintakertomuksissa. Toimialat tarkentavat niihin omat strategiaansa pohjautuvat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa.

STRATEGIAN PAINOPISTEET OVAT

- Elinvoima ja kestävä kasvu
- Hyvinvointi ja palvelut

Elinvoiman ja kestävä kasvun toiminta perustuu yrittäjäaktiiviseen elinkeinopoliittikaan, innovatiivisuuden mahdollistavaan toimintaympäristöön sekä positiiviseen Muurame-brändiin. Hyvinvointi ja palvelut pohjautuvat tehokkaaseen ennaltaehkäisyyn ja kuntalain mukaiseen poikkihallinnolliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Näitä tukevat joustavat, vaatimusten mukaisina tuotetut oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut.

STRATEGIAAN ON NOSTETTU LÄPILEIKKAAVAT TEEMAT

- Tasapainoinen talous
- Muuntautumiskykyinen organisaatio
- Vastuullinen ja osallistuva kuntalainen
- Uuden teknologian hyödyntäminen
- Liikkuva Muurame -ajattelumalli

Kaiken edellä mainitun mahdollistaa kunnan henkilöstö ja sen johtaminen. Mahdollisuuksien Muurame vaatii onnistuakseen osaavan ja sitoutuneen henkilöstön. Jatkuva muutos vaatii sopeutuvaa, uuteen valmista organisaatiota, ja sen innostavaa ja ennen kaikkea muutokseen reagoivaa johtamista. Innostava ja reagoiva johtaminen on luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon vastuulla. Strategiakaudella 2016 - 2021 nousee aiempaa vahvemmin esiin omistajaohjauksen tärkeys sekä toiminta verkostoissa ja erilaisissa yhteistoimintaorganisaatioissa. Lisäksi kiinnitetään huomiota järkevään ja tarkoituksenmukaiseen tilojen käyttöön.

